

ZAŁĄCZNIK NR 1
DO UCHWAŁY NR .....
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA
PODKARPACKIEGO
Z DNIA .....

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

PERSPEKTYWA 2030

PROJEKT ZMIANY PLANU

ZAŁĄCZNIK NR 1
DO UCHWAŁY NR .....
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA
PODKARPACKIEGO
Z DNIA .....

Sporządzający:

Zarząd Województwa Podkarpackiego

Wykonawca:

Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie

Dyrektor: Jerzy Rodzeń

Z-ca Dyrektora: Renata Drązek

Zespół autorski:

Teresa Labuda   Kierownik Zespołu Projektowego
Planu Zagospodarowania Przestrzennego
Województwa

Iwona Skomial   Kierownik Zespołu Projektowego
z zakresu struktur przestrzennych

Małgorzata Słupczyńska   Kierownik Zespołu Projektowego
z zakresu środowiska przyrodniczego

Elżbieta Janiczek   Kierownik Zespołu Projektowego
z zakresu infrastruktury społeczno-
ekonomicznej

Józef Stefan   Kierownik Zespołu Projektowego
z zakresu infrastruktury technicznej

Agata Bułała   Kierownik Zespołu Projektowego
Informacji Przestrzennej i Przetwarzania
Danych

Lidia Bogucka	Agata Łyszczarz
Monika Cwynar	Beata Majchrowska
Marcin Czarnota	Anna Matyka
Dariusz Gierlak	Jacek Morawski
Bartłomiej Głowacki	Piotr Moroń
Marta Guzik	Michał Orleański
Anna Hawaj	Paweł Paż
Alicja Janiczek	Anna Potoczny
Jolanta Kawa	Paweł Przybyła
Paweł Kocur	Grzegorz Rajdek
Aleksandra Krypel	Justyna Sieniawska
Stanisław Kurek	Piotr Słotwiński
Witold Kurzydło	Robert Sudoł
	Lucyna Zymyn

Opracowanie koncepcyjne, redakcyjne, edytorskie:

Renata Drązek, Teresa Labuda

Współpraca:

Departament Rozwoju Regionalnego
Urzędu Marszałkowskiego w Rzeszowie

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	11
1. INFORMACJE OGÓLNE, PODSTAWA PRAWNA I ZAKRES OPRACOWANIA PLANU	11
2. PRZEBIEG PRAC PLANISTYCZNYCH.....	13
3. STRUKTURA PZPWP.....	15
II. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ.....	19
1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE.....	19
1.1. WOJEWÓDZTWO W PRZESTRZENI EUROPEJSKIEJ	19
1.2. WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE W PRZESTRZENI KRAJOWEJ I W DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH	21
2. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE	33
2.1. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA I SYSTEM OSADNICZY ..	34
2.2. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE.....	36
2.2.1. Zasoby środowiska przyrodniczego	36
2.2.2. Zagrożenia środowiska przyrodniczego	38
2.2.3. Dziedzictwo kulturowe i jego ochrona.....	41
2.3. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZE	42
2.3.1. Uwarunkowania demograficzne	42
2.3.2. Uwarunkowania społeczne	43
2.3.3. Uwarunkowania gospodarcze.....	44
2.4. KOMUNIKACJA.....	46
2.4.1. Układ drogowy	46
2.4.2. Układ kolejowy	47
2.4.3. Lotniska	48
2.4.4. Infrastruktura graniczna.....	48
2.5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	49
2.5.1. Energetyka.....	49
2.5.2. Gospodarka wodno-ściekowa.....	51
2.5.3. Gospodarka odpadami	52
2.5.4. Telekomunikacja	52
2.6. OBRONNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO.....	53
3. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DO 2030 ROKU	53
III. WIZJA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO	61
IV. KIERUNKI ROZWOJU I POLITYKA PRZESTRZENNA.....	67
1. OSADNICTWO.....	72

1.1. POPRAWA SPÓJNOŚCI FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ SYSTEMU OSADNICZEGO WOJEWÓDZTWA	72
1.1.1. Utrzymanie policentrycznego charakteru osadnictwa.....	72
1.1.2. Wzrost znaczenia miasta Rzeszowa poprzez rozwój funkcji metropolitalnych.	73
1.1.3. Kształtowanie miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF) oraz poprawa spójności miast z ich obszarami funkcjonalnymi	73
1.1.4. Poprawa spójności miast i wzmocnienie ich roli jako ośrodków kreujących wysoką jakość życia mieszkańców.....	74
1.1.5. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich	75
1.1.6. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz kształtowanie ładu przestrzennego	76
1.1.7. Kształtowanie zielonych pierścieni	76
2. ŚRODOWISKO.....	77
2.1. OCHRONA ŚRODOWISKA ORAZ RACJONALNE WYKORZYSTANIE JEGO ZASOBÓW	77
2.1.1. Ochrona zasobów wodnych.....	78
2.1.2. Ochrona i racjonalna gospodarka zasobami kopalin	79
2.1.3. Zachowanie i zwiększenie skuteczności ochrony terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz kształtowanie spójnego systemu obszarów chronionych i powiązań ekologicznych	82
2.1.4. Ochrona zasobów leśnych oraz rozwój trwałej, zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej	86
2.1.5. Ochrona walorów przyrodniczych i klimatycznych miejscowości uzdrowiskowych.....	87
2.2. ZAPOBIEGANIE ZAGROŻENIOM I ZANIECZYSZCZENIOM ŚRODOWISKA ORAZ MINIMALIZOWANIE ICH NEGATYWNYCH SKUTKÓW	88
2.2.1. Ograniczenie negatywnych skutków zjawisk naturalnych.....	88
2.2.2. Zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska spowodowanym działalnością człowieka	90
2.3. OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO.....	93
2.3.1. Zachowanie i ochrona zabytkowych obiektów i założeń przestrzennych.....	93
2.3.2. Zachowanie i ochrona walorów przestrzeni w tym walorów krajobrazu kulturowego	96
2.3.3. Zachowanie i ochrona współczesnego materialnego dziedzictwa kulturowego	96
2.3.4. Rozwijanie sieci szlaków kulturowych, jako istotnego elementu spajającego zasoby kulturowe województwa.....	97
2.3.5. Ochrona pozostałych zasobów i elementów dziedzictwa kulturowego, w tym zasobów niematerialnych	98
3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA	98
3.1. PODNIESIENIE POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA.....	98

3.1.1. Rozwój szkolnictwa wyższego	98
3.1.2. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i opieki społecznej.....	99
3.1.3. Wzmocnienie i rozwój potencjału kulturowego	101
3.1.4. Kształtowanie i rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	102
3.2. KSZTAŁTOWANIE WARUNKÓW ROZWOJU GOSPODARCZEGO	103
3.2.1. Zwiększenie potencjału gospodarczego i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej województwa	104
3.2.2. Rozwój gospodarki rolnej i leśnej przy racjonalnym wykorzystywaniu zasobów środowiska naturalnego	106
3.2.3. Zrównoważony rozwój turystyki.....	108
4. KOMUNIKACJA.....	111
4.1. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA	111
4.1.1. Rozwój powiązań drogowych wzmacniających zewnętrzną dostępność komunikacyjną województwa w wymiarze krajowym i transgranicznym (międzynarodowym).....	112
4.1.2. Wzmocnienie i rozwój wewnątrzregionalnych powiązań komunikacyjnych Rzeszowa z ośrodkami subregionalnymi i lokalnymi oraz powiązań pomiędzy tymi ośrodkami	113
4.1.3. Rozwój spójnego systemu kolejowego w zakresie zewnętrznych i wewnętrznych powiązań województwa.....	115
4.1.4. Rozwój infrastruktury i usług transportu lotniczego	117
4.1.5. Zwiększenie dostępności infrastruktury granicznej na granicy województwa podkarpackiego z Ukrainą	118
5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	118
5.1. ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO WOJEWÓDZTWA	118
5.1.1. Rozwój sieci przesyłowych i obiektów elektroenergetycznych	119
5.1.2. Zwiększenie zdolności przesyłowych gazociągów wysokiego ciśnienia o znaczeniu ponadlokalnym oraz dywersyfikacja źródeł i kierunków zasilania	119
5.1.3. Zwiększenie możliwości i efektywności wykorzystania infrastruktury ciepłowniczej	121
5.1.4. Rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE).....	122
5.2. RACJONALNY ROZWÓJ GOSPODARKI WODNEJ I ŚCIEKOWEJ	123
5.2.1. Zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wód	123
5.2.2. Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego	124
5.2.3. Rozwój gospodarki ściekowej na obszarze województwa	124
5.3. ROZWÓJ SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI	125
5.3.1. Racjonalne gospodarowanie odpadami komunalnymi	125
5.3.2. Gospodarowanie pozostałymi grupami odpadów	126

5.4. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TELEKOMUNIKACYJNEJ	127
5.4.1. Rozbudowa sieci telekomunikacyjnych oraz zwiększenie dostępu do Internetu terenów trudno dostępnych i o małej gęstości zaludnienia	127
6. OBRONNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO PAŃSTWA.....	127
6.1. ZWIĘKSZENIE ZDOLNOŚCI OBRONNEJ I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA. 127	
6.1.1. Rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa w tym systemów infrastruktury transportowej i technicznej	127
6.1.2. Utrzymanie istniejących oraz ustanawianie nowych terenów zamkniętych i ich stref ochronnych dla potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa	129
V. OBSZARY FUNKCJONALNE WRAZ Z ZASADAMI ZAGOSPODAROWANIA	133
1. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU PONADREGIONALNYM.....	133
1.1. MIEJSKI OBSZAR FUNKCJONALNY OŚRODKA WOJEWÓDZKIEGO (RZESZOWSKI OBSZAR FUNKCJONALNY)	134
1.2. WIEJSKI OBSZAR FUNKCJONALNY	139
1.2.1. Wiejski obszar funkcjonalny uczestniczący w procesach rozwojowych	140
1.2.2. Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych. 142	
1.3. GÓRSKI OBSZAR FUNKCJONALNY	144
1.4. PRZYGRANICZNY OBSZAR FUNKCJONALNY.....	147
2. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU REGIONALNYM.....	154
2.1. MIEJSKIE OBSZARY FUNKCJONALNE OŚRODKÓW SUBREGIONALNYCH	154
2.1.1. MOF Krosno.....	156
2.1.2. MOF Mielec	159
2.1.3. MOF Przemyśl.....	162
2.1.4. MOF Stalowa Wola.....	165
2.1.5. MOF Tarnobrzeg	168
2.2. OBSZAR FUNKCJONALNY NIZINY NADWIŚLAŃSKIEJ	171
2.3. ROZTOCZAŃSKO-PUSZCZAŃSKI OBSZAR FUNKCJONALNY	174
2.4. OBSZAR FUNKCJONALNY INNOWACYJNEGO PRZEMYSŁU.....	177
2.5. OBSZAR FUNKCJONALNY GOSPODARKI ROLNO-SPOŻYWCZEJ	180
2.6. OBSZAR FUNKCJONALNY POGÓRZY KARPACKICH	183
2.7. OBSZAR FUNKCJONALNY KOTLINY JASIELSKO-KROŚNIEŃSKIEJ.....	186
2.8. BIESZCZADZKO-BESKIDZKI OBSZAR FUNKCJONALNY	190
VI. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO	201
1. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU PRZESTRZENNEGO RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO	201
1.1. UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE	201

1.1.1. Sieć osadnicza	201
1.1.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna.....	202
1.1.3. Planowanie przestrzenne	202
1.1.4. Rozwój przestrzenny obszaru	203
1.2. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE.....	203
1.2.1. Zasoby środowiska przyrodniczego, ich jakość i ochrona	203
1.2.2. Zagrożenia środowiskowe	205
1.2.3. Zasoby i ochrona dziedzictwa kulturowego	205
1.3. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZE	205
1.3.1. Ludność Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego	205
1.3.2. Rynek pracy.....	206
1.3.3. Edukacja	206
1.3.4. Ochrona zdrowia i opieka społeczna	207
1.3.5. Kultura.....	207
1.3.6. Sport i rekreacja.....	207
1.3.7. Mieszkalnictwo.....	207
1.3.8. Gospodarka (poza rolnictwem)	208
1.3.9. Handel.....	208
1.3.10. Rolnictwo i leśnictwo	208
1.3.11. Turystyka.....	209
1.4. UWARUNKOWANIA INFRASTRUKTURALNE	209
1.4.1. Dostępność transportowa.....	209
1.4.2. Energetyka.....	211
1.4.3. Gospodarka wodno-ściekowa.....	212
1.4.4. Gospodarka odpadami	213
1.4.5. Telekomunikacja	213
1.4.6. Obronność i bezpieczeństwo państwa	213
2. WIZJA ROZWOJU ROF.....	213
3. KIERUNKI ROZWOJU I POLITYKA PRZESTRZENNA ROF.....	214
3.1. DAŁSZY ROZWÓJ FUNKCJI METROPOLITALNYCH RZESZOWA	214
3.2. ROZWÓJ GOSPODARCZY, W TYM ROZWÓJ PRZEMYSŁU WYSOKICH TECHNOLOGII.....	215
3.3. WZMOCNIENIE POTENCJAŁU SPOŁECZNEGO I GOSPODARCZEGO OŚRODKÓW MIEJSKICH I GMINNYCH STYMULUJĄCYCH ROZWÓJ ROF	215
3.4. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ OBSZARU W WYMIARZE LOKALNYM, REGIONALNYM, KRAJOWYM I TRANSGRANICZNYM.....	215
3.5. INTEGRACJA I ROZWÓJ TRANSPORTU PUBLICZNEGO	216
3.6. POPRAWA ŁADU PRZESTRZENNEGO, OCHRONA I RACJONALNE WYKORZYSTANIE PRZESTRZENI NIEZURBANIZOWANEJ	217

3.7. ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO	218
3.8. WZROST POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	218
3.9. OCHRONA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	219
3.10. ROZWÓJ REKREACJI I RÓŻNYCH FORM USŁUG TURYSTYCZNYCH	220
3.11. ROZWÓJ ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO I SPECJALISTYCZNEGO	220
VII. REALIZACJA PLANU	223
1. ZASADY WDRAŻANIA PLANU NA SZCZEBLU REGIONALNYM I LOKALNYM	223
2. WNIOSKI I REKOMENDACJE DO POLITYKI PRZESTRZENNEJ KRAJU	224
3. WNIOSKI I REKOMENDACJE DO POLITYKI PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTW SĄSIEDNICH	224
3.1. REKOMENDACJE DLA WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO	224
3.2. REKOMENDACJE DLA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO	225
3.3. REKOMENDACJE DLA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO	225
4. WNIOSKI I REKOMENDACJE DO POLITYKI PRZESTRZENNEJ TRANSGRANICZNEJ	226
4.1. REKOMENDACJE DLA SŁOWACJI	226
4.2. REKOMENDACJE DLA UKRAINY	226
5. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM .	226
WYKAZ MAP	308
WYKAZ RYSUNKÓW	308
WYKAZ WYKRESÓW	308
WYKAZ TABEL	309
WYKAZ SKRÓTÓW	310

I. WPROWADZENIE

1. INFORMACJE OGÓLNE, PODSTAWA PRAWNA I ZAKRES OPRACOWANIA PLANU

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego uchwalony Uchwałą Nr XLVIII/522/2002 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 17 października 2002 r. Nr 64, poz. 1320), został opracowany w oparciu o przepisy ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z 1994 r., jako podstawowe narzędzie prowadzenia przez władze samorządowe województwa polityki regionalnej, w tym kształtowania i utrzymania ładu przestrzennego.

Po wejściu w życie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (dalej ustawa o pizp)¹ i po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej w 2004 r., nastąpiła zmiana sytuacji formalnej i prawnej w zakresie planowania przestrzennego w województwie.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Zarząd Województwa Podkarpackiego w 2004 r. dokonał okresowej oceny aktualności ww. Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego. Sporządzona została „Ocena zmian zachodzących w zagospodarowaniu przestrzennym województwa podkarpackiego” wraz z oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym przyjętych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, które przedstawiono Sejmikowi Województwa Podkarpackiego. Wnioski z ww. oceny oraz nowe warunki formalne i prawne stały się podstawą do podjęcia uchwały Nr XXXI/340/04 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 listopada 2004 r. w sprawie zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego.

Ze względu na konieczność dostosowania do obowiązujących przepisów prawa oraz przyjętych dokumentów i programów krajowych i wojewódzkich, projekt zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego został opracowany jako nowa edycja planu.

Prace nad projektem Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - Perspektywa 2030 (dalej PZPWP) prowadzono na podstawie ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. *o samorządzie województwa* oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Prace prowadzone były zgodnie z innymi obowiązującymi przepisami prawa, w tym, w zakresie: ochrony przyrody, krajobrazu, zabytków, ochrony środowiska, gospodarki odpadami, jak również uwzględniały obowiązujące umowy międzynarodowe.

---

¹ t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 778 z późn. zm.

Zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy o pizp w projekcie zmiany PZPWP uwzględnione zostały ustalenia Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020² oraz określono w szczególności:

- podstawowe elementy sieci osadniczej województwa i ich powiązań komunikacyjnych oraz infrastrukturalnych, w tym kierunki powiązań transgranicznych;
- system obszarów chronionych, w tym obszary ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, ochrony uzdrowisk oraz dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym;
- granice i zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym oraz, w zależności od potrzeb, granice i zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią;
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- obszary występowania udokumentowanych złóż kopalin i udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Zgodnie z art. 39 ust. 4 ustawy o pizp w projekcie zmiany PZPWP uwzględnione zostały ustalenia koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, o której mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1. Rada Ministrów nie ustanowiła programów rządowych, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o pizp.

W projekcie zmiany PZPWP umieszczono te inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w art. 39 ust. 3 pkt 3 ustawy o pizp, które zostały ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, zgodnie z ich właściwością.

W ramach prac nad projektem zmiany PZPWP przygotowano opracowania analityczne i planistyczne, mające na celu rozpoznanie problemów przestrzennych oraz społeczno-gospodarczych występujących na obszarze województwa. Dla potrzeb projektu zmiany PZPWP opracowano uwarunkowania rozwoju przestrzennego województwa podkarpackiego, na podstawie których określono kierunki rozwoju i politykę przestrzenną oraz zasady zagospodarowania województwa.

Projekt zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego został sporządzony wraz z projektem Planu Zagospodarowania Przestrzennego Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (dalej PZP ROF).

---

² Uchwała Nr XXXVII/697/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 26 sierpnia 2013 r.

Do projektu zmiany PZPWP została sporządzona prognoza oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 46, art. 50 i 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (dalej ustawa o uiioś)³.

2. PRZEBIEG PRAC PLANISTYCZNYCH

- Podjęcie Uchwały Nr XXXI/340/04 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 listopada 2004 r. w sprawie zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego.
- Ogłoszenie informujące o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego w prasie z dnia 28 lutego 2005 r. („Gazeta Wyborcza”) i z dnia 25 lutego 2008 r. („Nasz Dziennik”) oraz przez obwieszczenie w urzędach gmin, starostwach powiatowych, urzędzie marszałkowskim i urzędzie wojewódzkim w dniach od 10 marca do 10 czerwca 2005 r. i od 1 marca do 31 maja 2008 r.
- Zawiadomienie na piśmie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany PZPWP instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania planu – 2005 r. i 2008 r.
- Rozpatrzenie uwag i wniosków – przeanalizowano wnioski zgłaszane przez instytucje, organy samorządowe i rządowe oraz osoby fizyczne.

Zgłaszane wnioski dotyczyły uwzględnienia w planie obiektów i obszarów proponowanych pod rozwój infrastruktury technicznej, infrastruktury społecznej, zachowania i tworzenia nowych obszarów ochrony przyrody i krajobrazu oraz określenia hierarchii sieci osadniczej.

Marszałek Województwa Podkarpackiego, stosownie do art. 41 ust. 1 pkt 3 ustawy o pizp, w dniu 13 maja 2013 r. rozpatrzył złożone wnioski do zmiany planu. Większość wniosków została uwzględniona. Wnioski, które nie zostały uwzględnione w projekcie zmiany planu wykaczały poza zakres planu określony w art. 39 ust. 3 ww. ustawy, nie stanowiły inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym lub dotyczyły innych dokumentów planistycznych.

Art. 49 ust. 2, ustawy o pizp przewiduje, że ministrowie i centralne organy administracji rządowej występują do marszałka właściwego województwa z wnioskiem o wprowadzenie programów zawierających zadania rządowe, służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym, do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Do Marszałka Województwa Podkarpackiego nie wpłynął żaden wniosek w tym zakresie.

---

³ t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.

- Opracowanie projektu zmiany PZPWP:

FAZA I – ocena stanu istniejącego zagospodarowania przestrzennego obejmująca:

- prace analityczne z zakresu środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego, zagadnień gospodarczych i społecznych; komunikacji i infrastruktury technicznej,
- opracowanie ekofizjografii charakteryzującej poszczególne elementy przyrodnicze na obszarze województwa oraz ich wzajemne powiązania;
- określenie obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym;
- uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne rozwoju przestrzennego.

FAZA II – projekt zmiany PZPWP obejmujący:

- syntezę uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych rozwoju przestrzennego województwa,
- określenie wizji rozwoju województwa oraz priorytetów w dziedzinie gospodarki przestrzennej z uwzględnieniem strategii rozwoju województwa, a także ustaleń Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
- kierunki rozwoju wraz z polityką przestrzenną, w tym ustalenia dotyczące: osadnictwa, środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, infrastruktury społeczno-gospodarczej, komunikacji, infrastruktury technicznej, obronności i bezpieczeństwa państwa,
- obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym oraz o znaczeniu regionalnym wraz z zasadami zagospodarowania,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego,
- realizację planu, w tym: zasady wdrażania planu, wnioski i rekomendacje do polityki przestrzennej kraju, województw sąsiednich i do polityki przestrzennej transgranicznej oraz inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym uwzględnione w dokumentach przyjętych przez Sejm RP, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa.

- Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu zmiany PZPWP zgodnie z art. 46, art. 50 i 51 ustawy o uioś.

- Opiniowanie i uzgadnianie projektu zmiany PZPWP z zainteresowanymi organami administracji rządowej i samorządowej (art. 41 ust.1 pkt 5, 6 i 7 ustawy o pizp), w tym:

- uzyskanie opinii Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej;
- wystąpienie o opinie o projekcie zmiany PZPWP do właściwych instytucji i organów, a także do wojewody, zarządów powiatów, wójtów, burmistrzów gmin i prezydentów miast położonych na terenie województwa oraz rządowych i samorządowych organów administracji publicznej na terenach przyległych do granic województwa;
- uzgodnienie projektu z organami określonymi w przepisach odrębnych;

- przedstawienie projektu zmiany PZPWP ministrowi właściwemu do spraw budownictwa planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa w celu stwierdzenia zgodności z KPZK;
  - przedstawienie projektu zmiany PZPWP ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego w celu stwierdzenia jego zgodności z programami rządowymi, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o pizp;
  - przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany PZPWP.
- Przedstawienie projektu zmiany PZPWP Sejmikowi Województwa Podkarpackiego do uchwalenia.

3. ZAWARTOŚĆ PZPWP

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - Perspektywa 2030 składa się z części tekstowej wraz z rysunkami poglądowymi i z części graficznej, które są wzajemnie powiązane.

Część tekstowa PZPWP zawiera:

- syntezę uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, określającą aktualną sytuację województwa, wraz z prognozą demograficzną do 2030 r.;
- wizję rozwoju województwa, określoną w oparciu o zdefiniowane uwarunkowania oraz ustalenia Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020;
- kierunki rozwoju i politykę przestrzenną w następujących dziedzinach: osadnictwo, środowisko, infrastruktura społeczno-gospodarcza, komunikacja, infrastruktura techniczna, obronność i bezpieczeństwo państwa,
- obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym wraz z zasadami zagospodarowania;
- część tekstową PZP ROF obejmującą syntezę uwarunkowań, wizję rozwoju oraz kierunki rozwoju i politykę przestrzenną ROF,
- zasady wdrażania planu, wnioski i rekomendacje do polityki przestrzennej kraju i regionów sąsiednich oraz inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, stanowiące zadania rządowe i samorządu województwa.

Część graficzna PZPWP przedstawia kierunki rozwoju i politykę przestrzenną województwa, na mapach w skali 1:200 000:

- mapa 1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna;
- mapa 2. Środowisko przyrodnicze i kulturowe;
- mapa 3. Gospodarka odpadami, wodno-ściekowa i ochrona wód;
- mapa 4. Komunikacja i infrastruktura techniczna;
- mapa 5. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym;

oraz Plan Zagospodarowania Przestrzennego Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF) na mapach w skali 1:50 000:

- mapa 6. Struktura funkcjonalno-przestrzenna ROF;
- mapa 7. Środowisko, komunikacja i infrastruktura techniczna ROF.

Oznaczenia graficzne przedstawione na mapach i rysunkach poglądowych, ze względu na skalę, w której zostały sporządzone, mają charakter orientacyjny. Mogą być uszczegółowione w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, nie jest wiążące w zakresie ich lokalizacji.

SYNTEZA UWARUNKOWAŃ

II. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ

1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

Na obszarze województwa podkarpackiego krzyżują się historyczne szlaki komunikacyjne o przebiegu równoleżnikowym i południkowym.

W środkowej części województwa na kierunku wschód-zachód wykształciło się główne pasmo aktywności społeczno-gospodarczej związane z historycznym „krakowskim” traktem handlowym. Drugim ważnym pasmem ukształtowanym historycznie jest, przebiegające równoległe do pasma głównego, pomiędzy pasem gór i pogórzy, pasmo południowe od Jasła przez Krosno do Sanoka.

W okresie zaborów przez teren dzisiejszego województwa podkarpackiego przebiegała granica państwowa Rosji i Austro-Węgier. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r. wykształciły się ponownie powiązania na kierunku północ-południe, które łączą regiony o odmiennych tradycjach kulturowych i różnym stopniu rozwoju gospodarczego. W układzie południkowym, na północnym-zachodzie województwa barierą rozwoju powiązań komunikacyjnych, społecznych, czy gospodarczych stanowi rzeka Wisła. Naturalną granicę z województwem lubelskim stanowi Roztocze, obszar słabo zagospodarowany, o wysokich walorach przyrodniczych. Istotną przesłanką w rozwoju województwa jest odbudowa i rozbudowa sieci powiązań funkcjonalnych w kierunku północnym i północno-zachodnim, celem lepszego połączenia województwa z Polską centralną i północną.

1.1. WOJEWÓDZTWO W PRZESTRZENI EUROPEJSKIEJ

Polska jest członkiem Unii Europejskiej od 1 maja 2004 r. na mocy tzw. Traktatu akcesyjnego podpisanego 16 kwietnia 2003 r. w Atenach. Przynależność Polski do UE niesie za sobą daleko idące skutki społeczne, polityczne i gospodarcze, w tym również związane z kształtowaniem polityki przestrzennej oraz problematyką zagospodarowania przestrzennego, określoną między innymi w dokumentach unijnych (Agenda Terytorialna⁴, Karta Lipska⁵ oraz tzw. Dyrektywa INSPIRE⁶ czy program badawczy ESPON⁷).

---

⁴ Uaktualniona wersja Agendy Terytorialnej Unii Europejskiej 2020: *w kierunku sprzyjającej społecznemu włączeniu, inteligentnej i zrównoważonej Europy zróżnicowanych regionów*, przyjęta na nieformalnym spotkaniu ministrów ds. planowania przestrzennego i rozwoju terytorialnego 19 maja 2011 r.

⁵ Karta Lipska *na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich*, przyjęta na nieformalnym spotkaniu ministrów w sprawie rozwoju miast i spójności terytorialnej w Lipsku, w dniach 24-25 maja 2007 r.

⁶ Dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. *ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej*, (Dz. Urz. L 108 z 25.04.2007).

⁷ Europejska Sieć Obserwacyjna Rozwoju Terytorialnego i Spójności Terytorialnej. Program badawczy KE o silnym znaczeniu opiniotwórczym, w którym uczestniczy 27 państw UE oraz Islandia, Liechtenstein, Norwegia i Szwajcaria.

Województwo podkarpackie położone w południowo-wschodniej części Polski graniczy od wschodu z Ukrainą, a od południa ze Słowacją.

Granica polsko-ukraińska jest jednocześnie zewnętrzną granicą Unii Europejskiej i strefy Schengen, dlatego stanowi istotną barierę rozwoju kontaktów i współpracy transgranicznej. Pomimo przebiegu transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T, łączącej województwo podkarpackie z obwodem lwowskim, niedostateczna ilość przejść granicznych, niezadowalający stan techniczny infrastruktury drogowej i kolejowej (m.in. różna szerokość rozstawu torów kolejowych), nie sprzyjają rozwojowi powiązań funkcjonalnych, gospodarczych, czy społecznych. Perspektywiczną szansą na ich rozwój, będzie wstąpienie Ukrainy do Unii Europejskiej, a tym samym rozwój gospodarczy zachodniej Ukrainy, co umożliwi prowadzenie szerokiej współpracy transgranicznej w zakresie gospodarki, edukacji, kultury, czy ochrony zdrowia.

Słowacja, tak jak i Polska objęta jest układem z Schengen, w związku z czym, możliwa jest swoboda przepływu osób, towarów i kapitału, a także swobodnego świadczenia usług, stanowiących istotny czynnik rozwoju regionów przygranicznych oraz tworzenia się i wzmacniania powiązań funkcjonalnych. Barierę w budowaniu powiązań funkcjonalnych pogranicza polsko-słowackiego stanowi niewystarczające skomunikowanie drogowe i słabe kolejowe, wysoka lesistość i górzystość terenu oraz niska gęstość zaludnienia i niski poziom rozwoju gospodarczego północno-wschodniej Słowacji.

W europejskiej sieci osadniczej na terenie województwa wyróżnia się miasto Rzeszów, jako funkcjonalny obszar miejski (FUA) o znaczeniu transnarodowym /krajowym oraz miasta: Krosno i Przemyśl, jako FUA o znaczeniu regionalnym /lokalnym.

Województwo podkarpackie, częściowo położone w masywie Karpat, posiada bogate zasoby przyrodnicze, stanowi ważny element „zielonej infrastruktury” Europy. Jest częścią wspólnego, europejskiego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz wspólnej tożsamości. Bogate zasoby przyrodniczo-krajobrazowe województwa chronione są w ramach rozwijanej Europejskiej Sieci Obszarów Chronionych NATURA 2000 i Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Karpaty Wschodnie”. Projektuje się utworzenie Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”.

Sieć transportowa województwa podkarpackiego tworzy system w pełni powiązany z układem krajowym i międzynarodowym. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)⁸ do końca 2050 r. ma powstać transeuropejska sieć transportowa (TEN-T). Przez teren województwa przebiega wyznaczona w ww. dokumencie sieć bazowa i kompleksowa transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T. Elementami sieci bazowej są: droga międzynarodowa E40 (autostrada A4) relacji:

---

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. *w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, str. 1—128) oraz Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające instrument „Łącząc Europę”, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010 (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, str. 129—171).*

granica państwa (Niemcy) – Jędrzychowice – Wrocław – Katowice – Kraków – Rzeszów – Korczowa – granica państwa – Ukraina (Kijów); magistrala kolejowa E30, w którą wpisuje się linia kolejowa nr 91 relacji Kraków Główny Osobowy – Medyka – granica państwa, a także będąca w trakcie realizacji droga ekspresowa S19 odcinek: Rzeszów – Lublin. Do sieci kompleksowej należą: lotnisko Rzeszów - Jasionka, linie kolejowe nr: 68, 74, 25 i węzeł przeładunkowy Żurawica – Przemyśl – Medyka oraz będąca w trakcie realizacji droga ekspresowa S19 odcinek Rzeszów – Barwinek – Słowacja i projektowana droga ekspresowa S74 Sulejów (S12) – Kielce – Stalowa Wola – Nisko (S19).

Sześć linii o napięciu 400 kV wraz ze stacjami elektroenergetycznymi w Iskrzyni k. Krosna i w Widelce k. Rzeszowa stanowi część transeuropejskiej sieci energetycznej (TEN-E)⁹. Dwie linie mają połączenie ze stacją elektroenergetyczną Lemešany na Słowacji. Przez teren województwa przebiega linia 750 kV relacji Rzeszów (stacja Widelka) – granica państwa z Ukrainą, obecnie nie eksploatowana. Prowadzone prace modernizacyjne i przewidziana budowa sprzęgła prądu stałego, stwarzają szansę tranzytu energii elektrycznej z Ukrainy.

Elementami transeuropejskiej sieci energetycznej są również przebiegające przez obszar województwa magistrale gazowe: południowa, relacji Hermanowice – Jarosław – Pogórska Wola i północna, relacji Jarosław – Rozwadow – Końskowola.

Istniejące magistralne sieci światłowodowe, zlokalizowane na terenie województwa podkarpackiego, stanowią element paneuropejskiej przestrzeni telekomunikacyjnej i wpisują się w zakres funkcjonowania sieci eTEN¹⁰

1.2. WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE W PRZESTRZENI KRAJOWEJ I W DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH

Miejsce i funkcje województwa podkarpackiego w przestrzeni kraju określono na podstawie uwarunkowań wynikających z jego położenia geograficznego oraz z ustaleń i zapisów dokumentów strategicznych krajowych i wojewódzkich.

Województwo podkarpackie położone w południowo-wschodniej części Polski graniczy z:

- województwem małopolskim od zachodu,
- województwem świętokrzyskim od północnego-zachodu,
- województwem lubelskim od północnego-wschodu.

Województwo podkarpackie jest powiązane z:

- województwem małopolskim przez:
  - wspólną bogatą historię i tradycję o silnym oddziaływaniu, szczególnie miasta Krakowa;

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 347/2013 z dnia 17 kwietnia 2013 r.

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 283/2014 z dnia 11 marca 2014 r.

- ciągłość występowania obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych stanowiących szansę rozwoju turystyki, jako istotnej gałęzi gospodarki obu województw;
- przebiegającą przez obydwa województwa transeuropejską sieć transportową TEN-T sprzyjającą aktywizacji społeczno-gospodarczej,
- województwem świętokrzyskim:
  - rzeką Wisłą i związanymi z nią zagrożeniami powodziowymi,
  - zrekultywowanymi terenami pogórnictwa siarki, położonymi po obu stronach rzeki Wisły, które stwarzają szansę wspólnego wykorzystania i rozwoju na bazie powstałego wodno-rekreacyjnego zagospodarowania,
  - miastem Sandomierzem, powiązaniem funkcjonalnie z miastem Tarnobrzegiem, co stwarza szansę na wspólny rozwój,
- przebiegającą przez obydwa województwa transeuropejską sieć transportową TEN-T sprzyjającą aktywizacji społeczno-gospodarczej;
- województwem lubelskim:
  - elementami infrastrukturalnymi,
  - wspólnymi zasobami przyrodniczo-kulturowymi,
  - współpracą gospodarczą w ramach specjalnych stref ekonomicznych i klastrów przemysłowych,
- przebiegającą przez obydwa województwa transeuropejską sieć transportową TEN-T sprzyjającą aktywizacji społeczno-gospodarczej.

Najważniejszym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju jest **Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030** (KPZK 2030) przyjęta Uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r.¹¹ Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustalenia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju uwzględnia się w planie zagospodarowania przestrzennego województwa.

Wizja przestrzennego zagospodarowania Polski w 2030 r. jest sformułowana w odniesieniu do strategicznych wyzwań stojących przed gospodarką Polską i opiera się na pięciu pożądanym cechach polskiej przestrzeni:

- konkurencyjności i innowacyjności,
- spójności wewnętrznej,
- bogactwie i różnorodności biologicznej,
- bezpieczeństwie,
- ładzie przestrzennym.

Celem strategicznym określonym w KPZK 2030 jest: **„Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów**

---

¹¹ M.P. z 2012 r., poz. 252.

rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie”.

Realizację wizji przestrzennego zagospodarowania Polski według KPZK 2030, powinny zapewniać cele polityki przestrzennego zagospodarowania wraz z odpowiednimi instrumentami ich osiągnięcia, w okresie do 2030 r. Cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju odnosząc się do elementów struktury przestrzennej kraju, są ze sobą ściśle powiązane i dopełniają się wzajemnie, powinny być traktowane łącznie.

Poniżej dla poszczególnych celów wskazano kierunki działań określonych w KPZK 2030 odnoszące się do województwa podkarpackiego.

Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną, przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności

1.1. Wsparcie rozwoju funkcji metropolitalnych Rzeszowa, jako głównego ośrodka miejskiego, poprzez:

- wzmacnianie i dywersyfikację ich funkcji gospodarczych,
- wzmacnianie potencjału naukowo-badawczego,
- wspieranie działań ułatwiających współpracę biznesu i nauki,
- wspieranie lokowania wybranych funkcji zarządzających sektora publicznego o zasięgu krajowym i regionalnym oraz podwyższanie jakości funkcjonowania instytucji już istniejących,
- wzmacnianie i eksponowanie funkcji symbolicznych Rzeszowa.

1.2. Intensyfikacja powiązań funkcjonalnych Rzeszowa pomiędzy głównymi węzłami sieci osadniczej w układzie krajowym i międzynarodowym

- Rozwój powiązań podstawowych Rzeszowa z Lublinem i Krakowem oraz rozwój „innych” powiązań z Warszawą i Kielcami.
- Rozwój powiązań o charakterze międzynarodowym Rzeszowa z obszarem Ukrainy (kierunek Lwów) oraz Słowacji (kierunek Preszów – Koszyce).

1.3. Integracja wewnętrzna miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego tj. Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego

- Wspomaganie integracji obszaru funkcjonalnego z jego rdzeniem, poprzez:
  - działania o charakterze planistycznym (m.in. wyznaczenie obszaru funkcjonalnego Rzeszowa w pzpwp, opracowanie strategii rozwoju, uwarunkowań i planu zagospodarowania przestrzennego tego obszaru),
  - działania inwestycyjne na rzecz wzmocnienia powiązań funkcjonalnych wewnątrz ROF.

Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów

2.1. Wspomaganie spójności w układzie krajowym: Polska Centralna – Polska Wschodnia

- Wzmocnienie powiązań transportowych województwa podkarpackiego (Polska Wschodnia) z Polską Centralną i siecią głównych miast w kraju.
- Wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych Rzeszowa.
- Wspomaganie procesów koncentracji urbanizacji w miastach średnich i wybranych małych.
- Wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich.

2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału do specjalizacji terytorialnej

- Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz województwa, w tym rozbudowa systemów transportu publicznego w obrębie obszaru funkcjonalnego Rzeszowa.
- Wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych (Przemyśl, Krosno, Stalowa Wola, Tarnobrzeg, Mielec).
- Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich poprzez:
  - zwiększanie możliwości zatrudnienia przez zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej,
  - zapewnianie rozwoju infrastruktury i poprawę stanu transportu zbiorowego,
  - wspomaganie rozwoju miast powiatowych i innych miast o znaczeniu lokalnym stymulujących rozwój lokalny,
  - tworzenie warunków do zwiększenia inwestycji pozarolniczych.
- Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej, w tym:
  - określenie uwarunkowań rozwojowych i wyznaczanie koncentracji funkcji społeczno-gospodarczych za pomocą instrumentów planistycznych,
  - działania inwestycyjne podejmowane w ramach polityki regionalnej i polityk sektorowych,
  - wyznaczenie obszarów ochrony gleb dla celów produkcji rolnej oraz opracowanie i wdrożenie zasad ochrony tych obszarów przed funkcjami konfliktogennymi, tj.: zabudową dla celów pozarolniczych, eksploatacją kopalin, produkcją roślinną na potrzeby OZE,
  - osiągnięcie specjalizacji obszarów wiejskich dzięki wykorzystaniu ich dziedzictwa kulturowego, zasobów przyrodniczych i krajobrazowych.

2.3. Wspomaganie spójności w obszarach problemowych

- Wspomaganie obszarów o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług warunkującym możliwości rozwojowe, tj.:
  - o niskim poziomie rozwoju i słabej dostępności do usług (powiaty: jasielski, dębicki, strzyżowski, brzozowski, sanocki, bieszczadzki, przemyski ziemski, lubaczowski, nizański, kolbuszowski),
  - wiejskich o najniższej dostępności przestrzennej do ośrodków wzrostu (powiaty: leski, bieszczadzki, część sanockiego, część jasielskiego, część przemyskiego ziemskiego, część lubaczowskiego).
- Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast, w tym:
  - identyfikacja obszarów zdegradowanych w miastach oraz na terenach przemysłowych, powojaskowych i powydobywczych, a także weryfikacja jakościowa ich walorów funkcjonalnych,
  - restrukturyzacja i rozwój nowych funkcji w miastach: Krosno, Przemyśl, Stalowa Wola, Tarnobrzeg, Dębica, w których występuje szczególna kumulacja problemów społeczno-gospodarczych.
- Wzmacnianie procesów integracji obszarów przygranicznych przez:
  - rozprzestrzenianie się czynników rozwoju na obszary przygraniczne, w tym: wzrost znaczenia Rzeszowa, jako ośrodka położonego w pobliżu zewnętrznej granicy UE,
  - wzmocnienie ośrodków subregionalnych i lokalnych, nie wykorzystujących w pełni możliwości rozwojowych wynikających z położenia w obszarach przygranicznych, wymagających restrukturyzacji i rozwoju nowych funkcji, tj.: Przemyśl, Krosno, Ustrzyki Dolne, Lesko, Sanok, Brzozów, Jarosław, Lubaczów.

Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej

3.1. Poprawa dostępności polskich miast i regionów

- Poprawa wzajemnej dostępności czasowej głównych ośrodków miejskich, w tym Rzeszowa, między miastami wojewódzkimi i pozostałymi miastami regionalnymi:
  - Poprawa wzajemnej dostępności Warszawy i Rzeszowa poprzez budowę dróg ekspresowych S19 oraz S74,
  - modernizacja linii kolejowych (zakładana prędkości 100 - 120 km/h), m.in. w ciągu połączenia Przeworsk - Stalowa Wola Rozwadów - Skarżysko Kamienna - Łódź Kaliska (linie kolejowe nr 68, 74, 78, 25),
  - budowa pełnych obwodnic dużych ośrodków miejskich,
  - zwiększenie liczby przepraw mostowych przez Wisłę i inne duże rzeki (most w Połańcu, łączący woj. podkarpackie i świętokrzyskie został zrealizowany w 2014 r.).

- Poprawa dostępności polskich miast i regionów w przestrzeni europejskiej, w tym:
  - integracja polskiego systemu transportowo-komunikacyjnego z europejską siecią TEN-T przez podniesienie rangi i priorytetu realizacyjnego inwestycji drogowych i kolejowych, m.in. drogowych na trasie Rzeszów – Koszyce,
  - obsługa wszystkich istniejących i planowanych portów lotniczych (w tym Rzeszów – Jasionka) przez transport szynowy.
- Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich przez inwestycje drogowe i kolejowe łączące Rzeszów z ośrodkami subregionalnymi i najważniejszymi centrami powiatowymi.
- Poprawa dostępności do obszarów o najniższym poziomie dostępności czasowej do największych miast przez wspierane wybranych inwestycji lokalnych, takich jak podniesienie rangi drogi Krosno – Sanok do drogi ekspresowej.

3.2. Zmniejszenie zewnętrznych kosztów transportu

- Zmniejszenie zewnętrznych kosztów transportu, w tym kosztów środowiskowych, m.in. poprzez:
  - modernizację sieci kolejowej dla zapewnienia jej wysokiego standardu i skrócenia czasów przejazdu,
  - inwestycje z zakresu transportu kolejowego (linie kolejowe, a także LHS) w celu, zapewnienia sprawnego systemu połączeń kolejowych w ruchu towarowym,
  - wspieranie systemów intermodalnych w tym: utworzenie sieci terminali dla transportu kombinowanego (preferowane lokalizacje w dużych miastach oraz towarowe przejścia graniczne),
  - rozwój dróg wodnych (na wschodnich obszarach Polski głównie dla celów turystycznych).
- Poprawa dostępności wewnątrz ROF z preferencją dla rozwoju transportu publicznego przez:
  - integrację systemów transportu publicznego w skali miasta, jego obszaru funkcjonalnego i województwa, w tym doskonalenie i rozwój systemów transportu szynowego (kolej aglomeracyjna) i szybkiego autobusu,
  - rozwój systemów „parkuj i jedź”.
- Utworzenie zintegrowanego multimodalnego systemu transportowego, w tym:
  - budowa i rozbudowa terminali przeładunkowych i przesiadkowych dla różnych form transportu,
  - integracja lotniska Rzeszów-Jasionka z istniejącą i planowaną siecią dróg oraz kolei,
  - w obrębie ROF preferowanie modelu intermodalnego dla pasażerskiego transportu publicznego.

3.3. Poprawa dostępności teleinformatycznej

- Rozwój infrastruktury przewodowej i bezprzewodowej zwiększającej dostępność do szerokopasmowego internetu.

- Udostępnianie wszystkim, w ramach infrastruktury informacji przestrzennej, m.in. treści planów zagospodarowania przestrzennego wszystkich szczebli: krajowego, wojewódzkiego, łącznie z planami zagospodarowania obszarów funkcjonalnych i planów miejscowych.

3.4. Zarządzanie strategiczne i etapowanie inwestycji

- Osiągnięcie w 2030 r. szkieletowej sieci połączeń o standardzie dróg szybkiego ruchu (autostrady i/lub drogi ekspresowej) dla sieci powiązań głównych ośrodków miejskich, w tym Rzeszowa.
- Objęcie uzupełniającą siecią dróg ekspresowych obszarów obecnie niedostatecznie dostępnych, w tym województwa podkarpackiego.
- Rewitalizacja i modernizacja poszczególnych konwencjonalnych linii kolejowych województwa do prędkości 120-200 km/h oraz do prędkości 100-120 km/h.

Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski

4.1. Integracja działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju jako podstawa ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych

- Rozszerzenie sieci rezerwatów biosfery UNESCO, w tym utworzenie transgranicznego Rezerwatu Biosfery Roztocze.
- Powołanie nowych parków narodowych, w tym Turnickiego PN.
- System korytarzy ekologicznych w województwie podkarpackim zapewniający spójność przestrzeni przyrodniczej.
- Zapewnienie integracji miejskich systemów przyrodniczych z terenami otwartymi w ich otoczeniu.
- Podejmowanie starań o ujednolicenie zasad ochrony gatunków w sąsiadujących jednostkach ochronnych po obu stronach granicy.

4.2. Przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej

- Rozbudowa wewnętrznych układów ekologicznych i połączenie z obszarami otwartymi przez system zielonych pierścieni.
- Stosowanie mechanizmów przestrzennej kompensacji przyrodniczej towarzyszącej inwestycjom, szczególnie na terenach cennych przyrodniczo i w funkcjonalnych obszarach miast.
- Uwzględnienie w planie zagospodarowania przestrzennego województwa obszarów rolnictwa o najwyższych walorach przyrodniczych, w celu wzmocnienia spójności przestrzeni przyrodniczej i stopnia ochrony tradycyjnego krajobrazu rolniczego.

4.3. Wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej

- Objęcie ochroną prawną najcenniejszych pod względem przyrodniczym i kulturowym krajobrazów naturalnych i historycznych, w tym układów urbanistycznych i ruralistycznych oraz stanowisk archeologicznych.
- Objęcie ochroną i działaniami promocyjnymi dorobku współczesnej architektury i urbanistyki (dobra kultury współczesnej).

4.4. Racjonalizacja gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych kraju, w tym zapobieganie występowaniu deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego

- Wprowadzenie do dokumentów planistycznych na poziomie regionalnym zapisów pozwalających na koordynację działań wynikających z Programu wodno-środowiskowego kraju.
- Uwzględnienie w planowaniu regionalnym:
  - planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza,
  - planów zarządzania ryzykiem powodziowym,
  - planów przeciwdziałania skutkom suszy,
  - warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni.
- Zarządzanie ryzykiem powodziowym i zwiększenie retencji wodnej poprzez realizację zbiorników dużej i małej retencji.
- W obrębie ROF:
  - wprowadzenie obligatoryjnego zarządzania wodami opadowymi,
  - integracja systemów gospodarki wodno-ściekowej.

4.5. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów

- Określenie w pzpwp obszarów ochrony wód podziemnych i restytucji obszarów mokradłowych, wymagające ograniczeń w swobodzie użytkowania rolnego, w celu zapobiegania zanieczyszczeniom obszarowym.
- Kontynuowanie i rozwijanie współpracy w zarządzaniu wspólnymi zasobami wodnymi na obszarach transgranicznych, w tym: na granicy ukraińskiej integracja zarządzania zlewnią Sanu i wspólnym z Ukrainą fragmentem zlewni Dniestru.

4.6. Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby

- Kształtowanie struktur przestrzennych minimalizujących zapotrzebowanie na energię
- Budowa instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych zgodnie z Krajowym planem gospodarki odpadami.
- Uwzględnienie przy inwestycjach infrastrukturalnych, szczególnie w planowaniu środków redukcji hałasu, zasad ochrony krajobrazu i ochrony sylwet zabytków.

4.7. Zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin i zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych

- Uwzględnianie w pzpwp lokalizacji potencjalnych obszarów koncesyjnych tj. niezagospodarowanych złóż surowców strategicznych: energetycznych, metalicznych, chemicznych i skalnych.

Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa

5.1. Przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na to zagrożenie

- Zwiększenie stopnia bezpieczeństwa energetycznego poprzez rozbudowę systemu połączeń energetycznych z państwami sąsiednimi - realizacja inwestycji zmierzających do zwiększenia mocy na połączeniach polskiego systemu energetycznego z systemami energetycznymi Słowacji i Ukrainy.
- Rozbudowa połączeń wewnątrz kraju – poprawa bezpieczeństwa zasilania dużych miast. Rozwój inteligentnych sieci przesyłowych, w tym:
  - rozbudowa krajowej sieci przesyłu gazu ziemnego do roku 2020:
    - tłocznia Jarosław,
    - gazociągi: Hermanowice – Strachocina, Strachocina – Pogórska Wola, Hermanowice – Jarosław, Jarosław – Rozwadów, Rozwadów – Końskowola – Wronów.
  - inwestycje elektroenergetycznej sieci przesyłowej do roku 2030:
    - linie 400 kV: Chełm – Mokre – Jarosław, Jarosław – Rzeszów, Podborze – granica RP (kierunek Słowacja),
    - budowa stacji: Boguchwała Bis (400 kV), Jarosław (400 kV),
    - rozbudowa stacji Stalowa Wola (220 kV)
- Budowa oraz proekologiczna modernizacja elektrowni systemowych.
- Zapewnienie alternatywnych dróg dostaw gazu ziemnego i ropy naftowej na obszar Polski oraz znaczące zwiększenie pojemności magazynów gazu, w tym:
  - połączenie Polska – Słowacja (pozwalające na połączenie z gazociągiem Nabucco),
  - zwiększanie możliwości w zakresie magazynowania gazu ziemnego w Podziemnych Magazynach Gazu, m. in. na terenie woj. podkarpackiego: Husów, Brzeźnica, Strachocina,
  - nowy gazociąg o znaczeniu krajowym od granicy z Ukrainą.
- Zwiększenie możliwości wydobywania gazu ziemnego na terytorium Polski, w tym ze złóż niekonwencjonalnych (np. gaz łupkowy).
- Zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych - strefa rozwoju rozproszonej energetyki odnawialnej wodnej, w południowej części woj. podkarpackiego z wyłączeniem obszarów Natura 2000.

- Ochrona złóż kopalin energetycznych - na terenie woj. podkarpackiego złóż gazu ziemnego (konwencjonalnego).

5.2. Zwiększenie poziomu zabezpieczenia przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi i antropogenicznymi:

- Uwzględnienie w pzpwp granic obszarów przedstawionych na mapach zagrożenia powodziowego, mapach ryzyka powodziowego oraz odpowiednie działania inwestycyjne zmniejszające ryzyko szkód powodziowych, w tym określone w planach zarządzania ryzykiem powodziowym.
- Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa przez zintegrowane działania, dotyczące:
  - ograniczenia zabudowy i podwyższenia standardów budowlanych na obszarach dolin rzek wylewających (Sanu, Wisłoka, Wisłoki, Wisły, Stobnicy, Jasiołki, Ropy),
  - wzmocnienia ochrony przeciwpowodziowej w miastach: Rzeszów, Jasło, Tarnobrzeg,
  - ograniczenia zabudowy i podwyższenie standardów budowlanych na obszarach zagrożonych erozją gleb (pas zlokalizowany w centralnej części województwa podkarpackiego oraz wzdłuż Sanu od okolic Przemyśla do ujścia rzeki Wisłok),
  - ograniczenia zabudowy i podwyższenia standardów budowlanych na obszarach zagrożonych osuwiskami (południowa część województwa podkarpackiego - obszary górskie i podgórskie).
- Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych oraz przeciwdziałanie skutkom suszy, przez m. in. budowę zbiornika retencyjnego w górnym biegu rzeki Wisłoki.

5.3. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.

- Kształtowanie sieci osadniczej, rozmieszczenie przemysłu i infrastruktury technicznej zgodnie z wymogami obronności państwa.
- Zapewnienie bezkolizyjnego funkcjonowania sił zbrojnych oraz instytucji i służb działających w sferze bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.
- Zapewnienie możliwości rozwoju obiektów i infrastruktury istotnych dla obronności państwa.

Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ład przestrzennego

6.1. Wprowadzenie zintegrowanego (spójnego i hierarchicznego) systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego zdolnego do efektywnej koordynacji działań podmiotów publicznych i polityk publicznych mających największe znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego na różnych poziomach zarządzania

- Spójność planowania społeczno-gospodarczego z przestrzennym przez harmonizację trybu przygotowania i zawartości strategii województwa i pzpwp.
- Przeciwdziałanie nierównościom w poziomie zagospodarowania przez wprowadzenie planowania dla obszarów funkcjonalnych wykraczających poza granice jednostek administracyjnych.

- Wyróżnienie obszarów funkcjonalnych za pomocą cech geograficznych, na bazie uwarunkowań społeczno-gospodarczych, pozwoli na zdefiniowanie specyficznego potencjału rozwojowego oraz kompleksowe rozwiązywanie występujących konfliktów.
- Uwzględnienie w pzpwp polityk publicznych zapisanych w kontrakcie terytorialnym – nadrzędność ponadlokalnych zadań publicznych.

6.2. Uporządkowanie regulacji zapewniających sprawność i powszechność działania systemu planowania przestrzennego

- Maksymalne wykorzystanie obszarów już zagospodarowanych, z dopuszczeniem zagospodarowania nowych obszarów jedynie wtedy, gdy wyczerpią się obszary możliwe do ponownego zagospodarowania.
- Ograniczenie zjawiska semiurbanizacji na obszarach wiejskich oraz ograniczanie rozpraszania zabudowy i suburbanizacji.

6.3. Wzmocnienie instytucjonalne i jakościowe planowania przestrzennego

- Budowa systemu monitorowania procesów przestrzennych i ich oceny.
- Partnerstwo terytorialne w planowaniu i zarządzaniu procesami rozwojowymi.

Innymi krajowymi dokumentami strategicznymi, których zapisy wpływają na ustalenia planu są:

- **Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności** przyjęta przez Radę Ministrów 5 lutego 2013 r.¹², zgodnie z którą rozwój Polski, a więc również województwa podkarpackiego, powinien odbywać się w trzech obszarach strategicznych równocześnie: konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa (efektywności). Celem strategicznym, przedstawionym w dokumencie, jest poprawa jakości życia Polaków, której miarami będą: wzrost wartości PKB per capita, zwiększenie spójności społecznej oraz zmniejszenie nierównomierności o charakterze terytorialnym. Osiągnięcie zakładanego celu opiera się na: budowaniu podstaw dla innowacyjności kraju, terytorialnym równoważeniu rozwoju (tworzenie warunków dla szerokiego promieniowania i rozprzestrzeniania się korzyści rozwojowych z „biegunów wzrostu”, czyli głównie miast, oraz stymulowanie potencjałów rozwojowych pozostałych obszarów – ośrodków regionalnych, lokalnych, obszarów wiejskich) oraz solidarności międzypokoleniowej.
- **Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo**, przyjęta przez Radę Ministrów 25 września 2012 r.¹³, oparta jest na scenariuszu stabilnego rozwoju. Jej głównym celem jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę

---

¹² M.P. z 2013 r., poz. 121.

¹³ M.P. z 2012 r., poz. 882.

jakości życia ludności. Realizacji strategii służyć mają trzy obszary strategiczne: sprawne i efektywne państwo, konkurencyjna gospodarka oraz spójność społeczna i terytorialna. Strategia wskazuje działania polegające na usuwaniu barier rozwojowych, przy jednoczesnym wykorzystaniu potencjałów społeczno-gospodarczych i przestrzennych, które odpowiednio wzmocnione, będą stymulowały rozwój.

- **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie** (KSRR) przyjęta przez Radę Ministrów 13 lipca 2010 r.¹⁴. Dokument określa cele, priorytetowe zadania i wyzwania dla rządu i samorządów w odniesieniu do rozwoju kraju, w świetle założeń polityki regionalnej. Celem strategicznym KSRR jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju - wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Rozwinięcie stanowią trzy cele szczegółowe: wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (konkurencyjność), budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych (spójność) oraz tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie (sprawność).
- **Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do 2020 r.** (SRPW) przyjęta przez Radę Ministrów 11 lipca 2013 r.¹⁵ (obejmuje województwa: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie), wyznacza główne kierunki rozwoju makroregionu oraz stanowi podstawę do podejmowania dodatkowych działań, dynamizujących wzrost gospodarczy i społeczny. Wizja strategiczna dla Polski Wschodniej w 2020 r. określa Polskę Wschodnią jako makroregion dynamicznie rozwijający się z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju, stopniowo i systematycznie poprawiający swoją pozycję rozwojową i konkurencyjną w kraju oraz Unii Europejskiej.

Główne kierunki działań strategicznych obejmują:

- podnoszenie poziomu innowacyjności makroregionu w oparciu o endogeniczne specjalizacje gospodarcze oraz wzmocnienie potencjału sektora nauki i badań;
- aktywizację zasobów pracy i podniesienie jakości kapitału ludzkiego, poprzez wzmocnienie potencjału nowoczesnych kadr;
- zwiększenie zewnętrznej dostępności i wewnętrznej spójności makroregionu, w tym głównych funkcjonalnych rynków pracy, przez rozwój infrastruktury powiązań komunikacyjnych, zarówno zewnętrznych z krajowymi biegunami wzrostu, jak i wewnętrznych wzmacniających terytorialną spójność makroregionu, a także rozwój infrastruktury elektroenergetycznej.

Najważniejszym dokumentem strategicznym szczebla wojewódzkiego, którego ustalenia uwzględnia się w planie zagospodarowania przestrzennego województwa jest

¹⁴ M.P. z 2011 r., Nr 36, poz. 423.

¹⁵ M.P. z 2013 r., poz. 641.

Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020 przyjęta przez Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwałą nr XXXVII/697/13 z dnia 26 sierpnia 2013 r.

Głównym celem strategii województwa jest: „Efektywne wykorzystanie zasobów wewnętrznych i zewnętrznych dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju społeczno-gospodarczego drogą do poprawy jakości życia mieszkańców”.

Cel główny zamierza się osiągnąć poprzez realizację celów strategicznych określonych dla poszczególnych dziedzin działań strategicznych, tj.:

- „Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka” – Cel 1: Rozwijanie przewag regionu w oparciu o kreatywne specjalizacje jako przejaw budowania konkurencyjności krajowej i międzynarodowej;
- „Kapitał ludzki i społeczny” – Cel 2: Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników: innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia mieszkańców;
- „Sieć osadnicza” – Cel 3: Podniesienie dostępności oraz poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej jako element budowania potencjału rozwojowego regionu;
- „Środowisko i energetyka” – Cel 4: Racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego sposobem na zapewnienie bezpieczeństwa i dobrych warunków życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego województwa.

Przyjęto, iż cele te powinny być możliwe do osiągnięcia w zakładanym czasie realizacji strategii, tj. do 2020 r. Wszystkie cele i priorytety ustalone w strategii rozwoju województwa przekładają się na kierunki rozwoju i politykę przestrzenną, zapisane w planie zagospodarowania przestrzennego województwa.

2. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

Synteza uwarunkowań wewnętrznych przedstawia aktualną sytuację województwa i pozwala zidentyfikować istniejące potencjały i bariery rozwojowe. Jest podstawą do wskazania kierunków zagospodarowania przestrzennego województwa.

Województwo podkarpackie jest najdalej na południowy wschód wysuniętym regionem Polski. Posiada powierzchnię 17 846 km², co stanowi 5,7% powierzchni kraju. Liczba mieszkańców województwa wynosi 2 129,2 tys.¹⁶. Województwo podkarpackie pod względem liczby ludności zajmuje 8 pozycję w kraju i obejmuje 5,5% ogółu jego ludności. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 119 osób na 1 km² (średnia w Polsce – 123/km²)¹⁷. W regionie występuje wyraźne przestrzenne zróżnicowanie rozmieszczenia ludności, która koncentruje się w dwóch pasmach o kierunku równoleżnikowym od Dębicy przez Rzeszów, Jarosław po Przemyśl oraz od Jasła przez Krosno po Sanok.

---

¹⁶ GUS – BDL stan na 2014 r.

¹⁷ GUS – BDL stan na 2014 r.

Synteza uwarunkowań wewnętrznych obejmuje: strukturę funkcjonalno-przestrzenną i system osadniczy, środowisko przyrodnicze i kulturowe, infrastrukturę społeczno-gospodarczą, komunikację i infrastrukturę techniczną.

2.1. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA I SYSTEM OSADNICZY

- Strukturę funkcjonalno-przestrzenną województwa tworzą obszary zurbanizowane, leśne, rolne i wody otwarte wraz z elementami infrastruktury technicznej.
- Zróżnicowana struktura funkcjonalno-przestrzenna województwa jest wynikiem uwarunkowań historycznych, kulturowych, społecznych i gospodarczych, daje możliwość jego wszechstronnego rozwoju.
- Rolnicza przestrzeń produkcyjna o najwyższym wskaźniku waloryzacji, występująca głównie w środkowej, północno-wschodniej i północno-zachodniej części województwa, umożliwia rozwój na tych terenach intensywnej produkcji rolnej.
- Atrakcyjne walory przyrodnicze i krajobrazowe występujące na południu i wschodzie województwa oraz unikalne w skali europejskiej wielokulturowe dziedzictwo materialne i niematerialne, tworzą warunki dla rozwoju turystyki, wypoczynku i lecznictwa uzdrowiskowego; najcenniejsze pod względem przyrodniczym obszary są objęte systemem obszarów chronionych.
- Obszary aktywności pozarolniczej obejmują tereny o funkcjach produkcyjno-usługowych, występujących głównie w Rzeszowie i w gminach z nim sąsiadujących, w miastach: Krosno, Przemyśl, Tarnobrzeg oraz w powiatach: dębickim, krośnieńskim, łańcuckim, mieleckim, przeworskim, rzeszowskim, stalowowolskim i tarnobrzeskim.
- Obszary aktywności gospodarczej i duże miasta – ośrodki o funkcji przemysłowej aktywizują tereny położone w ich sąsiedztwie. Lokalizacja tych obszarów związana jest w większości z układami komunikacyjnymi o znaczeniu krajowym i europejskim.
- Na rozwój województwa wpływa jego położenie przy granicy z Ukrainą i Słowacją, umożliwiające szeroko pojętą współpracę transgraniczną.
- System osadniczy województwa podkarpackiego jest układem policentrycznym, który charakteryzuje się regularnym rozmieszczeniem miast pod względem wielkości, co sprzyja wzmocnieniu rangi miast i równomiernemu rozwojowi całego województwa. Szczególnie korzystne w tym układzie jest centralne położenie Rzeszowa oraz koncentryczne ułożenie względem stolicy województwa ośrodków miejskich o dużym potencjale, pełniących ważne funkcje gospodarcze i społeczne, które tworzą wokół niego zewnętrzny układ pierścieniowy: Krosno, Przemyśl, Tarnobrzeg, Stalowa Wola, Mielec, Dębica, Jarosław, Jasło i Sanok.
- Województwo podkarpackie jest podzielone administracyjnie na: ośrodek wojewódzki (Rzeszów), 4 powiaty grodzkie (Krosno, Przemyśl, Rzeszów, Tarnobrzeg), 21 powiatów ziemskich i 160 gmin, w tym: 16 gmin miejskich, 35 miejsko-wiejskich i 109 gmin wiejskich.

- Sieć osadniczą województwa tworzy 51 miast i 1664 miejscowości wiejskich. Przeważają miasta bardzo małe, poniżej 5 tys. mieszkańców (40% ogółu miast).
- Zgodnie z ustaloną w KPZK 2030 hierarchią ośrodków, na terenie województwa wyróżnia się trzy kategorie miast:
  - krajowy ośrodek pełniący niektóre funkcje metropolitalne: Rzeszów;
  - ośrodki subregionalne (miasta od 50 tys. do 100 tys. mieszkańców oraz dawne miasta wojewódzkie i ośrodki przemysłowe, które różnią się znacznie pod względem stanu gospodarki i infrastruktury, ale ich pozycja w systemie osadniczym jest stabilna): Przemyśl, Stalowa Wola, Mielec, Tarnobrzeg i Krosno;
  - ośrodki lokalne: wszystkie pozostałe miasta powiatowe.
- Na obszarze województwa można wyróżnić miasta lub układy miast, które ze względu na swoje położenie i potencjał rozwojowy, mają decydujący wpływ na rozwój całego województwa, tj.: Rzeszów – Łańcut, Krosno (potencjalnie układ z Jasłem), Przemyśl, Tarnobrzeg – Sandomierz, Stalowa Wola (potencjalnie układ z Tarnobrzegiem i Sandomierzem), Mielec, Dębica – Ropczyce (potencjalnie układ Mielec – Dębica – Ropczyce), Jarosław – Przeworsk, Sanok – Lesko (docelowo układ Sanok – Lesko – Ustrzyki Dolne).
- Ze względu na sytuację społeczno-ekonomiczną miasta na obszarze województwa można podzielić na:
  - miasta o dobrych podstawach rozwoju tj.: ośrodek wojewódzki Rzeszów, ośrodki subregionalne: Przemyśl, Stalowa Wola, Mielec, Tarnobrzeg i Krosno, ośrodki powiatowe: Brzozów, Jasło, Kolbuszowa, Lubaczów, Nisko i Strzyżów oraz inne miasta: Baranów Sandomierski, Boguchwała, Dukla, Głogów Małopolski, Iwonicz Zdrój, Kołaczyce, Przecław, Sieniawa, Tyczyn, Dębica i Ropczyce;
  - miasta o zagrożonych podstawach rozwoju tj. – miasta powiatowe: Leżajsk i Ustrzyki Dolne oraz inne miasta: Błażowa, Brzostek, Cieszanów, Dynów, Jedlicze, Kańczuga, Narol, Nowa Dęba, Nowa Sarzyna, Oleszyce, Pilzno, Radomyśl Wielki, Radymno, Rudnik nad Sanem, Rymanów, Sędziszów Małopolski, Sokołów Małopolski, Ulanów i Zagórz)¹⁸.
- Miasta o dobrej sytuacji ekonomicznej położone są w centralnej części województwa, w obrębie oddziaływania Rzeszowa oraz w pasie od Krosna przez Dębicę po Mielec i Tarnobrzeg. Najwięcej miast o słabym potencjale rozwojowym znajduje się na północnym-wschodzie województwa (Cieszanów, Leżajsk, Narol, Nowa Sarzyna, Oleszyce, Radymno, Rudnik nad Sanem).
- Głównym ośrodkiem miejskim województwa jest miasto Rzeszów, mające znaczenie w krajowym systemie osadniczym i potencjalnie duże możliwości rozwoju.
- Rozwój ośrodków subregionalnych wpływa stymulująco na rozwój ich obszarów funkcjonalnych oraz pozostałych miast.

¹⁸ T. Komornicki, P. Śleszyński, P. Siłka, *„Charakterystyka systemu osadniczego województwa podkarpackiego z identyfikacją biegunów wzrostu oraz wyróżnieniem obszarów funkcjonalnych na poziomie regionalnym i lokalnym*, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. S. Leszczyckiego, PAN, Warszawa, 2012.

- Pozostałe miasta województwa są ośrodkami rozwoju zapewniającymi dostęp do usług i dóbr publicznych o wysokim standardzie.
- Wykształcone w przeszłości niektóre funkcje miast w ostatnich latach uległy przekształceniu, m.in. z funkcji przemysłowych na funkcje usługowe.

2.2. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE

2.2.1. Zasoby środowiska przyrodniczego

- Obszar województwa podkarpackiego jest zróżnicowany pod względem rzeźby terenu, hydrologii, uwarunkowań klimatycznych i walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Południowa część województwa położona jest na obszarach górskich i pogórskich należących do Karpat. Centralna i północna część województwa znajduje się w obrębie Kotliny Sandomierskiej. Tereny położone w części północno-wschodniej województwa mają charakter wyżynny: stanowią fragmenty Wyżyny Lubelskiej oraz Roztocza. Najbardziej atrakcyjne krajobrazowo są obszary górskie, z pasmowym układem rzeźby terenu (o przebiegu z północnego zachodu na południowy wschód), o znacznym zalesieniu i z unikalną przyrodą. Wyjątkowe w skali europejskiej walory przyrodniczo-krajobrazowe i dobry stan środowiska stanowią o atrakcyjności turystycznej województwa, ale wykorzystywane są w niewielkim stopniu.
- Województwo podkarpackie położone jest w dorzeczu Wisły obejmującym m.in. zlewnie dużych rzek: Wisłoki, Sanu i Wisłoka, tylko niewielki fragment wschodniej części województwa położony jest w dorzeczu Dniestru. Zasoby wód powierzchniowych, stanowiących główne źródło zaopatrzenia w wodę, są duże, ale nierównomiernie rozmieszczone. Dobrej jakości wody występują w południowej części województwa, na obszarach słabo zaludnionych, w znacznej części zalesionych i objętych wieloprzestrzennymi formami ochrony przyrody. W pozostałych rejonach województwa, szczególnie na obszarach zurbanizowanych, zagrożonych zanieczyszczeniami komunalnymi i przemysłowymi, a także na obszarach użytkowanych rolniczo, stan wód powierzchniowych wymaga poprawy¹⁹. Większość wód retencjonowana jest w trzech dużych zbiornikach zaporowych: Solina i Myczkowce na Sanie oraz Besko na Wisłoku (około 15% wszystkich retencjonowanych wód w Polsce). Na terenie województwa występują dobre warunki do lokalizacji i eksploatacji dużych i małych zbiorników retencyjnych.

---

¹⁹ Polska, jako kraj członkowski UE, zobligowana była do osiągnięcia dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych do 2015 r. Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. w art. 4 przewiduje odstępstwa od założonych celów środowiskowych: czasowe (dobry stan wód może zostać osiągnięty do roku 2021 lub 2027), ustalenie celów mniej rygorystycznych, czasowe pogorszenie stanu wód i nie osiągnięcie celów ze względu na realizację nowych inwestycji.

- Udokumentowane zasoby wód podziemnych występują głównie w północnej części województwa. W porównaniu z zasobami innych regionów kraju należą do niewielkich. Wody podziemne w większości charakteryzują się dobrym stanem chemicznym. Zagrożeniem dla ich jakości są zanieczyszczenia komunalne, przemysłowe oraz pochodzące ze źródeł rolniczych, szczególnie na obszarach płytkiego występowania zwierciadła wód oraz pozbawionych warstw nieprzepuszczalnych. W ostatnich latach odnotowano słaby stan wód w północno-zachodniej części województwa, na obszarze związanym w przeszłości z przemysłem wydobywczym i przetwórstwem siarki.
- Województwo podkarpackie dysponuje przeciętnymi w skali kraju zasobami surowców mineralnych. Na obszarze województwa występują różnorodne surowce co wynika ze zróżnicowanej budowy geologicznej. Największe znaczenie gospodarcze posiadają złoża z grupy surowców energetycznych, tj. złoża gazu ziemnego oraz ropy naftowej. Istotne w kontekście funkcjonowania i rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego jest występowanie wód i torfów leczniczych. Istnieją możliwości udokumentowania i wykorzystania wód termalnych, których występowanie stwierdzono przy eksploatacji i poszukiwaniach węglowodorów. Ważne z punktu widzenia wielkości zasobów i unikatowości występowania są złoża surowców chemicznych: siarki rodzimej i diatomitów (skały diatomitowej). Na obszarze województwa występują również złoża surowców skalnych o dużym znaczeniu gospodarczym w skali regionu, mające szerokie zastosowanie w budownictwie i drogownictwie.
- Bogate i unikalne zasoby przyrodniczo-kulturowe województwa, zwłaszcza części karpackiej, stanowią istotną część dziedzictwa Europy i wymagają zachowania i ochrony. Rozległe kompleksy leśne sprzyjają zachowaniu populacji dużych ssaków, a otwarte przestrzenie – ptaków drapieżnych. Lasy Turnickie uważane są obecnie za najważniejszy w Karpatach ośrodek różnorodności biologicznej. Krajowym systemem ochrony przyrody objęto 44,9% obszaru województwa. Tereny te są jednocześnie częścią Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 (28,1% powierzchni województwa zajmują obszary Natura 2000 wyznaczone na podstawie Dyrektywy Ptasiej, a 19,8% powierzchni obszary wyznaczone na podstawie Dyrektywy Siedliskowej). Obszary cenne przyrodniczo są połączone siecią korytarzy ekologicznych o nieustalonym przebiegu; przez teren województwa przebiega ważny w europejskim systemie ekologicznym, korytarz górski zwany Korytarzem Karpackim.
- Warunki naturalne, występujące gleby wysokiej, dobrej i średniej jakości (klasy bonitacyjnej I-IV) oraz ich niewielki poziom zanieczyszczenia chemicznego sprawiają, że znaczne obszary województwa uznaje się za korzystne dla rozwoju rolnictwa, a szczególnie rolnictwa ekologicznego.
- Lasy, zajmujące 38% powierzchni województwa podkarpackiego pełnią ważną rolę ekologiczną i w rozwoju przemysłu drzewnego. Różnorodność biologiczna i zasoby

drzewne podkarpackich lasów należą do najwyższych w kraju. Ponad 60% powierzchni leśnej zajmują lasy ochronne. Największe kompleksy leśne zlokalizowane są w południowo-wschodniej i północnej części województwa. Dla ochrony zasobów przyrodniczych w lasach na terenie województwa ustanowiono trzy Leśne Kompleksy Promocyjne: „Lasy Bieszczadzkie”, „Lasy Birczańskie” oraz „Lasy Janowskie” (częściowo położone na terenie województwa lubelskiego).

2.2.2. Zagrożenia środowiska przyrodniczego

- Na terenie województwa podkarpackiego jest ok. 280 tys. ha terenów zagrożonych zalaniem / podtopieniem przez wody z roztopów wiosennych lub letnich opadów atmosferycznych. Największe obszary zalewowe zlokalizowane są w dolinach rzek: Wisły, Sanu, Wisłoki i Wisłoka oraz w ich dopływach. Powodem wysokiego ryzyka powodziowego oprócz niekorzystnych warunków przyrodniczych i złego stanu infrastruktury przeciwpowodziowej, jest także zagospodarowanie przestrzenne, w tym lokalizowanie zabudowy i elementów infrastrukturalnych na obszarach potencjalnie zalewanych. Pomimo trwających od wielu lat prac mających na celu poprawę bezpieczeństwa powodziowego województwa, powodzie nadal powodują zniszczenia i straty finansowe.

Wyznaczone dla obszaru zlewni Wisły, Wisłoka, Wisłoki i Sanu, na mapach zagrożenia powodziowego przez Prezesa KZGW oraz w studiach ochrony przeciwpowodziowej przez Dyrektora RZGW w Krakowie²⁰, obszary zagrożenia powodziowego, w tym obszary szczególnego zagrożenia powodzią²¹, obejmują teren o powierzchni 1414 km², co stanowi 7,9% powierzchni województwa. Według tych opracowań, największe zagrożenie powodziowe, obejmujące znaczne obszary, stwarzają rzeki: Wisła, Wisłoka, Wisłok i San. Ponadto, lokalne powodzie i podtopienia stwarzają potoki górskie i mniejsze rzeki m.in. Ropa, Jasiołka, Mleczka, Wisznia, Szkło, Lubaczówka i Tanew.

Stan techniczny istniejących wałów przeciwpowodziowych oceniany jest jako niezadowalający, a ich długość i ilość jest niewystarczająca. O utrzymującym się zagrożeniu powodziowym decyduje również niski poziom retencji wód powierzchniowych, niewystarczająca ilość zbiorników retencyjnych i polderów oraz zły stan zabudowy regulacyjnej rzek. Znaczący wpływ na poprawę bezpieczeństwa powodziowego, będzie miała realizacja planowanych od wielu lat na obszarze województwa podkarpackiego dużych zbiorników retencyjnych

²⁰ Zgodnie z art. 88a pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 469 z późn. zm.), ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego (MZP), map ryzyka powodziowego (MRP) oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP). Dla odcinków rzek, dla których nie wykonano MZP, studia ochrony przeciwpowodziowej zachowują ważność do czasu sporządzenia i przekazania właściwym organom MZP opracowanych w kolejnych cyklach planistycznych. Wyznaczone w studiach obszary bezpośredniego zagrożenia powodziowego uznaje się za obszary szczególnego zagrożenia powodzią (art.17 pkt 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. *o zmianie ustawy Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw*).

²¹ art.9 ust. 1 pkt 6c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 469 z późn. zm.)

o ponadregionalnych funkcjach przeciwpowodziowych. Dokument strategiczny „Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły”²² wskazuje na terenie województwa podkarpackiego lokalizację dwóch projektowanych dużych zbiorników retencyjnych.

Konieczne jest wprowadzenie ograniczeń dotyczących zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz realizacja inwestycji technicznych wskazanych m.in. w Planach Zarządzania Ryzykiem Powodziowym, które będą zwiększać stopień bezpieczeństwa dla terenów zabudowanych i zamieszkałych.

- Nierównomierne rozmieszczenie naturalnych zasobów wodnych i niewystarczająca retencja zbiornikowa w stosunku do potrzeb ludności i gospodarki, powodują zwiększenie negatywnych skutków zjawiska suszy. Analiza zjawiska suszy na obszarze regionu wodnego Górnej Wisły i w regionie wodnym Dniestru, przeprowadzona przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie²³, wykazała znaczne obniżenie poziomu wody w ciekach, zanik mniejszych cieków oraz obniżenie poziomu zwierciadła wód gruntowych niemal na całym obszarze województwa podkarpackiego, przy czym największą intensywność niżówek stwierdzono w jego południowej i południowo-wschodniej części²⁴. Małą dostępnością zasobów dyspozycyjnych wody charakteryzuje się górska i podgórska część województwa. Suszą rolniczą najbardziej zagrożone są gminy: Jarocin, Harasiuki, Rakszawa, Majdan Królewski i Cmolasy²⁵.
- Na obszarach pogórzy i na terenach górzystych województwa podkarpackiego występują liczne osuwiska. Największa ich ilość znajduje się na terenie Pogórza Strzyżowskiego, Dynowskiego, Przemyskiego, mniej w Beskidzie Niskim, Bieszczadach i na Pogórzu Ciężkowickim. Osuwiska powodują znaczącą degradację terenów i straty materialne ludności; konieczne jest wprowadzenie szczególnych zasad zagospodarowania oraz ograniczeń inwestowania na obszarach osuwiskowych.
- Województwo podkarpackie zalicza się do rejonów kraju o korzystnych warunkach pod względem jakości powietrza, jednak na części obszaru województwa, w szczególności na terenach intensywnie zurbanizowanych, utrzymują się przekroczenia dopuszczalnych i docelowych poziomów niektórych zanieczyszczeń powietrza²⁶. Dla obszarów występowania przekroczeń norm zanieczyszczeń zostały opracowane i są wdrażane naprawcze Programy Ochrony Powietrza.

²² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1841)

²³ Analiza zjawiska suszy na obszarze regionu wodnego Górnej Wisły i Analiza zjawiska suszy na obszarze regionu Dniestru sporządzona w ramach opracowania planów przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych w obszarze działania RZGW w Krakowie, RZGW, Kraków 2015 r.

²⁴ Liczba niżówek występujących w roku wskazuje na podatność zlewni bilansowej i jej cieków na zjawisko suszy hydrologicznej.

²⁵ Zagrożenie suszą rolniczą zostało określone według średniego progowego wskaźnika klimatycznego bilansu wodnego (KBWs), przy uwzględnieniu kategorii agronomicznych gleb (wskaźnik Wg) oraz szczegółowej struktury upraw roślin polowych.

²⁶ Przekroczenia dotyczą poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 oraz w mniejszym zakresie poziomów dopuszczalnych pyłów PM10 i PM2,5, ustalonych w celu ochrony zdrowia ludzi.

- Czynnikiem kształtującym klimat akustyczny na terenie województwa podkarpackiego jest hałas komunikacyjny. Największe zagrożenie hałasem występuje wzdłuż dróg krajowych i wojewódzkich o dużym natężeniu ruchu. Dla odcinków dróg, gdzie stwierdzono znaczne natężenie ruchu (dla dróg krajowych ponad 6 mln pojazdów/rok, dla dróg wojewódzkich ponad 3 mln pojazdów/rok) opracowano mapy akustyczne, a na ich podstawie programy ochrony środowiska przed hałasem. Program ochrony przed hałasem sporządzono również dla miasta Rzeszowa.
- Województwo podkarpackie zalicza się do obszarów o średnim poziomie zagrożeń. Czynnikiem, które w ostatnich latach miały wpływ na lokalny poziom zagrożeń było oddanie do użytku autostrady A-4 oraz wzrost liczby zakładów zakwalifikowanych do kategorii zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii. W 2016 r. na terenie województwa podkarpackiego zlokalizowanych było 10 zakładów z grupy o dużym ryzyku powstania poważnej awarii przemysłowej i 20 zakładów z grupy o zwiększonym ryzyku. Część z tych zakładów należy do grupy zakładów, których zlokalizowanie w niedużej odległości od siebie, może zwiększyć prawdopodobieństwo wystąpienia awarii przemysłowej lub pogłębić jej skutki. Są to 3 zakłady w Nowej Sarzynie, 2 zakłady w Jasle, 2 zakłady w Pustkowie i 2 zakłady w Dębicy. Problemem ekologicznym województwa są „bomby ekologiczne”²⁷, czyli obiekty/obszary stwarzające duże zagrożenie dla środowiska, zlokalizowane w północnej części województwa, na terenie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425, stanowiącego źródło zaopatrzenia w wodę mieszkańców północno-zachodniej części województwa. Potencjalne zagrożenie stanowi transport substancji niebezpiecznych drogami publicznymi biegnącymi przez tereny zabudowane.
- Na obszarze województwa zmiany klimatyczne polegające na wzroście temperatury i opadów oraz nasilaniu się ekstremalnych zjawisk pogodowych, powodują znaczne straty materialne i społeczne. W zależności od rodzaju zagrożenia, istniejącego sposobu użytkowania gruntów i rozmieszczenia przestrzennego, konieczne jest prowadzenie działań minimalizujących negatywne skutki tych zjawisk. Szczególnie wyważona polityka przestrzenna winna być prowadzona w terenach miejskich (charakteryzujących się znacznie obniżoną zdolnością do retencjonowania wody, kumulowaniem zanieczyszczeń oraz wzmożoną reakcją ludności, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej na zmiany temperatury), w terenach górskich (szczególnie narażonych na wzrost częstotliwości ekstremalnych zjawisk pogodowych w postaci intensywnych opadów deszczu i uruchamiania się procesów osuwiskowych, opadów śniegu i silnych wiatrów) oraz na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

---

²⁷ W Wykazie zakładów z problemami ekologicznymi do rozwiązania przekraczającymi możliwości finansowe zakładów, o dużej skali potencjalnego oddziaływania na środowisko, sporządzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ), znalazły się dwa zakłady z terenu województwa podkarpackiego tj. Huta Stalowa Wola S.A. i Zakład Produkcji Wody Sp. z o.o. w Nowej Dębce.

2.2.3. Dziedzictwo kulturowe i jego ochrona

- Województwo podkarpackie charakteryzuje się bogactwem i różnorodnością zasobów kulturowych, co w połączeniu z wysokimi walorami przyrodniczymi daje możliwość rozwoju turystyki jako ważnej gałęzi gospodarki regionu.

Wśród cech wyróżniających region wskazać należy przede wszystkim: dawną wielokulturowość i wielowyznaniowość, bogactwo zasobów architektury drewnianej w tym cerkiewnej, dziedzictwo Żydów polskich, dziedzictwo Centralnego Okręgu Przemysłowego, przemysłu naftowego oraz zabytki zespołu Twierdzy Przemyśl.

Na obszarze województwa istnieje dobrze rozwinięta sieć szlaków kulturowych spajających walory kulturowe i pomagających w ich poznawaniu.

- Do najważniejszych materialnych zasobów dziedzictwa kulturowego zalicza się m.in. wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO: drewniane kościoły gotyckie w Bliznem i Haczowie, drewniane cerkwie w Chotyńcu, Radrużu, Smolniku i Turzańsku oraz uznane za Pomniki Historii: zespół pałacowo-parkowy w Łańcucie i zespół klasztoru oo. Bernardynów w Leżajsku.
- Na terenie województwa zachowało się wiele wartościowych historycznych układów urbanistycznych z pochodzącą z różnych epok zabudową, w tym: małomiasteczkową zabudową drewnianą, historyczną zabudową uzdrowisk, a także układami przestrzennymi związanymi z tworzeniem Centralnego Okręgu Przemysłowego rozwijanymi następnie w okresie powojennym.
- Zlokalizowane na terenie województwa liczne współczesne (powojenne) wartościowe obiekty i założenia przestrzenne, ze względu na swoje walory artystyczne, architektoniczne, czy historyczne powinny podlegać zachowaniu i ochronie. Nieliczne z nich znajdują się w rejestrze zabytków oraz gminnych ewidencjach zabytków, niektóre spełniają ustawowe kryteria tzw. dóbr kultury współczesnej.
- Zjawiskiem negatywnie wpływającym na jakość krajobrazu kulturowego jest pogłębiający się brak ładu przestrzennego, objawiający się m.in. rozproszaniem zabudowy oraz jej przypadkowością i bezstylowością.
Istotnym problemem jest zły stan wielu obiektów i założeń, niedostateczna ochrona zabytków znajdujących się poza rejestrem często skutkująca utratą ich walorów bądź zniszczeniem, a także niska świadomość wartości zabytków techniki, tradycyjnego wiejskiego budownictwa drewnianego, obiektów i założeń architektury modernistycznej, socrealistycznej oraz współczesnej, w tym dóbr kultury współczesnej.

2.3. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZE

2.3.1. Uwarunkowania demograficzne

- Województwo charakteryzuje się najniższym wśród województw w kraju wskaźnikiem urbanizacji (ludność miejska stanowi 41,4%, w Polsce 60,4%).
- W latach 2004-2013 w województwie podkarpackim nastąpił wzrost liczby ludności o 1,5%, przy systematycznie zmniejszającej się liczbie ludności w kraju; najwyższy przyrost rzeczywisty ludności wystąpił w mieście Rzeszowie – o 15,1% (głównie za sprawą poszerzenia granic administracyjnych miasta o sąsiadujące wsie), w powiecie przemyskim oraz ropczycko-sędziszowskim; w ośmiu powiatach odnotowano spadek liczby ludności, największy w Przemyśle – o 6,2%, w powiecie rzeszowskim, w Tarnobrzegu i w Krośnie.
- Ludność województwa podkarpackiego cechuje dość wysoki wskaźnik przyrostu naturalnego w porównaniu do innych województw (0,8‰, w Polsce -0,5‰) z tendencją do obniżania; w większości powiatów województwa podkarpackiego przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców przyjmował wartości dodatnie, przy czym najwyższe w Rzeszowie (3,1) i w powiatach: ropczycko-sędziszowskim, łańcuckim oraz dębickim; ujemne wartości współczynnika przyrostu naturalnego odnotowano w Przemyśle (-1,9), Tarnobrzegu oraz w powiatach: tarnobrzeskim, lubaczowskim, niżańskim, stalowowolskim, przeworskim strzyżowskim.
- Charakterystycznym zjawiskiem jest utrzymujące się od wielu lat ujemne saldo migracji stałej (-1,5‰, w Polsce -0,5‰), wartości dodatnie odnotowano w 4 powiatach, tj.: ropczycko-sędziszowskim, łańcuckim, rzeszowskim oraz Rzeszowie, co spowodowane jest procesami narastającej suburbanizacji oraz przemieszczeniami ludności z terenów peryferyjnych województwa na tereny atrakcyjne gospodarczo i społecznie.
- Zjawiskiem obserwowanym od ponad 20 lat (nasilającym się w okresie ostatnich dziesięciu lat) jest malejący w ogólnej populacji odsetek dzieci i młodzieży przy jednoczesnym wzroście ludności w wieku poprodukcyjnym: związany z tym jest tzw. wskaźnik obciążenia demograficznego (liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym) wynikający z procesu starzenia się ludności, który w województwie jest wyższy niż w kraju i wynosi 61,9, (w Polsce 57,6), przy czym jest niższy na terenach wiejskich (55,0) niż w miastach (57,1).
- Procesy depopulacji, prognozowane zmniejszenie liczby ludności oraz niekorzystne zmiany, świadczące o starzeniu się społeczeństwa niosą ze sobą wiele negatywnych zjawisk przestrzennych, którym należy w miarę możliwości przeciwdziałać.

2.3.2. Uwarunkowania społeczne

- Pod względem wielkości zatrudnienia, województwo podkarpackie zajmuje 8 miejsce w kraju. W ostatnich latach wzrost zatrudnienia odnotowano w sektorze przedsiębiorstw oraz w sektorze prywatnym, a spadek w sektorze publicznym.
- Niekorzystna struktura pracujących, wyrażająca się wysokim udziałem pracujących w sektorze rolniczym (ok. 33%, w Polsce – ok. 17%), świadczy o nadwyżce siły roboczej w rolnictwie i o tzw. „ukrytym bezrobociu”.
- Największym ośrodkiem skupiającym pracujących jest Rzeszów (19,3% ogółu pracujących w regionie); pozostałe największe ośrodki koncentracji pracujących to: Krosno, Stalowa Wola, Mielec, Przemyśl oraz powiaty: rzeszowski, dębicki, jasielski, jarosławski i sanocki.
- Głównym ośrodkiem szkolnictwa wyższego w województwie podkarpackim, ze względu na potencjał ilościowy i jakość kadry naukowej jest Rzeszów, gdzie funkcjonują największe uczelnie: Uniwersytet Rzeszowski, Politechnika Rzeszowska, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania oraz Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa. Wzrasta znaczenie mniejszych ośrodków miejskich (Przemyśl, Krosno, Tarnobrzeg, Stalowa Wola, Jarosław, Jasło, Sanok, Przeworsk, Nisko, Mielec, Dębica), w których funkcjonują wyższe uczelnie oraz filie i oddziały zamiejscowe wyższych uczelni.
- Wskaźniki charakteryzujące opiekę zdrowotną w województwie oraz dostępność do usług medycznych są niższe od średniej krajowej. Największa koncentracja specjalistycznych usług medycznych występuje w Rzeszowie.
- W województwie istnieją korzystne warunki dla rozwoju funkcji uzdrowiskowej. Lecznictwo uzdrowiskowe koncentruje się w czterech ośrodkach: Horyńcu-Zdroju, Iwoniczu-Zdroju, Polańczyku i Rymanowie Zdroju. W 2011 r. decyzją Ministra Zdrowia²⁸ został utworzony Obszar Ochrony Uzdrowiskowej Latoszyn w gminie Dębica.
- Głównym ośrodkiem kultury regionu jest miasto Rzeszów. Znaczące ośrodki kultury to także: Przemyśl, Krośno, Tarnobrzeg, Łańcut, Jarosław, Sanok i Stalowa Wola.
- Na obszarze województwa występuje szereg obiektów sportu i rekreacji o funkcjach ponadlokalnych. Koncentracja obiektów służących potrzebom specjalistycznych form rekreacji, takich jak: sporty zimowe, wodne, lotnicze, jazda konna, występuje głównie na obszarze Bieszczad i Beskidu Niskiego.

---

²⁸ Decyzja Ministra Zdrowia z dnia 6 lipca 2011 r. w sprawie utworzenia Obszaru Ochrony Uzdrowiskowej Latoszyn (znak MZ-OZU-520-25196-1/WS/11).

2.3.3. Uwarunkowania gospodarcze

- Rozwojowi aktywności gospodarczej pozarolniczej sprzyja potencjał intelektualny mieszkańców, potencjał produkcyjny oraz funkcjonowanie specjalnych stref ekonomicznych, szczególnie w miastach i ich bezpośrednim sąsiedztwie.
- Produkt Krajowy Brutto (PKB) wytworzony w 2013 r. na obszarze województwa podkarpackiego stanowił 3,9% produktu wypracowanego w Polsce, co plasuje województwo na 11 miejscu w kraju. W przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa podkarpackiego PKB wynosił 71,1% PKB przypadającego na jednego mieszkańca w kraju (16 miejsce).
- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie podkarpackim (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób) w 2013 r. wynosiło 3 282,69 zł, co stanowi 84,7% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w kraju.
- Zasadniczy wpływ na poziom rozwoju gospodarczego województwa wywiera przemysł, uznawany w regionie za jeden z najważniejszych sektorów gospodarki (udział przemysłu w tworzeniu wartości dodanej brutto w województwie wyniósł w 2013 r. 29,3%, w kraju – 26,0%). Wiodące znaczenie w strukturze przemysłu regionu mają branże: elektromaszynowa, chemiczna, farmaceutyczna, hutniczo-metalurgiczna i spożywcza. Ważną rolę odgrywa także przemysł drzewny, materiałów budowlanych i szklarski. Najdynamiczniej rozwija się sektor informatyczny i lotniczy, tzw. „Dolina Lotnicza”. Największym i najważniejszym ośrodkiem przemysłowym jest Rzeszów, gdzie zatrudnionych jest około 14% ogółu pracujących województwa w przemyśle. Ważnymi ośrodkami przemysłowymi są także Mielec, Stalowa Wola, Krosno, Dębica, Sanok, Jasło, Jarosław, Przemysł i Tarnobrzeg.
- Specjalne strefy ekonomiczne (Mielecka, Tarnobrzaska, Krakowska), zlokalizowane na terenie województwa wraz ze strukturami klastrowymi i parkami technologicznymi stanowią prężnie rozwijające się obszary aktywności gospodarczej.
- Instytucje wspierające rozwój innowacji i przedsiębiorczości koncentrują się w ośrodkach o największym potencjale ekonomicznym i w obszarach aktywności gospodarczej. Jednostki zajmujące się działalnością badawczo-rozwojową skoncentrowane są przede wszystkim w Rzeszowie i Mielcu.
- W strukturze handlu województwa dominują obiekty małe, jednakże systematycznie wzrasta liczba obiektów handlowych wielkopowierzchniowych, lokalizowanych głównie w Rzeszowie, Krośnie, Przemysłu i Tarnobrzegu.

- Województwo posiada znaczny odsetek użytków rolnych o dobrych warunkach dla prowadzenia produkcji rolniczej, obejmujący 52,6% jego powierzchni (wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi 70,4 punkty, w Polsce – 66,6 pkt). Występuje zjawisko dezagraryzacji, polegające na ogólnym spadku powierzchni i udziału ziemi uprawnej.

Gminy województwa posiadają zróżnicowany poziom rozwoju rolnictwa, można je podzielić na: gminy o najwyższym poziomie rozwoju rolnictwa, gminy o średnim poziomie rozwoju rolnictwa oraz gminy o niskim poziomie rozwoju rolnictwa.

Gminy o najwyższym poziomie rozwoju rolnictwa (położone na Pogórzu Rzeszowskim, w Pradolinie Podkarpackiej, południowej części Pogorza Tarnogrodzkiego oraz w Dolinie Dolnej Wisłoki, Nizinie Nadwiślańskiej i we wschodniej części Płaskowyżu Tarnowskiego), mają bardzo korzystne uwarunkowania przyrodnicze (gleby, agroklimat, stosunki wodne, rzeźbę terenu) do rozwoju intensywnej produkcji rolnej. Na obszarach tych rozwija się rolnictwo o wysokim poziomie kultury rolnej. Znaczny stopień mechanizacji i nawożenia decyduje o wysokim poziomie towarowości.

Gminy o średnim poziomie rozwoju rolnictwa (położone w pasie Pogórzy Karpackich – Pogórze Dynowskie i Pogórze Strzyżowskie, w południowej i wschodniej części Płaskowyżu Kolbuszowskiego, w północnej części Równiny Tarnobrzkiej, w północnej i środkowej części Doliny Dolnego Sanu, na Płaskowyżu Tarnogrodzkim oraz na fragmencie Rostocza Wschodniego), mają średnio korzystne i korzystne uwarunkowania przyrodnicze do rozwoju roślinnej produkcji rolnej. Ze względu na zróżnicowane warunki terenowe (urozmaicona rzeźba terenu oraz występujące kompleksy glebowe niższych klas bonitacyjnych) na obszarach tych występuje wysoki stopień mechanizacji i nawożenia.

Gminy o niskim poziomie rozwoju rolnictwa (obejmujące pasmo Beskidu Niskiego i Bieszczad, Pogórze Przemyskie, północną część Płaskowyżu Kolbuszowskiego, południową część Równiny Tarnobrzkiej, fragment Równiny Biłgorajskiej), cechują niekorzystne uwarunkowania przyrodnicze do rozwoju produkcji rolnej – mało urodzajne gleby oraz znaczne deniwelacje terenu utrudniające prowadzenie prac rolniczych. Jest to obszar o niskiej kulturze rolnej oraz niskim stopniu mechanizacji i nawożenia. W przeważającej części są to obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody.

- Głównym kierunkiem produkcji rolniczej jest produkcja roślinna, przy czym dominuje uprawa zbóż. Rolnictwo podkarpackie charakteryzuje się niekorzystną strukturą wielkościową gospodarstw rolnych (średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi 4,40 ha, w Polsce – 10,22 ha), rozdrobnioną strukturą gruntów i niską towarowością produkcji rolnej (udział województwa w ogólnokrajowej produkcji towarowej wyniósł 2,0%). W strukturze własności użytków dominują gospodarstwa indywidualne (99,9% ogólnej liczby gospodarstw rolnych). Warunki przyrodniczo-glebowe oraz klimatyczne sprzyjają rozwojowi rolnictwa ekologicznego, a także innych form specjalistycznej produkcji rolniczej, takich jak:

pszczelarstwo, winiarstwo, zielarstwo, uprawa roślin na biopaliwa. Dynamicznie rozwija się przetwórstwo rolno-spożywcze, w tym produkcja wyrobów ekologicznych.

- Bogata i urozmaicona rzeźba terenu, klimat i zasoby wód mineralnych, znaczne obszary leśne, liczne zabytki kultury materialnej i niematerialnej oraz dogodne położenie na styku trzech państw powodują, że województwo posiada znaczący potencjał dla rozwoju różnych form turystyki. Rozwój turystyki utrudnia dekapitalizacja istniejącego zaplecza turystycznego i uzdrowiskowego oraz brak odpowiedniej, nowoczesnej infrastruktury dla obsługi turystów. Największy potencjał turystyczny występuje w południowej części województwa na terenie Bieszczad Zachodnich i Beskidu Niskiego, umiarkowany w obszarze centralnym, na terenie Pogórzy: Strzyżowskiego, Dynowskiego i Przemyskiego oraz Roztocza i Kotliny Sandomierskiej. Wyróżniającym potencjałem charakteryzują się miasta: Rzeszów i Przemyśl oraz ich najbliższe otoczenie.

2.4. KOMUNIKACJA

2.4.1. Układ drogowy

- Sieć drogową województwa jest powiązana z układem krajowym i planowaną do realizacji do 2050 r., transeuropejską siecią transportową TEN-T. Sieć bazową tworzy droga międzynarodowa E40 (autostrada A4) relacji: granica państwa (Niemcy) – Jędrzychowice – Wrocław – Katowice – Kraków – Rzeszów – Korczowa – granica państwa – Ukraina (Kijów) i będąca w trakcie realizacji droga ekspresowa S19 (odcinek Rzeszów – Lublin). W sieci kompleksowej znajduje się będąca w trakcie realizacji droga ekspresowa S19 (odcinek Rzeszów – Barwinek – Słowacja) i projektowana droga ekspresowa S74 Sulejów (S12) – Kielce – Stalowa Wola – Nisko (S19).
- Najważniejsze znaczenie dla transportu drogowego w województwie mają drogi krajowe, których gęstość wynosi $4,92 \text{ km}/100\text{km}^2$ i jest niższa od średniej krajowej $6,17 \text{ km}/100\text{km}^2$. Autostrada A4 stanowi główną oś komunikacyjną regionu na kierunku wschód-zachód, zapewnia bezkolizyjny przejazd tranzytowy od granicy z Ukrainą do granicy z Niemcami oraz powiązanie z siecią autostrad europejskich. Droga ekspresowa S19 będzie miała strategiczne znaczenie dla funkcjonowania układu sieci dróg ekspresowych i autostrad w Polsce, gdyż jej przebieg wzdłuż wschodniej granicy kraju, połączy kraje bałtyckie z krajami Europy południowej (szlak transportowy „Via Carpatia”). W województwie podkarpackim skrzyżowanie autostrady A4 z drogą ekspresową S19 tworzy ważny węzeł komunikacyjny w rejonie miasta Rzeszowa.
- Problemem w zakresie dostępności komunikacyjnej województwa jest przede wszystkim brak dróg szybkiego ruchu powodujący, iż ruch lokalny i tranzytowy

na krótkich i długich dystansach obsługiwany jest przez te same drogi. Istniejący wewnętrzny układ sieci drogowej, ze względu na stan techniczny (parametry techniczne dróg nie odpowiadają klasom techniczno-funkcyjnym) wymaga dalszej modernizacji i rozbudowy. Poprawę zewnętrznej dostępności komunikacyjnej województwa zapewni:

- autostrada A4 (połączenie z województwem małopolskim i Ukrainą),
  - droga ekspresowa S19 w realizacji (połączenie z województwem lubelskim i Słowacją)
  - projektowana droga ekspresowa S74 (połączenie z województwem świętokrzyskim),
  - rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci dróg tranzytowych (m.in. połączenie Rzeszowa z Warszawą i głównymi ośrodkami krajowymi).
- Największym obciążeniem ruchem charakteryzują się drogi wojewódzkie zapewniające połączenia na terenach, gdzie zaznacza się brak dróg krajowych tj. drogi wojewódzkie: nr 835 relacji Lublin – Wysokie – Biłgoraj – Sieniawa Przeworsk – Kańczuga – Dynów – Grabownica Starzeńska, nr 865 relacji Jarosław – Oleszyce – Cieszanów-Belzec, nr 878 relacji Stobierna – Rzeszów – Dylągówka, nr 984 relacji Lisia Góra – Radomyśl Wielki – Mielec, nr 985 relacji Nagnajów – Baranów Sandomierski – Mielec – Dębica, nr 871 relacji Nagnajów – Tarnobrzeg – Grębów-Stalowa Wola i nr 988 relacji Babica – Strzyżów – Wiśniowa – Frysztak – Warzyce.

2.4.2. Układ kolejowy

- Układ sieci kolejowej województwa nawiązuje do historycznie ukształtowanych szlaków handlowych i transportowych. Główną oś transportu kolejowego województwa podkarpackiego o znaczeniu międzynarodowym stanowi magistrala kolejowa E30, w którą wpisuje się linia kolejowa nr 91 relacji Kraków Główny Osobowy – Medyka – granica państwa (ze stacjami węzłowymi i towarowymi, w tym węzłem przeładunkowym Żurawica – Przemyśl – Medyka związanym z ruchem granicznym). Gęstość linii kolejowych normalnotorowych na terenie województwa, wynosząca 5,5 km/100km² (w Polsce 6,2 km/100km²) i ich rozmieszczenie, przy uwzględnieniu zróżnicowanego ukształtowania terenu, są wystarczające dla obsługi całego obszaru województwa.
- Sieć kolejowa w transporcie towarowym i osobowym nie jest w pełni wykorzystywana. W największym stopniu wykorzystywana jest linia kolejowa nr 91, będąca częścią magistrali kolejowej E30. Kolej nie jest dostosowana do obecnych potrzeb przewozowych ze względu na niski procent elektryfikacji (tylko 38% ogółu linii normalnotorowych jest zelektryfikowanych) oraz niezadowalający stan techniczny infrastruktury kolejowej (m.in. zły stan torowisk, brak drugiego toru, wyeksploatowany tabor kolejowy). W województwie brak jest dogodnych połączeń krajowych i zbyt mała jest liczba połączeń lokalnych, część linii jest wyłączona

z ruchu pasażerskiego lub obsługuje go w stopniu minimalnym np. sezonowo, co w konsekwencji przekłada się na złe funkcjonowanie transportu kolejowego. Priorytetem w zakresie rozwoju infrastruktury kolejowej w województwie powinno być zwiększenie powiązań kolejowych z centralną Polską i z regionami sąsiednimi, modernizacja i rewitalizacja istniejących linii, większe wykorzystanie linii LHS oraz rozwój transportu intermodalnego.

2.4.3. Lotniska

- Transport lotniczy stanowi jedną z ważnych i szybko rozwijających się gałęzi transportu w województwie. Na obszarze województwa, zgodnie z rejestrem lotnisk cywilnych Urzędu Lotnisk Cywilnych w Warszawie (ULC) oraz wykazem lądowisk cywilnych wpisanych do ewidencji ULC, funkcjonuje 6 lotnisk: Rzeszów-Jasionka, Krosno, Mielec, Turbia k/Stalowej Woli, Iwonicz, Rzeszów – Ośrodek Kształcenia Lotniczego Politechniki Rzeszowskiej oraz 16 lądowisk: Przemyśl, Krosno – Szpital, Rzeszów – Szpital Wojewódzki, Mielec – Szpital, Brzozów – Szpital, Lesko – Szpital, Bezmiechowa, Laszki, Sanok – Szpital, Arłamów, Sanok – Baza, Stara Wieś, Ikar Jasło, Dolina Ruchlinu Horodek, Dolina Ruchlinu Żernica, Oleszyce oraz 8 innych miejsc do startów i lądowań.
- Lotnisko Rzeszów-Jasionka jest elementem sieci kompleksowej transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T). Posiada bardzo korzystne warunki klimatyczne i możliwości rozwoju (rezerwy terenowe wokół portu lotniczego).
- Rozwój infrastruktury lotniskowej wpłynie korzystnie na ogólną dostępność transportową województwa na poziomie międzynarodowym i krajowym.

2.4.4. Infrastruktura graniczna

- Wschodnia granica województwa podkarpackiego z Ukrainą jest zewnętrzną granicą Unii Europejskiej. Jednym z ważniejszych zadań z chwilą wejścia Polski do strefy Schengen, stało się przystosowanie istniejącej infrastruktury granicznej do standardów europejskich. Dla zwiększenia przepustowości w zakresie odprawy osobowego i towarowego ruchu granicznego zmodernizowano istniejące cztery przejścia graniczne drogowe, trzy kolejowe i jedno lotnicze w porcie lotniczym Rzeszów-Jasionka. Planuje się realizację nowego przejścia granicznego drogowego (Niżankowice-Malhowice).
- Ciągły wzrost liczby przekroczeń granicy w małym ruchu granicznym z Ukrainą, uzasadnia potrzebę otwarcia nowych lokalnych przejść granicznych.
- Południowa granica ze Słowacją, ze względu na obowiązujący układ Schengen, nie wymaga rozwoju infrastruktury granicznej.

2.5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

2.5.1. Energetyka

- Przez teren województwa przebiega 6 linii energetycznych 400 kV (Rzeszów – Połaniec, Rzeszów – Tarnów, Rzeszów – Tuczawa, Rzeszów – Krosno Iskrzynia, Krosno Iskrzynia – Tarnów, Krosno Iskrzynia – Lemešany), które są częścią transeuropejskich sieci energetycznych TEN-E oraz linia 750 kV relacji Rzeszów (stacja Widelka) – granica państwa z Ukrainą. Ogólny stan techniczny zarówno sieci najwyższych napięć 400 kV i 220 kV oraz wysokich napięć 110 kV, jak i obiektów stacyjnych można ocenić, jako dobry. Przebudowy wymagają linie przesyłowe 220 kV, szczególnie w północnej części województwa (są nienormatywnie obciążone), natomiast sieć dystrybucyjna linii 110 kV jest rozmieszczona nierównomiernie, co w konsekwencji rzutuje na funkcjonowanie i parametry sieci rozdzielczej średniego napięcia. Sieć średnich napięć wymaga w większości modernizacji i rozbudowy, zarówno dla poprawy warunków napięciowych odbiorców istniejących, jak i umożliwienia przyłączenia nowych odbiorców oraz odnawialnych źródeł energii. Tereny położone w południowej i wschodniej części województwa są znacznie oddalone od źródeł zasilania, co powoduje zwiększoną awaryjność systemu i ograniczone możliwości zasilania nowych odbiorców (rozproszona zabudowa powoduje powstanie długich ciągów energetycznych linii przesyłowych powodujących duże straty przesyłowe). Województwo podkarpackie należy do województw o najniższym zużyciu energii elektrycznej (w 2013 r. na 1 mieszkańca w miastach województwa zużycie energii elektrycznej wynosiło 604,6 kWh, na mieszkańca w Polsce 760,0 kWh) z widoczną 2% tendencją spadkową w stosunku do roku poprzedniego.

- Na terenie województwa podkarpackiego zlokalizowane są złoża gazu ziemnego o udokumentowanych zasobach wydobywalnych wynoszących 29,49 mld m³ co stanowi 23,12% zasobów krajowych. Realizowane z nich wydobywanie wynosiło w 2014 r. 1,34 mld m³, czyli 25,5% wydobywania krajowego. Istnieją potencjalne możliwości zwiększenia wydobywania gazu z udokumentowanych złóż.

System przesyłu gazu w województwie tworzą dwie główne magistrale gazowe o znaczeniu krajowym, zasilające inne regiony Polski w gaz ziemny importowany z Rosji oraz gaz pozyskiwany ze złóż rodzimych. Charakterystyczną cechą polskiego systemu gazowego jest możliwość transportu gazu tylko w jednym kierunku, co wyklucza możliwość pełnej dywersyfikacji źródeł i kierunków importu gazu. W celu przeciwdziałania tej niekorzystnej sytuacji podjęto decyzję o budowie gazoportu w Świnoujściu oraz nowej sieci dwukierunkowych gazociągów. Powstanie nowy gazowy Korytarz Północ-Południe, którego fragmenty będą przebiegać przez teren województwa podkarpackiego.

System gazociągów tranzytowych wysokiego ciśnienia w województwie podkarpackim uzupełnia 12 gazociągów o znaczeniu regionalnym i 24 gazociągi o znaczeniu lokalnym.

Województwo podkarpackie charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem stopnia dostępności do gazu sieciowego wynoszącym 72,5% (w kraju ok. 58%)²⁹, dla obszarów nieposiadających sieci gazowej istnieją potencjalne możliwości ich zgazyfikowania.

W celu podniesienia bezpieczeństwa energetycznego, rozwój gazownictwa powinien zmierzać do zabezpieczenia potrzeb krajowych i wojewódzkich w zakresie możliwości pozyskania, przesyłu i dystrybucji gazu oraz zwiększenia pojemności podziemnych magazynów gazu (PMG).

- Zaopatrzenie w energię ciepłą na obszarze województwa realizowane jest przez elektrociepłownie, ciepłownie komunalne i spółdzielcze, elektrociepłownie przemysłowe, kotłownie zakładowe oraz na większości obszaru przez małe kotłownie lokalne. Stan techniczny i technologiczny małych kotłowni lokalnych jest niezadowalający, co wpływa negatywnie na klimat aerosanitarny, poprzez powstawanie tzw. niskiej emisji. Funkcjonujące w województwie duże jednostki energetyczne posiadają dostateczną liczbę urządzeń o wysokiej sprawności do redukcji zanieczyszczeń pyłowych, natomiast zbyt mała jest redukcja zanieczyszczeń gazowych.
- Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii w produkcji ciepła, chłodu, energii elektrycznej oraz paliw ciekłych i gazowych, wynika z priorytetów określonych w dokumentach o charakterze strategicznym oraz z programów operacyjnych. W celu wypełnienia przyjętych przez Polskę zobowiązań, tj.: 15% udziału energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii brutto i 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych do 2020 r., konieczny będzie rozwój odnawialnych źródeł energii OZE.

Na terenie województwa podkarpackiego występują warunki naturalne sprzyjające rozwojowi OZE, co łącznie z wykorzystaniem własnych zasobów gazu ziemnego stwarza możliwość zwiększenia niezależności energetycznej województwa. Najkorzystniejsze warunki dla lokalizacji elektrowni wodnych posiada rzeka San, w mniejszym stopniu Wisłoka i Wisłok. Przeważająca część obszaru województwa podkarpackiego leży w strefie korzystnej pod względem możliwości pozyskiwania energii wiatru dla celów energetycznych. Dogodne warunki dla lokalizacji elektrowni wiatrowych występują zwłaszcza w centralnej jego części oraz na terenie powiatów: jasielskiego, kolbuszowskiego, krośnieńskiego, lubaczowskiego, mieleckiego, niżańskiego i sanockiego, jednak ze względu na uwarunkowania środowiskowe, szorstkość terenu oraz rozproszoną zabudowę, wykorzystanie obszaru województwa dla lokalizacji takich elektrowni jest utrudnione. Większa część województwa podkarpackiego ma dobre warunki solarne. Instalacje słoneczne, ze względu na niewielkie oddziaływanie na środowisko oraz bezpieczeństwo użytkowania, a także powszechny dostęp do promieniowania słonecznego, powinny być technologiami zalecanymi do stosowania, szczególnie na obszarach objętych

²⁹ Dane statystyczne GUS (2014 r.)

różnego rodzaju formami ochrony przyrody. Istotnym elementem służącym rozwojowi i wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii (energia wodna, wiatrowa, wykorzystująca biomasę, przetwarzanie odpadów, biogazownie, energia słoneczna i geotermalna) powinna być budowa nowych oraz modernizacja/rozbudowa istniejących sieci infrastruktury technicznej dla obsługi OZE.

Na terenie województwa podkarpackiego zidentyfikowano 32 perspektywiczne strefy występowania wód geotermalnych związane z budową geologiczną i warunkami hydrogeologiczno-złożowymi na obszarze Karpat i Zapadliska Przedkarpackiego. Analiza parametrów złożowych w wytypowanych perspektywicznych strefach występowania wód geotermalnych wykazała, iż na obecnym etapie rozpoznania geologicznego istnieją możliwości wykorzystania tych zasobów.

2.5.2. Gospodarka wodno-ściekowa

- Wody podziemne na terenie województwa zgromadzone są m.in. w udokumentowanych 10 Głównych Zbiornikach Wód Podziemnych oraz w 1 Lokalnym Zbiorniku Wód Podziemnych. Zasoby te są rozłożone nierównomiernie (80% występuje w części północnej województwa) oraz wykorzystywane w niskim stopniu. Aktualny pobór wód wynosi poniżej 15% zasobów dostępnych do zagospodarowania. W południowej części województwa, ze względu na małe zasoby wód podziemnych, występują ograniczone możliwości poboru tych wód do celów bytowo-gospodarczych.
- Zasoby wód powierzchniowych w województwie nie są dostatecznie wykorzystane, głównie ze względu na braki w zabudowie hydrotechnicznej - niewystarczająca jest ilość zbiorników retencyjnych.
- Na obszarze województwa niewystarczająca jest ilość funkcjonujących ponadgminnych systemów zaopatrzenia w wodę oraz systemów wodno-ściekowych. Na części obszarów potencjalnych stref ochrony sanitarnej ujęć wód oraz Zbiorników Wód Podziemnych brak jest systemów gospodarki ściekami. Ponadto, w zakresie wyposażenia w urządzenia gospodarki wodno-ściekowej, województwo charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem pomiędzy obszarami wiejskimi a miejskimi. Ze względu na ukształtowanie terenu województwa oraz rozproszenie zabudowy, wysokie są koszty odprowadzania ścieków do zbiorowego systemu oczyszczania. W wielu gminach wiejskich występują duże dysproporcje w wyposażeniu w wodociągi i kanalizację (np. 86% ludności w gminie korzysta z sieci wodociągowej i 0% z sieci kanalizacji zbiorczej). Niezbędne przedsięwzięcia w zakresie gospodarki ściekowej na terenie kraju, w tym województwa podkarpackiego, wskazuje Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

2.5.3. Gospodarka odpadami

- W 2014 r. zebrano 86% szacowanej ilości odpadów wytwarzanych w województwie, tj. o 6% więcej w stosunku do roku 2010.
- Według stanu na koniec 2014 r. w województwie podkarpackim odpady komunalne przyjmowane były na 16 składowiskach. Istnieje potrzeba prowadzenia systemowej, sprawnej gospodarki odpadami komunalnymi.

2.5.4. Telekomunikacja

- W 2013 r. w województwie podkarpackim liczba telefonicznych głównych łączy sieci publicznej wynosiła 121,3 na 1000 mieszkańców i spadła o około 10% w stosunku do 2011 r. (11 miejsce w Polsce). Liczba abonentów telefonii ruchomej w województwie była o 7,1% większa niż w końcu 2011 r., liczba ta jednak stale wzrasta, co jest zgodne z tendencją krajową³⁰. Obecny stan telekomunikacyjnej infrastruktury kablowej wymaga modernizacji, gdyż wśród 1752 zinwentaryzowanych miejscowości, 63,07% (1105 miejscowości) obejmuje tereny, gdzie brak jest zakończeń sieci światłowodowych, co uniemożliwia świadczenie usług zgodnych z Europejską Agendą Cyfrową, np. udostępniania połączeń internetowych o prędkości minimum 30 Mb/s. Miejscowości z jednym zakończeniem sieci światłowodowej (1PT) jest 498, z dwoma 2PT – 95, od 3 do 9 PT – 51 i z 10 lub więcej PT – 3³¹. W województwie występuje duża różnica w dostępie do Internetu pomiędzy obszarami miejskimi, a wiejskimi, niska jest też liczba Publicznych Punktów Dostępu do Internetu (PIAP), których jest zaledwie 116 (0,06 na 1000 mieszkańców), co stanowi 6,23 % w skali kraju³² oraz tzw. Hotspotów.
- Realizacja w 2015 r. sieci szkieletowo-dystrybucyjnej zwiększyła możliwość dostępu do szybkiego Internetu na obszarach, które dotychczas charakteryzowały się niskim stopniem wyposażenia w tego typu infrastrukturę (przede wszystkim na terenach wiejskich i w małych miejscowościach). Zwiększyła się tym samym dostępność do usług oferowanych za pośrednictwem Internetu, co usprawnia działanie administracji publicznej, jednostek kultury, oświaty, nauki, wymiaru sprawiedliwości i ochrony zdrowia. Działa m.in. Podkarpacki System Informacji Medycznej (PSIM) oraz Podkarpacki System e-Administracji Publicznej (PSeAP), który ułatwia załatwianie spraw urzędowych przez Internet. W realizacji jest Podkarpacki System Informacji Przestrzennej (PSIP).
- Pomimo ciągłego wzrostu liczby stacji bazowych operatorów sieci mobilnych, nadal w województwie podkarpackim występują obszary, na których brak jest dostępności

³⁰ Łączność - wyniki działalności w 2014 r. – GUS stan w dniu 31 XII 2013 r.

³¹ Raport pokrycia Polski infrastrukturą telekomunikacyjną – UKE stan za rok 2012

³² Przeprowadzenie inwentaryzacji publicznych punktów dostępu do Internetu w Polsce – Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji - listopad 2012 r.

sygnału telefonii komórkowej lub sygnał jest zbyt słaby, aby możliwy był mobilny dostęp do szybkiego Internetu.

2.6. OBRONNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO

- Zapewnienie bezpieczeństwa w województwie spoczywa na administracji rządowej, samorządowej oraz innych podmiotach i instytucjach państwowych (m.in. Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego). Istnieje potencjalna możliwość zwiększenia obronności i bezpieczeństwa państwa poprzez budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury transportowej, zgodnie z wymogami techniczno-obronnymi określonymi w obowiązujących aktach prawnych oraz rozwój infrastruktury technicznej.
- Na terenie województwa podkarpackiego z punktu widzenia polityki przestrzennej ważna jest ochrona terenów zamkniętych, tj. terenów o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określonych przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych, użytkowanych przez Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej. Do takich terenów należą między innymi: tereny kolejowe, tereny zajmowane przez obiekty wojskowe, w tym lotniska i poligony, tereny pozostające w trwałym zarządzie Ministerstwa Obrony Narodowej oraz zrealizowany na terenie gminy Czarna (powiat dębicki) w ciągu autostradowym A4, na odcinku Kraków – Rzeszów, drogowy odcinek lotniskowy „Jaźwiny” wraz z jego powierzchniami ograniczającymi.

3. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DO 2030 ROKU

Przewidywane zmiany w strukturze ludności na latach 2014-2030³³ są przede wszystkim konsekwencją demograficznego „falowania”, tj. pojawiania się na przemian wyżów i niżów demograficznych, których efekty nakładają się na siebie z różną siłą w różnych okresach, powodując zmiany w liczebności i strukturze populacji. Rozpoznanie tych procesów ma wpływ na kształtowanie zagospodarowania przestrzeni, zwłaszcza dla określenia tempa rozwoju osadnictwa, funkcji i hierarchii poszczególnych jednostek osadniczych, jak również dla rozwoju oświaty, kultury, ochrony zdrowia i opieki społecznej, mieszkalnictwa, usług transportowych i turystycznych. Zmiany w liczebności poszczególnych grup wieku, kreują popyt na różnego rodzaju dobra i usługi oraz warunkują procesy na rynku pracy.

Prognozuje się, że w latach 2014-2030 w województwie podkarpackim wystąpią niżej omówione najważniejsze zjawiska demograficzne.

---

³³ *Prognoza ludności na lata 2014-2050*; GUS Departament Badań Demograficznych i Rynku Pracy, Warszawa 2014 r.

Systematyczne zmniejszanie się liczby ludności

W 2030 r. w stosunku do 2013 r. liczba ludności w województwie podkarpackim zmniejszy się o 2,9% (w Polsce liczba ludności obniży się o 3,4%). Prognozowany spadek liczby ludności z 2 129, 3 tys. w 2013 r. do 2 067,6 tys. w 2030 r. (o 61,7 tys. osób) jest implikacją spodziewanego przebiegu procesów demograficznych w powiatach. Na 25 powiatów województwa podkarpackiego tylko w pięciu wzrośnie liczba ludności: w powiecie rzeszowskim ziemskim (7,2%), rzeszowskim grodzkim (4,2%), przemyskim (1,8%), łańcuckim (1,4%) i ropczycko-sędziszowskim (0,9%). Najwyższy ubytek ludności prognozowany jest w powiatach grodzkich: Tarnobrzeg (14,3%), Przemyśl (12,9%) i Krosno (10,1%)³⁴ (rys.1).

Ubytek liczby ludności zamieszkałej na obszarach miejskich z 881,3 tys. w 2013 r. do 818,9 tys. w 2030 r., tj. o 7,1%;

W skali powiatów, poza Rzeszowem (gdzie prognozuje się wzrost liczby ludności ze 183,1 tys. do 190,8 tys.), wzrost liczby ludności miejskiej nastąpi tylko w powiecie rzeszowskim z 28,0 tys. do 30,6 tys. (9,2%), a w miastach powiatu ropczycko-sędziszowskiego utrzyma się na poziomie roku wejściowego, tj. 23,2 tys. osób. Najwyższy ubytek ludności miejskiej nastąpi w powiatach: stalowowolskim – mieście Stalowa Wola z 66,7 tys. do 54,9 tys. (17,2%), leżajskim z 20,5 tys. do 17,5 tys. (15%), bieszczadzkim – mieście Ustrzyki Dolne z 9,4 tys. do 8,1 tys. (14,7%), jasielskim z 37,8 tys. do 32,4 tys. (14,2%).

Prognozuje się, że w 2030 r. w poszczególnych przedziałach liczby ludności znajdą się następujące miasta województwa podkarpackiego:

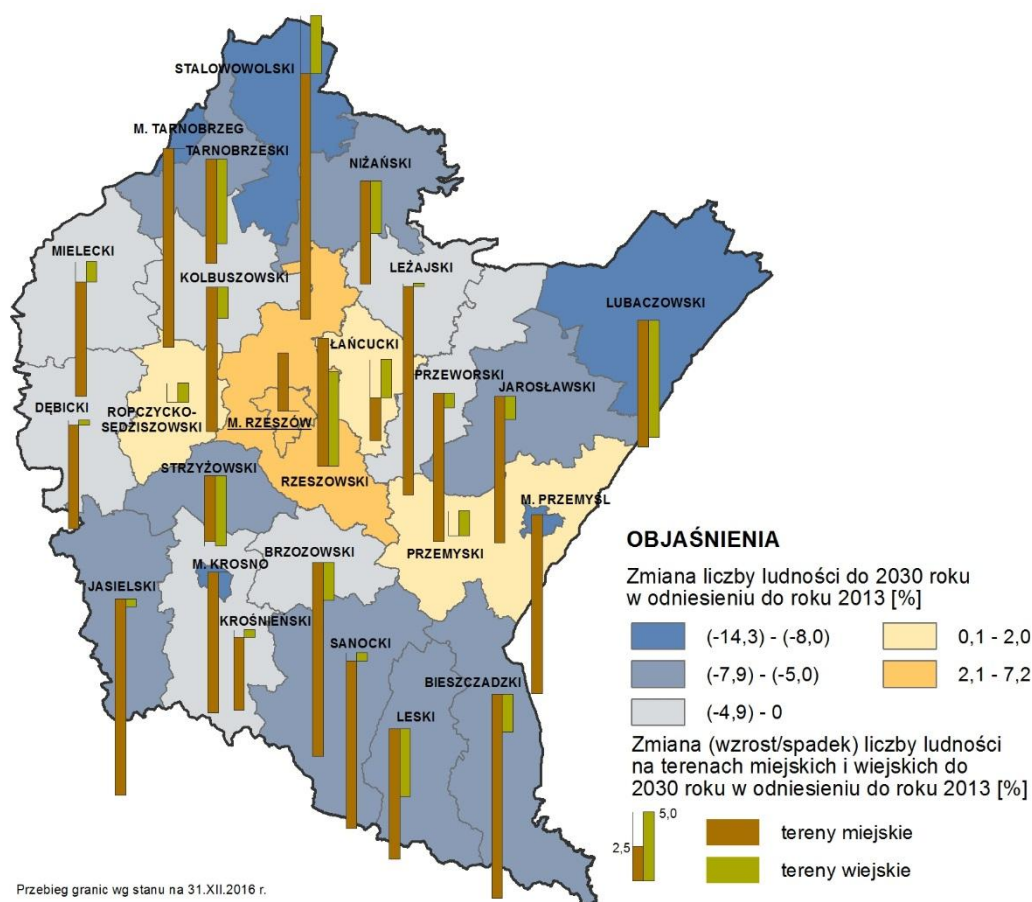
- powyżej 180 tys. (Rzeszów),
- 50 001 – 60 000 (Mielec, Przemyśl, Stalowa Wola),
- 40 001 – 50 000 (Dębica, Krosno, Tarnobrzeg),
- 30 001 – 40 000 (Jarosław, Jasło, Sanok),
- 10 001 – 20 000 (Leżajsk, Lubaczów, Łańcut, Nisko, Nowa Dęba, Przeworsk, Ropczyce)
- poniżej 10 tys. (Brzozów, Kolbuszowa, Lesko, Strzyżów, Ustrzyki Dolne i pozostałe miasta).

Nieznaczny wzrost liczby ludności zamieszkałej na obszarach wiejskich;

W 2030 r. liczba ludności wsi wyniesie 1 248,8 tys. i będzie wyższa od stanu z końca 2013 r. o 0,8 tys., tj. o 0,1%. Najwyższy wzrost liczby ludności wsi prognozowany jest w powiecie rzeszowskim ze 137, 8 tys. do 147,2 tys. (6,8%) i stalowowolskim o 4,2%. W pozostałych ośmiu powiatach, w których prognozowany jest wzrost liczby ludności wiejskiej procentowe zmiany wyniosą od 0,4% do 2,8%. Zmniejszenie w 2030 r. ludności wiejskiej, w porównaniu z rokiem wejściowym, nastąpi w 15 powiatach: od -8,4% w powiecie lubaczowskim do -0,6% w powiecie jasielskim.

³⁴ W prognozie ludności dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050 podstawę obliczeń stanowi stan ludności na dzień 31.12.2013 r. (rok wejściowy) w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 31.12.2013 r.

Rys. 1. Prognoza demograficzna – zmiana liczby ludności w latach 2014-2030

Źródło: Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie na podstawie danych GUS

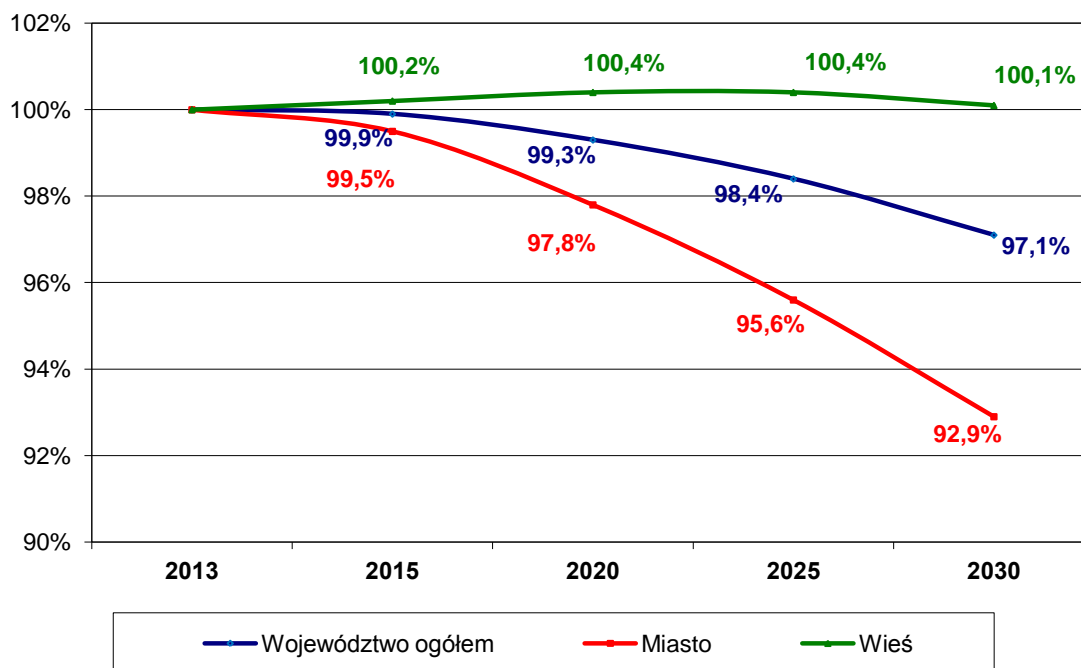
Zmniejszenie wskaźnika urbanizacji z 41,4% w 2013 r. do 39,6% w 2030.

Zmniejszenie liczebności wszystkich edukacyjnych grup wieku (Wykres 2.):

- 0-2 lata z 62,7 tys. do 47,4 tys., tj. o 24,4%;
- 3-6 lat z 92,1 tys. do 68,3 tys., tj. o 25,8%;
- 7-12 lat z 128,6 tys. do 111,0 tys., tj. o 13,7%;
- 13-15 lat z 72,0 tys. do 57,9 tys., tj. o 19,6%;
- 16-18 lat z 78,9 tys. do 61,3 tys., tj. o 22,3%;
- 19-24 lata z 189,9 tys. do 135,0 tys., tj. o 28,9%.

Łącznie w 2030 r. osoby w wieku 0-24 będą stanowiły 77% stanu z 2013 r. (w miastach 75,5%, a na wsi 78%).

Wykres 1. Prognoza ludności województwa podkarpackiego w latach 2014-2030 – dynamika zmian 2013 r. = 100%

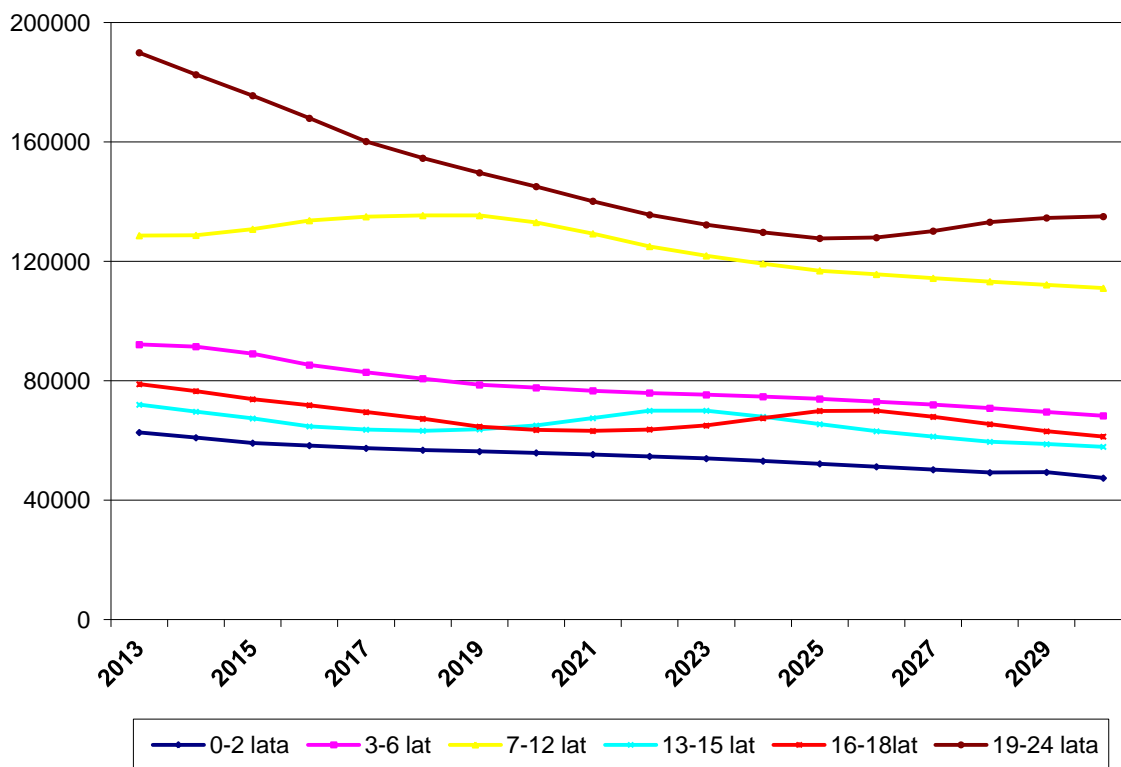
Źródło: Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie na podstawie Prognozy ludności na lata 2014-2050, GUS

Zaawansowane starzenie demograficzne zasobów pracy oraz wzrost liczby i odsetka populacji w wieku poprodukcyjnym

W 2030 r. prognozuje się zmianę sytuacji demograficznej w ekonomicznych grupach wieku:

- spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym z 407,6 tys. do 324,6 tys. osób, tj. o 20,4% (z czego 35 tys. w miastach, 48 tys. na wsi);
- spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym mobilnym (18-44) z 870,5 tys. do 676,4 tys. osób, tj. o 22,3% (z czego 107 tys. w miastach, 88 tys. na wsi);
- wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym niemobilnym (45-wiek emerytalny) z 491,2 tys. do 617,3 tys. osób, tj. o 25,7% (z czego 30 tys. w miastach, 96 tys. na wsi);
- wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (według nowej ustawy emerytalnej)³⁵ z 360,0 tys. do 449,3 tys. osób, tj. o 24,7% (z czego 49 tys. w miastach, 40 tys. na wsi).

³⁵ Od 1 stycznia 2013 r. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz.1227 z późn. zm.) i ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz.637) odbywa się stopniowe podwyższanie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn do 67 roku życia. W przypadku kobiet docelowy wiek emerytalny zostanie osiągnięty w 2040 roku, a w przypadku mężczyzn w 2020 roku. Na koniec 2030 r. wiek emerytalny kobiet wyniesie 64 lata i 6 miesięcy, a mężczyzn 67 lat.

Wykres 2. Prognoza ludności województwa podkarpackiego w latach 2014-2030 – według edukacyjnych grup wieku

Źródło: Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie na podstawie Prognozy ludności na lata 2014-2050, GUS

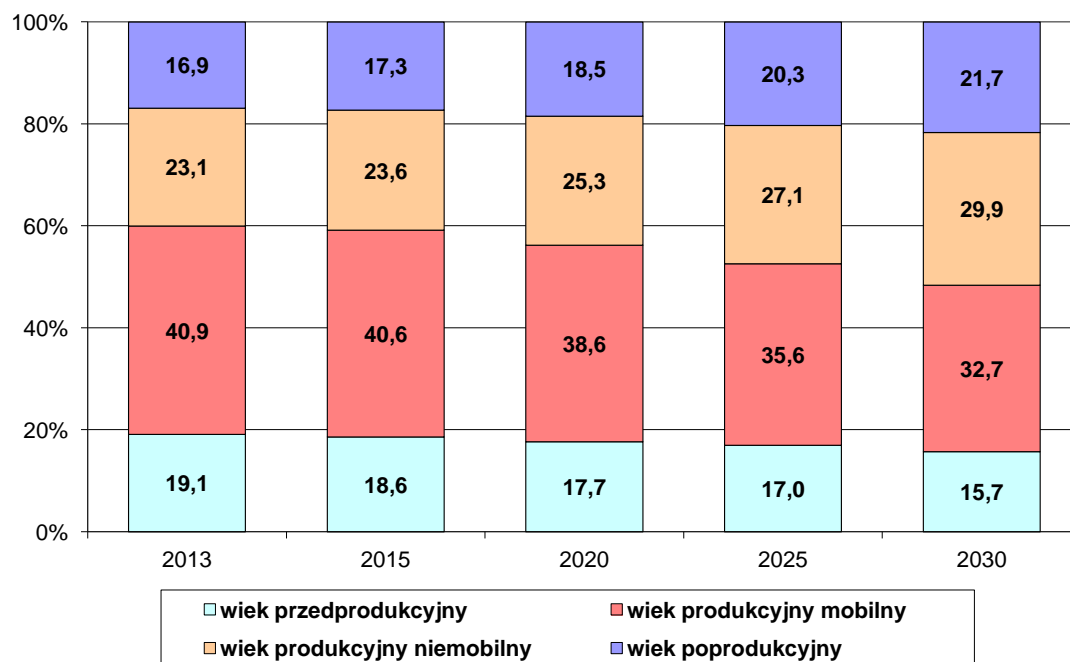
W miastach osoby w wieku produkcyjnym będą stanowiły 60,4% ogółu ludności, osoby w wieku nieprodukcyjnym 39,6%. Na obszarach wiejskich osoby w wieku produkcyjnym będą stanowiły 64% ogółu ludności. Największy wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym odnotuje się w powiatach: bieszczadzkim, niżańskim, sanockim, stalowowolskim, dębickim i przemyskim.

Wzrost wielkości współczynnika obciążenia demograficznego

Całkowity współczynnik obciążenia demograficznego (liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym) w 2013 r. wyniósł 56. Przewiduje się, że w 2030 r. osiągnie wartość 60 osób. Zmieni się również jego struktura: w 2013 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 30 osób w wieku przedprodukcyjnym i 26 osób w wieku poprodukcyjnym, w 2030 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadać będzie 25 osób w wieku przedprodukcyjnym i 35 osób w wieku poprodukcyjnym.

Wzrost mediany wieku

W 2035 r. mediana wieku ludności wzrośnie do poziomu 47,9 lat, tj. o ponad 10 lat w porównaniu do 2013 r.: 50% kobiet osiągnie 49,5 lat (38,8 lat w 2013 r.), a 50% mężczyzn 46,3 lat (35,8 lat w 2013 r.). W miastach, 50% mężczyzn przekroczy 48 lat (mediana 48,3) zaś, 50% kobiet – 51 lat. Natomiast na wsi 50% mężczyzn osiągnie wiek 45,1 lat, a kobiet 47,6 lat.

Wykres 3 Prognoza ludności województwa podkarpackiego (w tys.) w latach 2014-2030 – według ekonomicznych grup wieku (w %)

Źródło: Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie na podstawie Prognozy ludności na lata 2014-2050; GUS

WIZJA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

III. WIZJA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Wizja rozwoju przestrzennego województwa wskazuje cel, do którego władze samorządowe województwa będą dążyć poprzez sterowanie rozwojem przestrzennym województwa w perspektywie czasowej do 2030 r.

- Głównym ośrodkiem wzrostu w województwie pozostanie Rzeszów wraz z powiązaniem z nim Rzeszowskim Obszarem Funkcjonalnym, rozwijający stopniowo funkcje metropolitarne o znaczeniu krajowym i międzynarodowym. Wzmocni się potencjał gospodarczy, intelektualny i społeczny miasta i jego obszaru funkcjonalnego, przede wszystkim poprzez koncentrację i rozwój funkcji i usług wyższego rzędu. Rzeszowski Obszar Funkcjonalny będzie pozytywnie oddziaływać na rozwój całego województwa oraz podniesienie konkurencyjności regionu w skali krajowej i międzynarodowej.
- Ośrodki subregionalne, tj. Krosno, Mielec, Przemyśl, Stalowa Wola, Tarnobrzeg będą się intensywnie rozwijać, wykorzystując swój potencjał endogeniczny. Nastąpi integracja tych ośrodków z ich obszarami funkcjonalnymi. Rozwijać będą się również ośrodki lokalne, w tym: Łańcut (w ramach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego) oraz Dębica, Jarosław, Przeworsk, Sanok, Kolbuszowa, Leżajsk, Nisko. W przypadku niektórych sąsiadujących ze sobą ośrodków, jak Przeworsk – Jarosław, Dębica – Ropczyce, Sanok – Lesko, rozwojowi społeczno-gospodarczemu towarzyszyć będzie wzmocnienie i rozwój ich powiązań funkcjonalnych.
- Sieć drogowa województwa stanowić będzie spójny zintegrowany system poprawiający wewnętrzną oraz zewnętrzną dostępność komunikacyjną regionu, obejmować będzie autostradę A4, drogi ekspresowe S19, S74 oraz drogę ekspresową na odcinku Krosno-Sanok, powiązane z siecią zmodernizowanych dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych oraz lokalnych, w tym obwodnic miejskich.
- Zmodernizowane zostaną ważniejsze linie kolejowe, a także LHS. Powstanie Podmiejska Kolej Aglomeracyjna z nowym odcinkiem linii z Rzeszowa do lotniska w Jasionce, a także łącznik na odcinku Turaszówka – Przybówka, skracający czas podróży między Rzeszowem a Krosnem. Nastąpi rozwój przewozów kolejowych zarówno pasażerskich jak i towarowych oraz rozwój transportu intermodalnego.
- Poprawa dostępności komunikacyjnej kraju będzie jednym z czynników wpływających na rozwój powiązań funkcjonalnych województwa z Warszawą, Krakowem, Lublinem i Kielcami, a także innymi ośrodkami. Nastąpi rozwój powiązań funkcjonalnych o charakterze transgranicznym, przede wszystkim z obszarem wschodniej Słowacji i jej głównymi ośrodkami miejskimi: Preszowem i Koszycami oraz z obwodem lwowskim na Ukrainie.
- Wzrośnie standard życia mieszkańców miast. Przestrzeń miejska kształtowana będzie w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców. Obszary

zdegradowane poddane zostaną skutecznym procesom rewitalizacyjnym. Poprawi się jakość środowiska w miastach, między innymi poprzez rozwój terenów zielonych, znaczące ograniczenie tzw. niskiej emisji i efektywny transport publiczny ograniczający natężenie ruchu generowanego przez transport indywidualny.

- Powstrzymane zostanie rozlewanie się zabudowy i niekontrolowana suburbanizacja, skutkujące degradacją krajobrazu kulturowego regionu, chaosem urbanistycznym i utratą cennych pod względem przyrodniczym terenów. Wdrożone zostaną działania mające na celu przywracanie ładu przestrzennego.
- Zachowane zostaną walory środowiska przyrodniczego i krajobrazu, ze szczególnym uwzględnieniem elementów i cech specyficznych dla województwa, a jego ochronie będzie służył kompleksowy i spójny system obszarów chronionych krajowy i międzynarodowy, obejmujący cenne zasoby przyrodnicze. Znacznie poprawi się stan środowiska naturalnego w tym wód oraz powietrza (zmniejszony będzie poziom emisji CO₂), a także obniżony zostanie poziom hałasu. Na całym obszarze województwa zostanie zapewniona prawidłowa gospodarka wodno-ściekowa. Wdrożony zostanie prawidłowy system gospodarowania odpadami przy zastosowaniu nowoczesnych technologii.
- Ograniczone zostanie ryzyko powodziowe poprzez nowoczesne zarządzanie oraz właściwe zagospodarowanie przestrzenne dolin rzecznych i budowę urządzeń przeciwpowodziowych.
- Gospodarka przestrzenna prowadzona będzie z uwzględnieniem postępujących zmian klimatu, w celu maksymalnego ograniczenia negatywnych skutków z nimi związanych.
- Województwo charakteryzować się będzie dobrym stanem obiektów i założeń zabytkowych. Podlegać będą one skutecznej ochronie prawnej.
- Województwo podkarpackie zmniejszy dystans do najbardziej rozwiniętych regionów kraju, dzięki intensywnemu rozwojowi gospodarczemu. Ośrodki miejskie skupiające funkcje gospodarcze, nadal pozostaną głównymi ośrodkami rozwoju. Nastąpi dynamiczny rozwój przemysłu elektromaszynowego, informatycznego, chemicznego, farmaceutycznego dzięki wykorzystaniu atutów gospodarczych i endogenicznych potencjałów województwa. Intensywnie rozwijać się będą struktury klastrowe. Aktywnie będą działać instytucje otoczenia biznesu, zapewniając realny wzrost gospodarczy regionu.
- Nastąpią zmiany w strukturze agrarnej, rozwinię się specjalizacja produkcji rolnej oraz przetwórstwo rolno-spożywcze. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich zostanie wzmocniony wzrostem atrakcyjności turystycznej województwa oraz konkurencyjnością produktu turystycznego.

- Podniesiona zostanie jakość kapitału społecznego oraz kulturowego mieszkańców regionu. Zapewniony zostanie wysoki poziom dostępu do instytucji kultury, w tym do kultury wysokiej, a także powszechny dostęp do Internetu, jako nośnika przekazów edukacyjnych, kulturowych oraz jako narzędzia działalności gospodarczej.
- Szkolnictwo wyższe wzmocni swój potencjał kadrowy, rozwinie na szerszą skalę prace badawczo-rozwojowe, korzystając z nowoczesnego zaplecza laboratoryjnego i poprzez współpracę z podmiotami gospodarczymi. Podniesiona zostanie jakość kształcenia. Nastąpią zmiany w kierunkach kształcenia, z uwzględnieniem zmian demograficznych oraz potrzeb rynku pracy.
- Poprawi się dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej, specjalistycznej opieki medycznej oraz leczenia uzdrowiskowego, co wpłynie na dalsze wydłużenie się przeciętnej długości życia w regionie.
- Bezpieczeństwo energetyczne województwa zostanie zapewnione przez dywersyfikację źródeł energii, rozwój infrastruktury elektroenergetycznej oraz gazowej, a także znaczny wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.
- W prowadzonej polityce rozwojowej regionu, w tym polityce przestrzennej, będą uwzględniane zjawiska demograficzne oraz społeczne (przede wszystkim starzenie się społeczeństwa, niski przyrost naturalny, depopulacja niektórych obszarów województwa), w celu ograniczenia ich negatywnych skutków.
- Województwo podkarpackie stanie się miejscem atrakcyjnym i przyjaznym. Zmiany w sferze gospodarczej i społecznej, spowodują poprawę warunków i jakości życia mieszkańców, którzy będą mieli możliwość realizacji na jego obszarze swoich aspiracji zawodowych i życiowych.

Przedstawiona wizja rozwoju jest zgodna z wizją określoną w koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, a także z wizją zawartą w Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020.

**KIERUNKI ROZWOJU
I POLITYKA PRZESTRZENNA**

IV

IV. KIERUNKI ROZWOJU I POLITYKA PRZESTRZENNA

Określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego ma na celu wskazanie zamierzeń, jakie należy realizować, aby osiągnąć ład przestrzenny i zrównoważony rozwój województwa. Kierunki nakreślone w planie będą realizowane i wdrażane poprzez politykę przestrzenną oraz ustalone zasady zagospodarowania.

Zgodnie z art 39 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* w planie zagospodarowania przestrzennego województwa uwzględnia się ustalenia koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, o której mowa w art. 47 ust.1 pkt 1 oraz programy, o których mowa w art. 48 ust. 1.

Przyjęte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego kierunki zagospodarowania wraz z polityką przestrzenną są zgodne z *Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030* i uwzględniają wskazane w niej projektowane inwestycje celu publicznego:

- autostrada A4 (zrealizowano 2016 r.);
- droga ekspresowa S19 i S74 oraz podniesienie rangi drogi Krosno – Sanok do drogi ekspresowej,
- lotnisko Rzeszów–Jasionka;
- linie kolejowe: LHS, nr 91 Kraków Główny Osobowy – Medyka – granica państwa, nr 68 Stalowa Wola – Rozwadow – Przeworsk, nr 74 Sobów – Stalowa Wola i nr 25 Skarżysko Kamienna – Ocice;
- gazociągi: Hermanowice – Strachocina, Strachocina – Pogórska Wola, Strachocina – granica państwa Słowacja, Hermanowice – Jarosław, Jarosław – Rozwadow, Rozwadow – Końskowola – Wronów oraz tłocznia gazu Jarosław (zrealizowana w 2011 r.);
- rozbudowa podziemnych magazynów gazu: Husów (zrealizowany w 2014 r.), Brzeźnica (zrealizowany w 2016 r.), Strachocina (w 2011 r. zrealizowano I etap);
- linie elektroenergetyczne 400 kV: Chełm – Mokre – Jarosław i Jarosław – Rzeszów;
- rozbudowa stacji Stalowa Wola (220 kV) oraz budowa stacji (400 kV) Boguchwała Bis i stacji Jarosław;
- zbiornik retencyjny Kąty–Myscowa;
- Turnicki Park Narodowy i Transgraniczny Rezerwat Biosfery „Roztocze”.

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa umieszcza się inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, które zostały ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, zgodnie z ich właściwością.

Obecnie brak jest dla województwa podkarpackiego programów (przyjętych w drodze rozporządzenia przez Radę Ministrów) zawierających zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym.

Przyjęte w planie kierunki rozwoju wraz z polityką przestrzenną uwzględniają cele, priorytety i kierunki określone w Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego, stanowiące podstawę prowadzenia polityki przestrzennej samorządu województwa, zostały wskazane w zakresie następujących dziedzin:

1. OSADNICTWO
2. ŚRODOWISKO
3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA
4. KOMUNIKACJA
5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
6. OBRONNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO PAŃSTWA

Tabela 1. Kierunki rozwoju i polityka przestrzenna

OSADNICTWO	ŚRODOWISKO	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNO- GOSPODARCZA	KOMUNIKACJA	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	OBRONNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO PAŃSTWA
<p><u>Kierunek</u></p> <p>Poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej systemu osadniczego województwa</p> <p><u>Polityka przestrzenna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Utrzymanie policentrycznego charakteru osadnictwa – Wzrost znaczenia miasta Rzeszowa poprzez rozwój funkcji metropolitalnych – Kształtowanie miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF) oraz poprawa spójności miast z ich obszarami funkcjonalnymi – Poprawa spójności miast i wzmocnienie ich roli jako ośrodków kreujących wysoką jakość życia mieszkańców – Wielofunkcyjny rozwój 	<p><u>Kierunek</u></p> <p>Ochrona środowiska oraz racjonalne wykorzystanie jego zasobów</p> <p><u>Polityka przestrzenna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ochrona zasobów wodnych – Ochrona i racjonalna gospodarka zasobami kopalin – Zachowanie i zwiększenie skuteczności ochrony terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz kształtowanie spójnego systemu obszarów chronionych i powiązań ekologicznych – Ochrona zasobów leśnych oraz rozwój trwałej, zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej – Ochrona walorów przyrodniczych 	<p><u>Kierunek</u></p> <p>Podniesienie poziomu życia mieszkańców województwa</p> <p><u>Polityka przestrzenna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozwój szkolnictwa wyższego – Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i opieki społecznej – Wzmocnienie i rozwój potencjału kulturowego – Kształtowanie i rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej <p><u>Kierunek</u></p> <p>Kształtowanie warunków rozwoju gospodarczego</p> <p><u>Polityka przestrzenna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie potencjału gospodarczego i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej 	<p><u>Kierunek</u></p> <p>Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa</p> <p><u>Polityka przestrzenna:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozwój powiązań drogowych wzmacniających zewnętrzną dostępność komunikacyjną województwa w wymiarze krajowym i transgranicznym (międzynarodowym) – Wzmocnienie i rozwój wewnątrzregionalnych powiązań komunikacyjnych Rzeszowa z ośrodkami subregionalnymi i lokalnymi oraz powiązań pomiędzy 	<p><u>Kierunek</u></p> <p>Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego województwa</p> <p><u>Polityka przestrzenna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozwój sieci przesyłowych i obiektów elektroenergetycznych – Zwiększenie zdolności przesyłowych gazociągów wysokiego ciśnienia o znaczeniu ponadlokalnym oraz dywersyfikacja źródeł i kierunków zasilania – Zwiększenie możliwości i efektywności wykorzystania infrastruktury ciepłowniczej – Rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE) 	<p><u>Kierunek</u></p> <p>Zwiększenie zdolności obronnej i bezpieczeństwa państwa</p> <p><u>Polityka przestrzenna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa w tym systemów infrastruktury transportowej i technicznej – Utrzymanie istniejących oraz ustanawianie nowych terenów zamkniętych i ich stref ochronnych dla potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa

<p>obszarów wiejskich</p> <ul style="list-style-type: none"> – Racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz kształtowanie ładu przestrzennego – Kształtowanie zielonych pierścieni 	<p>i klimatycznych miejscowości uzdrowiskowych</p> <p><u>Kierunek</u></p> <p>Zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska oraz minimalizowanie ich negatywnych skutków</p> <p><u>Polityka przestrzenna:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ograniczenie negatywnych skutków zjawisk naturalnych – Zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska spowodowanym działalnością człowieka <p><u>Kierunek</u></p> <p>Ochrona dziedzictwa kulturowego</p> <p><u>Polityka przestrzenna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Zachowanie i ochrona zabytkowych obiektów i założeń przestrzennych – Zachowanie i ochrona walorów przestrzeni 	<p>województwa</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozwój gospodarki rolnej i leśnej przy racjonalnym wykorzystywaniu zasobów środowiska naturalnego – Zrównoważony rozwój turystyki 	<p>tych ośrodkami</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozwój spójnego systemu kolejowego w zakresie zewnętrznych i wewnętrznych powiązań województwa – Rozwój infrastruktury i usług transportu lotniczego – Zwiększenie dostępności infrastruktury granicznej na granicy województwa podkarpackiego z Ukrainą 	<p><u>Kierunek</u></p> <p>Racjonalny rozwój gospodarki wodnej i ściekowej</p> <p><u>Polityka przestrzenna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wód – Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego – Rozwój gospodarki ściekowej na obszarze województwa <p><u>Kierunek</u></p> <p>Rozwój systemu gospodarki odpadami</p> <p><u>Polityka przestrzenna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Racjonalne gospodarowanie odpadami komunalnymi – Gospodarowanie pozostałymi grupami odpadów <p><u>Kierunek</u></p> <p>Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej</p>	
---	--	---	--	--	--

	<p>w tym walorów krajobrazu kulturowego</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zachowanie i ochrona współczesnego materialnego dziedzictwa kulturowego – Rozwijanie sieci szlaków kulturowych, jako istotnego elementu spajającego zasoby kulturowe województwa – Ochrona pozostałych zasobów i elementów dziedzictwa kulturowego, w tym zasobów niematerialnych 			<p><u>Polityka przestrzenna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozbudowa sieci telekomunikacyjnych oraz zwiększenie dostępu do Internetu terenów trudno dostępnych i o małej gęstości zaludnienia 	
--	---	--	--	---	--

1. OSADNICTWO

1.1. POPRAWA SPÓJNOŚCI FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ SYSTEMU OSADNICZEGO WOJEWÓDZTWA

Polityka przestrzenna:

- Utrzymanie policentrycznego charakteru osadnictwa
- Wzrost znaczenia miasta Rzeszowa poprzez rozwój funkcji metropolitalnych
- Kształtowanie miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF) oraz poprawa spójności miast z ich obszarami funkcjonalnymi
- Poprawa spójności miast i wzmocnienie ich roli jako ośrodków kreujących wysoką jakość życia mieszkańców
- Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich
- Racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz kształtowanie ładu przestrzennego
- Kształtowanie zielonych pierścieni

1.1.1. Utrzymanie policentrycznego charakteru osadnictwa

Układ policentryczny jest jednym z najefektywniejszych układów osadnictwa, ponieważ zapewnia wysoki stopień dostępności przestrzennej do rynków pracy i usług.

Dla zachowania policentrycznego charakteru osadnictwa przewiduje się:

- 1) utrzymanie wiodącej roli Rzeszowa poprzez rozwój jego funkcji metropolitalnych;
- 2) wzrost znaczenia miast subregionalnych: Krosno, Mielec, Przemyśl, Tarnobrzeg, Stalowa Wola, poprzez rozwój funkcji regionalnych;
- 3) wzmocnienie ośrodków lokalnych (miast powiatowych): Dębica, Jarosław, Jasło, Lesko, Łańcut, Przeworsk, Ropczyce, Sanok, przez rozwój funkcji subregionalnych;
- 4) rozwój funkcji ponadlokalnych w pozostałych miastach powiatowych: Brzozów, Kolbuszowa, Leżajsk, Lubaczów, Nisko, Strzyżów, Ustrzyki Dolne, z których rozwój Lubaczowa i Ustrzyk Dolnych ma istotne znaczenie dla zapewnienia równomiernego rozwoju osadnictwa w województwie;
- 5) poprawa dostępności miast, głównie przez modernizację i budowę powiązań komunikacyjnych pomiędzy ośrodkami;
- 6) utrzymanie hierarchicznej struktury ośrodków osadniczych o zróżnicowanych funkcjach i obszarach oddziaływania;
- 7) wzmacnianie ośrodków o największym potencjale rozwojowym oraz tworzenie warunków dla kreowania wzajemnych powiązań gospodarczych i społecznych miast, poprzez wykorzystanie ich potencjału endogenicznego;
- 8) zwiększenie atrakcyjności miast, jako miejsca zamieszkania i świadczenia usług;
- 9) uzyskiwanie lub odzyskiwanie praw miejskich przez ośrodki wiejskie w celu wzmacniania struktury osadniczej województwa.

1.1.2. Wzrost znaczenia miasta Rzeszowa poprzez rozwój funkcji metropolitalnych

Miasto Rzeszów, jako stolica województwa i największa jednostka osadnicza, zajmuje dominującą pozycję wśród miast województwa podkarpackiego, pełni najważniejsze funkcje o znaczeniu ponadregionalnym, a także krajowym oraz dysponuje dużym potencjałem gospodarczym i intelektualnym. Rzeszów stanowi centrum aglomeracji miejsko-przemysłowej, dążącej do przekształcenia się w metropolię. Pomimo intensywnego rozwoju, nadal pozostaje miastem średniej wielkości wśród innych ośrodków wojewódzkich kraju.

W celu dalszego rozwoju miasta konieczne jest pełniejsze wykorzystanie jego potencjału endogenicznego, rozwój funkcji metropolitalnych oraz budowanie powiązań funkcjonalnych (komunikacyjnych, infrastrukturalnych, gospodarczych i innych) z miastami subregionalnymi (Krosno, Mielec, Przemyśl, Stalowa Wola i Tarnobrzeg), najbliższymi ośrodkami lokalnymi (Łańcut, Głogów Małopolski, Tyczyn, Boguchwała) oraz z otaczającymi go terenami wiejskimi.

Kierunki rozwoju i polityka przestrzenna w tym zakresie są określone w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (część VI).

1.1.3. Kształtowanie miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF) oraz poprawa spójności miast z ich obszarami funkcjonalnymi

W ramach prac nad PZPWP na terenie województwa podkarpackiego zdelimitowano sześć miejskich obszarów funkcjonalnych. Są nimi obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego miasta Rzeszowa (ROF) oraz pięć obszarów funkcjonalnych ośrodków subregionalnych wyznaczonych dla miast: Przemyśl, Stalowa Wola, Mielec, Tarnobrzeg i Krosno (rys. 18 i 19).

Dla większości ośrodków, zasięg wyznaczonych miejskich obszarów funkcjonalnych ogranicza się do gmin sąsiadujących z miastem. Jedynie w przypadku Rzeszowa jest on większy, co wiąże się z rangą tego ośrodka. W przypadku Stalowej Woli nie wszystkie gminy sąsiednie zostały włączone do obszaru funkcjonalnego, ze względu na niespełnienie założonych kryteriów. W stosunku do Tarnobrzega, miasta leżącego przy granicy z województwem świętokrzyskim, obszar funkcjonalny został ograniczony do gmin z terenu województwa podkarpackiego.

Wiodące kierunki zagospodarowania oraz zasady i warunki zagospodarowania specyficzne dla poszczególnych miejskich obszarów funkcjonalnych określono w części V, rozdział 2.1.

Kształtowanie MOF oraz poprawa spójności miast z ich obszarami funkcjonalnymi będzie realizowana poprzez:

- 1) współpracę miast i gmin w tworzeniu i realizowaniu wspólnych projektów rozwojowych, w tym opracowanie dokumentów strategicznych i planistycznych;
- 2) wzmacnianie potencjałów miejskich ośrodków subregionalnych decydujących o rozwoju całego obszaru z wykorzystywaniem ich potencjału endogenicznego;

- 3) wspieranie rozwoju usług, w tym usług wyższego rzędu, zapewniających mieszkańcom odpowiednią jakość życia;
- 4) modernizację istniejących i budowę nowych połączeń komunikacyjnych wewnątrz MOF oraz rozwój transportu publicznego;
- 5) realizacja połączeń drogowych i kolejowych z zewnętrznym systemem transportowym;
- 6) rozwój wspólnych i efektywnych systemów infrastrukturalnych;
- 7) zapobieganie procesom rozpraszania zabudowy (suburbanizacji);
- 8) dbałość o zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz jego racjonalne wykorzystanie.

1.1.4. Poprawa spójności miast i wzmocnienie ich roli jako ośrodków kreujących wysoką jakość życia mieszkańców

Największe ośrodki miejskie województwa koncentrują najwięcej usług i skupiają działalność gospodarczą, co wpływa na poziom oraz dynamikę rozwoju społeczno-gospodarczego całego województwa.

Miasta skupiają funkcje administracyjne, gospodarcze, społeczne kulturalne i inne oraz stymulują rozwój sąsiednich obszarów.

Przewiduje się poprawę integracji funkcjonalnej wszystkich miast województwa, co będzie miało najistotniejsze znaczenie dla miast, położonych na obszarach słabiej zaludnionych z dużym udziałem ludności rolniczej oraz dla miast o liczbie do 10 tys. mieszkańców. Rozwój mniejszych ośrodków miejskich przyczyni się do poprawy dostępu do usług publicznych i rynku pracy dla ich mieszkańców oraz dla ludności z otaczających je obszarów wiejskich.

W celu poprawy spójności miast i wzmocnienia ich roli w kreowaniu wysokiej jakości życia mieszkańców przewiduje się:

- 1) rozwój potencjałów endogenicznych, gospodarczych i społecznych, w tym wzmocnianie ośrodków lokalnych przez rozwój wyspecjalizowanych funkcji ponadlokalnych, między innymi: Rymanowa (funkcja turystyczna, uzdrowiskowa), Lubaczowa (funkcja obsługi transportu, handlu i ruchu przygranicznego), Leżajska (funkcja turystyczna w oparciu o zasoby kulturowe), Ustrzyk Dolnych (funkcja obsługi handlu i ruchu przygranicznego);
- 2) rozwój bazy gospodarczej i usługowej z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju;
- 3) dbałość o centra miast oraz rewitalizację obszarów i obiektów zdegradowanych;
- 4) intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych i przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy;
- 5) rozwój powiązań komunikacyjnych wzmocniających zewnętrzną i wewnętrzną dostępność miast;
- 6) opracowanie i wdrożenie lokalnych standardów zabudowy;
- 7) wzmocnienie procesów integrujących istniejące i potencjalne układy miast.

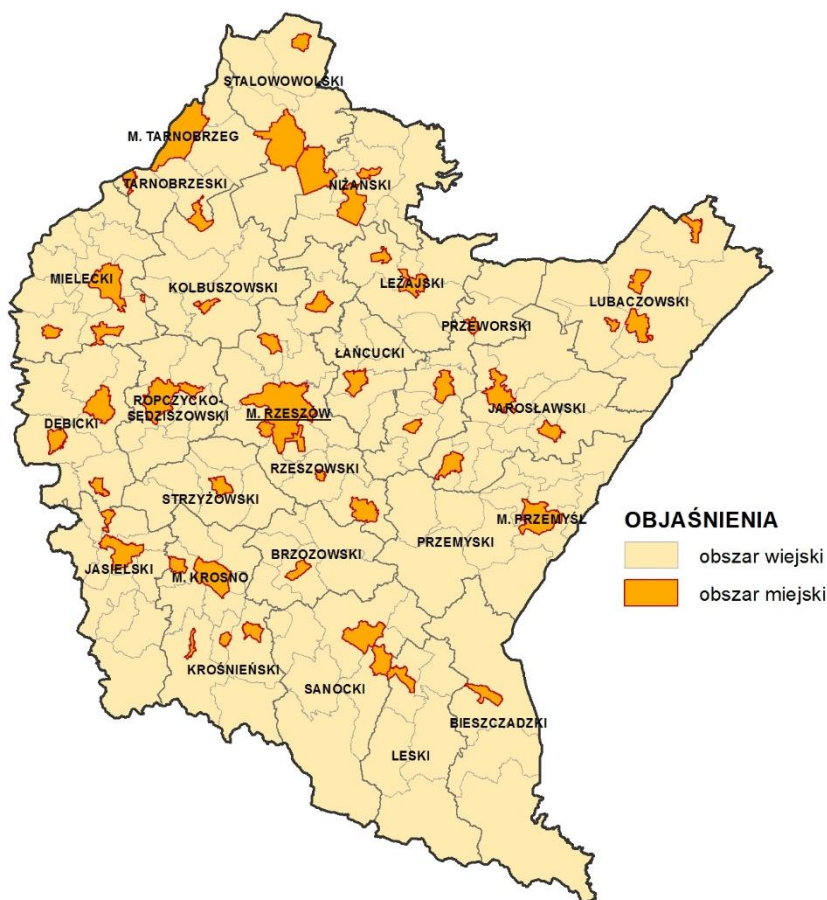
1.1.5. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich

Obszary wiejskie definiowane są jako terytoria położone poza granicami miast. Na obszarach wiejskich występują różne rodzaje aktywności gospodarczej, z których najbardziej powszechne jest rolnictwo, leśnictwo i gospodarka leśna. Obszary wiejskie mają duże znaczenie dla rozwoju województwa, są miejscem pracy, życia oraz wypoczynku społeczeństwa, ich podstawowym zadaniem jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego ludności. Obszary wiejskie na terenie województwa podkarpackiego, w dużym stopniu objęte są różnymi formami ochrony przyrody.

Ze względu na znaczne różnice w jakości życia mieszkańców miast i wsi województwa podkarpackiego przewiduje się wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich z uwzględnieniem racjonalnego wykorzystania środowiska.

Zgodnie z KPZK 2030 wyróżniono dwa typy wiejskich obszarów funkcjonalnych: Wiejski Obszar Funkcjonalny uczestniczący w procesach rozwojowych i Wiejski Obszar Funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych. Wiodące kierunki zagospodarowania oraz zasady i warunki zagospodarowania dla tych obszarów określono w części V, rozdział 1.2.

Rys. 2. Obszary wiejskie

Źródło: Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie

1.1.6. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz kształtowanie ładu przestrzennego

Zgodnie z ustawą o pizp przez ład przestrzenny należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

Polityka w zakresie kształtowania ładu przestrzennego powinna dążyć do osiągnięcia odpowiednich standardów zagospodarowania, stosownie do pełnionych funkcji obszarów i lokalnych uwarunkowań (środowiskowych, kulturowych i kompozycyjno-estetycznych).

W celu racjonalnego gospodarowania przestrzenią oraz kształtowania ładu przestrzennego na terenie województwa, określa się następujące zasady zagospodarowania i ochrony przestrzeni:

- 1) tworzenie warunków do ochrony wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych;
- 2) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa, przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
- 3) oszczędne gospodarowanie terenami, w tym ochrona obszarów zieleni w miastach i wokół miast oraz unikanie kolizji w zagospodarowaniu przestrzennym;
- 4) wspieranie działań rewitalizacyjnych w centrach miast, na obszarach zaniedbanych, terenach poprzemysłowych i pokolejowych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych itp.;
- 5) przy zagospodarowaniu terenów uwzględnianie ograniczeń związanych z położeniem na terenach narażonych na niebezpieczeństwa powodzi i zagrożonych usuwaniem się mas ziemnych.

1.1.7. Kształtowanie zielonych pierścieni

Zielony pierścień (ang. green belt) – to tereny otwarte otaczające miasto, obejmujące głównie użytki rolne oraz doliny rzeczne, mające na celu kontrolowanie rozprzestrzeniania się miasta oraz ochronę terenów podmiejskich. Zielone pierścienie traktowane są jako narzędzie planistyczne służące kształtowaniu relacji krajobraz miejski – krajobraz wiejski.

Zielone pierścienie wokół dużych miast mają do spełnienia szczególnie ważną funkcję społeczną, polegającą na porządkowaniu przestrzeni wokół dużych miast. Zadaniem zielonych pierścieni jest zahamowanie procesów rozlewania i rozpraszania zabudowy, zapewnienie przestrzeni rekreacyjnej mieszkańcom tych miast oraz stworzenie warunków umożliwiających napływ czystego powietrza do zanieczyszczonych centrów miast. Tereny otwarte pełnią zarazem funkcję klimatotwórczą i sanitarną, jako obszary regeneracji i wymiany powietrza. Podnoszą walory estetyczne przestrzeni, chroniąc specyficzny charakter krajobrazu wiejskiego w okolicach dużych miast.

KPZK 2030 wskazuje zielone systemy pierścieniowe w obrębie miejskich obszarów funkcjonalnych wokół ośrodków metropolitalnych i regionalnych, jako jeden z elementów sieci ekologicznej kraju. Na terenie województwa podkarpackiego ośrodkiem wymagającym utworzenia zielonego systemu pierścieniowego na obszarze podmiejskim jest Rzeszów. W PZPWP wskazano ośrodki subregionalne: Krosno, Mielec, Przemyśl, Stalowa Wola i Tarnobrzeg do utworzenia zielonego systemu pierścieniowego na obszarach podmiejskich.

W celu kształtowania zielonych pierścieni przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania terenów:

- 1) utworzenie zielonych pierścieni wokół miasta wojewódzkiego i miast subregionalnych, jako obszarów przestrzeni chronionej przed intensywną zabudową;
- 2) powstrzymanie procesu rozpraszania zabudowy mieszkaniowej na obszarach wiejskich MOF;
- 3) zachowanie i przywracanie tradycyjnego krajobrazu wiejskiego, w szczególności wokół terenów o intensywnej zabudowie;
- 4) zwiększenie ogólnodostępnych, uporządkowanych i właściwie zagospodarowanych terenów rekreacyjnych i sportowych służących mieszkańcom MOF;
- 5) zachowanie ekosystemów rzek, w tym prowadzenie renaturyzacji rzek, tj. przywrócenie rzekom i potokom naturalnego, meandrującego koryta.

Zagadnienia dotyczące systemu osadniczego oraz spójności terytorialnej województwa ilustruje mapa 1 „Struktura funkcjonalno-przestrzenna”.

2. ŚRODOWISKO

2.1. OCHRONA ŚRODOWISKA ORAZ RACJONALNE WYKORZYSTANIE JEGO ZASOBÓW

Polityka przestrzenna:

- Ochrona zasobów wodnych
- Ochrona i racjonalna gospodarka zasobami kopalin
- Zachowanie i zwiększenie skuteczności ochrony terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz kształtowanie spójnego systemu obszarów chronionych i powiązań ekologicznych
- Ochrona zasobów leśnych oraz rozwój trwałej, zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej
- Ochrona walorów przyrodniczych i klimatycznych miejscowości uzdrowiskowych

Celem przyjętej polityki przestrzennej w zakresie ochrony i utrzymania dobrego stanu środowiska jest kształtowanie przestrzeni województwa w sposób zapewniający zachowanie, ochronę i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska niezbędnych dla zrównoważonego rozwoju gospodarczego regionu.

2.1.1. Ochrona zasobów wodnych

Gospodarowanie zasobami wodnymi województwa nie może powodować pogorszenia stanu wód i zmiany stosunków wodnych. Szczególną ochroną objęte będą obszary źródliskowe rzek, tereny zasilające ujęcia wód i obszary zbiorników wód podziemnych, jak również obszary ekosystemów wodnych i zależnych od wody (tereny hydrogeniczne). Ochrona zasobów wodnych będzie obejmować, wyznaczone w planach gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy Wisły oraz Dniestru, obszary wymagające szczególnej ochrony w celu zachowania dobrego stanu znajdujących się tam wód powierzchniowych i podziemnych oraz dla utrzymania siedlisk i gatunków bezpośrednio zależnych od wody.

W celu ochrony zasobów wodnych przy zagospodarowaniu terenów uwzględnia się:

- ujęcia wód wraz ze strefami ochronnymi;
- obszary 10 udokumentowanych: Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) tj.:
  - nr 406 Niecka lubelska (Lublin),
  - nr 407 Zbiornik Chełm-Zamość,
  - nr 424 Dolina Borowa³⁶,
  - nr 425 Zbiornik Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów,
  - nr 426 Dolina kopalna Kolbuszowa,
  - nr 428 Dolina kopalna Biłgoraj – Lubaczów,
  - nr 429 Dolina Przemyśl,
  - nr 430 Dolina rzeki San,
  - nr 432 Dolina rzeki Wisłok,
  - nr 433 Dolina rzeki Wisłoka,
- i jednego udokumentowanego Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych (LZWP) tj. nr 431 Zbiornik warstw krośnieńskich (Sanok – Lesko).

Przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania oraz działania przyczyniające się do ochrony i poprawy jakości zasobów wodnych na terenie województwa:

- 1) uwzględnienie wymagań i zasad obowiązujących w strefach ochrony ujęć wód i w obszarach ochronnych GZWP oraz LZWP;
- 2) stosowanie ograniczeń w inwestowaniu na terenach przyległych do cieków wodnych, w celu m.in. zachowania ciągłości korytarzy ekologicznych rzek;
- 3) zachowanie i renaturyzacja cieków rzecznych przyczyniająca się do wzmocnienia bioróżnorodności środowiska wodnego oraz ułatwiająca migrację ryb;

³⁶ Nie uwzględniony w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz.U. z 2006 r., Nr 126, poz. 878); uwzględniony w bazach danych oraz na mapach Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie.

- 4) utrzymanie lub odtwarzanie obszarów mokradłowych w celu zachowania ich naturalnego charakteru i funkcji;
- 5) zachowanie lub odtworzenie wzdłuż rzek lasów łęgowych ograniczających spływ powierzchniowy, a tym samym zapewniających ochronę wód powierzchniowych przed przemieszczaniem się zanieczyszczeń z obszarów przylegających do rzek;
- 6) ograniczanie lub wykluczanie lokalizacji inwestycji o znacznym zapotrzebowaniu na wodę na obszarach źródliskowych i o małej zasobności wodnej;
- 7) przebudowa i budowa systemów melioracji wodnych;
- 8) budowa oraz przebudowa sieci kanalizacyjnej i systemu oczyszczania ścieków, w tym ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- 9) stosowanie odpowiednich technologii w zakładach przemysłowych minimalizujących lub eliminujących zrzuty ścieków przemysłowych;
- 10) stosowanie dobrych praktyk w rolnictwie;
- 11) prowadzenie działań kontrolnych, monitorujących jakość wód powierzchniowych i podziemnych na obszarze województwa, szczególnie w obszarze przygranicznym z Ukrainą w ramach współpracy transgranicznej.

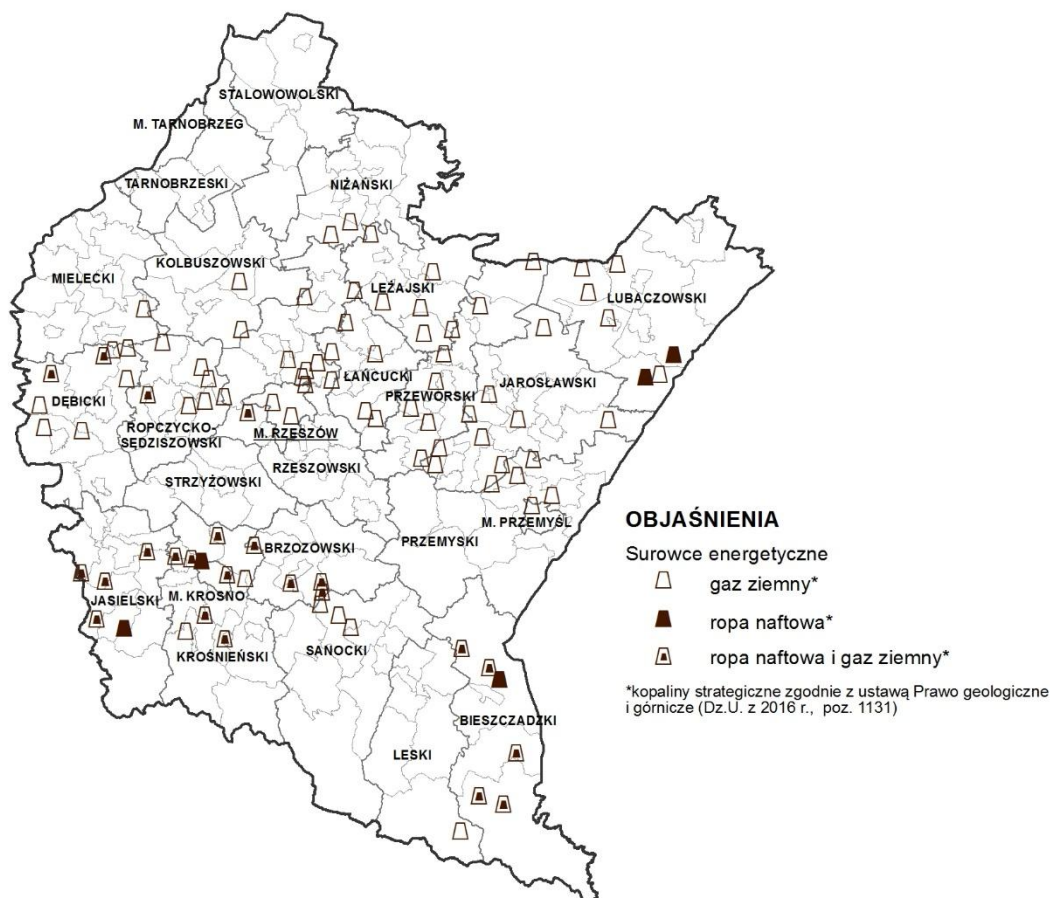
Ochrona zasobów wodnych została przedstawiona na mapie 3 „Gospodarka wodno-ściekowa i ochrona wód”.

2.1.2. Ochrona i racjonalna gospodarka zasobami kopalin

Racjonalne wykorzystanie kopalin jest elementem zrównoważonego rozwoju województwa. W celu umożliwienia wykorzystania w przyszłości złóż kopalin konieczne jest zabezpieczenie złóż przed trwałym zainwestowaniem oraz racjonalna gospodarka zasobami, wraz z kompleksowym zagospodarowaniem kopalin współwystępujących. Ważnym aspektem racjonalnej gospodarki zasobami kopalin jest likwidacja skutków oddziaływania działalności górniczej na środowisko przyrodnicze.

Zasoby złóż kopalin strategicznych oraz ważnych w kontekście zabezpieczenia regionalnych potrzeb surowcowych przedstawiają rys. 3, 4 i 5.

Rys. 3. Zasoby złóż kopalin strategicznych oraz ważnych w kontekście zabezpieczenia regionalnych potrzeb surowcowych – złoża surowców energetycznych przewidziane do ochrony

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie bazy danych www.pgi.gov.pl

Ochrona i racjonalna gospodarka zasobami kopalin polegać będzie na:

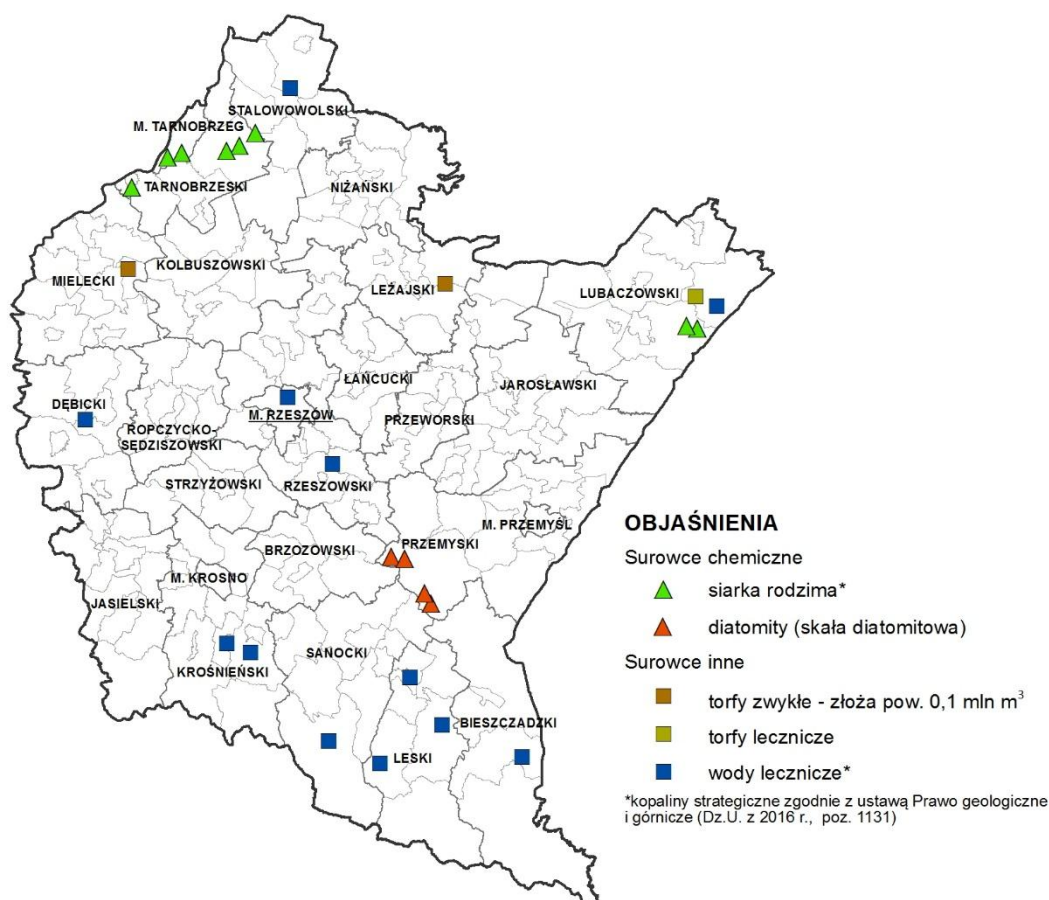
- 1) ochronie przestrzeni nad złożami oraz wprowadzaniu ograniczeń w zainwestowaniu w odniesieniu do:
  - terenów, które objęte są koncesją na eksploatację złoża (ograniczenia w zainwestowaniu określone są w koncesji);
  - złóż kopalin o znaczeniu strategicznym³⁷ dla gospodarki krajowej;
  - niezagospodarowanych złóż pozostałych kopalin, ważnych dla regionalnej gospodarki surowcowej, w szczególności surowców skalnych występujących poza obszarami prawnej ochrony przyrody, które stanowić będą potencjalne obszary koncesyjne;
  - terenów udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla³⁸;

³⁷ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze* (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1131), zawiera katalog kopalin strategicznych, pozostających w dyspozycji Skarbu Państwa, objętych własnością górniczą. Prawo własności górniczej przysługuje wyłącznie Skarbowi Państwa. Na terenie województwa są to: gaz ziemny, ropa naftowa, siarka rodzima, gipsy oraz wody lecznicze.

³⁸ W województwie podkarpackim dotychczas nie wyznaczono żadnego udokumentowanego kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla.

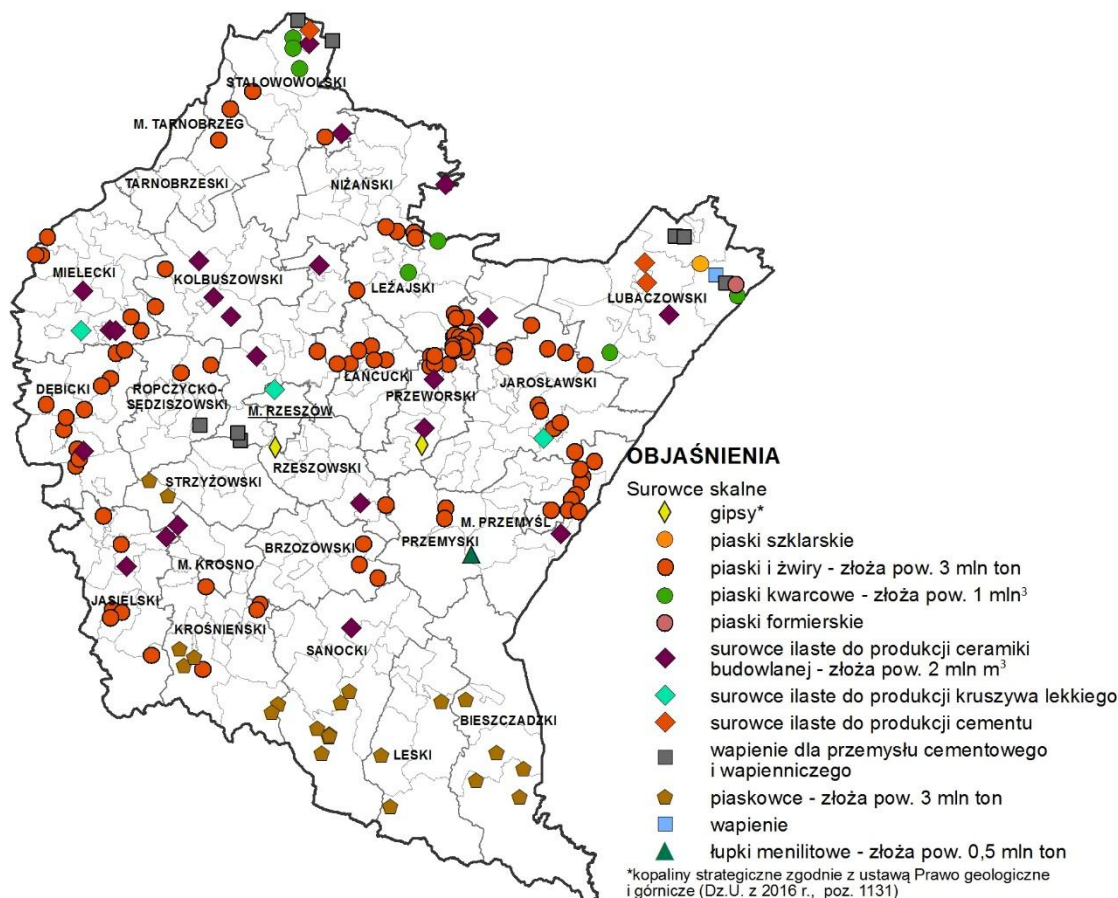
- 2) eliminowaniu negatywnych skutków działalności górniczej w środowisku poprzez rekultywację terenów zdegradowanych i przekształconych oraz nadawaniu tym terenom nowych funkcji i wartości użytkowych;
- 3) dopuszczeniu, w uzasadnionych przypadkach, do wznowienia eksploatacji surowców przy uwzględnieniu aspektów ekologicznych (miedzy innymi wznowienie eksploatacji siarki rodzimej w kopalni „Basznia”).

Rys. 4. Zasoby złóż kopalin strategicznych oraz ważnych w kontekście zabezpieczenia regionalnych potrzeb surowcowych – złoża surowców chemicznych, torfów i wód leczniczych przewidziane do ochrony

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie bazy danych www.pgi.gov.pl

Rys. 5. Zasoby złóż kopalin strategicznych oraz ważnych w kontekście zabezpieczenia regionalnych potrzeb surowcowych – złoża surowców skalnych przewidziane do ochrony

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie bazy danych www.pgi.gov.pl

2.1.3. Zachowanie i zwiększenie skuteczności ochrony terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz kształtowanie spójnego systemu obszarów chronionych i powiązań ekologicznych

W celu zachowania bioróżnorodności przewiduje się ochronę terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, w tym:

1) utrzymanie wielkoprzestrzennych form ochrony przyrody:

- 2 parków narodowych (Bieszczadzkiego Parku Narodowego i Magurskiego Parku Narodowego) z możliwością zmiany granic w celu zapewnienia spójności działań ochronnych;
- 96 rezerwatów przyrody (Lupa, Zmysłówka, Modrzyna, Las Klasztorny, Winna Góra, Jezioro w miejscowości Pniów, Zwierzło, Kołacznia, Prządki im. prof. Henryka Świdzińskiego, Cisy na Górze Jawor, Cisy w Nowej Wsi, Cisy w Malinówce, Kretówki, Jastkowice, Jaźwiana Góra, Buczyzna w Cyrance na Płaskowyżu Kolbuszowskim, Rezerwat Tysiąclecia na Górze Cergowej, Gołoborze, Brzoza Czarna w Reczpolu, Góra Sobień, Zakole, Olszyna Łęgowa w Kalnicy, Olsza kosa w Stężnicy, Szachownica w Krównikach, Przełom Jasiołki, Bagno Przecławskie, Wydrze, Hulskie im. Stefana Myczkowskiego, Torfy,

Słotwina, Sine Wiry, Imielty Ług, Sołokija, Igiełki, Woronikówka, Wadernik, Suchy Łuk, Krępak, Krywe, Skarpa Jaksmanicka, Źródłiska Jasiołki, Bobry w Uhercach, Husówka, Jamy, Jedlina, Kamera, Broduszurki, Minokąt, Przełom Hołubli, Reberce, Turnica, Bór, Góra Chełm, Polanki, Bukowica, Chwaniów, Dyrbek, Na Opalonym, Brzyska Wola, Mójka, Wielki Las, Wilcze, Bukowy Las, Łęka, Źródła Tanwi, Lisia Góra, Herby, Zabłocie, Szwajcaria Ropczycka, Buczyna w Wańkowej, Na Oratyku, Przełom Oślawy pod Duszatynem, Nad Trzciancem, Kamień nad Jaśliskami, Golez, Leoncina, Szachownica kostkowata w Stubnie, Kalwaria Pałacowska, Śnieżycza wiosenna w Dwerniczku, Kopystanka, Pateraki, Cisy w Serednicy, Starzawa, Grąd w Średniej Wsi, Nad Jeziorem Myczkowieckim, Przełom Sanu pod Grodziskiem, Łysa Góra, Przełom Oślawy pod Mokrem, Liwocz, Moczary, Koziniec, Końskie Błota, Kamienne, Wisła pod Zawichostem, Kozigarb, Kamień nad Rzepedzią);

- 10 parków krajobrazowych (6 w całości w granicach województwa: Ciśniańsko-Wetliński, Doliny Sanu, Gór Słonnych, Jaśliski, Czarnorzecko-Strzyżowski, Pogórza Przemyskiego oraz 4 w części: Południoworoztoczański, Puszczy Solskiej, Lasy Janowskie, Pasma Brzanki);
- 13 obszarów chronionego krajobrazu (Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski, Sokołowski-Wilczowski, Brzózniński, Kuryłowski, Zmysłowski, Hyżniańsko-Gwoźnicki, Strzyżowski-Sędziszowski, Roztoczański, Przemysko-Dynowski, Sieniawski, Wschodniobeskidzki, Beskidu Niskiego, Czarnorzecki);
- 1 obszaru specjalnej ochrony ptaków i specjalnego obszaru ochrony siedlisk, mającego znaczenie dla Wspólnoty, oznaczonego kodem PLC: Bieszczady PLC180001;
- 7 obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, oznaczonych kodem PLB: Góry Słonne PLB180003, Puszcza Sandomierska PLB180005, Pogórze Przemyskie PLB180001 oraz części obszarów: Beskid Niski PLB180002, Lasy Janowskie PLB060005, Puszcza Solka PLB060008, Roztocze PLB060012, które znajdują się na terenie województwa podkarpackiego;
- 55 specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000, mających znaczenie dla Wspólnoty, oznaczonych kodem PLH: Bednarka PLH120033, Bory Bagienne nad Bukową PLH180048, Dąbrowa koło Zaklikowa PLH180019, Dolina Dolnego Sanu PLH180020, Dolina Dolnej Tanwi PLH060097, Dolna Wisłoka z Dopływami PLH180053, Dorzecze Górnego Sanu PLH180021, Enklawy Puszczy Sandomierskiej PLH180055, Fort Salis Soglio PLH180008, Golez PLH180031, Horyniec PLH180017, Jaćmierz PLH180032, Jasiołka PLH180011, Józefów-Wola Dębowiecka PLH180033, Klonówka PLH180022, Kołacznia PLH180006, Kościół w Dydni PLH180034, Kościół w Nowosielskach PLH180035, Kościół w Równem PLH180036, Kościół w Skalniku PLH180037, Ładzin PLH180038, Las Hrabeński PLH180039, Las Niegłowicki PLH180040, Las nad Braciejową PLH180023, Lasy Leżajskie PLH180047, Lasy Sieniawskie PLH180054, Liwocz PLH180046, Łąki nad Młynówką PLH190041, Łąki nad Wojkówką PLH180051, Łąki w Komborni PLH180042, Łukawiec PLH180024, Łysa Góra PLH180015, Minokąt PLH060089, Moczary PLH180026, Mrowle

- Łąki PLH180043, Nad Husowem PLH180025, Ostoja Czarnorzecka PLH180027, Ostoja Góry Słonne PLH180013, Ostoja Jaśliska PLH180014, Ostoja Magurska PLH180001, Ostoja Przemyska PLH180012, Osuwiska w Lipowicy PLH180044, Patria nad Odrzechową PLH180028, Rymanów PLH180016, Rzeka San PLH180007, Sanisko w Bykowcach PLH180045, Starodub w Pełkiniach PLH180050, Szczecyn PLH060083, Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH180049, Trzciana PLH180018, Uroczyska Lasów Janowskich PLH060031, Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034, Uroczyska Roztocza Wschodniego PLH060093, Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030, Wisłoka z dopływami PLH180052;
- 2) prowadzenie działań koniecznych dla zachowania w stanie naturalnym siedlisk i populacji gatunków lub odtworzenie takiego stanu, szczególnie na obszarach Natura 2000;
  - 3) utrzymanie istniejącego na pograniczu Polski, Słowacji i Ukrainy Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Karpaty Wschodnie”³⁹ (polską część rezerwatu tworzą: Bieszczadzki Park Narodowy, Ciśniańsko-Wetliński Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Doliny Sanu, po stronie słowackiej: Park Narodowy Połoniny, a po stronie ukraińskiej: Użański Park Narodowy i Nadsiański Regionalny Park Krajobrazowy);
  - 4) objęcie ochroną terenów o znacznym nagromadzeniu cennych elementów przyrodniczych, w szczególności⁴⁰:
    - utworzenie Turnickiego Parku Narodowego;
    - uznanie za rezerwaty przyrody obszarów: Brzoza Królewska (gm. Leżajsk), Buczyna Horyniecka (gm. Horyniec-Zdrój), Czekaj (gm. Świlcza), Czerniakowa Buda (gm. Stary Dzików), Dęborzyn (gm. Jodłowa i Brzostek), Dolina Olchowego (gm. Komańcza), Dolina Wisłoka (gm. Rymanów i Zarszyn), Dublen (gm. Horyniec-Zdrój), Dziurkowiec (gm. Cisna), Góra Przymiarki (gm. Rymanów), Huta (gm. Ulanów), Janowiec (gm. Radomyśl Wielki), Jeżowe (gm. Jeżowe), Julin (gm. Rakszawa), Kamień nad Rzepedzią (gm. Komańcza), Kiczora (gm. Solina), Komorów (gm. Majdan Królewski), Korniaktów (gm. Białobrzegi), Korybutka (gm. Ulanów), Kozigarb (gm. Dubiecko), Las bukowy pod Obnogą (gm. Lutowiska), Las Wolica (m. i gm. Dębica), Las Zamkowy i Lipa (gm. Bircza), Lipiny (gm. Pilzno), Lubla (gm. Frysztak), Łukawiec (gm. Wielkie Oczy), Maczugi (gm. Wiązownica), Małówki (gm. Dydnia), Medynia Głogowska (gm. Czarna, pow. łańcucki), Miłków (gm. Oleszyce), Modrzewina (gm. Zaklików), Morgi (gm. Kamień), Mostki (gm. Harasiuki), Na stokach Dzidowej (gm. Baligród), Na stokach Falowej i Okrąglik (gm. Cisna), Olchowa (gm. Wiązownica), Pogorzałka (gm. Jeżowe), Przełom Sanu pod Niwistką (gm. Nozdrzec i Dydnia), Przełom Sanu pod Tołstą

³⁹ Każde państwo, którego tereny tworzą Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Karpaty Wschodnie” posiada odmienne rozwiązania i doświadczenia w zakresie sprawowania ochrony przyrody. Rezerwat biosfery nie wpływa bezpośrednio na systemy prawne poszczególnych państw, ale pozwala na podjęcie wspólnych działań przeciwdziałających niekorzystnym zmianom przyrodniczym.

⁴⁰ Granice i nazwy poszczególnych form ochrony przyrody zostaną dokładnie określone w dokumentach powołujących.

(gm. Czarna, pow. bieszczadzki), Przełom Sanu w Trepczy (gm. Sanok), Przełom Solinki pod Matragoną (gm. Cisna), Przełom Strwiąża (gm. Ustrzyki Dolne), Przełom Wołosatego (gm. Lutowiska), Przysłop (gm. Lesko), Rosolin (gm. Czarna, pow. bieszczadzki), Stawy (gm. Nowa Dęba i Grębów), Stawy Krasiezyńskie (gm. Baranów Sandomierski), Sucha Góra (gm. Wojaszówka), Szeliga (gm. Harasiuki), Śnieżycza wiosenna w Zatwarnicy (gm. Lutowiska), Wejmutki (gm. Jeżowe), Wilcza Wola (gm. Dzikowiec), Zabiała (gm. Oleszyce), Zaklików (gm. Zaklików), Zamczysko (gm. Dębica), Żołna w Buszkowicach (m. Przemyśl), Żurawin (gm. Lutowiska);

- wyznaczenie Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”;
- 5) na obszarach cennych przyrodniczo i krajobrazowo (pod względem zasobów geologicznych) ustanowienie geoparków o znaczeniu lokalnym i krajowym⁴¹, w tym geoparku „Dolina Wisłoka – Polski Teksas” na powierzchni co najmniej 1100 km² oraz geoparku „Kamienny Las na Roztoczu” na powierzchni ok. 250 km², którego pozostała część (ok. 390 km²) znajdzie się na terenie województwa lubelskiego;
  - 6) współpracę przy ustalaniu przebiegu korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym, w tym:
    - paneuropejskiego korytarza górskiego, zwanego Korytarzem Karpackim,
    - korytarza biegnącego przez Roztocze,
    - korytarzy rzecznych oraz korytarzy dolin rzecznych,
  - 7) zachowanie drożności funkcjonujących na terenie województwa podkarpackiego korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym, o ustalonym przebiegu,
  - 8) zagospodarowanie przestrzeni dostosowane do zasad ochrony obszarów cennych przyrodniczo i krajobrazowo;
  - 9) łagodzenie konfliktów związanych z przebiegiem korytarzy transportowych i infrastrukturalnych oraz ich negatywnym oddziaływaniem na obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody;
  - 10) rewitalizację zdegradowanych obszarów i miejsc cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym.

Na obszarach objętych systemem ochrony przyrody i krajobrazu oraz na obszarach przewidzianych do objęcia ochroną przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- 1) na terenach parków narodowych obowiązują zasady zagospodarowania określone w ustanowionych planach ochrony, a do czasu ich ustanowienia w zadaniach ochronnych;
- 2) na terenach predysponowanych do utworzenia Turnickiego Parku Narodowego (obecnie są to tereny Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Birczańskie”) do czasu jego utworzenia obowiązują zasady określone w planach urządzania lasów;

⁴¹ Geoparki nie stanowią prawnej formy ochrony przyrody nieożywionej i posiadają bardzo zróżnicowaną rangę, od znaczenia lokalnego i krajowego do znaczenia europejskiego i światowego.

- 3) na terenach uznanych za rezerваты przyrody, a nieposiadających ustanowionych planów ochrony, do czasu ich ustanowienia, obowiązują zasady określone w zadaniach ochronnych i w przepisach szczególnych;
- 4) na terenach predysponowanych do objęcia ochroną w formie rezerwatów przyrody obowiązują zasady zagospodarowania określone w planach urządzania lasów i w przepisach szczególnych;
- 5) na terenach utworzonych parków krajobrazowych obowiązują zasady zagospodarowania określone w planach ochrony, aktach prawnych w sprawie parków krajobrazowych i w przepisach szczególnych;
- 6) na terenach wyznaczonych obszarów chronionego krajobrazu obowiązuje przestrzeganie przepisów zawartych w aktach prawnych w sprawie poszczególnych obszarów chronionych;
- 7) na terenach predysponowanych do objęcia różnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu (do czasu ich utworzenia) obowiązują przepisy szczególne.

Istniejące i projektowane obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody na terenie województwa podkarpackiego, przedstawiono na mapie 2 „Środowisko przyrodnicze i kulturowe”.

2.1.4. Ochrona zasobów leśnych oraz rozwój trwałej, zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej

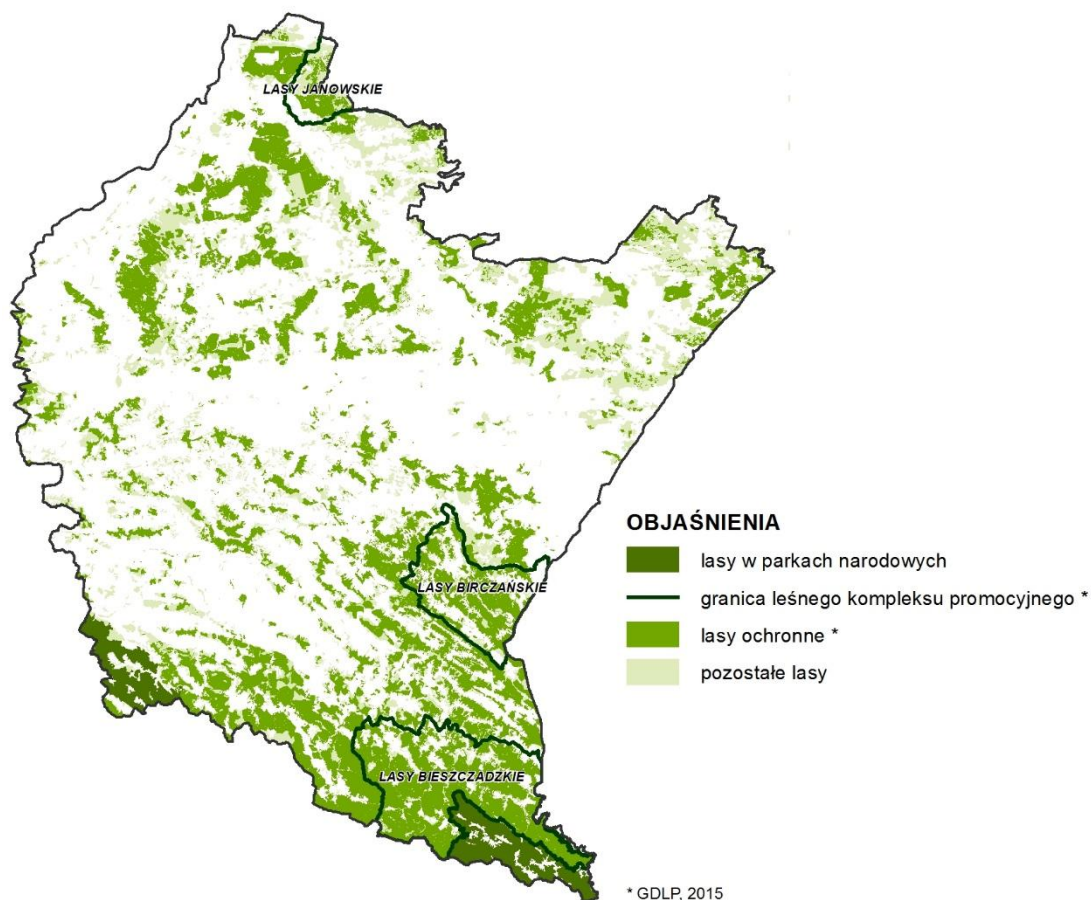
Na rozwój przestrzenny województwa podkarpackiego korzystny wpływ będzie miała poprawa stanu przyrodniczego i gospodarczego lasów, wzrost wskaźnika lesistości na obszarach o małym zalesieniu, a także osiągnięcie harmonii pomiędzy różnymi funkcjami lasów, tj. funkcją produkcyjną i pozaprodukcyjną, w tym: ekologiczną (środowiskowotwórczą) i społeczną.

W celu ochrony i zwiększania różnorodności biologicznej lasów oraz rozwoju trwałej, zrównoważonej gospodarki leśnej przewiduje się między innymi (rys. 6):

- 1) kontynuację realizacji modelu zrównoważonego gospodarstwa leśnego, uwzględniającego współistnienie funkcji produkcyjnych i pozaprodukcyjnych, poprzez między innymi powiększanie powierzchni lasów ochronnych, głównie w północno-wschodniej i środkowej części województwa, gdzie udział lasów ochronnych jest najmniejszy;
- 2) zapewnienie optymalnych warunków funkcjonowania lasów w tym:
  - zachowanie dotychczasowego stanu różnorodności biologicznej i krajobrazowej lasów województwa;
  - ukierunkowanie ruchu turystycznego i rekreacyjnego oraz poprawa zagospodarowania turystycznego w lasach;
- 3) powiększanie zasobów leśnych, w tym:
  - zmniejszanie fragmentacji kompleksów leśnych oraz tworzenie leśnych korytarzy ekologicznych;
  - tworzenie powiązań ekologicznych na terenach o małej lesistości, w formie płątów i wysp;

- wskazywanie do zalesiania gruntów nieprzydatnych rolniczo (również małych obszarów).

Rys. 6. Zasoby leśne

Źródło: Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie na podstawie danych z GDLP 2015 r.

2.1.5. Ochrona walorów przyrodniczych i klimatycznych miejscowości uzdrowiskowych

Ochrona walorów uzdrowiskowych w województwie podkarpackim realizowana będzie:

- 1) na obszarze istniejących uzdrowisk: Horyniec-Zdrój, Iwonicz-Zdrój, Polańczyk, Rymanów Zdrój, zgodnie z zasadami gospodarowania w obrębie stref uzdrowiskowych, określonych w ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym⁴² oraz zgodnie z zapisami statutów uzdrowisk;
- 2) w obrębie Obszaru Ochrony Uzdrawiskowej Latoszyn zgodnie z zapisami statutu Obszaru Ochrony Uzdrawiskowej Latoszyn;
- 3) przez możliwość tworzenia nowych uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrawiskowej na obszarach predysponowanych do pełnienia funkcji uzdrawiskowej, między innymi ze względu na korzystny mikroklimat oraz zasoby wód mineralnych.

⁴² Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrawiskowym, uzdrawiskach i obszarach ochrony uzdrawiskowej oraz o gminach uzdrawiskowych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 879 z późn.zm.).

2.2. ZAPOBIEGANIE ZAGROŻENIOM I ZANIECZYSZCZENIOM ŚRODOWISKA ORAZ MINIMALIZOWANIE ICH NEGATYWNYCH SKUTKÓW

Polityka przestrzenna:

- Ograniczenie negatywnych skutków zjawisk naturalnych
- Zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom spowodowanym działalnością człowieka

Dla osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu środowiska konieczne jest ograniczenie negatywnych skutków zjawisk naturalnych: powodzi, suszy i osuwisk oraz zapobieganie zagrożeniom powodowanym działalnością człowieka, w tym poprawa jakości powietrza i klimatu akustycznego, przeciwdziałanie poważnym awariom w zakładach przemysłowych i transporcie, zapobieganie pożarom oraz odpowiednie składowanie odpadów niebezpiecznych.

2.2.1. Ograniczenie negatywnych skutków zjawisk naturalnych

Zjawiska klimatyczne w postaci wzrostu temperatury i opadów wpływają na zwiększenie częstotliwości występowania powodzi, suszy i osuwisk. Powodzie zagrażają mieniu i ludziom na znacznych obszarach całego województwa podkarpackiego, natomiast obszary zagrożone występowaniem osuwisk zlokalizowane są głównie na terenie Karpat. Skuteczna ochrona przed zagrożeniami naturalnymi wymaga kompleksowych działań prewencyjnych i infrastrukturalnych.

W celu ochrony przeciwpowodziowej przewiduje się:

- 1) odtworzenie pierwotnych terenów zalewowych poprzez renaturyzację dolin rzecznych oraz planowane zalesienia i zadrzewienia, w celu zwiększenia naturalnej retencji wód;
- 2) modernizację i rozbudowę infrastruktury przeciwpowodziowej, o których mowa w części IV, rozdział 5.2, podrozdział 5.2.2. oraz w części VII, dział 5;
- 3) racjonalne kształtowanie koryt rzek i potoków;
- 4) wyeliminowanie lub ograniczanie dalszej zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią;
- 5) rozwój systemów prognozowania, monitorowania i ostrzegania przed powodzią.

Wszelkie działania ograniczające ryzyko powodziowe realizowane będą zgodnie z planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły oraz planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionu wodnego Górnej Wisły⁴³.

⁴³ Zgodnie z Art. 88h. ust.1 i 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 469 z późn. zm.), plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy przygotowuje Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej. Projekty planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionów wodnych przygotowują dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej. Plany zarządzania ryzykiem

Występowanie zjawiska obniżonego przepływu wody w rzekach województwa, tzw. niżówek oraz obniżenia poziomu zwierciadła wód gruntowych wymaga podejmowania działań na rzecz zwiększenia naturalnej retencji, jak też realizacji inwestycji hydrotechnicznych (sztuczne zbiorniki retencyjne), jeżeli zastosowanie innych rozwiązań jest niemożliwe.

Ochrona przed suszą prowadzona będzie zgodnie z planami przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy Wisły i Dniestru oraz zgodnie z planami przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych Górnej Wisły, Środkowej Wisły i Dniestru⁴⁴.

Orientacyjne obszary występowania osuwisk oraz obszary potencjalnego występowania osuwisk zlokalizowane są głównie na terenie Karpat (rys. 7).

Zapobieganie zagrożeniom na obszarach potencjalnych osuwisk obejmuje działania w zagospodarowaniu przestrzennym, takie jak:

- 1) ograniczanie inwestowania lub zmiana dotychczasowego sposobu zagospodarowania terenów;
- 2) zahamowanie lub znaczne ograniczenie degradacji obszarów poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów przeciwerozryjnych;
- 3) ustalanie na poziomie lokalnym sposobu zagospodarowania, który zminimalizuje negatywne skutki osuwania się mas ziemnych (np. zalesianie stoków, wprowadzanie użytkowania rolniczego);
- 4) uwzględnianie wniosków i zaleceń wynikających z prowadzonego monitoringu obszarów osuwiskowych oraz z opracowanych map osuwiskowych i obszarów zagrożeń.

---

powodziowym dla regionów wodnych stanowią integralny element planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza.

⁴⁴ Zgodnie z art. 88s. ust.1 i ust.2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 469 z późn.zm.), plany przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy przygotowuje Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej i ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi a plany przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych przygotowują dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej.

Rys. 7. Obszar potencjalnego występowania osuwisk

Źródło: Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie

2.2.2. Zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska spowodowanym działalnością człowieka

Rozwój gospodarczy związany z działalnością człowieka może powodować zagrożenia dla środowiska, w tym pogorszenie jakości powietrza, klimatu akustycznego, a także zagrożenia poważnymi awariami i in.

Osiągnięcie jak najlepszej jakości powietrza jest celem, który ma zapewniać wymagane prawem standardy jakości środowiska oraz właściwe standardy jakości życia mieszkańców.

Dla zapewnienia wysokiej jakości powietrza i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych przewiduje się :

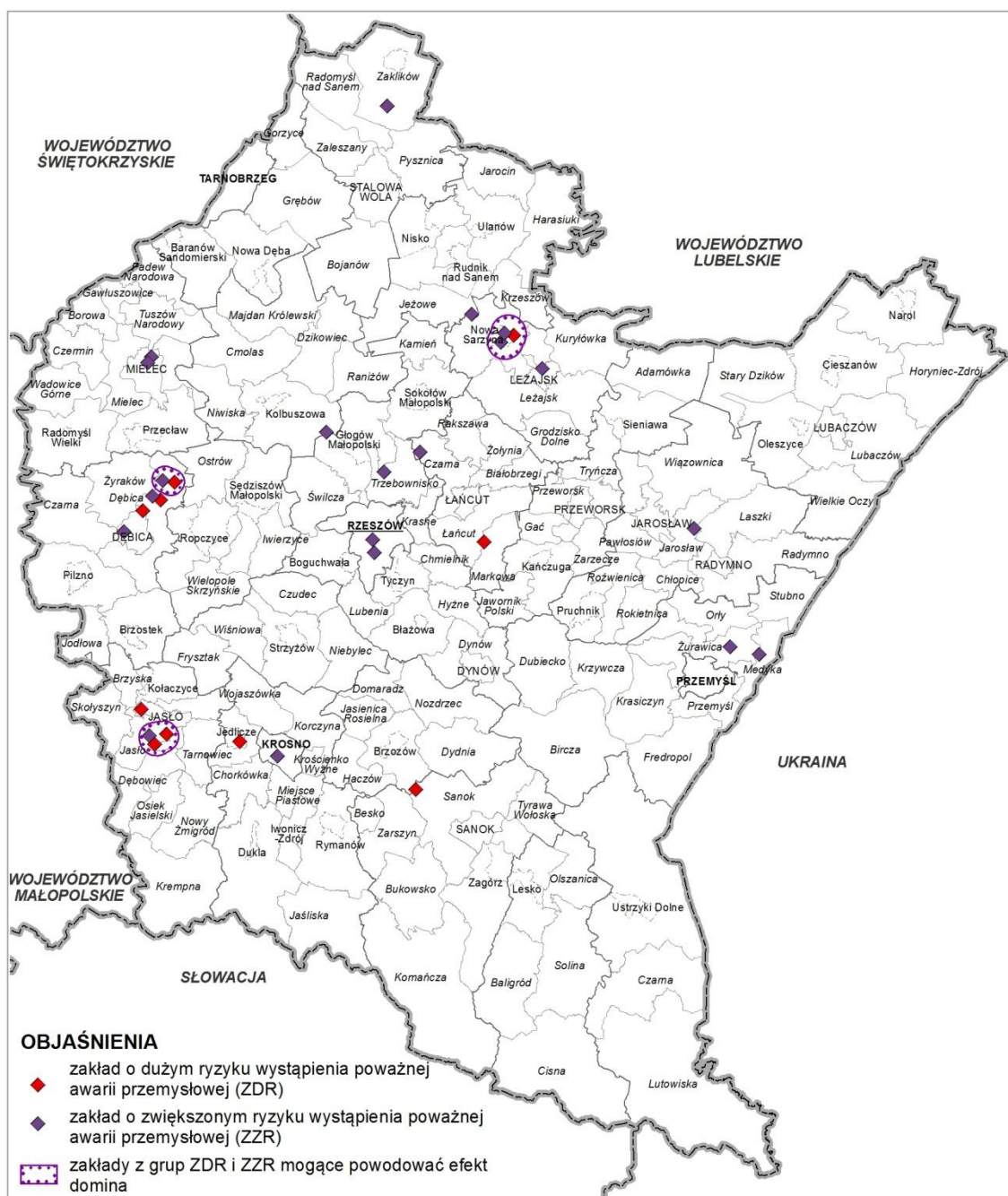
- 1) realizację naprawczych programów ochrony powietrza uchwalonych dla wytypowanych obszarów występowania przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych zanieczyszczeń powietrza w strefie podkarpackiej i strefie miasta Rzeszów;
- 2) ograniczenie lokalizacji nowych, znaczących źródeł emisji na obszarach o dużym potencjale przyrodniczym, turystycznym i uzdrowiskowym oraz na obszarach występowania ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza;
- 3) rozwój infrastruktury wykorzystującej źródła odnawialne do produkcji energii elektrycznej i ciepłej;
- 4) utrzymanie i powiększanie terenów zieleni w miastach oraz tworzenie struktur ich przewietrzania, w tym kształtowanie zielonych pierścieni;
- 5) zwiększanie powierzchni lasów, głównie poprzez zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo.

Zagrożenie nadmiernym hałasem na terenie województwa podkarpackiego jest powszechne i ma tendencję wzrostową. Poprawa klimatu akustycznego obejmować będzie szereg działań: naprawczych, zapobiegawczych, innowacyjnych, modernizacyjnych oraz unowocześniających, eliminujących lub ograniczających źródła hałasu.

W celu zmniejszenia hałasu do dopuszczalnego poziomu przewiduje się:

- 1) stosowanie skutecznych zabezpieczeń akustycznych dla dróg na terenach zabudowanych, w miejscach gdzie występują przekroczenia dopuszczalnych standardów akustycznych;
- 2) budowę obwodnic dla wyprowadzenia ruchu tranzytowego poza tereny zabudowy mieszkaniowej;
- 3) planowanie przestrzenne dróg w miarę możliwości poza terenami podlegającymi ochronie akustycznej;
- 4) ograniczenie możliwości lokalizacji działalności gospodarczej uciążliwej akustycznie na terenach zabudowy mieszkaniowej, w strefach uzdrowiskowych i proponowanych do rozwoju funkcji uzdrowiskowej.

Zdarzenia takie jak poważne awarie, czy uwolnienie substancji toksycznych do środowiska są bardzo niebezpieczne i mogą skutkować niekorzystnymi zjawiskami w środowisku.

Rys. 8. Potencjalni sprawcy poważnych awarii

Źródło: Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie na podstawie danych WIOŚ w Rzeszowie z dnia 25.07.2016 r.

W celu zapobiegania poważnym awariom oraz ograniczania ich negatywnych skutków przewiduje się:

- 1) środki planistyczne m.in.: zachowanie bezpiecznych odległości od zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii oraz przy lokalizacji tych zakładów⁴⁵ (zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii i zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii - rys. 8), zmniejszenie ryzyka

⁴⁵ Art. 73 ust. 3, ust. 3a, ust. 4, ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz.U z 2016 r., poz. 672 z późn. zm.)

- efektu domina⁴⁶, podział na strefy zagospodarowania, stosowanie procedur oceny oddziaływania na środowisko dokumentów strategicznych i przedsięwzięć;
- 2) środki techniczne, w szczególności środki zapobiegawcze lub ograniczające ryzyko wystąpienia poważnej awarii, a także likwidację źródeł znaczącego oddziaływania na środowisko tj. „bomb ekologicznych”;
- 3) monitoring środowiska i procedury określone w przepisach prawnych⁴⁷.

2.3. OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Polityka przestrzenna:

- Zachowanie i ochrona zabytkowych obiektów i założeń przestrzennych
- Zachowanie i ochrona walorów przestrzeni w tym walorów krajobrazu kulturowego
- Zachowanie i ochrona współczesnego materialnego dziedzictwa kulturowego
- Rozwijanie sieci szlaków kulturowych, jako istotnego elementu spajającego zasoby kulturowe województwa
- Ochrona pozostałych zasobów i elementów dziedzictwa kulturowego, w tym zasobów niematerialnych

Województwo podkarpackie charakteryzuje się dużą różnorodnością i bogactwem materialnego dziedzictwa kulturowego, wynikającą między innymi z historycznej wielokulturowości regionu. Bogate dziedzictwo kulturowe w powiązaniu z wysokimi walorami przyrodniczymi stwarza szansę m.in. rozwoju turystyki, jako istotnej gałęzi gospodarki. Na jakość krajobrazu kulturowego niekorzystnie wpływają m.in: brak ładu i niska jakość zagospodarowania przestrzennego, zanik tradycyjnego budownictwa wiejskiego i małomiasteczkowego, niedostateczna ochrona zasobów zabytkowych pozostających poza rejestrem. Przyjęta polityka przestrzenna ma na celu ochronę cennych zasobów dziedzictwa kulturowego i przeciwdziałanie ww. niekorzystnym zjawiskom.

2.3.1. Zachowanie i ochrona zabytkowych obiektów i założeń przestrzennych

Ochrona zabytkowych obiektów i założeń przestrzennych będzie realizowana poprzez:

- 1) zachowanie zabytkowych obiektów i założeń przestrzennych:

⁴⁶ Efekt domina - rozumie się przez to potencjalne oddziaływanie instalacji lub zakładów, których zlokalizowanie może zwiększyć prawdopodobieństwo wystąpienia awarii lub pogłębić jej skutki, w szczególności ze względu na skoncentrowanie posiadanych rodzajów i ilości składowanych substancji niebezpiecznych, a także ze względu na położenie geograficzne.

⁴⁷ *TYTUŁ IV Poważne awarie* w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz.U z 2016 r., poz. 672 z późn. zm.)

- drewnianych kościołów w Bliznem i Haczowie oraz cerkwi w Chotyńcu, Radrużu, Smolniku i Turzańsku wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO;
  - zespołu zamkowo-parkowego w Łańcucie oraz zespołu klasztoru oo. Bernardynów w Leżajsku uznanych za Pomniki Historii;
- 2) wpisanie na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO dóbr kultury, takich jak:
- Twierdza Przemyśl;
  - kopalnia ropy naftowej w Bóbrce;
  - inne obiekty, zespoły architektoniczne oraz założenia przestrzenne o wybitnej wartości kulturowej, samodzielnie lub w ramach wspólnego wpisu o charakterze transgranicznym bądź międzyregionalnym;
- 3) uznanie za pomniki historii zabytkowych obiektów, zespołów architektonicznych i założeń przestrzennych, takich jak:
- Baranów Sandomierski – zespół pałacowo-parkowy;
  - Dukla – kościół parafialny;
  - Iwonicz Zdrój – zespół zdrojowy;
  - Jarosław – zespół staromiejski i zespół oo. Dominikanów;
  - Kalwaria Pałacowska – zespół kościelno-klasztorny oo. Franciszkanów z zespołem kaplic kalwaryjskich;
  - Krasiczyn – zespół zamkowo-parkowy;
  - Krosno – zespół staromiejski;
  - Odrzykoń-Korczyna – ruiny zamku „Kamieniec”;
  - Posada Rybotycka – cerkiew;
  - Przemyśl – zespół staromiejski;
  - Stalowa Wola – układ urbanistyczny z zabudową z okresu COP;
  - Stara Wieś – zespół klasztorny oo. Jezuitów;
  - Trzcinica – kościół drewniany;
  - Ulucz – cerkiew;
  - Zagórz – ruiny zespołu klasztoru Karmelitów;
  - inne, o szczególnej wartości historycznej, naukowej i artystycznej oraz wyżej wymienione, jako przewidziane do wpisu na listę UNESCO, w przypadku, których uznanie za pomnik historii może być pomocne w procedurach wpisu;
  - rewaloryzację historycznych układów urbanistycznych i innych założeń przestrzennych, w tym ruralistycznych, zarówno wpisanych do rejestru zabytków jak i pozostających poza nim, między innymi:
  - Jarosław, Krosno, Przemyśl i Pruchnik⁴⁸ o pierwszorzędym znaczeniu, ze względu na swe wyjątkowe walory przestrzenne;
  - innych miast oraz dawnych ośrodków miejskich, w tym miejscowości z zachowaną drewnianą zabudową małomiasteczkową: Babice, Baranów

⁴⁸ Wojewódzki program opieki nad zabytkami w województwie podkarpackim na lata 2014-2017, Rzeszów 2014 r.

Sandomierski, Bircza, Błazowa, Brzostek, Brzozów, Cieszanów, Czudec, Dębica, Dębowiec, Dukla, Dynów, Głogów Małopolski, Jaćmierz, Jasło, Jaśliska, Jedlicze, Kańczuga, Kolbuszowa, Kołaczyce, Krzeszów, Krzywczyna, Lesko, Leżajsk, Lubaczów, Łańcut, Miejsce Piastowe, Mielec, Mrzygłód, Narol, Nowa Dęba, Nowy Żmigród, Oleszyce, Osiek Jasielski, Pilzno, Przecław, Przeworsk, Radymno, Ropczyce, Rudnik, Rybotycze, Rymanów, Rzeszów, Sanok, Sędziszów Małopolski, Sieniawa, Sokołów Małopolski, Stalowa Wola, Stalowa Wola – Rozwadów, Strzyżów, Tarnobrzeg, Tyczyn, Ulanów, Ustrzyki Dolne, Wielkie Oczy, Wielopole Skrzyńskie, Zaklików i Żołynia;

- innych wartościowych założeń przestrzennych, w tym m.in.: Kalwarii Pałacowskiej, uzdrowisk Iwonicz-Zdrój oraz Rymanów Zdrój, zespołu pałacowego Książąt Czartoryskich w Pełkiniach-Wygarkach oraz założeń podworskich, parkowych czy przemysłowych;
- 4) podejmowanie działań służących rewitalizacji założeń przestrzennych z uwzględnieniem wymogów konserwatorskich, lokalnego charakteru i specyfiki zabudowy, w sytuacji nagromadzenia negatywnych zjawisk o charakterze nie tylko przestrzennym, ale również społeczno-gospodarczym;
  - 5) utrzymanie obiektów zabytkowych zgodnie z zaleceniami konserwatorskimi, dbałość o stan techniczny, estetykę ich oraz ich otoczenia;
  - 6) nadawanie nieużytkowanym obiektom zabytkowym nowych funkcji i dostosowywanie ich do aktualnych potrzeb, w tym między innymi do celów turystycznych, w sposób nie pomniejszający ich wartości zabytkowej, historycznej i kulturowej;
  - 7) zachowanie i ochrona zabytków architektury cmentarnej, w szczególności cmentarzy z I Wojny Światowej, a także cmentarzy oraz pozostałości cmentarzy dawnych mniejszości etnicznych i wyznaniowych;
  - 8) zachowanie i ochrona budownictwa drewnianego, poprzez utrzymanie wartościowych obiektów in situ, przenoszenie obiektów, które tego wymagają do skansenów, a także tworzenie nowych założeń o charakterze skansenów;
  - 9) zachowanie i ochrona zabytków techniki oraz zabytkowych obiektów i założeń przemysłowych, w tym m.in. zabytkowej infrastruktury kolejowej oraz zabytkowych dworców, a także utrzymanie funkcjonowania kolejki Przeworsk – Dynów i Bieszczadzkiej Kolejki Leśnej oraz jej ewentualne przedłużenie, zgodnie z jej dawnym przebiegiem;
  - 10) zachowanie i ochrona dziedzictwa archeologicznego, poprzez ochronę stanowisk archeologicznych, zagospodarowanie i eksponowanie stanowisk o własnej czytelnej formie krajobrazowej w celach turystycznych, kulturowych i edukacyjnych, w tym tworzenie parków kulturowych dziedzictwa archeologicznego.

2.3.2. Zachowanie i ochrona walorów przestrzeni w tym walorów krajobrazu kulturowego

W celu ochrony walorów przestrzeni oraz poprawy walorów krajobrazu kulturowego za istotne uznaje się:

- 1) utrzymanie Parku Kulturowego Zespołu Staromiejskiego i Zespołu Klasztornego oo. Dominikanów w Jarosławiu, jako jedyne parku kulturowego istniejącego w regionie;
- 2) tworzenie nowych parków kulturowych, jako formy ochrony krajobrazu kulturowego o ponadprzeciętnych walorach oraz wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi, charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej (jak: historyczne układy urbanistyczne z zachowaną zabudową np. Krosno, Przemyśl – zespół staromiejski oraz inne wartościowe założenia przestrzenne np. Odrzykoń – ruiny zamku „Kamieniec”, Zagórz – ruiny klasztoru oo. Karmelitów, krajobrazy kulturowe z zespołami zabudowy ruralistycznej np. układ ruralistyczny Miejsca Piastowego, uzdrowiskowej np. Iwonicz-Zdrój, Rymanów Zdrój, sakralnej np. Kalwaria Paławska, rezydencjonalnej np. Sieniawa, a także inne, w tym założenia o charakterze skansenu), co może być traktowane, jako instrument stanowiący wsparcie w procedurze uznania za pomnik historii bądź wpisu na listę UNESCO;
- 3) zachowanie kulturowych i przyrodniczych elementów przestrzeni w istotny sposób wpływających na kształt krajobrazu kulturowego oraz eksponowanie wartościowych obiektów w strukturze przestrzennej, w tym w panoramach i sylwetach miejscowości.

2.3.3. Zachowanie i ochrona współczesnego materialnego dziedzictwa kulturowego

Dla zachowania i ochrony współczesnego dziedzictwa kulturowego za istotne uznaje się:

- 1) objęcie ochroną dóbr kultury współczesnej, a także innych obiektów spełniających ustawowe kryteria dóbr kultury współczesnej;
- 2) wpisanie najcenniejszych obiektów, zespołów zabudowy i założeń przestrzennych, w tym również tych stanowiących dobra kultury współczesnej do rejestru zabytków w celu objęcia ochroną konserwatorską;
- 3) objęcie ochroną wartościowych obiektów i założeń związanych z powstaniem Centralnego Okręgu Przemysłowego i rozwijanych po II Wojnie Światowej w ramach urbanizacji i industrializacji regionu, w tym obiektów i założeń powstałych w okresie socrealizmu, przede wszystkim w Stalowej Woli oraz m.in. w takich miejscowościach jak: Mielec, Nowa Dęba, Nowa Sarzyna, Pustków oraz Rzeszów.

2.3.4. Rozwijanie sieci szlaków kulturowych, jako istotnego elementu spajającego zasoby kulturowe województwa

Ze względu na edukacyjne i turystyczne znaczenie sieci szlaków kulturowych w województwie podkarpackim, ich rozwój realizowany będzie poprzez:

- 1) utrzymanie wytyczonych i funkcjonujących szlaków kulturowych, w tym szlaków o charakterze międzynarodowym, międzyregionalnym i transgranicznym;
- 2) powiązanie istniejących szlaków architektury drewnianej województwa podkarpackiego, małopolskiego i świętokrzyskiego, a także województwa śląskiego;
- 3) przedłużenie na teren województwa podkarpackiego istniejących szlaków kulturowych biegnących przez województwa sąsiednie:
  - Szlaku cmentarzy wojskowych z I Wojny Światowej z terenu woj. małopolskiego;
  - Szlaku cerkwi łemkowskich z terenu woj. małopolskiego;
  - Szlaku cerkiewnego z terenu woj. lubelskiego;
  - innych szlaków kulturowych grupujących wspólne elementy kulturowe;
- 4) tworzenie nowych szlaków kulturowych rowerowych, pieszych, samochodowych i wodnych, w tym również szlaków międzyregionalnych i transgranicznych, w oparciu o zasoby kulturowe województwa oraz inne elementy związane z historią regionu z uwzględnieniem elementów pozakulturowych, takich jak wartości przyrodnicze czy krajobrazowe, w oparciu o:
  - zasoby zabytkowej architektury regionu, m.in. ze względu na ich funkcje i charakter bądź epokę i styl, w którym powstały (m.in. zabytki architektury sakralnej, obronnej, rezydencjonalnej, zabytkowa zabudowa miejska i małomiasteczkowa, budownictwo związane z Centralnym Okręgiem Przemysłowym);
  - krainy geograficzne i podregiony (np. Karpaty, Bieszczady, Pogórze Przemyskie, Płaskowyż Tarnogrodzki itd.);
  - mniejszości etniczne i narodowe i ich spuściznę materialną: żydowską, łemkowską, bojkowską, ukraińską, osadników niemieckich;
  - wyznania: rzymsko-katolickie, grecko-katolickie, prawosławne, chrześcijańskie wyznania reformowane, judaizm, w tym chasydyzm ew. inne i ich spuściznę materialną;
  - historyczne osoby oraz rodziny i rody związane z regionem, a także dawne stany i grupy społeczne (mieszczaństwo, ziemiaństwo, magnateria);
  - wydarzenia historyczne, podania i legendy;
  - historyczne szlaki i trakty, w tym handlowe i pątnicze;
  - zabytki techniki w tym m.in. funkcjonujące zabytkowe kolejki wąskotorowe oraz inne elementy dawnej infrastruktury transportowej;
  - archeologiczne dziedzictwo kulturowe z uwzględnieniem zbiorów muzealnych oraz obiektów występujących w terenie takich jak: grodziska, kurhany itd.;
  - elementy etnograficzne, w tym tradycyjną kulturę ludową oraz rzemiosło;
  - inne elementy dziedzictwa kulturowego regionu.

2.3.5. Ochrona pozostałych zasobów i elementów dziedzictwa kulturowego, w tym zasobów niematerialnych

Dla zachowania, ochrony oraz propagowania spuścizny kulturowej regionu, w tym również jej elementów niematerialnych oraz podnoszenia jego atrakcyjności turystycznej oraz świadomości jego walorów wśród mieszkańców regionu za istotne uznaje się:

- 1) realizowanie inwestycji służących zachowaniu, ochronie i propagowaniu dziedzictwa kulturowego, w tym obiektów i założeń o charakterze wystawienniczym, muzealnym, jak również o charakterze skansenów;
- 2) obejmowanie ochroną nazw geograficznych, historycznych lub tradycyjnych nazw obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej – ważnych elementów dziedzictwa kulturowego i tożsamości lokalnej⁴⁹.

3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

3.1. PODNIESIENIE POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA

Polityka przestrzenna:

- Rozwój szkolnictwa wyższego
- Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i opieki społecznej
- Wzmocnienie i rozwój potencjału kulturowego
- Kształtowanie i rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Zakłada się podniesienie poziomu życia mieszkańców województwa poprzez poprawę dostępności mieszkańców do usług oświaty (na wszystkich szczeblach), ochrony zdrowia i opieki społecznej, kultury, sportu i rekreacji oraz podniesienie jakości świadczonych usług.

3.1.1. Rozwój szkolnictwa wyższego

Szkolnictwo wyższe odgrywa ważną rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym regionu, jako czynnik niezbędny dla budowania konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki opartej na wiedzy.

W celu podniesienia potencjału społecznego i gospodarczego województwa przewiduje się rozwój szkolnictwa wyższego (rys. 9), który będzie obejmował:

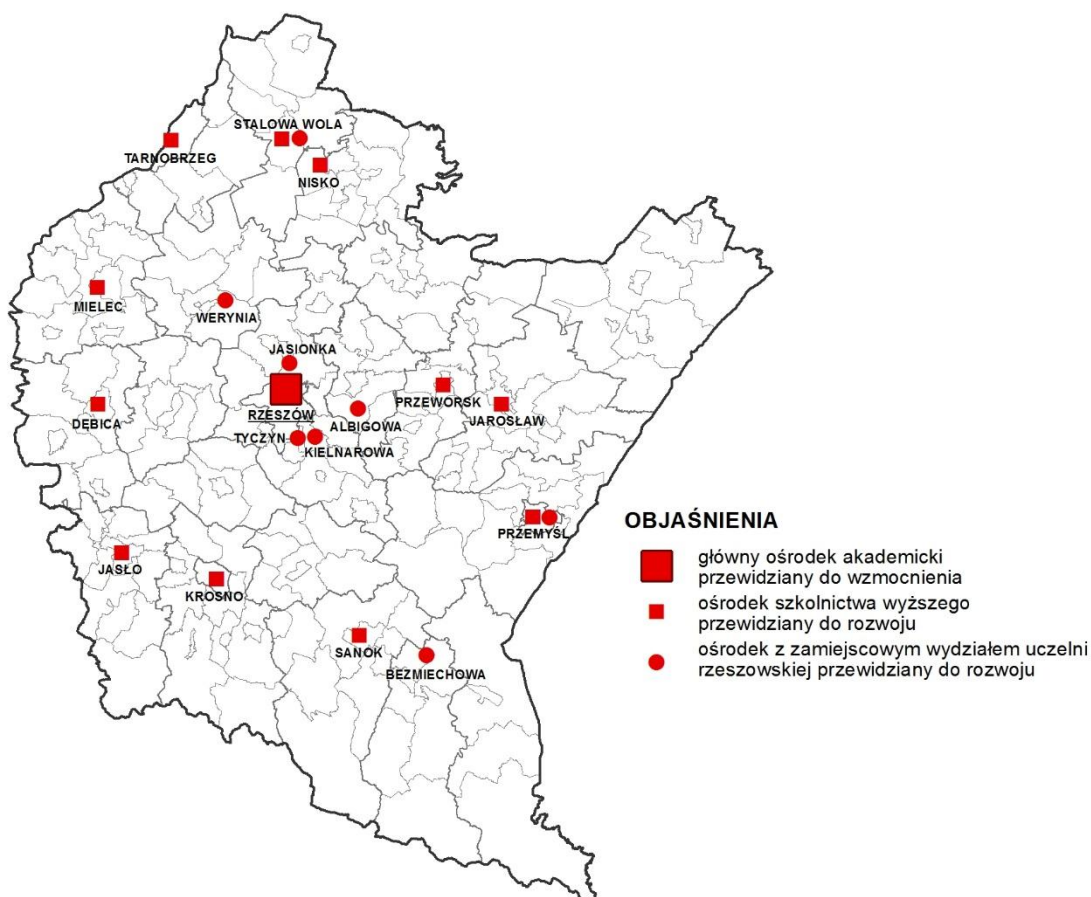
- 1) wzmocnienie wiodącej roli Rzeszowa, jako głównego ośrodka akademickiego i naukowo-badawczego województwa, poprzez rozbudowę istniejącej bazy

⁴⁹ Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 z późn. zm.) konieczność ochrony nazw geograficznych i obiektów wynika z nasilającego się zjawiska odchodzenia od tradycyjnego nazewnictwa niektórych elementów przestrzeni, które jest skutkiem m.in. procesów urbanizacyjnych, czy zmian granic administracyjnych.

dydaktycznej, naukowo-badawczej i socjalnej rzeszowskich uczelni wyższych (Politechnika Rzeszowska, Uniwersytet Rzeszowski, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania, Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa z zamiejscowymi ośrodkami w: Jasionce, Bezmiechowej, Stalowej Woli, Albigowej, Weryni, Kielnarowej, Tyczynie i Przemyśle) oraz budowę nowych obiektów, m.in. dla utworzonego kierunku lekarskiego na wydziale medycznym Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz kierunków technicznych, w tym istotnych dla rozwoju Doliny Lotniczej;

- 2) rozwój istniejących uczelni wyższych w ośrodkach subregionalnych: Przemyśle, Krośnie, Tarnobrzegu, Stalowej Woli i Mielcu oraz lokalnych: Jarosławiu, Przeworsku, Jasle, Sanoku, Dębicy i Nisku, w zakresie bazy dydaktycznej, badawczej i socjalnej;
- 3) tworzenie nowych kierunków kształcenia dostosowanych do zmieniającego się rynku pracy oraz zmian demograficznych.

Rys. 9. Szkolnictwo wyższe

Źródło: opracowanie własne PPBP w Rzeszowie

3.1.2. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i opieki społecznej

W celu zagwarantowania dostępności do podstawowych i specjalistycznych usług medycznych, przewiduje się rozwój infrastruktury ochrony zdrowia, w tym: budowę

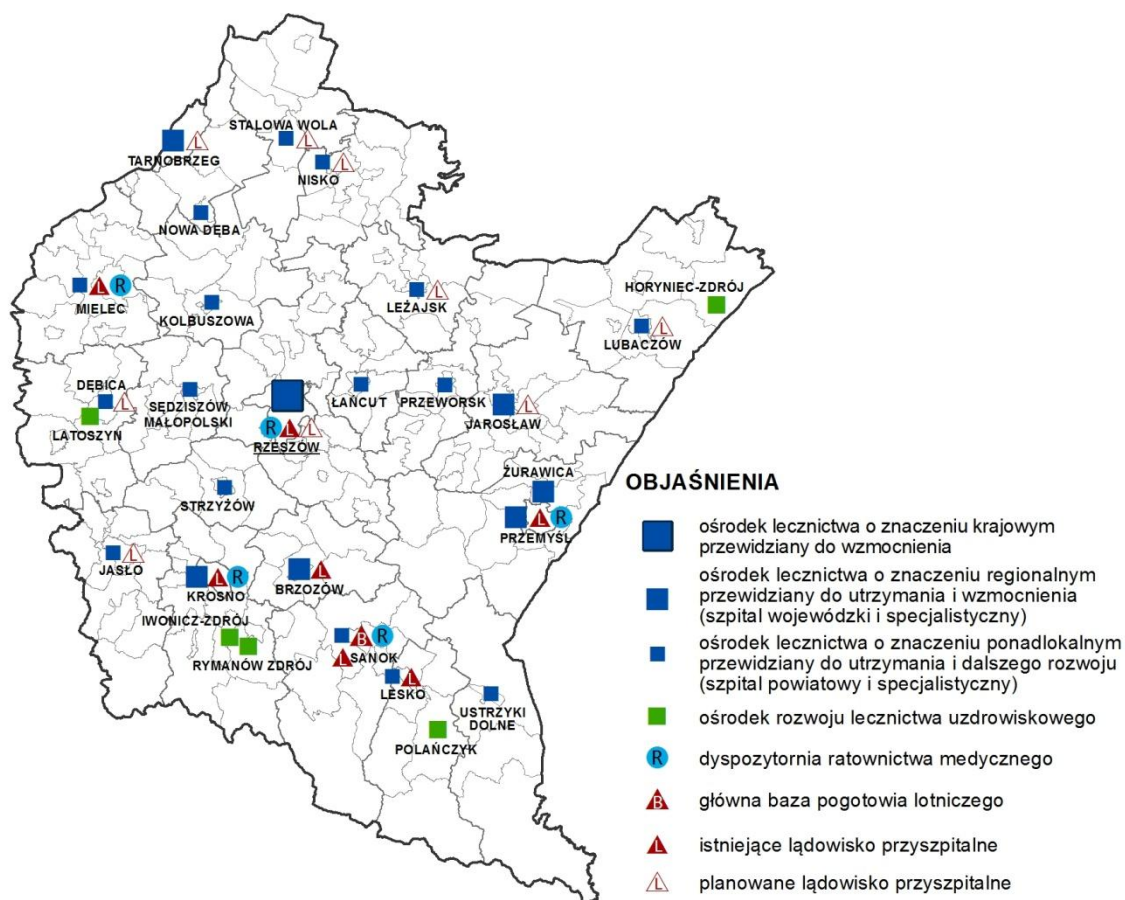

nowych obiektów opieki medycznej, rozbudowę istniejących oraz doposażenie ośrodków leczenia podstawowego i specjalistycznego w nowoczesny sprzęt, z uwzględnieniem potrzeb i uwarunkowań demograficznych województwa (rys. 10).

Dostępność do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej będzie zapewniona przez:

- 1) umocnienie roli Rzeszowa – ośrodka leczenia o znaczeniu krajowym, poprzez rozbudowę infrastruktury szpitali klinicznych;
- 2) utrzymanie i rozwój istniejącej sieci szpitali specjalistycznych, wojewódzkich, powiatowych oraz uzupełniającej ją sieci przychodni lekarskich;
- 3) rozwój infrastruktury ratownictwa medycznego, w tym:
  - bazy lotniczego pogotowia ratunkowego w Sanoku,
  - sieci przyszpitalnych lądowisk (istniejące w: Rzeszowie, Przemyśle, Mielcu, Krośnie, Sanoku, Brzozowie, Lesku oraz planowane w: Dębicy, Jasle, Jarosławiu, Leżajsku, Lubaczowie, Nisku, Rzeszowie, Stalowej Woli, Tarnobrzegu),
  - skoncentrowanej sieci dyspozytorni pogotowia ratunkowego m. in. w: Rzeszowie, Przemyśle, Sanoku, Krośnie i Mielcu⁵⁰;

Rys. 10. Ochrona zdrowia

Źródło: opracowanie własne PPBP w Rzeszowie

⁵⁰ Sieć dyspozytorni pogotowia ratunkowego wg Wojewódzkiego Planu Działania Systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego dla województwa podkarpackiego

- 4) rozwój infrastruktury ratownictwa medycznego, w tym:
  - bazy lotniczego pogotowia ratunkowego w Sanoku,
  - sieci przyszpitalnych lądowisk (istniejące w: Rzeszowie, Przemyśle, Mielcu, Krośnie, Sanoku, Brzozowie, Lesku oraz planowane w: Dębicy, Jasle, Jarosławiu, Leżajsku, Lubaczowie, Nisku, Rzeszowie, Stalowej Woli, Tarnobrzegu),
  - skoncentrowanej sieci dyspozytorni pogotowia ratunkowego m. in. w: Rzeszowie, Przemyśle, Sanoku, Krośnie i Mielcu⁵¹;
- 5) rozwój bazy uzdrowiskowej polegający na:
  - budowie, rozbudowie szpitali, sanatoriów, obiektów rehabilitacji, istniejących ośrodków uzdrowiskowych: Iwonicz-Zdrój, Rymanów Zdrój, Polańczyk, Horyniec-Zdrój;
  - budowie i rozbudowie bazy uzdrowiskowej w Latoszynie, mającym status obszaru ochrony uzdrowiskowej.
- 6) rozwój infrastruktury w celu podniesienia standardów świadczonych usług z zakresu opieki społecznej, uwzględniający potrzeby mieszkańców i zmiany demograficzne.

3.1.3. Wzmocnienie i rozwój potencjału kulturowego

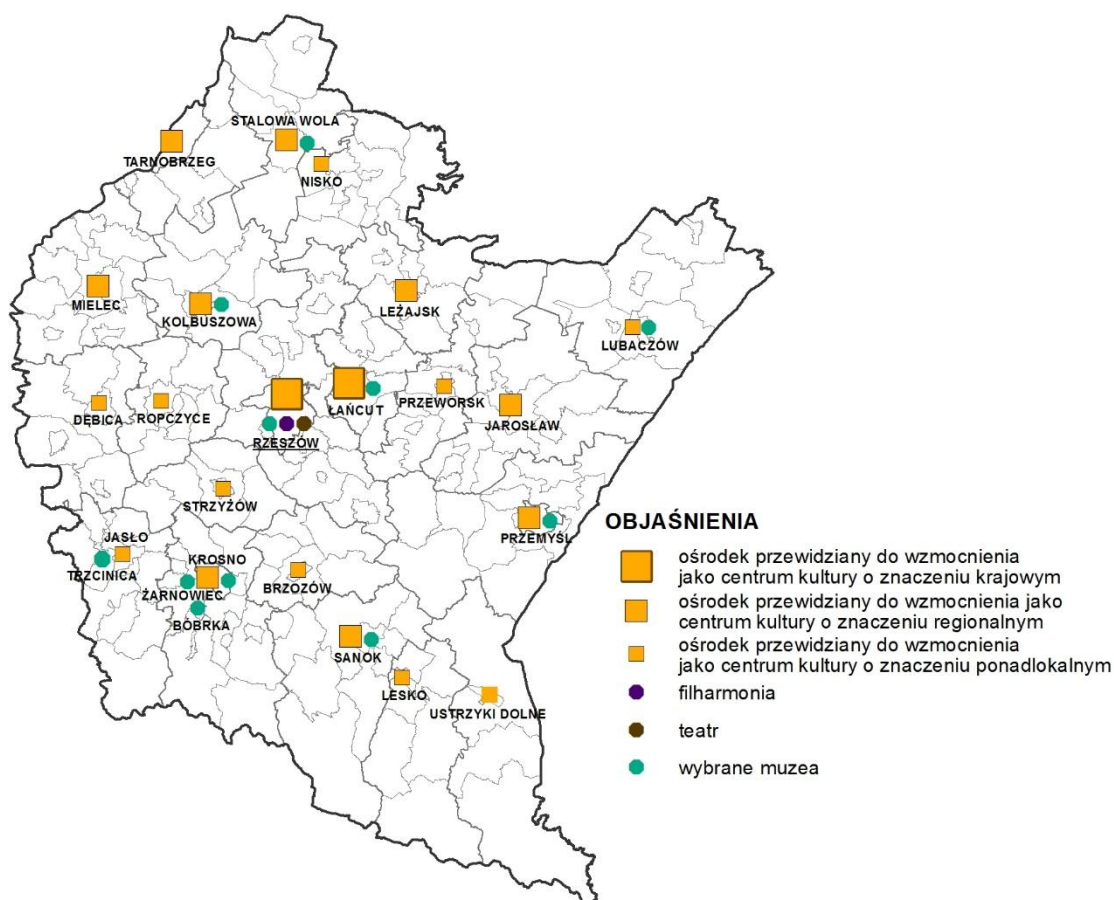
Działalność kulturalna wpływa na rozwój społeczno-gospodarczy województwa, stanowi o jego tożsamości, sprzyja integracji społecznej, a także wzmacnia potencjał intelektualny. Aktywny udział instytucji kultury w życiu publicznym jest gwarancją prawidłowo zachodzących procesów rozwojowych. Występuje duże zróżnicowanie pomiędzy miastem i wsią w zakresie dostępności do obiektów usług kultury wyższego rzędu (rys. 11).

Przewiduje się następujące działania w zakresie rozwoju kultury w województwie:

- 1) wzmocnienie roli Rzeszowa w przestrzeni, krajowej i międzynarodowej, poprzez utrzymanie i rozwój istniejących i budowę nowych obiektów usług kultury wyższego rzędu oraz organizację wydarzeń kulturalnych o zasięgu krajowym i międzynarodowym;
- 2) wzmocnienie roli ośrodków subregionalnych: Przemyśla, Krosna, Stalowej Woli, Tarnobrzega i Mielca oraz ośrodków lokalnych (miast powiatowych): Łańcuta, Jarosławia, Kolbuszowej, Leżajska, Sanoka jako centrów upowszechniania kultury;
- 3) wspieranie na obszarze całego województwa działań mających na celu poprawę warunków funkcjonowania istniejących obiektów instytucji kultury o znaczeniu ponadlokalnym.

---

⁵¹ Sieć dyspozytorni pogotowia ratunkowego wg Wojewódzkiego Planu Działania Systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego dla województwa podkarpackiego

Rys. 11. Potencjał kulturowy

Źródło: opracowanie własne PPBP w Rzeszowie

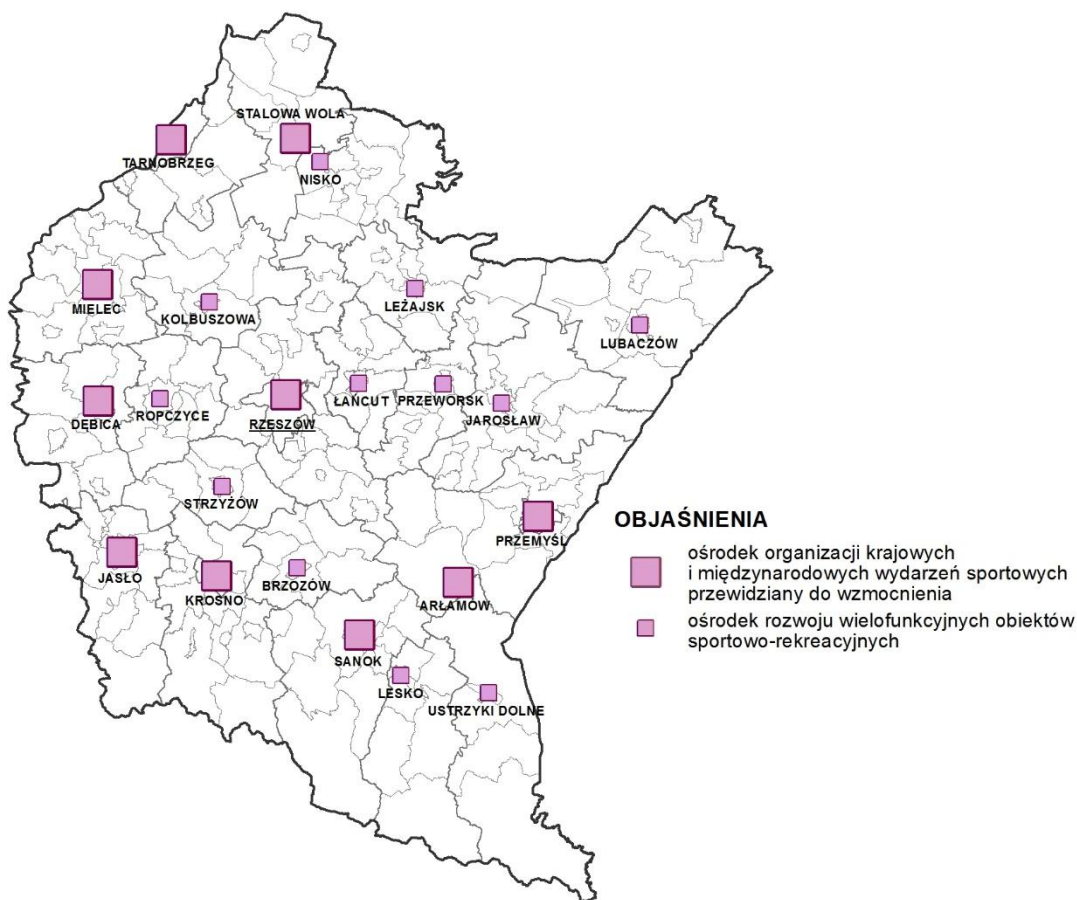
3.1.4. Kształtowanie i rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

W województwie niezbędna jest rozbudowa infrastruktury sportowej w celu organizacji imprez sportowych o znaczeniu krajowym i międzynarodowym oraz poprawa dostępności do infrastruktury rekreacyjnej (rys. 12).

Kształtowanie struktury przestrzennej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej odbywać się będzie poprzez:

- 1) budowę nowych oraz rozbudowę istniejących obiektów i urządzeń sportowych w celu organizacji imprez sportowych o charakterze krajowym i międzynarodowym, m.in. w Rzeszowie, Przemyśle, Tarnobrzegu, Krośnie, Stalowej Woli, Mielcu, Dębicy, Sanoku, Jasle i Arłamowie;
- 2) kształtowanie i rozwój wielofunkcyjnych ośrodków pełniących funkcje sportowe, rekreacyjne i kulturalne, poprzez budowę nowych i modernizację istniejących obiektów;
- 3) budowę i modernizację obiektów i urządzeń sportowych oraz infrastruktury przeznaczonej do rekreacji, w tym pieszej, rowerowej, wodnej i narciarskiej, zwłaszcza w miejscowościach uzdrowiskowych i na terenach atrakcyjnych turystycznie.

Rys. 12. Ośrodki sportowo-rekreacyjne

Źródło: opracowanie własne PPBP w Rzeszowie

3.2. KSZTAŁTOWANIE WARUNKÓW ROZWOJU GOSPODARCZEGO

Polityka przestrzenna:

- Zwiększenie potencjału gospodarczego i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej województwa
- Rozwój gospodarki rolnej i leśnej przy racjonalnym wykorzystywaniu zasobów środowiska naturalnego
- Zrównoważony rozwój turystyki

Rozwój gospodarczy województwa wymaga kształtowania warunków przestrzennych dla tworzenia i rozwoju stabilnej struktury gospodarczej. W tym celu należy wykorzystywać istniejący stan zainwestowania oraz racjonalnie korzystać z zasobów środowiska.

- hutniczo-metalurgicznego, elektromaszynowego, szklarskiego, meblarskiego i drzewnego;
- 5) rozwój istniejących klastrów (np. klaster przemysłu lotniczego „Dolina Lotnicza” i klaster IT Wschodni Klaster Informatyczny w Rzeszowie, Sieć „AVIA – Splot” w Mielcu, Krośnieńskie Szkło w Krośnie, Podkarpacki Klaster Spawalniczy „Klastal” w Stalowej Woli) i wspieranie nowych inicjatyw klastrowych;
  - 6) rozwój zainwestowania i powiększanie istniejących specjalnych stref ekonomicznych, w tym:
    - Mieleckiej SSE Euro-Park Mielec z podstrefami: Mielec, Dębica, Sanok, Zagórz, Leżajsk, Jarosław, Głogów Małopolski, Ostrów, Lubaczów, Trzebownisko, Ropczyce, Kolbuszowa, Rzeszów, Krosno, Łańcut, Radymno, Sędziszów Małopolski, Brzozów, Strzyżów, Jedlicze,
    - Tarnobrzskiej SSE Euro-Park WISŁOSAN, z podstrefami: Tarnobrzeg, Stalowa Wola, Nowa Dęba, Jasło, Przemyśl,
    - Krakowskiej SSE, z podstrefami: Krosno, Boguchwała, Nowa Sarzyna oraz tworzenie nowych stref ekonomicznych;
  - 7) rozwój infrastruktury integrującej potencjał naukowo-badawczy z sektorem gospodarczym:
    - w obrębie istniejących:
      - Podkarpackiego Parku Naukowo-Technologicznego AEROPOLIS;
      - Parku Naukowo-Technologicznego Rzeszów – Dworzysko,
      - Mieleckiego Parku Przemysłowego,
      - Parku Przemysłowego Stare Miasto-Park w Leżajsku,
      - Tarnobrzskiego Parku Przemysłowo-Technologicznego,
    - w obrębie nowych parków naukowo-technologicznych i przemysłowych, centrów transferu technologii, inkubatorów technologicznych, centrów innowacji oraz ośrodków naukowych i badawczo-rozwojowych lokalizowanych głównie w: Rzeszowie, Przemyśle, Stalowej Woli, Mielcu, Tarnobrzegu, Krośnie, Dębicy, Jarosławiu, Sanoku, Jasle, Leżajsku, Lubaczowie, Ropczycach, Łańcucie, Przeworsku Strzyżowie i Kolbuszowej oraz na obszarach specjalnych stref ekonomicznych;
  - 8) rozwój instytucji otoczenia biznesu (IOB) w celu poprawy dostępności przedsiębiorstw do usług informacyjnych i doradczych (zwłaszcza w miastach powiatowych i obszarach aktywności gospodarczej);
  - 9) wzmocnienie istniejących i rozwój nowych obszarów aktywności gospodarczej, w tym ukierunkowanych na inwestycje z branży zaawansowanych technologii (między innymi w powiatach grodzkich: Rzeszowie, Krośnie, Przemyśle, Tarnobrzegu i powiatach ziemskich: dębickim, krośnieńskim, łańcuckim, mieleckim, przeworskim, rzeszowskim i tarnobrzekim, atrakcyjnych pod względem działalności

przemysłowej oraz w powiatach: stalowowolskim, ropczycko-sędziszowskim, jasielskim i sanockim⁵²);

- 10) lokalizowanie obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² głównie w miastach na prawach powiatu i w ich okolicach oraz w strefie przygranicznej;
- 11) kształtowanie pasma wszechstronnej obsługi polsko-ukraińskiej strefy przygranicznej w oparciu o miasta: Lubaczów, Radymno, Przemyśl i Ustrzyki Dolne;
- 12) rozwój współpracy gospodarczej z sąsiednimi województwami oraz współpracy transgranicznej i międzynarodowej.

3.2.2. Rozwój gospodarki rolnej i leśnej przy racjonalnym wykorzystywaniu zasobów środowiska naturalnego

Racjonalne wykorzystanie obszarów rolnych ma na celu zabezpieczenie strategicznych potrzeb państwa w zakresie gospodarki żywnościowej. Gospodarka rolna województwa będzie prowadzona w sposób zrównoważony oparty na racjonalnym wykorzystaniu zasobów środowiska i ochronie rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Rozwój rolnictwa ekologicznego wpłynie korzystnie na utrzymanie bioróżnorodności oraz ograniczy postępującą dezagraryzację.

Na terenie województwa podkarpackiego występują obszary o odmiennych warunkach produkcji rolnej, a tym samym o różnym poziomie rozwoju rolnictwa (rys. 14).

Przewiduje się prowadzenie zróżnicowanej polityki przestrzennej w zakresie gospodarki rolnej dla obszarów gmin o wysokim, średnim i o niskim poziomie rozwoju rolnictwa.

W gospodarce rolnej przewiduje się:

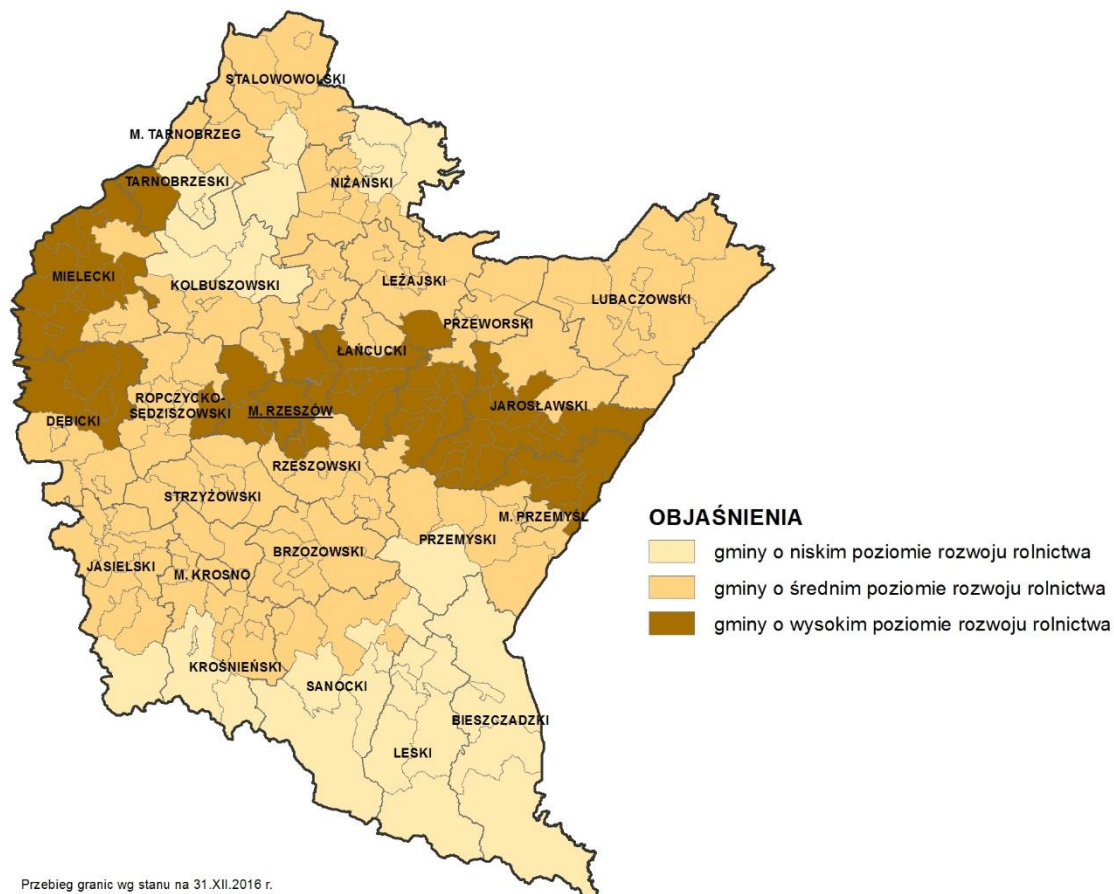
- 1) ochronę gleb najlepszych klas bonitacyjnych;
- 2) rozwój rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego (utrzymanie bioróżnorodności, ochrona gleb i wód oraz wartości krajobrazowych);
- 3) rozwój rolnictwa wielofunkcyjnego zapewniającego efektywne wykorzystanie rolniczego potencjału produkcyjnego;
- 4) rozwój rolnictwa górskiego, na obszarach położonych powyżej 500 m n.p.m., w celu utrzymania walorów krajobrazowych, stanu czystości środowiska oraz potencjału turystycznego;
- 5) rozwój specjalistycznej produkcji rolniczej takiej jak:
  - produkcja i przetwórstwo wikliny w powiecie niżańskim;
  - uprawa winorośli z produkcją win, głównie w okolicach: Jasła, Krosna, Strzyżowa, Dębicy, Rzeszowa, Jarosławia i Przemyśla;

⁵² *Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020*, Obszar Strategicznej Interwencji dla kierunku działania 1.1.1.: Wzmacnianie istniejących i rozwijanie nowych innowacyjnych sektorów przemysłu, z preferencją obszarów koncentracji przedsiębiorstw z sektorów wysokiej szansy.

- produkcja roślin na cele energetyczne, w tym rzepaku i rzepiku, w szczególności w powiatach: przeworskim, jarosławskim, przemyskim i lubaczowskim;
- rozwój działalności pszczelarskiej;

Rys. 14. Rolnictwo

Przebieg granic wg stanu na 31.XII.2016 r.

Źródło: opracowanie własne PPBP w Rzeszowie

- 6) przeznaczanie na inne cele (np. do zalesienia) gruntów mało przydatnych do produkcji rolniczej (grunty o najniższych klasach bonitacyjnych, grunty zdegradowane);
- 7) rozwój ośrodków doradczych i naukowych prowadzących badania na rzecz sektora rolno-spożywczego oraz rozwój inicjatyw klastrowych, takich jak „Podkarpackie Smaki” z siedzibą w Rzeszowie;
- 8) rozwój bazy przetwórstwa rolno-spożywczego, w tym np. wyrobów żywności ekologicznej oraz wspieranie produkcji regionalnych i tradycyjnych produktów chronionych w ramach systemów krajowych i unijnych.

Kierunki oraz zasady i warunki zagospodarowania Wiejskiego Obszaru Funkcjonalnego przedstawione zostały w części V, dział 1, rozdział 1.2. Rolniczy potencjał rozwojowy został uwzględniony w Obszarze Funkcjonalnym Niziny Nadwiślańskiej oraz w Obszarze Funkcjonalnym Gospodarki Rolno-Spożywczej i przedstawiony w części V, dział 2, rozdziały 2.2 i 2.5.

Gospodarka leśna jest uzależniona od funkcji, jaką pełnią lasy, tj. funkcji produkcyjnej i pozaprodukcyjnej.

Na terenach lasów państwowych gospodarka leśna prowadzona jest zgodnie z planami urządzenia lasów, uwzględniającymi przyrodnicze i ekonomiczne warunki oraz cele i zasady gospodarki leśnej, wraz ze sposobami ich realizacji, przy czym:

- na terenach, na których wyznaczono leśne kompleksy promocyjne polityka leśna i działania określone są w jednolitych programach gospodarczo-ochronnych,
- na terenach, gdzie ustanowiono rezerваты przyrody, gospodarka zasobami leśnymi prowadzona jest zgodnie z planami ochrony rezerwatów lub rocznymi zadaniami ochronnymi.

W parkach narodowych gospodarowanie lasami oparte jest o plany ochrony parków narodowych lub roczne zadania ochronne.

W lasach prywatnych, gminnych i własności skarbu państwa (w zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych), gospodarka leśna prowadzona jest zgodnie z uproszczonymi planami urządzenia lasów.

W gospodarce leśnej przewiduje się:

1) zachowanie dwóch podstawowych funkcji lasów:

- produkcyjnej, mającej na celu zachowanie ciągłości i trwałego pozyskania użytków drzewnych (w tym produkcję i przetwarzanie drewna oraz innych surowców i produktów na zasadzie racjonalnej gospodarki),
- pozaprodukcyjnej, w tym: środowiskowotwórczej (m.in. glebo- i wodochronnej, krajobrazowej, ostoi zwierząt) oraz społecznej (m.in. uzdrowiskowej, turystycznej, rekreacyjnej),

2) rozwój zrównoważonej gospodarki leśnej zgodnie z zasadami określonymi w części IV, dział 2, rozdział 2.1, podrozdział 2.1.4.

3.2.3. Zrównoważony rozwój turystyki

Istniejące zasoby środowiska naturalnego i kulturowego sprawiają, że turystyka jest ważnym czynnikiem rozwoju społeczno-gospodarczego województwa podkarpackiego (rys. 15).

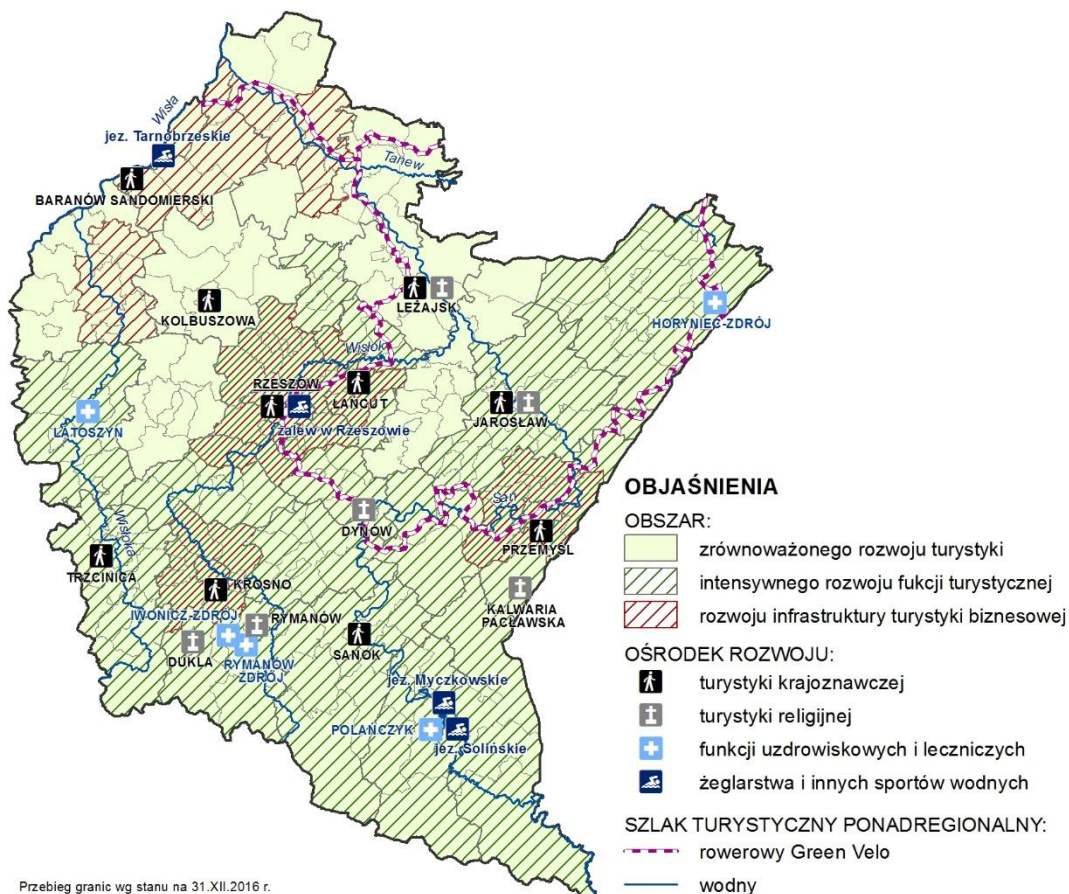
W celu podniesienia konkurencyjności województwa przewiduje się zrównoważony rozwój turystyki, w tym:

- 1) wzmocnienie istniejących i tworzenie nowych warunków sprzyjających rozwojowi produktów turystycznych, rozbudowę i modernizację infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, w tym utrzymanie i rozwój sieci szlaków turystycznych;
- 2) poprawę dostępności i ekspozycji turystycznej terenów, miejsc i obiektów, mających charakter ogólnopolskich oraz ponadregionalnych atrakcji turystycznych;
- 3) rozwój zróżnicowanej, całorocznej bazy noclegowej;
- 4) zwiększenie ilości obiektów o najwyższym standardzie świadczonych usług;
- 5) rozwój infrastruktury turystyki:

- wypoczynkowej, uzdrowskiej (w tym leczniczej), aktywnej, przygranicznej, w szczególności w powiatach: bieszczadzkim, dębickim, jasielskim, krośnieńskim, leskim, rzeszowskim, sanockim, m. Przemyślu i m. Rzeszowie;
- biznesowej, w szczególności na terenach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego (ROF) i ośrodków subregionalnych (MOF Krosno, MOF Mielec, MOF Przemyśl, MOF Stalowa Wola i MOF Tarnobrzeg);

Rys. 15. Turystyka

Źródło: opracowanie własne PPBP w Rzeszowie

- krajoznawczej w oparciu o wysokie walory krajobrazu kulturowego, w tym zasoby materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego występujące na obszarze całego województwa, a w szczególności w Przemyślu, Krośnie, Jarosławiu i Rzeszowie oraz w mniejszych ośrodkach m.in. w Sanoku, Łańcucie, Baranowie Sandomierskim, Trzcinicy k. Jasła, Leżajsku i Kolbuszowej;
- religijnej opartej przede wszystkim o ośrodki ruchu pielgrzymkowego (rzymsko-katolickie: m.in. Kalwaria Pałacowska, Leżajsk, Dukla, grecko-katolickie: Jarosław, chasydyzmu: Leżajsk, Dynów i Rymanów);
- świąteczno-weekendowej i agroturystyki: na terenach odznaczających się wysokimi walorami krajobrazowymi;
- ekologicznej na obszarach chronionych, cennych przyrodniczo i krajobrazowo, na których istnieją ograniczenia dla funkcji gospodarczych – w szczególności

- w parkach narodowych, parkach krajobrazowych, leśnych kompleksach promocyjnych;
- żeglarstwa i innych sportów wodnych (m.in. nad jeziorami Solińskim, Myczkowskim i Tarnobrzeskim, nad zalewem w Rzeszowie oraz na rzekach: Wiśle, Sanie, Wisłoku, Wisłoce i Tanwi);
- 6) rozwój funkcji uzdrowiskowych i leczniczych w oparciu o zasoby wód mineralnych i geotermalnych w miejscowościach: Iwonicz-Zdrój, Horyniec-Zdrój, Polańczyk, Rymanów Zdrój i Latoszyn (gm. Dębica) oraz na obszarach, na których tego typu zasoby zostaną udokumentowane;
- 7) wspieranie rozwoju organizacji turystycznych oraz klastrow (np. Uzdrowiska Perły Polski Wschodniej z siedzibą w Rzeszowie, Bieszczadzki Transgraniczny Klaster Turystyczny z siedzibą w Lesku, Karpacki Klaster Turystyczny z siedzibą w Rzeszowie, Klaster Jakości Życia „Kraina Podkarpacie” z siedzibą w Rzeszowie);
- 8) zachowanie istniejących i tworzenie nowych szlaków turystycznych, w tym:
- szlaków pieszych turystyki górskiej i nizinnej;
  - szlaków rowerowych o znaczeniu międzynarodowym, ponadregionalnym i regionalnym;
  - szlaków konnych w oparciu o dwa odcinki: Beskidzki i Bieszczadzki Transgranicznego Szlaku Konnego PTTK;
  - szlaków wodnych przez zagospodarowanie rzek: San, Wisłok, Wisłoka i Tanew na potrzeby turystyczne, poprzez budowę przystani, stanic, miejsc biwakowych i ich oznakowanie, między innymi w miejscowościach: Przemyśl, Ulanów, Bieliny, Rudnik nad Sanem, w ramach programu „Błękitny San” oraz podjęcie wspólnych działań z samorządem województwa świętokrzyskiego w celu utworzenia turystycznego szlaku wodnego na Wiśle;
  - szlaków narciarskich poprzez wykorzystanie szlaków pieszych i spacerowych oraz wytyczenie nowych odcinków, przede wszystkim w otoczeniu miejscowości wypoczynkowych na terenach atrakcyjnych turystycznie;
- 9) rozwój nowych form atrakcji turystycznych, w szczególności na terenach miejskich obszarów funkcjonalnych, np.: utworzenie ogrodu zoologicznego, botanicznego, budowa planetarium, budowa aquaparku itp.

Obszar intensywnego rozwoju funkcji turystycznej obejmuje powiaty: bieszczadzki, brzozowski, dębicki, jarosławski, jasielski, krośnieński, leski, lubaczowski, łańcucki, przemyski, rzeszowski, sanocki i strzyżowski oraz miasta na prawach powiatu: Rzeszów, Krosno i Przemyśl⁵³. Obszar ten posiada korzystne warunki klimatyczne oraz atrakcyjne walory krajobrazowe, przyrodnicze i kulturowe, koncentruje się tu większość miejsc noclegowych.

⁵³ *Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020*; Obszar Strategicznej Interwencji dla kierunku działania 1.3.2.: Podniesienie konkurencyjności produktów turystycznych w wiodących formach turystyki przyjazdowej do województwa – w szczególności obszar o rozwiniętej funkcji turystycznej.

W celu poprawy turystycznej konkurencyjności miejscowości planuje się:

- 1) rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, w tym rozwój nowych, innowacyjnych produktów turystycznych o charakterze zintegrowanym i pakietów turystycznych;
- 2) rozwój infrastruktury uzdrowskiej, ochrona stref uzdrowskich oraz ochrona i priorytetowe traktowanie funkcji uzdrowskiej nad innymi funkcjami i sposobami zagospodarowania w Iwoniczu-Zdroju, Horyńcu-Zdroju, Rymanowie Zdroju, Polańczyku i Latoszynie (gm. Dębica);
- 3) poprawa konkurencyjności turystyczno-rekreacyjnej narciarstwa zjazdowego oraz rozszerzanie oferty zimowej o trasy narciarstwa biegowego, tory saneczkowe, lodowiska i trasy spacerowe;
- 4) prawidłowa organizacja systemu parkingów i zwiększanie roli transportu publicznego na terenach, na których sezonowy ruch samochodowy niesie poważne zagrożenie dla środowiska naturalnego (przede wszystkim w Bieszczadzkim i Magurskim Parku Narodowym, m.in. pomiędzy miejscowościami Wetlina – Ustrzyki Górne – Wołosate i Krempna – Ożenna);
- 5) ochrona i zrównoważone wykorzystanie walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych terenów rekreacyjnych oraz ograniczanie negatywnych skutków turystyki i rekreacji, w szczególności w otoczeniu Bieszczadzkiego i Magurskiego Parku Narodowego, parków krajobrazowych oraz obszarów i obiektów wyszczególnionych w części IV, dział 2, rozdział 2.3., podrozdziały: 2.3.1 i 2.3.2.

4. KOMUNIKACJA

4.1. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA

Polityka przestrzenna:

- Rozwój powiązań drogowych wzmacniających zewnętrzną dostępność komunikacyjną województwa w wymiarze krajowym i transgranicznym (międzynarodowym)
- Wzmocnienie i rozwój wewnątrzregionalnych powiązań komunikacyjnych Rzeszowa z ośrodkami subregionalnymi i lokalnymi oraz powiązań pomiędzy tymi ośrodkami
- Rozwój spójnego systemu kolejowego w zakresie zewnętrznych i wewnętrznych powiązań województwa
- Rozwój infrastruktury i usług transportu lotniczego
- Zwiększenie dostępności infrastruktury granicznej na granicy województwa podkarpackiego z Ukrainą

Poprawa dostępności komunikacyjnej warunkuje rozwój przestrzenny województwa podkarpackiego. Przewiduje się budowę systemu połączeń multimodalnych i intermodalnych w celu utworzenia spójnego systemu transportowego,

pozwalającego łączyć możliwości przewozowe transportu drogowego, kolejowego i lotniczego.

4.1.1. Rozwój powiązań drogowych wzmacniających zewnętrzną dostępność komunikacyjną województwa w wymiarze krajowym i transgranicznym (międzynarodowym)

Podstawowa sieć drogowa województwa podkarpackiego jest w pełni powiązana i spójna z układem krajowym oraz z wyznaczoną przez Unię Europejską⁵⁴, transeuropejską siecią transportową (TEN-T) do 2050 r.

W celu poprawy zewnętrznej dostępności komunikacyjnej województwa przewiduje się rozbudowę sieci dróg tranzytowych, zapewniającej powiązanie województwa z regionami sąsiednimi i centralną Polską, w tym:

- 1) dokończenie realizacji i utrzymanie elementów sieci bazowej TEN-T:
  - autostrada A4 (droga międzynarodowa E40) relacji: granica państwa (Niemcy) – Jędrzychowice – Wrocław – Katowice – Kraków – Rzeszów – Korczowa – granica państwa (Ukraina – Kijów); na całej długości w woj. podkarpackim klasy A;
  - drogi ekspresowej S19 na odcinku Rzeszów – Lublin;
- 2) realizacja i utrzymanie elementów sieci kompleksowej TEN-T:
  - drogi ekspresowej S19 na odcinku Rzeszów – Barwinek – granica państwa (Słowacja);
  - drogi ekspresowej S74 relacji: Sulejów (S12) – Kielce – Stalowa Wola – Nisko (S19);
- 3) utrzymanie pozostałego systemu drogowego o znaczeniu krajowym i transgranicznym (międzynarodowym):
  - DK nr 9 (część międzynarodowej E 371), relacji: Radom – Ilża – Ostrowiec Świętokrzyski – Opatów – Lipnik – Klimontów – Łoniów – Nagnajów – Kolbuszowa – Głogów Małopolski – Rzeszów (węzeł „Rzeszów Północ”); na całej długości w woj. podkarpackim klasy GP;
  - DK nr 19 relacji: granica państwa (Białoruś) – Kuźnica – Białystok – Siemiatycze – Międzyrzec Podlaski – Kock – Lubartów – Lublin – Kraśnik – Janów Lubelski – Nisko – Sokołów Małopolski – Rzeszów – Babica – Lutcza – Domaradz – Miejsce Piastowe – Dukla – Barwinek – granica państwa (Słowacja-Koszyce) (międzynarodowa E 371 na odcinku: Rzeszów – Barwinek – granica państwa); klasa GP;

⁵⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, str. 1—128) oraz Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające instrument „Łącząc Europę”, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010 (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, str. 129—171).

- DK nr 28 relacji: Zator – Wadowice – Rabka – Limanowa – Nowy Sącz – Gorlice – Jasło – Krosno – Sanok – Kuźmina – Bircza – Przemyśl – Medyka – granica państwa (Ukraina-Lwów), klasa GP, na odcinku Sanok – Przemyśl; klasa G;
  - DK nr 73 relacji: Wiśniówka – Kielce – Morawica – Busko Zdrój – Szczucin – Dąbrowa Tarnowska – Tarnów – Pilzno – Jasło, klasa GP, na odcinku Pilzno-Jasło klasa G;
  - DK nr 77 relacji: Lipnik – Sandomierz – Stalowa Wola – Leżajsk – Tryńcza – Jarosław – Radymno – Przemyśl; klasa GP;
  - DK nr 84 relacji: Sanok – Lesko – Ustrzyki Dolne – Krościenko – granica państwa (Ukraina-Stryj); na całej długości w woj. podkarpackim klasy G;
  - droga krajowa nr 94 relacji: droga 4 (węzeł „Zgorzelec”) – Bolesławiec – Krzywa – Chojnów – Legnica – Prochowice – Wrocław – Brzeg – Opole – Strzelce Opolskie – Toszek – Pyskowice – Bytom – Będzin – Sosnowiec – Dąbrowa Górnicza – Olkusz – droga 7 (węzeł „Modlniczka”) – ....* – droga 4 (węzeł „Kraków Wieliczka”) – Tarnów – Rzeszów – Jarosław – Radymno – droga 1698R na całej długości w woj. podkarpackim klasy GP; (....* – brak ciągłości drogi);
  - droga wojewódzka nr 992 relacji: Jasło – Zarzecze – Nowy Żmigród – Kąty – Krępna – Świątkowa Mała – Grab – gr. państwa (Słowacja);
  - droga wojewódzka nr 866 relacji: Dachnów – Lubaczów – Krowica Hołdowska – gr. państwa (Ukraina);
  - droga wojewódzka nr 885 relacji: Przemyśl – Hermanowice – granica państwa (Ukraina);
  - droga wojewódzka nr 892 relacji: Zagórz – Komańcza – Radoszyce – gr. państwa (Słowacja);
- 4) podniesienie rangi drogi Krosno-Sanok do drogi ekspresowej;
- 5) dobre skomunikowanie węzłów autostradowych i dróg ekspresowych z infrastrukturą drogową województwa;
- 6) budowa nowych dróg oraz modernizacja istniejących dróg krajowych i wojewódzkich w celu poprawy ich parametrów technicznych.

4.1.2. Wzmocnienie i rozwój wewnątrzregionalnych powiązań komunikacyjnych Rzeszowa z ośrodkami subregionalnymi i lokalnymi oraz powiązań pomiędzy tymi ośrodkami

Wzmocnienie i rozwój wewnątrzregionalnych powiązań komunikacyjnych planuje się poprzez:

- 1) utrzymanie podstawowego układu powiązań komunikacyjnych w województwie, który stanowią:
- DK nr 9 (część międzynarodowej E 371) relacji: Radom – Rzeszów;
  - DK nr 19 relacji: granica państwa (Białoruś) – Kuźnica – Białystok – Siemiatycze – Międzyrzec Podlaski – Kock – Lubartów – Lublin – Kraśnik – Janów Lubelski – Nisko – Sokołów Małopolski – Rzeszów – Babica – Lutcza – Domaradz – Miejsce Piastowe – Dukla – Barwinek – granica państwa (Słowacja);

- DK nr 28 relacji: Zator – Wadowice – Rabka – Limanowa – Nowy Sącz – Gorlice – Jasło – Krosno – Sanok – Kuźmina – Bircza – Przemyśl – Medyka – granica państwa (Ukraina);
  - DK nr 73 relacji: Wiśniówka – Kielce – Morawica – Busko Zdrój – Szczucin – Dąbrowa Tarnowska – Tarnów – Pilzno – Jasło;
  - DK nr 77 relacji: Lipnik – Sandomierz – Stalowa Wola – Leżajsk – Tryńcza – Jarosław – Radymno – Przemyśl;
  - DK nr 84 relacji: Sanok – Lesko – Ustrzyki Dolne – Krościenko – granica państwa (Ukraina-Stryj);
  - DK nr 94 relacji: droga 4 (węzeł „Zgorzelec”) – Bolesławiec – Krzywa – Chojnów – Legnica – Prochowice – Wrocław – Brzeg – Opole – Strzelce Opolskie – Toszek – Pyskowice – Bytom – Będzin – Sosnowiec – Dąbrowa Górnicza – Olkusz – droga 7 (węzeł „Modlniczka”) – ....* – droga 4 (węzeł „Kraków Wieliczka”) – Tarnów – Rzeszów (droga 4) – ....* Jarosław (węzeł „Jarosław Zachód”) – Radymno – droga 1698R; (....* – brak ciągłości drogi);
  - droga krajowa nr 97 relacji: droga 4 (węzeł „Rzeszów Wschód”) – droga 94 (Rzeszów, ul. Lwowska);
  - drogi wojewódzkie (tabela 2).
- 2) zapewnienie połączeń drogowych o wysokich parametrach technicznych (drogi dwujezdniowe, drogi o przekroju 2+1, bezkolizyjne skrzyżowania) pomiędzy Rzeszowem a największymi miastami województwa oraz między tymi miastami, poprzez modernizację istniejących oraz budowę nowych odcinków dróg w miastach i miejscowościach o dużym natężeniu ruchu, na drogach krajowych i wojewódzkich;
- 3) dobre skomunikowanie węzłów autostradowych i węzłów dróg ekspresowych z pozostałą infrastrukturą drogową województwa;
- 4) rozbudowywanie istniejącego układu drogowego o obwodnice miast i miejscowości na drogach krajowych i wojewódzkich o dużym natężeniu ruchu, m.in.: Babice, Brzostek, Cieszanów, Czudec, Dynów, Horyniec-Zdrój, Jasło, Kańczuga, Kolbuszowa, Kołaczyce, Krzeszów, Krzywca, Lesko, Lubaczów, Łańcut, Majdan Królewski, Mielec, Nowa Dęba, Nowy Żmigród, Oleszyce, Pruchnik, Przemyśl, Przeworsk, Radomyśl Wielki, Raniżów, Rzeszów, Rymanów, Sieniawa, Strzyżów, Tarnobrzeg, Ustrzyki Dolne, Wiśniowa, Zaklików, Zarszyn oraz Sanok, Sokołów Małopolski, Stalowa Wola, Nisko (w trakcie realizacji).

Tabela 2. Wykaz dróg wojewódzkich

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi
Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie		
1	764	Kielce - Suków - Raków - Staszów - Połaniec - Tuszów Narodowy
2	835	Lublin - Wysokie - Biłgoraj - Sieniawa - Przeworsk - Kańczuga - Dynów - Grabownica Starzeńska
3	854	Annopol - Kosin - Antoniów - Gorzyce
4	855	Olbiecin - Zaklików - Stalowa Wola
5	856	Antoniów - Radomyśl nad Sanem - Dąbrowa Rzeczycka
6	857	Zaklików - Modliborzyce
7	858	Zarzeczce - Biłgoraj - Zwierzyniec - Szczepieszyn
8	861	Bojanów - Kopki

9	863	Kopki - Krzeszów - Tarnogród - Cieszanów
10	864	Nowy Lubliniec - Żuków
11	865	Jarosław - Oleszyce - Cieszanów - Bełżec
12	866	Dachnów - Lubaczów - Krowica Hołodowska - gr. państwa
13	867	Sieniawa - Wola Mołodycka - Oleszyce - Lubaczów - Podemsczyzna - Werchrata-Hrebenne
14	869	droga 19 - droga 9
15	870	Sieniawa - Wiązownica - Jarosław
16	871	Nagnajów - Tarnobrzeg - Grębów - Stalowa Wola
17	872	(droga 9) Łoniów - Świniary - rz. Wisła - Baranów Sandomierski - Wola Baranowska - Majdan Królewski - Bojanów - Nisko
18	875	Mielec - Kolbuszowa - Sokołów Małopolski - Leżajsk
19	877	Naklik - Leżajsk - Łańcut - Dylągówka - Szklary
20	878	Stobierna - Rzeszów - Dylągówka
21	880	Jarosław - Pruchnik
22	881	Sokołów Małopolski - Łańcut - Kańczuga - Pruchnik - Żurawica
23	884	Przemyśl - Dubicko - Bachórz - Domaradz
24	885	Przemyśl - Hermanowice - gr. państwa
25	886	Domaradz - Brzozów - Sanok
26	887	Brzozów - Rymanów - Daliowa
27	889	Sieniawa - Bukowsko - Szczawne
28	890	Kuźmina - Krościenko
29	892	Zagórz - Komańcza (Radoszyce gr. państwa)
30	893	Lesko - Baligród - Cisna
31	894	Hoczew - Wołkowyja - Czarna
32	895	Uherce Mineralne - Solina - Myczków
33	896	Ustrzyki Dolne - Czarna - Ustrzyki Górne
34	897	Tylawa - Komańcza - Radoszyce - Cisna - Ustrzyki Górne - Wołosate - gr. państwa
35	982	Szczucin - Sadkowa Góra - Jaślany
36	983	Sadkowa Góra - Mielec
37	984	Lisia Góra - Radomyśl Wielki - Mielec
38	985	Nagnajów - Baranów Sandomierski - Mielec - Dębica
39	986	Tuszymą - Ropczyce - Wiśniowa
40	987	Kolbuszowa - Sędziszów Małopolski
41	988	Babica - Strzyżów - Wiśniowa - Frysztak - Warzyce
42	989	Strzyżów - Lutcza
43	990	Twierdza - Krosno
44	991	Lutcza - Krosno
45	992	Jasło - Zarzecze - Nowy Żmigród - Kąty - Krempna - Świątkowa Mała - Grab - gr. państwa
46	993	Gorlice - Nowy Żmigród - Dukla
Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Kielcach		
47	723	Sandomierz (droga krajowa nr 77) - Tarnobrzeg
48	758	Iwaniska - Klimontów - Koprzywnica - Ciszycza - rz. Wisła - Tarnobrzeg (droga wojewódzka nr 871)

Źródło: Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie, Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Kielcach

4.1.3. Rozwój spójnego systemu kolejowego w zakresie zewnętrznych i wewnętrznych powiązań województwa

Rozwój infrastruktury kolejowej na terenie województwa podkarpackiego przyczyni się do podniesienia konkurencyjności tego środka transportu, zarówno w zakresie przewozów pasażerskich, jak i towarowych. Kolej powinna być alternatywną formą transportu, nie tylko dla transportu drogowego, ale również lotniczego.

W celu zwiększenia zewnętrznych i wewnętrznych powiązań kolejowych województwa przewiduje się rozwój infrastruktury kolejowej oraz rozwój transportu intermodalnego tj.:

- 1) utrzymanie sieci bazowej TEN-T, tj. magistrali kolejowej E30, w którą wpisuje się linia kolejowa nr 91 relacji Kraków Główny Osobowy – Medyka – granica państwa;
- 2) utrzymanie sieci kompleksowej TEN-T, tj. linii kolejowych:
  - nr 68 na odcinku Stalowa Wola Rozwadów – Przeworsk;
  - nr 74 Sobów – Stalowa Wola;
  - nr 25 Skarżysko Kamienna – Ocice;
  - nr 78 Sanomierz – Grębów;
- 3) utrzymanie linii kolejowych o znaczeniu państwowym:
  - nr 25 Skarżysko Kamienna – Ocice (zelektryfikowana, ruch pasażerski i towarowy);
  - nr 68 Lublin – Przeworsk (zelektryfikowana na odcinku Stalowa Wola Rozwadów – Przeworsk, ruch pasażerski i towarowy);
  - nr 71 Ocice – Rzeszów Główny (niezelektryfikowana, ruch pasażerski i towarowy);
  - nr 74 Sobów – Stalowa Wola Rozwadów (zelektryfikowana, ruch pasażerski i towarowy);
  - nr 78 Sandomierz – Grębów (zelektryfikowana, ruch towarowy);
  - szerokotorowej linii kolejowej LHS (linia nr 65) relacji: Most na rzece Bug – do stacji Sławków Południowy (30 km od Katowic), która przebiega tranzytem przez północną część województwa;
- 4) utrzymanie linii kolejowych o znaczeniu regionalnym:
  - nr 25 Ocice – Dębica (niezelektryfikowana, ruch towarowy);
  - nr 66 Zwierzyniec Towarowy – Stalowa Wola Południe (niezelektryfikowana, ruch towarowy);
  - nr 101 Munina – Hrebenne (niezelektryfikowana – ruch pasażerski do Horyńca, dalej towarowy);
  - nr 102 Przemyśl Główny – Malhowice (zelektryfikowana, czynna tylko na odcinku Przemyśl Główny – Pikulice – ruch towarowy);
  - nr 106 Rzeszów Główny – Jasło (niezelektryfikowana – ruch pasażerski i towarowy);
  - nr 107 Nowy Zagórz – Łupków, jednotorowa, niezelektryfikowana – ruch towarowy i pasażerski;
  - nr 108 Stróże – Krościenko jednotorowa (odcinek Stróże – Jasło zelektryfikowany, Jasło – Krościenko niezelektryfikowany, Stróże – Jasło – tylko ruch towarowy, odcinek Jasło – Zagórz – ruch pasażerski i towarowy, odcinek Zagórz – Krościenko wyłączony z eksploatacji);
- 5) utworzenie międzyregionalnych połączeń kolejowych z centralną Polską i z regionami sąsiednimi, poprzez modernizację i rewitalizację linii kolejowych E30, 25, 68, 71;

- 6) modernizację i rewitalizację regionalnych linii kolejowych prowadzących do przejść granicznych, w tym linii nr 101, 107 i 108,
- 7) modernizację i rewitalizację linii kolejowej nr 106 na odcinku Boguchwała – Czudec oraz nr 25 na odcinku Dębica – Ocice,
- 8) modernizację i rewitalizację Linii Hutniczej Szerokotorowej (LHS),
- 9) modernizację istniejących i budowę nowych terminali przeładunkowych na głównych liniach kolejowych województwa w tym na linii LHS,
- 10) budowę łącznic kolejowych, przede wszystkim: z centrum Rzeszowa do lotniska w Jasionce, zapewniającej alternatywną formę transportu towarów do znajdującego się przy lotnisku Podkarpackiego Parku Technologicznego oraz łącznicy Jedlicze – Szebnie między liniami kolejowymi nr 106 i 108, skracającej drogę z Krosna do Rzeszowa i znacznie poprawiającej połączenie kolejowe pomiędzy tymi ośrodkami;
- 11) integrację transportu kolejowego z systemem komunikacji publicznej miasta Rzeszowa oraz wdrożenie systemu kolei podmiejskiej z wykorzystaniem istniejących i projektowanych linii;
- 12) utworzenie Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej (PKA) w oparciu o istniejące i projektowane linie kolejowe.

4.1.4. Rozwój infrastruktury i usług transportu lotniczego

Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa polegać będzie na wzmocnieniu rozwoju infrastruktury lotniczej, w ramach sieci kompleksowej TEN-T (lotnisko Rzeszów–Jasionka) oraz lotnisk lokalnych, w celu dostosowania ich przepustowości do wzrastającego ruchu lotniczego.

Rozwój infrastruktury i usług transportu lotniczego będzie realizowany poprzez:

- 1) rozwój Portu Lotniczego Rzeszów-Jasionka oraz zwiększenie udziału w obsłudze ruchu osobowego i towarowego na poziomie krajowym i międzynarodowym;
- 2) poprawę regionalnej i lokalnej dostępności komunikacyjnej Portu Lotniczego Rzeszów-Jasionka, m.in. poprzez budowę odgałęzienia linii kolejowej nr 71, nowych dróg dojazdowych do autostrady i drogi szybkiego ruchu oraz połączeń transportem zbiorowym;
- 3) uruchomienie na terenie lotniska Rzeszów–Jasionka terminala intermodalnego;
- 4) modernizację i rozbudowę lotnisk w Krośnie i Mielcu;
- 5) modernizację i rozbudowę istniejących lotnisk wielofunkcyjnych m.in. w Turbiku/Stalowej Woli, Rzeszowie – Ośrodek Kształcenia Lotniczego Politechniki Rzeszowskiej oraz lotniska „Iwonicz”;
- 6) utrzymanie i rozwój pozostałych elementów infrastruktury transportu lotniczego, w tym 16 lądowisk: Brzozów–Szpital, Przemyśl, Krosno–Szpital, Rzeszów–Szpital Wojewódzki, Lesko–Szpital, Mielec–Szpital, Bezmiechowa, Laszki, Sanok–Szpital, Arłamów, Sanok–Baza, Stara Wieś, Ikar Jasło, Dolina Ruchlinu Horodek, Dolina Ruchlinu Żernica, Oleszyce, 8 innych miejsc do startów i lądowań oraz budowa nowych.

4.1.5. Zwiększenie dostępności infrastruktury granicznej na granicy województwa podkarpackiego z Ukrainą

Na mocy Traktatu z Schengen, od 21 grudnia 2007 r. wschodnia granica województwa podkarpackiego z Ukrainą stała się zewnętrzną granicą Unii Europejskiej. Jednym z ważniejszych zadań z chwilą wejścia do strefy Schengen stało się przystosowanie infrastruktury granicznej do standardów europejskich, związanych z zagwarantowaniem bezpieczeństwa państw UE przed zagrożeniami wynikającymi z przemieszczania się ludności, towarów i środków transportu przez granicę Wspólnoty Europejskiej z Ukrainą. Rozwój infrastruktury przejść granicznych jest czynnikiem zwiększającym dostępność województwa w relacjach międzynarodowych oraz stwarzającym szansę jego rozwoju, w tym szczególnie terenów przygranicznych.

Zwiększenie dostępności infrastruktury przejść granicznych będzie realizowane poprzez:

- 1) rozbudowę i modernizację istniejących przejść granicznych:
  - drogowych: Korczowa – Krakowiec (w sieci bazowej TEN-T), Medyka – Szeginie, Krościenko – Smolnica, Budomierz – Hruszew;
  - kolejowych: Przemyśl – Mościska (w sieci bazowej TEN-T), Werchrata – Rawa Ruska, Krościenko – Chyrów (obecnie nieczynne);
  - lotniczych: Rzeszów-Jasionka, Mielec;
- 2) budowę nowych przejść granicznych m.in. Malhowice – Niżankowice;
- 3) utrzymanie istniejących przejść granicznych małego ruchu granicznego oraz utworzenie nowych, w celu aktywizacji obszarów przygranicznych po obu stronach granicy polsko-ukraińskiej w miejscowościach:
  - Żurawin – Boberka (Smolnik – Boberka);
  - Bandrów – Mszaniec (Bełz – Oserdów lub Bełz – Budynin, Bystre – Mszaniec);

System komunikacji województwa został pokazany na mapie 4 „Komunikacja i infrastruktura techniczna”.

5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

5.1. ZWIĘKSZENIE WOJEWÓDZTWA	BEZPIECZEŃSTWA	ENERGETYCZNEGO
<p><u>Polityka przestrzenna:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój sieci przesyłowych i obiektów elektroenergetycznych • Zwiększenie zdolności przesyłowych gazociągów wysokiego ciśnienia o znaczeniu ponadlokalnym oraz dywersyfikacja źródeł i kierunków zasilania • Zwiększenie możliwości i efektywności wykorzystania infrastruktury ciepłowniczej • Rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE) 		

5.1.1. Rozwój sieci przesyłowych i obiektów elektroenergetycznych

Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego województwa w zakresie energii elektrycznej będzie realizowane przez:

- 1) zapewnienie sprawnego funkcjonowania połączeń krajowej sieci najwyższych napięć z sąsiednimi regionami i systemami elektroenergetycznymi państw sąsiednich, w tym:
  - przebudowa istniejącej linii 750 kV relacji Rzeszów stacja Widelka – Chmielnicka (Ukraina) do granicy państwa wraz z budową sprzęgła prądu stałego, stwarzającą szansę tranzytu ukraińskiej energii;
  - budowę powiązań liniowych zgodnie z KPZK 2030, na kierunku wschód-zachód (linia 400 kV Jarosław – Rzeszów) i w kierunku północnym (linia 400 kV Chełm – Mokre – Jarosław) wraz ze stacjami: Boguchwała Bis i Jarosław;
  - utrzymanie i przebudowa istniejących sześciu linii energetycznych o napięciu 400 kV (Rzeszów – Połaniec, Rzeszów – Tarnów, Rzeszów – Tuczawa, Rzeszów – Krosno Iskrzynia, Krosno Iskrzynia – Tarnów, Krosno Iskrzynia – Lemešany) wraz ze stacjami elektroenergetycznymi w Iskrzyni k/Krosna i w Widelce k/Rzeszowa, wchodzących w strukturę transeuropejskich sieci energetycznych TEN-E, w tym mających połączenie ze stacją elektroenergetyczną Lemešany na Słowacji;
  - utrzymanie i przebudowa istniejących linii energetycznych o napięciu 220 kV wraz ze stacjami elektroenergetycznymi, w tym zgodnie z KPZK 2030 – rozbudowa stacji Stalowa Wola;
- 2) budowę nowoczesnej infrastruktury sieciowej;
- 3) rozbudowę i przebudowę linii elektroenergetycznych o napięciu 110 kV zasilającego województwo zgodnie z planami rozwojowymi operatorów systemów dystrybucyjnych;
- 4) rozbudowę i przebudowę krajowej sieci przesyłowej zgodnie z planami rozwoju operatora systemu przesyłowego;
- 5) rozbudowę sieci elektroenergetycznych w celu obsługi obiektów OZE;
- 6) rozbudowę i przebudowę istniejącej oraz budowę nowej sieci elektroenergetycznej w celu poprawy warunków napięciowych odbiorców, podłączenia nowych użytkowników, dokończenie reelektryfikacji wsi na obszarze całego województwa;
- 7) ekonomiczną optymalizację istniejących sieci z uwzględnieniem bezpieczeństwa energetycznego regionu i priorytetów rozwojowych województwa podkarpackiego.

5.1.2. Zwiększenie zdolności przesyłowych gazociągów wysokiego ciśnienia o znaczeniu ponadlokalnym oraz dywersyfikacja źródeł i kierunków zasilania

W związku z uruchomieniem gazoportu w Świnoujściu, umożliwiającego poprawę dywersyfikacji źródeł i kierunków importu gazu ziemnego do Polski, przewiduje się budowę gazociągów przesyłowych, w ramach gazowego Korytarza Północ-Południe. W jego skład będą wchodzić dwie nitki gazociągów: wschodnia

i zachodnia, których fragmenty będą przebiegać przez teren województwa podkarpackiego.

W celu pełnej dywersyfikacji źródeł i kierunków importu gazu do Polski, na terenie województwa podkarpackiego planuje się:

1) budowę nowych gazociągów o znaczeniu wspólnotowym Korytarza Północ-Południe w tym:

- wschodnia nitka:
  - DN 700 Rozwadów – granica województwa – Końskowola – Wronów;
  - DN 700 Jarosław – Rozwadów;
  - DN 700 Hermanowice – Jarosław;
  - DN 700 Hermanowice – Strachocina;
  - DN 1000 Strachocina – granica PL/SK;
  - DN 700⁵⁵ Hermanowice – granica PL/UA;
- zachodnia nitka:
  - DN 1000 Strachocina – granica województwa - Pogórska Wola,

2) budowę tłoczni w Strachocinie.

Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego kraju w zakresie gazownictwa będzie realizowane przez:

1) budowę dwóch gazociągów o znaczeniu krajowym:

- DN 700 Swarzędz – Zborów – Sandomierz – granica województwa – Rozwadów,
- DN 700 Jarosław – Głuchów – granica województwa – Pogórska Wola,

2) utrzymanie i przebudowę dwóch głównych magistrali gazowych o znaczeniu krajowym tj:

- magistrala południowa, tj. gazociągi:
  - DN 500 Granica państwa – Hermanowice – Jarosław,
  - DN 600 Granica państwa – Hermanowice – Jarosław,
  - DN 700 Granica państwa – Hermanowice – Jarosław,
  - DN 500/600 Kopalnia gazu ziemnego Przemyśl-Wschód – Jarosław,
  - DN 700 Jarosław – Sędziszów Małopolski,
  - DN 700 Głuchów – Sędziszów Małopolski,
  - DN 400 Jarosław – Sędziszów Małopolski – granica województwa – Pogórska Wola,
  - DN 700 Sędziszów Małopolski – granica województwa – Pogórska Wola (starszy),
  - DN 700 Sędziszów Małopolski – granica województwa – Pogórska Wola (nowszy).
- magistrala północna, tj. gazociąg:
  - DN 700 Jarosław – Rozwadów – granica województwa – Końskowola,

3) inne działania:

- utrzymanie wydobycia gazu na dotychczasowym poziomie,
- zwiększenie zdolności magazynowania gazu.

---

⁵⁵ średnica gazociągu może zostać zmieniona.

Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego województwa w zakresie gazownictwa będzie realizowane przez:

- 1) przebudowę gazociągów wysokiego ciśnienia o znaczeniu regionalnym oraz infrastruktury niezbędnej do ich funkcjonowania, w tym:
  - DN 300 Jarosław – Stalowa Wola;
  - DN 250 Stalowa Wola – Sandomierz;
  - DN 300 Sandomierz – Komorów;
  - DN 300/400 Jarosław – Żurawica;
  - DN 250 Wygoda – Warzyce;
  - DN 300/400 Jarosław – Lubaczów;
  - DN 150 Przybyszówka – Boguchwała;
  - DN 300 Strachocina – Warzyce;
  - DN 400/500 Lubaczów – Jarosław;
- 2) przyłączenie do sieci przesyłowej:
  - Podziemnego Magazynu Gazu Brzeźnica;
  - Kopalni Gazu Ziarnego Jarosław – Ośrodka Zbioru Gazu Przeworsk, zlokalizowanej w miejscowości Grzęska;
- 3) przebudowę węzłów gazowych: Warzyce, Turaszówka, Wygoda, Leżajsk, Sędziszów Młp., Hermanowice;
- 4) rozbudowę systemu dystrybucji gazu ziemnego na terenach bez dostępu do sieci gazowej.

5.1.3. Zwiększenie możliwości i efektywności wykorzystania infrastruktury ciepłowniczej

W celu zapewnienia bezpieczeństwa województwa w zakresie ciepłownictwa przewiduje się:

- 1) racjonalne zużycie energii cieplnej;
- 2) poprawę stanu oraz zwiększenie możliwości i efektywności infrastruktury ciepłowniczej w województwie poprzez:
  - rozbudowę istniejących oraz budowę nowych, wysokosprawnych elektrociepłowni (z uwzględnieniem kogeneracji), w miejscach gwarantujących odbiór ciepła oraz możliwość ich przyłączenia do sieci elektroenergetycznej;
  - rozbudowę i modernizację istniejących systemów scentralizowanego zaopatrzenia w ciepło, w tym:
    - podwyższenie sprawności energetycznej istniejących elektrociepłowni,
    - likwidacja węzłów grupowych i zastąpienie ich węzłami indywidualnymi,
    - wymiana sieci kanałowych z uwzględnieniem najnowszych rozwiązań technicznych,
    - rozbudowa sieci ciepłowniczej,

- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii (OZE) w zaspokojeniu ogólnego zapotrzebowania na ciepło.

5.1.4. Rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE)

Rozwój odnawialnych źródeł energii jest ważnym elementem właściwego rozwoju kraju i województwa w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, ochrony środowiska naturalnego, jak również aktywizacji ludności wiejskiej.

Polityka przestrzenna w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie realizowana będzie poprzez:

- 1) budowę obiektów OZE na obszarach o korzystnych warunkach lokalizacyjnych, w tym:
  - elektrowni wiatrowych i wodnych;
  - biogazowi rolniczych;
  - instalacji do produkcji biopaliw;
- 2) racjonalne wykorzystywanie energii geotermalnej (w tym pomp ciepła) oraz energii słonecznej, jako najmniej inwazyjnej (dobre warunki solarne pozwalają na rozwój energetyki słonecznej niemal na całym obszarze województwa);
- 3) modernizację oraz budowę ciepłowni i elektrociepłowni z przystosowaniem do spalania biomasy oraz odpadów biodegradowalnych;
- 4) budowę nowych oraz modernizację/rozbudowę istniejących sieci elektroenergetycznych wysokiego, średniego i niskiego napięcia, umożliwiającą przyłączenie źródeł wytwórczych;
- 5) rozbudowę i modernizację sieci ciepłowniczych i gazowych, w celu odbioru wytworzonego w biogazowniach rolniczych gazu i wprowadzenie go do sieci gazowej lub przetworzenie go na energię elektryczną albo ciepło.

Określa się zasady zagospodarowania w zakresie rozwoju OZE:

- 1) rozwój energetyki wodnej głównie w oparciu o małe elektrownie wodne (MEW) z wykorzystaniem istniejących budowli piętrzących;
- 2) przy lokalizacji obiektów energetyki wiatrowej uwzględnianie walorów krajobrazowych i przyrodniczych oraz uwarunkowań związanych z zabudową mieszkaniową;
- 3) lokalizowanie biogazowni w miejscach, w których istnieje stały dostęp do lokalnych substratów niezbędnych do przeprowadzania procesu fermentacji metanowej, z uwzględnieniem uwarunkowań związanych z zabudową;
- 4) rozwój energetyki wykorzystującej zasoby wód geotermalnych po szczegółowym rozpoznaniu i udokumentowaniu tych zasobów.

Rozwój sieci i obiektów infrastruktury technicznej przedstawia mapa 4 „Komunikacja i infrastruktura techniczna”.

5.2. RACJONALNY ROZWÓJ GOSPODARKI WODNEJ I ŚCIEKOWEJ

Polityka przestrzenna:

- Zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wód
- Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego
- Rozwój gospodarki ściekowej na obszarze województwa

5.2.1. Zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wód

Gospodarowanie zasobami wodnymi zarówno podziemnymi, jak i powierzchniowymi powinno opierać się na zasadach wykluczających zmianę stosunków wodnych oraz pogorszenie stanu wód.

Dla zachowania zasobów wód oraz dla zapewnienia mieszkańcom województwa dostępu do dobrej jakościowo i wystarczającej ilościowo wody do celów bytowych i gospodarczych oraz przemysłowych, konieczne jest:

- 1) przy lokalizowaniu inwestycji uwzględnienie uwarunkowań związanych z położeniem na terenach przyległych do rzek i cieków wodnych, w obrębie stref ochronnych ujęć wody oraz na terenach udokumentowanych 10 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych i 1 Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych;
- 2) zachowanie i renaturyzacja cieków rzecznych;
- 3) wykorzystanie dla retencjonowania powierzchniowych zasobów wodnych istniejących dużych zbiorników retencyjnych (zaporowych):
  - Zbiornik Soliński na Sanie – o powierzchni 21,1 km²,
  - Zbiornik Myczkowce na Sanie – o powierzchni 2,0 km²,
  - Zbiornik Besko na Wisłoku – o powierzchni 1,5 km².
 oraz budowa zbiorników retencyjnych⁵⁶:
  - „Kąty-Myscowa” na rzece Wisłoka (zgodnie z KPZK 2030);
  - „Dukla” na rzece Jasiołka,
- 4) wyposażanie obszaru województwa w sprawne systemy wodno-ściekowe poprzez:
  - realizowanie małych zbiorników retencyjnych wody pitnej;
  - modernizację istniejących i budowę nowych systemów sieci wodociągowej;
  - modernizowanie istniejących oraz budowę nowych sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków;
  - budowę nowych wodociągów równoległe z sieciami kanalizacyjnymi.

Na mapie 3 „Gospodarka Odpadami, Wodno-Ściekowa i Ochrona Wód” wskazano konkretne lokalizacje tylko istniejących dużych zbiorników wodnych.

⁵⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1911)

5.2.2. Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego

Ochrona przeciwpowodziowa jest jednym z ważniejszych zagadnień mających wpływ na prawidłowy rozwój społeczno-ekonomiczny województwa.

Dla poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego województwa planuje się:

- 1) wykorzystanie naturalnych predyspozycji województwa do lokalizacji dużych zbiorników retencyjnych z rezerwą powodziową: „Kąty-Myscowa”, „Dukla”;
- 2) modernizację i budowę małych zbiorników retencyjnych o funkcji przeciwpowodziowej;
- 3) modernizację istniejących i budowę nowych systemów obwałowań, szczególnie na terenach zainwestowanych;
- 4) budowę suchych zbiorników i polderów;
- 5) odcinkową regulację rzek i potoków (zmianę parametrów hydraulicznych koryt cieków).

5.2.3. Rozwój gospodarki ściekowej na obszarze województwa

Rozwój gospodarki ściekowej, jako elementu infrastruktury technicznej w województwie będzie zgodny z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK)⁵⁷. Zadania zamieszczone w dokumentach strategicznych obejmują między innymi:

- budowę oraz rozbudowę systemów oczyszczania ścieków dla aglomeracji o Równoważnej Liczbie Mieszkańców (RLM) wynoszącej od 2 000 do 15 000;
- prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej przy zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technologicznych oraz zmniejszanie wodochłonności gospodarki produkcyjnej.

Rozwój gospodarki ściekowej na obszarze województwa będzie realizowany poprzez:

- 1) modernizację i rozbudowę istniejących oraz budowę nowych oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacji sanitarnej, w pierwszej kolejności na terenach zaopatrzonych w sieć wodociągową;
- 2) wyposażenie aglomeracji⁵⁸ w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków;
- 3) objęcie indywidualnym systemem oczyszczania ścieków pozostałych terenów o rozproszonej zabudowie i tam, gdzie realizacja systemów kanalizacji zbiorczych generować będzie duże koszty;
- 4) budowę urządzeń zaopatrujących w wodę w powiązaniu z urządzeniami gospodarki ściekowej na danym terenie;
- 5) budowę, rozbudowę i modernizację systemów gospodarki ściekami w pierwszej kolejności na obszarach najbardziej wrażliwych, tj.: zlewni ujęć wód

---

⁵⁷ Aktualizacja KPOŚK zatwierdzona przez Radę Ministrów 21 kwietnia 2016 r. (M.P. 2016.652)

⁵⁸ Aglomeracja – teren na którym zaludnienie, bądź działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu tych ścieków – art. 43 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 469 z późn. zm.)

powierzchniowych, zlewni zbiorników retencyjnych, przyrodniczych obszarach prawnie chronionych.

Gospodarka wodno-ściekowa została przedstawiona na mapie 3 „Gospodarka wodno-ściekowa i ochrona wód”.

5.3. ROZWÓJ SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI

Polityka przestrzenna:

- Racjonalne gospodarowanie odpadami komunalnymi
- Gospodarowanie pozostałymi grupami odpadów

Gospodarka odpadami wytworzonymi na obszarze województwa oraz przywożonymi na jego teren jest prowadzona w oparciu o Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022⁵⁹, zgodny z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2022⁶⁰.

5.3.1. Racjonalne gospodarowanie odpadami komunalnymi

Racjonalne gospodarowanie odpadami służy ochronie środowiska, życia i zdrowia ludzi, zapobiegając i zmniejszając negatywny wpływ na środowisko.

Województwo podkarpackie, zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022, zostało podzielone na pięć Regionów Gospodarki Odpadami. Funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami w poszczególnych regionach zapewnią istniejące i planowane Regionalne Instalacje Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) (rys. 16.).

W ramach prowadzenia regionalnej gospodarki odpadami komunalnymi przewiduje się:

- 1) rozbudowę istniejących oraz budowę nowych regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych;
- 2) rozwój regionalnych systemów odzyskiwania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ze szczególnym uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji w celu zwiększenia odzysku odpadów;
- 3) budowę i wdrożenie systemu selektywnego odbioru odpadów komunalnych oraz odpadów niebezpiecznych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych od wszystkich mieszkańców województwa, w celu wyeliminowania nielegalnego składowania odpadów.

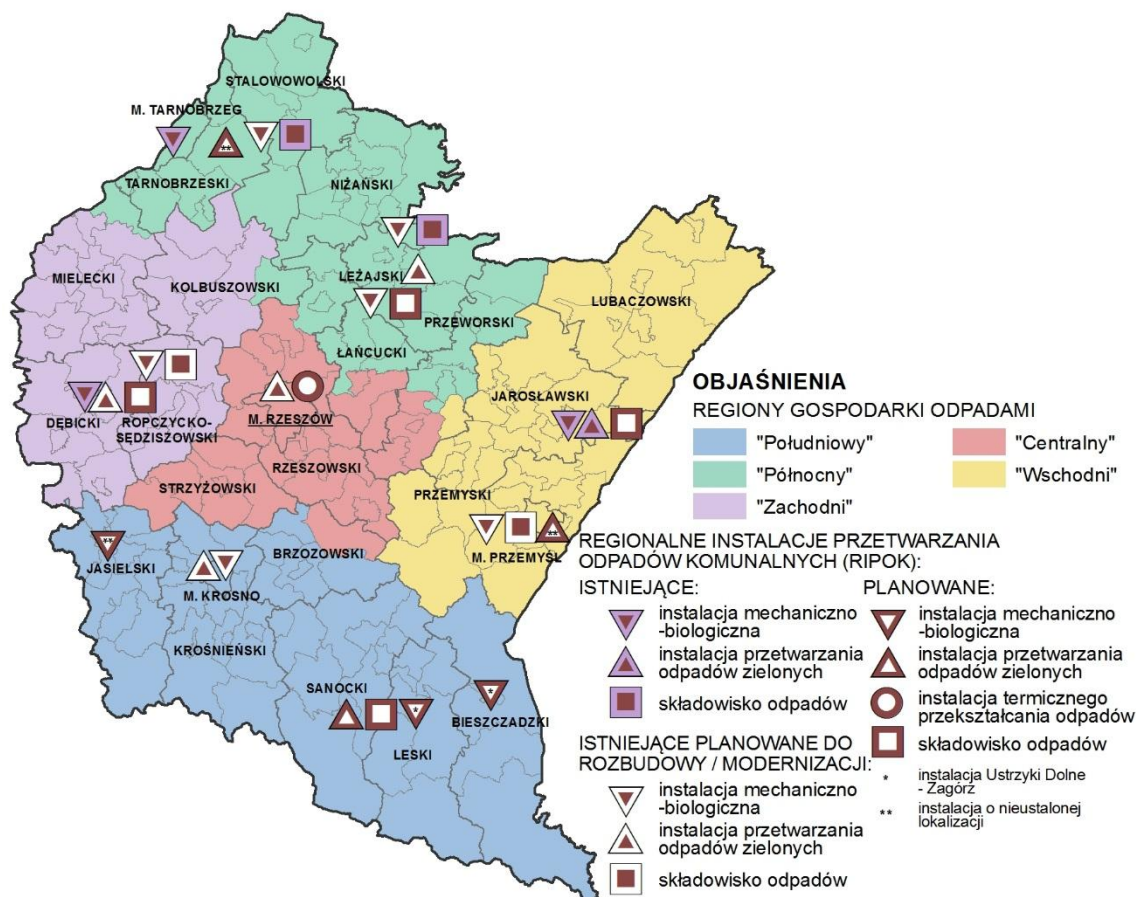
⁵⁹ Uchwała nr XXXI/551/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022

⁶⁰ Uchwała nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie uchwalenia Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2022, M.P. 2016 poz. 784.

5.3.2. Gospodarowanie pozostałymi grupami odpadów

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022 formułuje ogólne kierunki działań i szczegółowe cele gospodarowania odpadami dla pozostałych grup odpadów (m.in.: odpady przemysłowe, medyczne, olejowe, opakowaniowe). Zakłada organizację nowych i rozwój istniejących systemów zbierania i unieszkodliwiania odpadów z tych grup (w tym odpadów niebezpiecznych).

Rys. 16. System gospodarowania odpadami

Źródło: opracowanie własne PPBP w Rzeszowie na podstawie Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022. Rzeszów 2016 r.

W zakresie gospodarowania pozostałymi grupami odpadów planuje się:

- 1) zamykanie i rekultywację istniejących składowisk odpadów po zakończeniu eksploatacji;
- 2) budowę instalacji do przetwarzania osadów ściekowych;
- 3) rozbudowę istniejących i budowę nowych instalacji do zagospodarowania odpadów zgodnie z obowiązującym Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego.

Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022 umieszczony został w części VII, tabela 25.

5.4. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TELEKOMUNIKACYJNEJ

Polityka przestrzenna:

- Rozbudowa sieci telekomunikacyjnych oraz zwiększenie dostępu do Internetu terenów trudno dostępnych i o małej gęstości zaludnienia

5.4.1. Rozbudowa sieci telekomunikacyjnych oraz zwiększenie dostępu do Internetu terenów trudno dostępnych i o małej gęstości zaludnienia

Rozwój infrastruktury informatycznej i świadczonych za jej pośrednictwem usług ma znaczący udział w poprawie jakości życia mieszkańców oraz zwiększeniu konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej województwa.

Głównymi celami, zapisanymi w Europejskiej Agendzie Cyfrowej, do 2020 r., jest zagwarantowanie każdemu mieszkańcowi UE dostępu do Internetu z przepustowością na poziomie 30Mb/s oraz umożliwienie dostępu do bardzo szybkich sieci szerokopasmowych o przepustowości powyżej 100 Mb/s co najmniej połowie gospodarstw domowych. W związku z tym planuje się:

- 1) rozwój światłowodowej sieci szerokopasmowej oraz zapewnienie dostępu do sieci mobilnych,
- 2) umożliwienie korzystania z usług on-line przez małe i średnie przedsiębiorstwa.

6. OBRONNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO PAŃSTWA

6.1. ZWIĘKSZENIE ZDOLNOŚCI OBRONNEJ I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

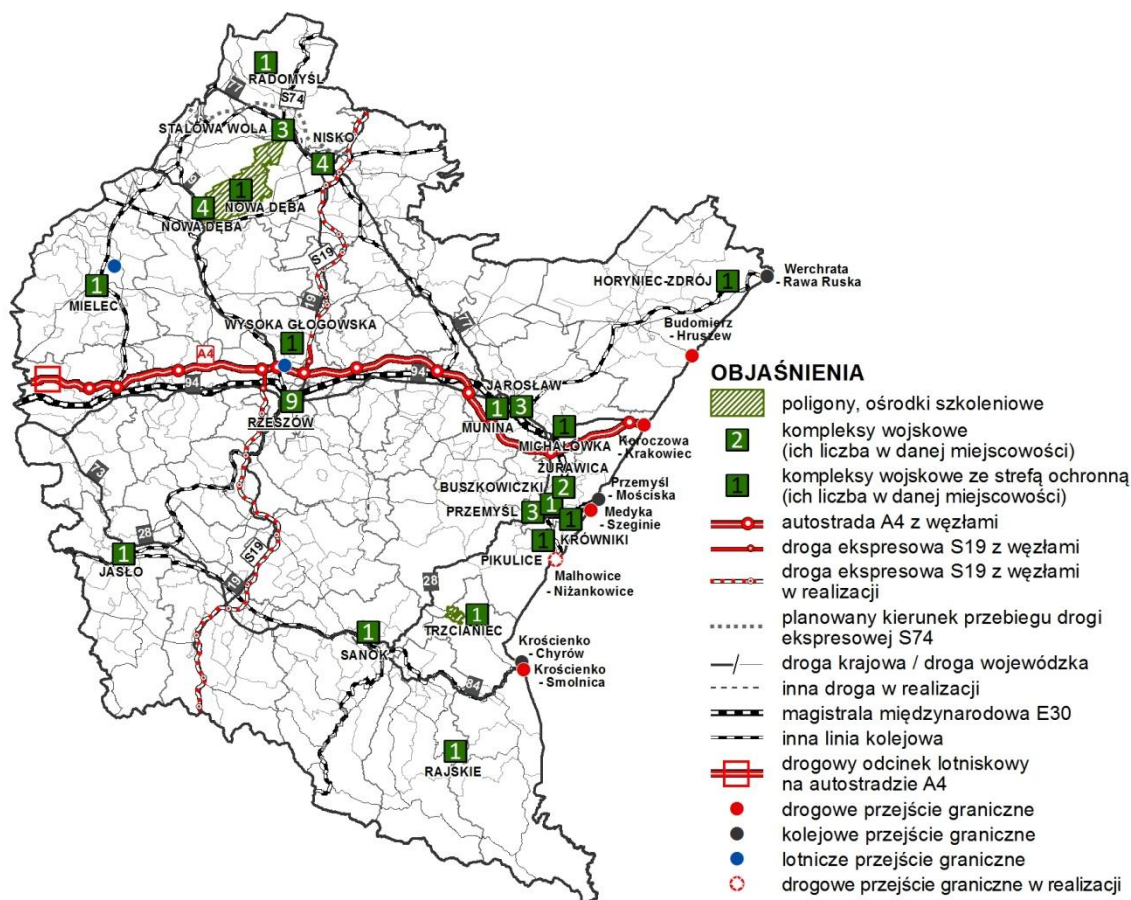
Polityka przestrzenna:

- Rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa w tym systemów infrastruktury transportowej i technicznej
- Utrzymanie istniejących oraz ustanawianie nowych terenów zamkniętych i ich stref ochronnych dla potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa

6.1.1. Rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa w tym systemów infrastruktury transportowej i technicznej

Obronność i bezpieczeństwo państwa (rys. 17) uwzględnia się w planowaniu przestrzennym na zasadzie współzależności i możliwości bezkolizyjnego funkcjonowania sił zbrojnych oraz służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo kraju i regionu⁶¹.

⁶¹ Za bezpieczeństwo militarne państwa odpowiedzialne są Siły Zbrojne RP. Zapewnienie bezpieczeństwa w zakresie innych zagrożeń spoczywa na administracji rządowej, samorządowej oraz

Rys. 17. Obronność i bezpieczeństwo państwa

Źródło: opracowanie własne PPBP w Rzeszowie na podstawie Decyzji Nr 38/MON z dnia 10 lutego 2017 r. zmieniająca decyzję w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON z 2017 r. poz. 33).

Przewiduje się uwzględnienie potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa w zadaniach dotyczących m. in.:

- 1) rozwoju infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa, w tym przemysłu obronnego i związanego z nim potencjału badawczo-naukowego;
- 2) rozwoju infrastruktury transportowej i technicznej, jako systemów zapewniających funkcjonalność, ciągłość działań i integralność obszarów województwa, w tym:
  - kształtowanie systemu transportowego w sposób minimalizujący zagrożenia wynikające z przewozów ładunków niebezpiecznych, przemieszczania się i rozmieszczania sił zbrojnych, prowadzenia sprawnych akcji ratowniczych w razie występowania zjawisk o charakterze katastroficznym;
  - prawidłowe kształtowanie systemów infrastruktury elektroenergetycznej, zaopatrzenia w wodę oraz infrastruktury przeciwpowodziowej;
  - utrzymanie i rozwój systemów zabezpieczania granic.

innych podmiotach i instytucjach państwowych (m.in. Policja, Państwowa Straż Pożarna, Straż Graniczna, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego).

6.1.2. Utrzymanie istniejących oraz ustanawianie nowych terenów zamkniętych i ich stref ochronnych dla potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa

Na terenie województwa podkarpackiego konieczna jest ochrona funkcji terenów zamkniętych, tj. terenów o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określonych w drodze decyzji przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych⁶². Do takich terenów należą między innymi: tereny PKP, tereny zajmowane przez obiekty wojskowe, w tym lotniska i poligony, tereny pozostające w trwałym zarządzie Ministerstwa Obrony Narodowej.

Tabela 3. Wykaz gmin z wojskowymi terenami zamkniętymi i ich strefami ochronnymi w województwie podkarpackim

Lp.	Wyszczególnienie	Miejscowość	Ilość kompleksów	Strefy ochronne
1.	Gmina Głogów Małopolski	Wysoka Głogowska	1	Tak ¹⁾
2.	Miasto Rzeszów	Rzeszów	9	Nie
3.	Miasto Jasło	Jasło	1	Nie
4.	Gmina Jarosław	Munina	1	Nie
5.	Miasto Jarosław	Jarosław	3	Nie
6.	Gmina Radymno	Michałówka	1	Tak ²⁾
7.	Miasto Nisko	Nisko	4	Nie
8.	Miasto i Gmina Nowa Dęba	Nowa Dęba	4	Nie
9.	Miasto i Gmina Nowa Dęba, gminy: Bojanów, Grębów, Majdan Królewski	Nowa Dęba, Krzątka, Bojanów, Grębów.	1	Tak ³⁾
10.	Miasto Stalowa Wola	Stalowa Wola, Charzewice, Przybyszów	3	Nie
11.	Miasto Mielec	Mielec	1	Nie
12.	Gmina Radomyśl nad Sanem	Radomyśl	1	Nie
13.	Miasto Przemyśl	Przemyśl	3	Nie
14.	Gmina Przemyśl	Siedliska, Krówniki	1	Tak ⁴⁾
15.	Gmina Przemyśl	Pikulice, Grochowce	1	Tak ⁵⁾
16.	Gmina Żurawica	Buszkowiczki	1	Nie
17.	Gmina Żurawica	Żurawica	2	Nie
18.	Gmina Horyniec Zdrój	Horyniec Zdrój	1	Tak ⁶⁾
19.	Miasto Sanok	Sanok	1	Nie
20.	Gmina Solina	Rajskie	1	Nie
21.	Gmina Ustrzyki Dolne	Trzcianiec	1	Nie

1) Decyzją nr 06/78 z dnia 16.01.1978 r. przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów;

2) Decyzją nr 026/75 z dnia 03.11.1975 r. Komisji Lokalizacyjnej przy Komisji Planowania, przy Radzie Ministrów;

3) Poligon „Nowa Dęba”;

4) Decyzją nr 3/78 z dnia 10.01.1975 r. Komisji Lokalizacyjnej przy Komisji Planowania, przy Radzie Ministrów.

5) Decyzja Wojewody Przemyskiego nr UAN-V-1/7350/5/92 z dnia 20.07.1992 r.

6) Teren Nadleśnictwa Lubaczów i Agencji Nieruchomości Rolnych.

Źródło: opracowanie własne PPBP w Rzeszowie na podstawie Decyzji Nr 38/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 10 lutego 2017 r. zmieniająca decyzję w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON z 2017 r. poz. 33).

⁶² Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz.520 z późn. zm.)

Dla potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa na obszarze województwa podkarpackiego przewiduje się:

- 1) zabezpieczenie istniejących oraz w miarę potrzeby tworzenie nowych terenów zamkniętych i ich stref ochronnych (tabela 3);
- 2) utrzymanie na terenie gminy Czarna (powiat dębicki) w ciągu autostradowym A4, na odcinku Kraków – Rzeszów drogowego odcinka lotniskowego „JAŻWINY” wraz z jego powierzchniami ograniczającymi (drogowy odcinek lotniskowy został zrealizowany).

**OBSZARY FUNKCJONALNE
WRAZ Z ZASADAMI
ZAGOSPODAROWANIA**

V

V. OBSZARY FUNKCJONALNE WRAZ Z ZASADAMI ZAGOSPODAROWANIA

Wymóg określenia w planie zagospodarowania przestrzennego województwa obszarów funkcjonalnych, wynika bezpośrednio z przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Zgodnie z ustawową definicją przez obszar funkcjonalny należy rozumieć obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych, stanowiący zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju.

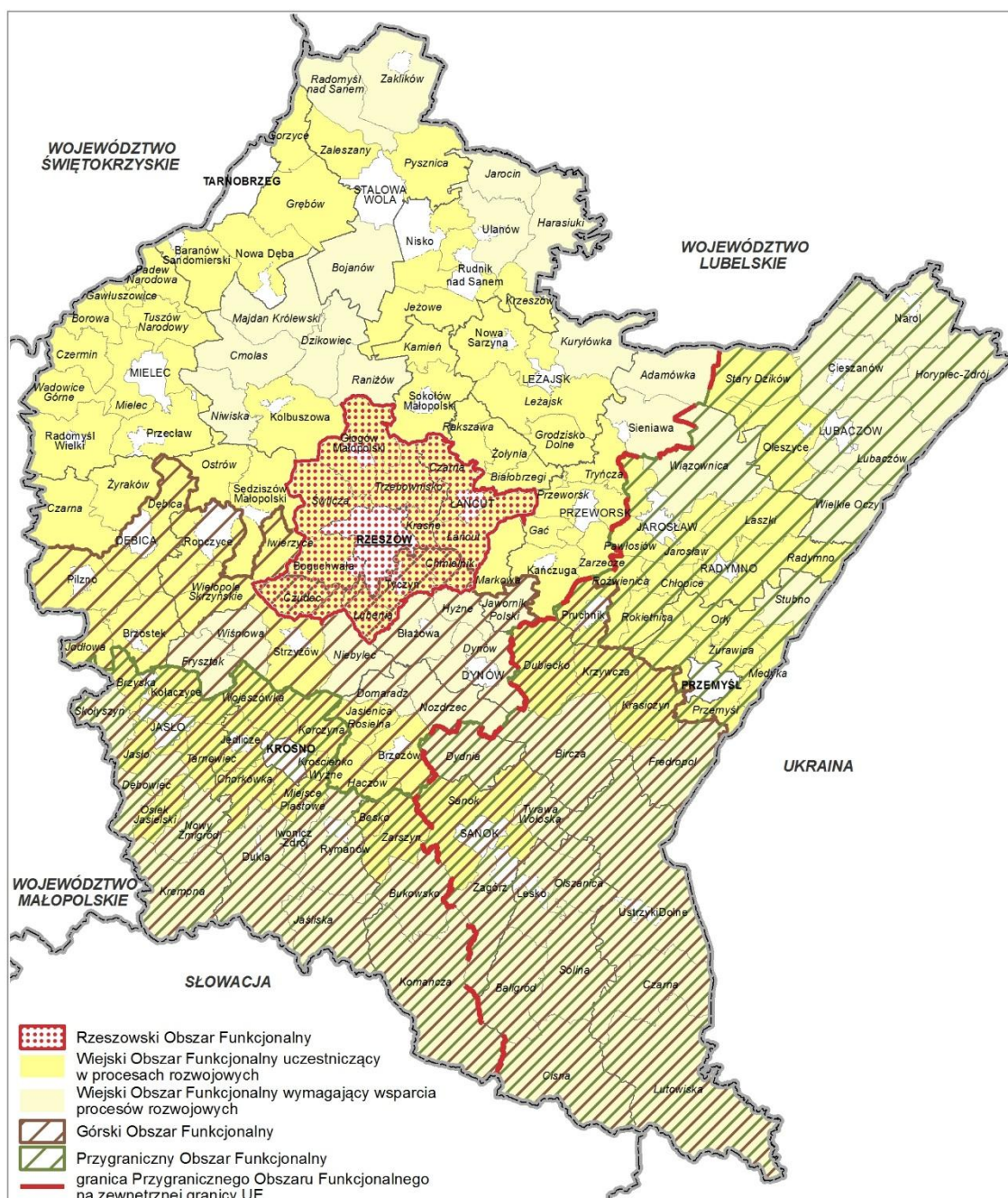
Na terenie województwa podkarpackiego wyznaczone zostały dwa typy obszarów:

- obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym – jako obszary funkcjonalne o istotnym znaczeniu dla polityki przestrzennej kraju (określone zgodnie z KPZK 2030 oraz z ustawą o pizp);
- obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym – jako obszary funkcjonalne o istotnym znaczeniu dla polityki przestrzennej województwa (określone przez samorząd województwa).

1. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU PONADREGIONALNYM

W województwie podkarpackim obszarami funkcjonalnymi o znaczeniu ponadregionalnym są:

- miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego - Rzeszowski Obszar Funkcjonalny;
- Wiejski Obszar Funkcjonalny;
- obszar funkcjonalny szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej tj. Górski Obszar Funkcjonalny;
- Przygraniczny Obszar Funkcjonalny.

Rys. 18. Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym

Źródło: Opracowanie własne PBPP w Rzeszowie

1.1. MIEJSKI OBSZAR FUNKCJONALNY OŚRODKA WOJEWÓDZKIEGO (RZESZOWSKI OBSZAR FUNKCJONALNY)

Zasady delimitacji

Zgodnie z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030), Miejskie Obszary Funkcjonalne (MOF) są to układy osadnicze ciągle przestrzennie, złożone z odrębnych administracyjnie jednostek. Obejmują zwarte obszary miast oraz powiązane z nimi funkcjonalnie strefy zurbanizowane.

Administracyjnie obszary te mogą obejmować zarówno gminy miejskie i wiejskie, jak i miejsko-wiejskie. Miejskie obszary funkcjonalne podzielono na cztery podtypy ośrodków: wojewódzkie (w tym metropolitalne), regionalne, subregionalne i lokalne.

Rzeszów w systemie osadniczym kraju, zgodnie z KPZK 2030, został zaliczony do kategorii miast wojewódzkich, pełniących oprócz funkcji regionalnych, szereg funkcji o znaczeniu krajowym, w tym metropolitalnych. Rzeszów położony w centralnej części województwa stanowi istotny węzeł komunikacyjny na kierunkach wschód-zachód i północ-południe, uzupełniony o zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie miasta port lotniczy Rzeszów-Jasionka. Jako stolica województwa podkarpackiego stanowi główny ośrodek regionu pełniący funkcje administracyjne, szkolnictwa wyższego, naukowo-badawcze i szerokiego zakresu usług: edukacyjnych, ochrony zdrowia, kultury i handlu.

Zgodnie z ustaleniami KPZK 2030 delimitacja obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich powinna zostać przeprowadzona na poziomie regionalnym w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, przy wykorzystaniu kryteriów wypracowanych przez stronę rządową i samorządową, partnerów społecznych i gospodarczych. Ze względu na brak rozporządzenia określającego jednolite kryteria, delimitacja miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego tj. Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, przeprowadzona została w Podkarpackim Biurze Planowania Przestrzennego w Rzeszowie w 2012 r. w ramach prac nad zmianą PZPWP w trzech etapach, z zastosowaniem:

- metody badawczej korelacyjno-wagowej;
- metody badawczej na podstawie uproszczonego modelu rozwoju gospodarczego układu lokalnego (wg M. Smętkowskiego)⁶³;
- analizy dojazdów do pracy;
- analizy dostępności komunikacyjnej;
- analizy powiązań funkcjonalno-przestrzennych.

Charakterystyka obszaru i potencjał rozwojowy

Rzeszowski Obszar Funkcjonalny położony jest w centralnej części województwa podkarpackiego i zajmuje powierzchnię 1 048 km², co stanowi 5,8% powierzchni województwa. Na terenie ROF zamieszkuje 356 331 osób⁶⁴, czyli ok. 17% populacji województwa. Najludniejszą gminą Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego jest miasto Rzeszów, które skupia 51,4% ogólnej ludności całego obszaru funkcjonalnego. Średnia gęstość zaludnienia obszaru wynosi 340 os./km² i jest niemal trzykrotnie wyższa od średniej dla województwa podkarpackiego (119 os./km²). Rzeszowski Obszar Funkcjonalny posiada znaczny potencjał ludzki, który stanowi o możliwościach jego rozwoju.

---

⁶³ M. Smętkowski, B. Jałowiecki, G. Gorzelak, *Obszary metropolitalne w Polsce: problemy rozwojowe i delimitacja*, Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych (EUROREG) – raporty i analizy, Warszawa 2008.

⁶⁴ GUS – BDL (stan na 31.12.2013r.)

Tabela 4. Charakterystyka gmin ROF (stan na 31.12.2013 r.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia [km ²]	Liczba ludności [os.]	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
Rzeszów	116	183 108	1 578
Pozostałe gminy ROF w tym:	931	173 223	186
Boguchwała	89	19 459	219
Chmielnik	53	6 762	128
Głogów Małopolski	145	19 223	133
Krasne	39	10 659	273
Lubenia	55	6 504	118
Świlcza	112	16 192	144
Trzebownisko	90	20 565	228
Tyczyn	59	11 464	194
Czarna	78	11 335	145
Łańcut (m)	19	18 074	931
Łańcut (w)	107	21 265	200
Czudec	85	11 721	138
Łącznie	1 047	356 331	340

Źródło: opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie BDL GUS

Uwaga: W związku ze zmianą granic od 01.01.2017 r. powierzchnia miasta Rzeszowa wynosi 120 km², a gminy Świlcza 108 km².

Mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Rzeszów, ośrodek wojewódzki pełniący szereg funkcji metropolitalnych; – Policentryczna struktura osadnicza dająca możliwości wielofunkcyjnego rozwoju obszaru; – Rozwój specjalnych stref ekonomicznych; – Rozwój działalności przemysłowej w bezpośrednim sąsiedztwie Rzeszowa; – Wysoki wskaźnik przedsiębiorczości w miastach ROF; – Specjalizacja obszaru w zakresie nowoczesnych technologii (klaster przemysłu lotniczego Dolina Lotnicza); – Notowany w ostatnich latach wzrost liczby mieszkańców zarówno dla całego obszaru, jak również większości tworzących go gmin; – Dostępność usług wyższego rzędu, w tym szkolnictwa wyższego specjalistycznej opieki medycznej, instytucji kultury; – Organizacja wydarzeń kulturalnych o znaczeniu krajowym i międzynarodowym; – Korzystne położenie na skrzyżowaniu głównych szlaków komunikacyjnych drogowych i kolejowych, międzynarodowy port lotniczy; – Zróżnicowane walory przyrodnicze, stwarzające możliwość rozwoju funkcji sportowo-rekreacyjnych i turystycznych; – Duże zasoby dziedzictwa kulturowego; 	<ul style="list-style-type: none"> – Peryferyjne położenie ROF w przestrzeni kraju (makroregion Polski Wschodniej); – Brak dogodnego połączenia drogowego oraz kolejowego ze stolicą; – Niezadowalający stopień zagospodarowania zasobów przyrodniczych dla celów sportowo-rekreacyjnych i turystycznych; – Brak spójnej i zintegrowanej oferty turystycznej; – Systematyczny proces starzenia się ludności; – Niski poziom przedsiębiorczości na terenach wiejskich; – Niewystarczająca ilość obiektów biurowych na potrzeby rozwoju usług dla biznesu – usług outsourcingu; – Niewystarczające powiązania komunikacyjne wewnętrzne i zewnętrzne; – Brak zintegrowanego centrum komunikacyjnego.

– Sprzyjające warunki rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej na terenach wiejskich ROF.	
--	--

Priorytet rozwojowy

Wzmocnienie pozycji Rzeszowa w przestrzeni krajowej i europejskiej dynamizujące procesy rozwojowe Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego i całego województwa.

Funkcje rozwojowe

- Podstawowe – produkcyjna, usługowa i mieszkaniowa;
- Towarzyszące – turystyczna, rolnicza;

Funkcje rozwojowe zostały zróżnicowane dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym, znajdujących się w obrębie ROF (część V rozdziały 2.4, 2.5, 2.6).

Wskaźniki rozwojowe obszaru

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Docelowy kierunek zmiany	Źródło danych
1.	Przyrost/ubytok rzeczywisty na 1000 ludności	+5,8	zwiększenie	BDL GUS
2.	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	57	zmniejszenie	BDL GUS
3.	Liczba osób pracujących na 1000 ludności	309	zwiększenie	BDL GUS
4.	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności	1029	zwiększenie	BDL GUS
5.	Udział % podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w przemyśle i budownictwie (sekcje B+C+D+E+F) w ogólnej liczbie podmiotów	19,0	zwiększenie	BDL GUS
6.	Udział % podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w usługach wyższego rzędu (sekcje J+R) w ogólnej liczbie podmiotów	5,8	zwiększenie	BDL GUS
7.	Udział % gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w działalności profesjonalnej, naukowej i usługach administrowania (sekcja M+N) w ogólnej liczbie podmiotów	15,3	zwiększenie	BDL GUS

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) dalszy rozwój funkcji metropolitalnych Rzeszowa;
- 2) rozwój przemysłu wysokich technologii;
- 3) wzmocnienie potencjału społecznego i gospodarczego ośrodków miejskich stymulujących rozwój ROF;
- 4) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym;
- 5) integracja i rozwój transportu publicznego;

- 6) poprawa ładu przestrzennego, ochrona i racjonalne wykorzystanie przestrzeni niezurbanizowanej;
- 7) rozwój kapitału ludzkiego;
- 8) wzrostu poziomu życia mieszkańców;
- 9) ochrona zasobów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego;
- 10) rozwój rekreacji i różnych form usług turystycznych;
- 11) rozwój rolnictwa ekologicznego i specjalistycznego.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) rozwój bazy dla usług wyższego rzędu, w tym: szkolnictwa wyższego, nauki, kultury, sztuki, obsługi biznesu, specjalistycznych usług medycznych, działalności kongresowo-wystawienniczej;
- 2) rozwój terenów inwestycyjnych przy zapewnieniu dogodnego ich skomunikowania i uzbrojenia oraz odpowiedniej ilości terenów zieleni;
- 3) uporządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz kształtowanie przestrzeni publicznej Rzeszowa i Łańcuta opartej na strefie zabudowy śródmiejskiej o wysokim potencjale kulturowym;
- 4) dbałość o centra ośrodków osadniczych, ze szczególnym uwzględnieniem rewaloryzacji obiektów zabytkowych;
- 5) rewitalizacja terenów i obiektów zdegradowanych;
- 6) ukierunkowanie gospodarki na rozwój nowych technologii i zwiększanie udziału w gospodarce sektorów innowacyjnych, między innymi poprzez rozwój istniejącej i tworzenie nowej infrastruktury, integrującej potencjał naukowo-badawczy z sektorem gospodarczym;
- 7) rozwój infrastruktury turystycznej, w tym turystyki biznesowej oraz bazy rekreacyjnej;
- 8) ochrona przed zabudową terenów predysponowanych do rozwoju funkcji rolniczej oraz turystyczno-wypoczynkowej;
- 9) przeciwdziałanie degradacji terenów otwartych, zwłaszcza cennych pod względem kulturowym i przyrodniczym;
- 10) rozwój wewnętrznych powiązań komunikacyjnych i zintegrowanego systemu transportu publicznego łączących Rzeszów z jego obszarem funkcjonalnym;
- 11) wzmacnianie zewnętrznych powiązań komunikacyjnych z regionem oraz z najważniejszymi ośrodkami Polski i Europy, w tym m.in.: budowa drogi ekspresowej S19, dalszy rozwój lotniska Rzeszów-Jasionka; poprawa stanu technicznego infrastruktury kolejowej i uruchomienie połączeń pomiędzy Rzeszowem, a miastami subregionalnym;
- 12) uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią i narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemi.

1.2. WIEJSKI OBSZAR FUNKCJONALNY

Zasady delimitacji

W ramach KPZK 2030 wyróżniono dwa typy wiejskich obszarów funkcjonalnych:

- obszary wiejskie uczestniczące w procesach rozwojowych; celem polityki przestrzennej na tych obszarach jest utrzymanie i rozwijanie więzi społeczności lokalnych oraz zachowanie prawidłowych relacji pomiędzy istniejącymi strukturami przestrzennymi; najważniejszym zagrożeniem dla tych obszarów są dezintegracja i niepełne procesy urbanizacyjne; obszary te powinny zostać wyznaczone w ramach strategii rozwoju województwa i planu zagospodarowania przestrzennego województwa, jako obszary o dobrych warunkach do rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych;
- obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych; ich identyfikacja i wyznaczenie na poziomie regionalnym służyć będzie wprowadzeniu różnego typu działań z zakresu planowania przestrzennego; dokonanie delimitacji obszarów wiejskich wymagających wsparcia procesów rozwojowych jest obligatoryjne w odniesieniu do planu zagospodarowania przestrzennego województwa i strategii rozwoju województwa.

Obszary wiejskie są definiowane, jako tereny pozostające poza granicami miast. Takie podejście wynika m.in. z dostępności danych statystycznych publikowanych przez GUS. Analizą objęto gminy wiejskie i tereny wiejskie z gmin miejsko-wiejskich.

W celu wyznaczenia na terenie województwa podkarpackiego wiejskiego obszaru funkcjonalnego opracowano diagnozę stanu istniejącego i uwarunkowania rozwoju obszarów wiejskich województwa podkarpackiego.

Kwantyfikacja poszczególnych wyznaczników rozwoju społeczno-gospodarczego doprowadziła do wyboru wskaźników, które w sposób pośredni lub bezpośredni obrazują poziom i jakość życia na danym obszarze, a tym samym kwalifikują poszczególne gminy do jednego z typów wiejskiego obszaru funkcjonalnego. W związku z tym przeanalizowano wybrane aspekty rozwoju obszarów wiejskich województwa podkarpackiego w zakresie potencjału demograficznego, infrastruktury społecznej, warunków mieszkaniowych i infrastruktury technicznej, działalności gospodarczej, potencjału przyrodniczego i zasobów kulturowych. Obszerny zestaw danych statystycznych pozwolił nie tylko zdiagnozować i scharakteryzować stan obecny, ale również pokazać procesy i zjawiska, jakie zachodziły w ostatnich latach na podkarpackiej wsi. Łącznie analizą objęto 110 gmin wiejskich i 34 tereny wiejskie z gmin miejsko-wiejskich, co stanowi 90% ogółu gmin województwa podkarpackiego.

Wiejski obszar funkcjonalny województwa podkarpackiego obejmuje gminy wiejskie i tereny wiejskie z gmin miejsko-wiejskich (tabela 5), o powierzchni 16 660 km², co stanowi 93,4% powierzchni województwa. Ze względu na dużą powierzchnię omawianego obszaru, różnorodność potencjałów i funkcji właściwych dla poszczególnych gmin, poniżej oddzielnie scharakteryzowano Wiejski Obszar

Funkcjonalny uczestniczący w procesach rozwojowych oraz Wiejski Obszar Funkcjonalny wymagający wsparcia. Wskazano różnice i analogie między wyznaczonymi typami obszaru funkcjonalnego, ich potencjały i bariery rozwojowe oraz określono wiodące kierunki i zasady zagospodarowania.

Poszczególne gminy WOF znajdują się również w obrębie innych ponadregionalnych obszarów funkcjonalnych, w granicach obszarów o znaczeniu regionalnym wg typologii KPZK 2030 oraz w obrębie obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym, które są omówione w niniejszym opracowaniu.

1.2.1. Wiejski obszar funkcjonalny uczestniczący w procesach rozwojowych

Charakterystyka obszaru i potencjał rozwojowy

Wiejski Obszar Funkcjonalny (WOF) uczestniczący w procesach rozwojowych obejmuje powierzchnię⁶⁵ 8 413 km², co stanowi 47,1% powierzchni obszaru województwa podkarpackiego i 50,5% wiejskiego obszaru funkcjonalnego. Zamieszkuje go 888,6 tys. osób, a średnia gęstość zaludnienia obszaru wynosi 107 os./km² (dla województwa 119 os./km²). W obrębie tego obszaru przyrost rzeczywisty w 2013 r. wyniósł 1 514 osób (dla ogółu obszarów wiejskich województwa przyrost rzeczywisty był ujemny i wynosił -3 102).

Mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Korzystny układ komunikacyjny – położenie na trasie przebiegu drogowych i kolejowych szlaków komunikacyjnych, dostępność do międzynarodowego portu lotniczego; – Lokalizacja ośrodka wojewódzkiego (Rzeszów) oraz miast subregionalnych (Krosno, Mielec, Przemyśl, Stalowa Wola, Tarnobrzeg) sprzyjająca rozprzestrzenianiu trendów rozwojowych na obszar wiejski; – Lokalne powiatowe ośrodki miejskie stanowiące dla obszaru wiejskiego zaplecze obsługi rolnictwa i usług podstawowych; – Korzystne warunki przyrodnicze do prowadzenia działalności rolniczej; – Duża liczba zakładów i firm przemysłowych o wysokim stopniu dostosowania do wymogów gospodarki rynkowej; – Duży potencjał do wykorzystania w funkcjonujących strefach ekonomicznych; – Rozwinięta sieć osadnicza przy głównych trasach komunikacyjnych; – Korzystna sytuacja demograficzna – dodatnie saldo migracji, dodatni przyrost naturalny; – Duże zasoby ludności w wieku produkcyjnym. 	<ul style="list-style-type: none"> – Peryferyjne położenie obszaru w przestrzeni kraju (makroregion Polski Wschodniej); – Niekorzystna struktura agrarna gospodarstw rolnych; – Niewystarczający poziom organizacji rynków rolnych, w tym słaba integracja produkcji rolniczej z sektorem przetwórczym; – Niedostateczne wykorzystanie zasobów przyrodniczych i kulturowych do rozwoju różnych form turystyki; – Niekorzystne zmiany demograficzne; – Występujące zjawisko suburbanizacji i rozpraszania zabudowy, przyczyniające się do degradacji wiejskich terenów otwartych; – Konflikty przestrzenne wynikające z położenia terenów o wysokim i bardzo wysokim potencjale rolniczym w strefie intensywnego rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej; – Brak dostatecznych zabezpieczeń przeciwpowodziowych i przeciwoświejskich.

⁶⁵ Bank Danych Lokalnych GUS (stan na 31.12.2014 r.)

Priorytet rozwojowy

Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.

Funkcje rozwojowe

- Podstawowa – rolnicza;
- Towarzyszące – obsługi ludności i rolnictwa, przemysłowa.

Funkcje rozwojowe zostały zróżnicowane dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym, znajdujących się w obrębie WOF (część V dział 2).

Wskaźniki rozwojowe obszaru

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Docelowy kierunek zmiany	Źródło danych
1.	Przyrost/ubytok rzeczywisty na 1000 ludności WOF ogółem (2013 r.)	1,7	zwiększenie	BDL GUS
2.	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w WOF ogółem (2013 r.)	59	zmniejszenie	BDL GUS
3	Udział użytków rolnych w powierzchni WOF ogółem (2013 r.)	65,4%	zwiększenie	BDL GUS
4.	Średnia powierzchnia gospodarstw rolnych w WOF ogółem	2,9 ha*	zwiększenie	BDL GUS
5.	Udział podmiotów gospodarczych z sekcji A dział 02 w ogólnej liczbie podmiotów gosp. wpisanych do rejestru REGON w WOF ogółem (2013 r.)	0,9%	zwiększenie	BDL GUS
6.	Udział podmiotów gospodarczych z sekcji przemysł (B+C+D+E) i budownictwo (F) w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w WOF ogółem (2013 r.)	30,0%	zwiększenie	BDL GUS
7.	Liczba miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych na 1 000 ludności w WOF ogółem (2013 r.)	9,5	zwiększenie	BDL GUS

*wartość wskaźnika aktualna na 2010 r. dla gmin wiejskich i gmin miejsko-wiejskich – dane z PSR

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) rozwój gospodarki rolnej, leśnej oraz działalności pozarolniczej;
- 2) rozwój kapitału ludzkiego oraz wzrost poziomu życia mieszkańców;
- 3) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym;
- 4) wzmocnienie powiązań obszarów wiejskich z ośrodkami miejskimi – włączenie terenów wiejskich otaczających miasta w procesy rozwojowe;
- 5) ochrona terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych;
- 6) racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego;
- 7) rozwój infrastruktury technicznej i transportowej.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) zagospodarowanie terenów wiejskich umożliwiające wzrost towarowości w rolnictwie;
- 2) rozwój powiązań komunikacyjnych drogowych i kolejowych, poprawiający wewnętrzną i zewnętrzną dostępność obszaru;
- 3) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
- 4) rozwój rolnictwa dostosowanego do lokalnych warunków, poprawa struktury agrarnej gospodarstw;
- 5) rozwój i modernizacja bazy usług publicznych.

1.2.2. Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych**Charakterystyka obszaru i potencjał rozwojowy**

Wiejski Obszar Funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych obejmuje gminy wiejskie i miejsko-wiejskie położone poza WOF uczestniczącym w procesach rozwojowych. Zajmuje powierzchnię 8 247 km², co stanowi 46,3% powierzchni obszaru województwa podkarpackiego i 49,5% wiejskiego obszaru funkcjonalnego. Teren ten zamieszkuje 354,7 tys. osób, a średnia gęstość zaludnienia wynosi 43 os./km² i jest prawie trzykrotnie niższa od gęstości zaludnienia województwa (119 os./km²).

Mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Bogactwo i zróżnicowanie środowiska przyrodniczego i kulturowego, na terenach wiejskich sprzyjające rozwojowi usług turystycznych; – Znaczny udział usług turystycznych w strukturze sektorowej działalności gospodarczej, z rozbudowaną bazą noclegową agroturystyki, a także istniejąca baza uzdrowiskowa; – Korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego i specjalistycznej produkcji rolniczej oraz hodowli zwierząt; – Dobrze rozwinięty przemysł drzewny oparty o lokalne zasoby leśne. 	<ul style="list-style-type: none"> – Peryferyjne położenie części obszaru w województwie; – Słaba dostępność komunikacyjna obszaru, zarówno w układzie krajowym, jaki i wojewódzkim, ograniczająca atrakcyjność inwestycyjną; – Niewielki udział w procesach rozwojowych województwa miast małych i średniej wielkości – Niewystarczający dostęp do podstawowej infrastruktury technicznej, ekonomicznej i społecznej na terenach wiejskich; – Niekorzystne trendy demograficzne (depupacja spowodowana odpływem migracyjnym i niskim przyrostem naturalnym, starzenie się społeczeństwa) oraz wysoki poziom bezrobocia; – Wysoki udział obszarów prawnie chronionych w ogólnej powierzchni ograniczający rozwój gospodarczy obszaru; – Mało konkurencyjne rolnictwo dominujące w strukturze gospodarki obszaru (niskotowarowe i rozdrobnione); – Niski poziom udziału przemysłu w bazie ekonomicznej miast.

Priorytet rozwojowy

Stwarzanie warunków dla poprawy jakości życia mieszkańców.

Funkcje rozwojowe

- Podstawowa – rolnicza;
- Towarzyszące – turystyczno-rekreacyjna i uzdrowiskowa.

Funkcje rozwojowe zostały zróżnicowane dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym, znajdujących się w obrębie WOF (część V, dział 2).

Wskaźniki rozwojowe obszaru

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Docelowy kierunek zmiany	Źródło danych
1.	Przyrost/ubytok rzeczywisty na 1000 ludności WOF ogółem (2013 r.)	-1,1	zwiększenie	BDL GUS
2.	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w WOF ogółem (2013 r.)	54	zmniejszenie	BDL GUS
3.	Udział użytków rolnych w powierzchni WOF ogółem (2013 r.)	39,6%	zwiększenie	BDL GUS
4.	Średnia powierzchnia gospodarstw rolnych w WOF ogółem	4,3 ha	zwiększenie	BDL GUS
5.	Udział podmiotów gospodarczych z sekcji A dział 02 (leśnictwo i pozyskiwanie drewna) w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w WOF ogółem (2013 r.)	6,3%	zwiększenie	BDL GUS
6.	Udział podmiotów gospodarczych z sekcji przemysł (B+C+D+E) i budownictwo (F) w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w WOF ogółem (2013 r.)	29,5%	zwiększenie	BDL GUS
7.	Liczba miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych na 1 000 ludności w WOF ogółem (2013 r.)	23,4	zwiększenie	BDL GUS

*wartość wskaźnika aktualna na 2010 r. dla gmin wiejskich i gmin miejsko-wiejskich – dane z PSR

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) rozwój rolnictwa ekologicznego opartego na gospodarstwach rodzinnych;
- 2) rozwój działalności gospodarczej związanej z gospodarką rolną i turystyką;
- 3) rozwój kapitału ludzkiego oraz wzrost poziomu życia mieszkańców;
- 4) wzmocnienie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z lokalnymi ośrodkami osadniczymi;
- 5) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym;
- 6) ochrona terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych;
- 7) racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego;

- 8) rozwój turystyki, w tym agroturystyki, funkcji sportowo-rekreacyjnych i uzdrowiskowych.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) rozwój bazy usług publicznych;
- 2) zapobieganie procesom rozpraszania zabudowy powodującym degradację terenów otwartych i przydatnych dla rolnictwa;
- 3) ochrona zasobów leśnych oraz rozwój zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej;
- 4) poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową;
- 5) rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnej i turystycznej, w tym agroturystyki oraz lecznictwa uzdrowiskowego z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

1.3. GÓRSKI OBSZAR FUNKCJONALNY

Zasady delimitacji

Górski Obszar Funkcjonalny (GOF) to obszar występowania szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej, którego zasięg oddziaływania wykracza poza sferę lokalną i regionalną. Jest to obszar wyznaczany na podstawie typu potencjału rozwojowego, wymagający specjalnych działań, które należy podejmować w zakresie polityki przestrzennej i społeczno-gospodarczej oraz koordynacji działań na poziomie makroregionalnym. Zgodnie z art. 39 ust. 3 pkt 4 i art. 49b ustawy o pizp, granice i zasady zagospodarowania GOF, jako obszaru funkcjonalnego o znaczeniu ponadregionalnym, powinny być określone w PZPWP.

Obecnie brak jest prawnie ustalonych, jednolitych kryteriów definiowania obszaru górskiego; za Górski Obszar Funkcjonalny w województwie podkarpackim uznano pasmo Karpat⁶⁶.

Analizie poddano również gminy, których do 50% powierzchni znajduje się na terenie Karpat Zewnętrznych uwzględniając warunek, że różnica wysokości między najwyższym a najniższym punktem leżącym na terenie gminy wynosi, co najmniej 300 metrów. Żadna z analizowanych gmin nie spełniła założonego kryterium wysokościowego.

Górski Obszar Funkcjonalny w województwie podkarpackim obejmuje 70 gmin położonych na terenie 13 powiatów ziemskich i 1 powiatu grodzkiego (tabela 5).

---

⁶⁶ Granica Pasma Karpat Zewnętrznych wg J. Kondracki, *Geografia Regionalna Polski*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2001.

Charakterystyka obszaru i potencjał rozwojowy

Wg danych GUS z 2013 r. Górski Obszar Funkcjonalny (GOF) obejmuje powierzchnię 8 219 km², co stanowi ok. 46% powierzchni obszaru województwa, a zamieszkuje go 754,37 tys. osób, co stanowi 35,4% liczby ludności województwa. Średnia gęstość zaludnienia obszaru wynosi 92 os./km² (średnia dla województwa – 119 os./km²).

Mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Bardzo wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe; – Znaczne zasoby kulturowe; – Dobrze rozwinięty przemysł oparty na tradycjach górniczych wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego, szklarskich oraz lotniczych; – Korzystny udział usług turystycznych w strukturze działalności gospodarczej; – Dobrze rozwinięta baza uzdrowiskowa i agroturystyczna; – Korzystne warunki przyrodnicze do rozwoju rolnictwa ekologicznego oraz specjalistycznej produkcji rolnej (np. winiarstwo, pszczelarstwo) i hodowlanej (tradycje pasterskie); – Dobrze rozwinięta sieć szlaków kulturowych i tras turystycznych; – Atrakcyjne produkty turystyczne. 	<ul style="list-style-type: none"> – Peryferyjne położenie obszaru w stosunku do głównych centrów życia gospodarczego Polski; – Rozdrobniona i niskotowarowa struktura agrarna gospodarstw rolnych; – Brak dogodnych połączeń w zakresie komunikacji drogowej i kolejowej; – Niska dostępność komunikacyjna (zwłaszcza w części południowej i wschodniej); – Niski poziom zaludnienia, niekorzystna sytuacja demograficzna; – Starzenie się społeczeństwa i wysokie obciążenie grupy w wieku produkcyjnym grupami w wieku nieprodukcyjnym; – Znaczne rozproszenie zabudowy powodujące degradację wiejskich terenów otwartych, szczególnie o wysokich walorach krajobrazowych; – Niedostateczne wykorzystanie zasobów przyrodniczych i kulturowych do rozwoju różnych form turystyki; – Brak różnorodnej i atrakcyjnej bazy turystycznej oraz sezonowość ruchu turystycznego; – Brak dostatecznych zabezpieczeń przeciwpowodziowych i przeciwoświejskich; – Ukształtowanie terenu niekorzystne dla działań inwestycyjnych, zwłaszcza inwestycji liniowych.

Priorytet rozwojowy

Aktywizacja społeczno-gospodarcza w oparciu o potencjał przyrodniczo-kulturowy.

Funkcje rozwojowe

- Podstawowa – turystyczno-usługowa;
- Towarzysząca – produkcyjna i rolnicza.

Funkcje rozwojowe zostały zróżnicowane dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym, znajdujących się w obrębie GOF (część V rozdziały: 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8).

Wskaźniki rozwojowe obszaru

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Docelowy kierunek zmiany	Źródło danych
1.	Przyrost/ubytok rzeczywisty na 1000 ludności (2013 r.)	-1,1	zwiększenie	BDL GUS
2.	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (2013 r.)	57,7	zmniejszenie	BDL GUS
3.	Liczba osób pracujących na 1000 ludności	152	zwiększenie	BDL GUS
4.	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności (2013 r.)	669	zwiększenie	BDL GUS
5.	Udział % podmiotów gospodarczych oferujących usługi zakwaterowania i gastronomii (sekcja I) w ogólnej liczbie podmiotów (2013 r.)	3,5	zwiększenie	BDL GUS
6.	Liczba osób korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych – Polacy ⁽¹⁾ i turyści zagraniczni ⁽²⁾	– 496 241 ⁽¹⁾ – 12 187 ⁽²⁾	zwiększenie	BDL GUS
7.	Liczba gospodarstw agroturystycznych ⁽³⁾ i ilość miejsc noclegowych ⁽⁴⁾ (01.2015 r.)	– 452 ⁽³⁾ – 4 863 ⁽⁴⁾	zwiększenie	Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) rozwój różnych form usług turystycznych i uzdrowiskowych;
- 2) ochrona terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych;
- 3) rozwój gospodarki rolnej i przemysłu;
- 4) rozwój infrastruktury technicznej i transportowej;
- 5) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) rozwój społeczno-gospodarczy z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju;
- 2) poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową;
- 3) tworzenie warunków rozwoju powiązań komunikacyjnych, społecznych i gospodarczych pomiędzy ośrodkami miejskimi a obszarami wiejskimi;
- 4) rozwój rolnictwa ekologicznego, w tym: form specjalistycznej produkcji rolniczej (winiarstwo, pszczelarstwo) z zachowaniem wysokiej jakości środowiska przyrodniczego;
- 5) ochrona zasobów leśnych oraz rozwój zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej;
- 6) rozwój infrastruktury turystycznej w dostosowaniu do zasad ochrony obszarów cennych przyrodniczo i kulturowo;
- 7) ochrona walorów przyrodniczych i klimatycznych miejscowości uzdrowiskowych;
- 8) przeciwdziałanie suburbanizacji i rozpraszaniu zabudowy na terenach otwartych oraz dostosowanie zabudowy do otaczającego krajobrazu;

- 9) wzmocnienie roli ośrodków miejskich – rozwój innowacyjnego przemysłu i bazy usług publicznych;
- 10) uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i zagrożonych osuwiskami;
- 11) budowa małych zbiorników wodnych celem zwiększenia zdolności retencyjnej terenów górskich.

1.4. PRZYGRANICZNY OBSZAR FUNKcjONALNY

Zasady delimitacji

W Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020, Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie (KSRR) oraz Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 rozróżnia się dwa rodzaje obszarów przygranicznych. Od czasu wejścia Polski do Unii Europejskiej są to obszary przygraniczne zlokalizowane na zewnętrznej granicy UE oraz obszary przygraniczne położone wzdłuż wewnętrznej granicy państwa członkowskiego UE. Na terenie województwa podkarpackiego występują obydwa typy ww. obszarów.

Granica województwa podkarpackiego na długości 366 km jest równocześnie granicą państwa. Od południa (na odcinku 131 km) województwo podkarpackie graniczy ze Słowacją, od wschodu i częściowo od południa (na odcinku 235 km) z Ukrainą – jest to zewnętrzna granica UE.

Strefa przygraniczna, stosownie do definicji zawartej w Rozporządzeniu (WE) nr 1931/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiającym przepisy dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniającym postanowienia Konwencji z Schengen (Dz. Urz. UE L 405/1 z dnia 30 grudnia 2006 r. z późn. zm.), oznacza strefę, która nie sięga dalej niż 30 kilometrów od granicy. Jednostki podziału administracyjnego, które mają być uznane za strefę przygraniczną, są określone przez zainteresowane państwa w umowach dwustronnych, o których mowa w art. 13. Jeżeli część którejkolwiek takiej jednostki jest położona między 30 a 50 kilometrem od linii granicy, uznaje się ją mimo to za część strefy przygranicznej.

Strefa przygraniczna wzdłuż zewnętrznej granicy Unii Europejskiej położona na terenie województwa podkarpackiego została zdelimitowana z uwzględnieniem umowy o zasadach małego ruchu granicznego zawartej między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy (Dz.U. z 2009 r., Nr 103, poz. 858), która weszła w życie 1 lipca 2009 r. Zgodnie z załącznikiem nr 1 do ww. umowy zawierającym „Wykaz jednostek podziału administracyjnego znajdujących się w strefie przygranicznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”, na terenie województwa podkarpackiego w strefie tej znajduje się 740 miejscowości.

Biorąc pod uwagę gminę, jako podstawową jednostkę zarządzania przestrzenią kraju, do polsko-ukraińskiej strefy przygranicznej w województwie podkarpackim

zaliczono 43 gminy położone w całości w tej strefie. Gminy te należą do 8 powiatów ziemskich: bieszczadzkiego, brzozowskiego, jarosławskiego, leskiego, lubaczowskiego, przemyskiego, sanockiego oraz miasto Przemyśl (powiat grodzki).

Przy wyznaczaniu strefy przygranicznej wzdłuż granicy ze Słowacją wzięto pod uwagę istniejące powiązania funkcjonalno-przestrzenne. Do polsko-słowackiej strefy przygranicznej położonej po polskiej stronie granicy zaliczono obszary o dobrej dostępności komunikacyjnej oraz powiązaniach gospodarczych i społecznych, tj. wszystkie gminy położone na obszarze 5 powiatów ziemskich graniczących bezpośrednio ze Słowacją, tj.: bieszczadzkim, jasielskim, krośnieńskim, leskim, sanockim oraz miasto Krosno (powiat grodzki). Przy czym powiaty: bieszczadzki i leski położone są jednocześnie na obszarze przygranicznym wzdłuż zewnętrznej granicy UE.

Przygraniczny Obszar Funkcjonalny w województwie podkarpackim obejmuje 68 gmin (tabela 5).

Wyznaczony Przygraniczny Obszar Funkcjonalny (rys. 5) zawiera strefę nadgraniczną, obejmującą 34 gminy w 9 powiatach, w tym 3 miasta: Przemyśl, Lubaczów i Radymno, 8 gmin miejsko-wiejskich i 23 gminy wiejskie, utworzoną na podstawie ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (t.j. Dz. U. z 2015 poz. 930), zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 sierpnia 2005 r. w sprawie wykazu gmin i innych jednostek zasadniczego podziału terytorialnego państwa położonych w strefie nadgranicznej oraz tablicy określającej zasięg tej strefy (Dz. U. z 2005 r. Nr 188, poz. 1580).

Mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Istniejącą infrastrukturą graniczną logistyczną na granicy z Ukrainą; – Bieszczady – rozpoznawalna marka turystyczna w kraju; – Bogactwo dziedzictwa kulturowego wieloetnicznego pogranicza, walory krajobrazowe sprzyjające rozwojowi usług turystycznych; – Znaczny udział usług turystycznych w strukturze sektorowej działalności gospodarczej – istniejąca baza noclegowa, agroturystyczna oraz uzdrowiskowa; – Dobrze rozwinięty przemysł drzewny oparty o lokalne zasoby leśne; – Korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego oraz rozwój specjalistycznej produkcji rolniczej; – Obszary funkcjonalne miast subregionalnych (Przemyśl, Krosno) rozprzestrzeniające trendy rozwojowe na wschodnią i południową część obszaru. 	<ul style="list-style-type: none"> – Peryferyjne położenie obszaru w województwie; – Granica z Ukrainą jako zewnętrzna granica UE oraz Strefy Schengen – istotna bariera rozwoju; – Brak dogodnych połączeń w zakresie komunikacji drogowej i kolejowej; – Niedostateczne wykorzystanie bogatych zasobów przyrodniczych i kulturowych do rozwoju różnych form turystyki; – Depopulacja spowodowana odpływem migracyjnym i niskim przyrostem naturalnym, oraz wysoki poziom, bezrobocia strukturalnego; – Rozdrobniona struktura gospodarstw rolnych i niska towarowość rolnictwa; – Sezonowość ruchu turystycznego; – Dekapitalizacja bazy turystycznej i uzdrowiskowej oraz brak atrakcyjnej i konkurencyjnej oferty turystycznej skierowanej do różnorodnych grup klientów.

Priorytet rozwojowy

Rozwój usług, w tym o charakterze dystrybucyjnym i logistycznym, z uwzględnieniem potrzeb związanych z obronnością i bezpieczeństwem państwa.

Funkcje rozwojowe

- Podstawowe – usługowa, handlowa;
- Towarzyszące – rolnicza i turystyczna.

Funkcje rozwojowe zostały zróżnicowane dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym, znajdujących się w obrębie POF (część V rozdziały: 2.2, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8).

Wskaźniki rozwojowe obszaru

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Docelowy kierunek zmiany	Źródło danych
1.	Przyrost/ubytok rzeczywisty na 1000 ludności (2013 r.)	-2,2	zwiększenie	BDL GUS
2.	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (2013 r.)	57	zmniejszenie	BDL GUS
3.	Liczba osób pracujących na 1000 ludności (2013 r.)	183	zwiększenie	BDL GUS
4.	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności (2013 r.)	735	zwiększenie	BDL GUS
5.	Udział % podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w usługach zakwaterowania i gastronomii (sekcja I) w ogólnej liczbie podmiotów (2013 r.)	3,7	zwiększenie	BDL GUS
6.	Udział % podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w usługach handlu i usługach transportowych i magazynowych (sekcja G +H) w ogólnej liczbie podmiotów (2013 r.)	34,3	zwiększenie	BDL GUS

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) poprawa dostępności komunikacyjnej w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym;
- 2) wzmocnienie funkcjonalne ośrodków miejskich;
- 3) rozwój gospodarki rolnej i leśnej;
- 4) rozwój funkcji turystycznej w dostosowaniu do zasad ochrony obszarów cennych przyrodniczo i kulturowo.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) zagospodarowanie przestrzenne obszaru z uwzględnieniem potrzeb związanych z obronnością i bezpieczeństwem publicznym;
- 2) rozwój i modernizacja infrastruktury granicznej, transportowej i logistycznej;
- 3) integrowanie systemów komunikacyjnych i usprawnienie powiązań transportowych;

- 4) wspieranie rozwoju nowych funkcji, zwiększających zakres świadczonych usług o charakterze ponadlokalnym, w tym logistycznych;
- 5) poprawa dostępu do usług publicznych zlokalizowanych w miastach i na obszarach wiejskich;
- 6) współpraca transgraniczna w zakresie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego, realizacja i koordynacja wspólnych działań i projektów, zapewniających integrację planowania w zakresie ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz infrastruktury transgranicznej.

Tabela 5. Gminy województwa podkarpackiego w obszarach funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym

Lp.	Gmina	Miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego Rzeszowa (Rzeszowski Obszar Funkcjonalny)	Wiejski Obszar Funkcjonalny uczestniczący w procesach rozwojowych	Wiejski Obszar Funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych	Górski Obszar Funkcjonalny	Przygraniczny Obszar Funkcjonalny
		1	2	3	4	5
1	Adamówka			+		
2	Baligród			+	+	+
3a	Baranów Sandomierski (obszar miejski)					
3b	Baranów Sandomierski (obszar wiejski)		+			
4	Besko		+		+	+
5	Białobrzegi		+			
6	Bircza			+	+	+
7a	Błażowa (obszar miejski)				+	
7b	Błażowa (obszar wiejski)			+	+	
8a	Boguchwała (obszar miejski)	+				
8b	Boguchwała (obszar wiejski)	+	+			
9	Bojanów			+		
10	Borowa		+			
11a	Brzostek (obszar miejski)				+	
11b	Brzostek (obszar wiejski)		+		+	
12a	Brzozów (obszar miejski)				+	
12b	Brzozów (obszar wiejski)		+		+	
13	Brzyska		+		+	+
14	Bukowsko			+	+	+
15	Chłopice		+			+
16	Chmielnik	+	+		+	
17	Chorkówka		+		+	+
18a	Cieszanów (obszar miejski)					+
18b	Cieszanów (obszar wiejski)			+		+
19	Cisna			+	+	+

20	Cmolas			+		
21	Czarna/p. bieszczadzki/			+	+	+
22	Czarna/p. dębicki/		+			
23	Czarna/p. łańcucki/	+	+			
24	Czermin		+			
25	Czudec	+	+		+	
26	Dębica (miejska)				+	
27	Dębica (wiejska)		+		+	
28	Dębowiec			+	+	+
29	Domaradz			+	+	
30	Dubiecko		+		+	+
31a	Dukla (obszar miejski)				+	+
31b	Dukla (obszar wiejski)			+	+	+
32	Dydnia			+	+	+
33	Dynów (miejska)				+	
34	Dynów (wiejska)			+	+	
35	Dzikowiec			+		
36	Fredropol			+	+	+
37	Fryszak			+	+	
38	Gać		+			
39	Gawłuszowice		+			
40a	Głogów Małopolski (obszar miejski)	+				
40b	Głogów Małopolski (obszar wiejski)	+	+			
41	Gorzyce		+			
42	Grębów		+			
43	Grodzisko Dolne		+			
44	Haczów		+		+	
45	Harasiuki			+		
46	Horyniec-Zdrój			+		+
47	Hyżne			+	+	
48	Iwierzycy		+		+	
49a	Iwonicz-Zdrój (obszar miejski)				+	+
49b	Iwonicz-Zdrój (obszar wiejski)			+	+	+
50	Jarocin			+		
51	Jarosław (miejska)					+
52	Jarosław (wiejska)		+			+
53	Jasienica Rosielna		+		+	
54	Jasło (miejska)				+	+
55	Jasło (wiejska)		+		+	+
56	Jaśliska			+	+	+
57	Jawornik Polski			+	+	
58a	Jedlicze (obszar miejski)				+	+
58b	Jedlicze (obszar wiejski)		+		+	+
59	Jeżowe		+			
60	Jodłowa		+		+	
61	Kamień		+			
62a	Kańczuga (obszar miejski)					
62b	Kańczuga (obszar wiejski)		+			
63a	Kolbuszowa (obszar miejski)					
63b	Kolbuszowa (obszar wiejski)		+			
64a	Kołaczyce (obszar miejski)				+	+

64b	Kołaczyce (obszar wiejski)		+		+	+
65	Komańcza			+	+	+
66	Korczyna		+		+	+
67	Krasiczyn		+		+	+
68	Krasne	+	+			
69	Krempna			+	+	+
70	Krosno				+	+
71	Krościenko Wyżne		+		+	+
72	Krzeszów		+			
73	Krzywcza		+		+	+
74	Kuryłówka			+		
75	Laszki		+			+
76a	Lesko (obszar miejski)				+	+
76b	Lesko (obszar wiejski)			+	+	+
77	Leżajsk (miejska)					
78	Leżajsk (wiejska)		+			
79	Lubaczów (miejska)					+
80	Lubaczów (wiejska)			+		+
81	Lubenia	+	+		+	
82	Lutowiska			+	+	+
83	Łańcut (miejska)	+				
84	Łańcut (wiejska)	+	+			
85	Majdan Królewski			+		
86	Markowa		+			
87	Medyka		+			+
88	Miejsce Piastowe		+		+	+
89	Mielec (miejska)					
90	Mielec (wiejska)		+			
91a	Narol (obszar miejski)					+
91b	Narol (obszar wiejski)			+		+
92	Niebylec			+	+	
93a	Nisko (obszar miejski)					
93b	Nisko (obszar wiejski)		+			
94	Niwiska			+		
95a	Nowa Dęba (obszar miejski)					
95b	Nowa Dęba (obszar wiejski)		+			
96a	Nowa Sarzyna (obszar miejski)					
96b	Nowa Sarzyna (obszar wiejski)		+			
97	Nowy Żmigród			+	+	+
98	Nozdrzec			+	+	
99a	Oleszyce (obszar miejski)					+
99b	Oleszyce (obszar wiejski)		+			+
100	Olszanica			+	+	+
101	Orły		+			+
102	Osiek Jasielski		+		+	+
103	Ostrów		+			
104	Padew Narodowa		+			
105	Pawłosiów		+			+
106a	Pilzno (obszar miejski)				+	
106b	Pilzno (obszar wiejski)		+		+	
107a	Pruchnik (obszar miejski)				+	+
107b	Pruchnik (obszar wiejski)		+		+	+
108a	Przeclaw (obszar miejski)					
108b	Przeclaw (obszar wiejski)		+			
109	Przemyśl (miejska)					+

110	Przemyśl (wiejska)		+			+
111	Przeworsk (miejska)					
112	Przeworsk (wiejska)		+			
113	Pysznica		+			
114	Radomyśl nad Sanem			+		
115a	Radomyśl Wielki (obszar miejski)					
115b	Radomyśl Wielki (obszar wiejski)		+			
116	Radymno (miejska)					+
117	Radymno (wiejska)		+			+
118	Rakiszawa		+			
119	Raniżów			+		
120	Rokietnica		+			+
121a	Ropczyce (obszar miejski)				+	
121b	Ropczyce (obszar wiejski)		+		+	
122	Różwienica		+			+
123a	Rudnik nad Sanem (obszar miejski)					
123b	Rudnik nad Sanem (obszar wiejski)		+			
124a	Rymanów (obszar miejski)				+	+
124b	Rymanów (obszar wiejski)			+	+	+
125	Rzeszów	+				
126	Sanok (miejska)				+	+
127	Sanok (wiejska)		+		+	+
128a	Sędziszów Małopolski (obszar miejski)					
128b	Sędziszów Małopolski (obszar wiejski)		+			
129a	Sieniawa (obszar miejski)					
129b	Sieniawa (obszar wiejski)			+		
130	Skołyszyn			+	+	+
131a	Sokołów Małopolski (obszar miejski)					
131b	Sokołów Małopolski (obszar wiejski)		+			
132	Solina			+	+	+
133	Stalowa Wola					
134	Stary Dzików		+			+
135a	Strzyżów (obszar miejski)				+	
135b	Strzyżów (obszar wiejski)		+		+	
136	Stubno			+		+
137	Świlcza	+	+			
138	Tarnobrzeg					
139	Tarnowiec		+		+	+
140	Tryńcza		+			
141	Trzebownisko	+	+			
142	Tuszów Narodowy		+			
143a	Tyczyn (obszar miejski)	+			+	
143b	Tyczyn (obszar wiejski)	+	+		+	
144	Tyrawa Wołoska			+	+	+
145a	Ulanów (obszar miejski)					
145b	Ulanów (obszar wiejski)			+		
146a	Ustrzyki Dolne (obszar miejski)				+	+
146b	Ustrzyki Dolne (obszar wiejski)			+	+	+

147	Wadowice Górne		+			
148	Wiązownica			+		+
149	Wielkie Oczy			+		+
150	Wielopole Skrzyńskie		+		+	
151	Wiśniowa			+	+	
152	Wojaszówka		+		+	+
153a	Zagórz (obszar miejski)				+	+
153b	Zagórz (obszar wiejski)			+	+	+
154a	Zaklików (obszar miejski)					
154b	Zaklików (obszar wiejski)			+		
155	Zaleszany		+			
156	Zarszyn		+		+	+
157	Zarzeczce		+			
158	Żołynia		+			
159	Żurawica		+			+
160	Żyraków		+			

2. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU REGIONALNYM

W celu identyfikacji obszarów o różnych priorytetach rozwojowych oraz określenia niezbędnych działań służących optymalnemu wykorzystaniu ich potencjałów dla rozwoju województwa, wyznaczone zostały obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym, charakteryzujące się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju. Położenie i granice poszczególnych obszarów przedstawiono na rysunku 19.

Granice obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym przedstawiono w części graficznej PZPWP na mapie 1 „Struktura funkcjonalno-przestrzenna” w skali 1:200 000.

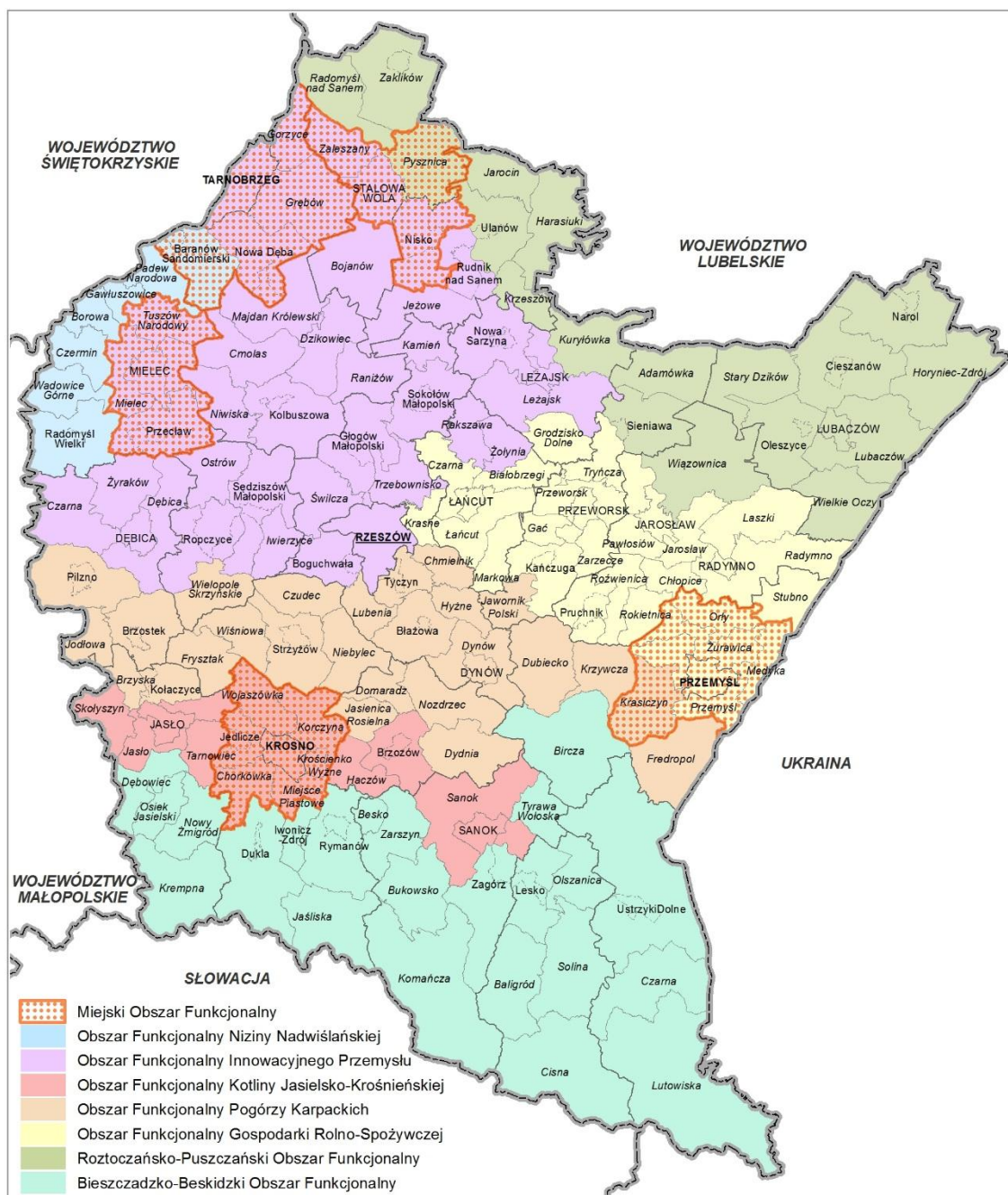
2.1. MIEJSKIE OBSZARY FUNKCJONALNE OŚRODKÓW SUBREGIONALNYCH

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) wyróżnia cztery podtypy miejskich obszarów funkcjonalnych, w tym obszary funkcjonalne ośrodków subregionalnych. Do miast subregionalnych zaliczono miasta o liczbie ludności pomiędzy 50 a 100 tys. mieszkańców, a także miasta mniejsze, pełniące ważne funkcje gospodarcze i społeczne. W województwie podkarpackim miasta subregionalne, dla których wyznacza się obszary funkcjonalne, to były miasta wojewódzkie: Krosno, Przemyśl i Tarnobrzeg oraz miasta: Mielec i Stalowa Wola, które zostały zakwalifikowane ze względu na liczbę ludności (powyżej 60 tys.) i potencjał gospodarczy.

Miasta subregionalne wraz z obszarami funkcjonalnymi pełnią ważną rolę, jako ośrodki koncentrujące funkcje gospodarcze i społeczne oraz będące miejscem świadczenia (w uzupełnieniu oferty miasta wojewódzkiego), usług publicznych istotnych dla ich mieszkańców, a również mieszkańców otaczających je obszarów wiejskich. Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020,

ośrodki subregionalne będą stanowiły bieguny wzrostu dla poszczególnych części województwa.

Rys. 19. Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym

Źródło: opracowanie PBPP w Rzeszowie

Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych miast subregionalnych, stosownie do zapisów KPZK 2030 nie jest obowiązkowa, niemniej została dokonana w ramach prac nad planem zagospodarowania przestrzennego województwa.

Delimitacja obszarów funkcjonalnych miast subregionalnych przeprowadzona została wraz z delimitacją obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego w ramach

prac nad zmianą planu zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego. Przyjęte do delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF) ośrodków subregionalnych metody, kryteria i zasady były takie jak dla delimitacji obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego z uwzględnieniem uwag:

- w etapie I, delimitację obszarów funkcjonalnych miast subregionalnych przeprowadzoną według metody badawczej na podstawie uproszczonego modelu rozwoju gospodarczego układu lokalnego (wg M. Smętkowskiego) zakończono na badaniu wskaźników mówiących o poziomie i dynamice rozwoju wszystkich gmin województwa; wokół miast subregionalnych utworzyły się strefy oddziaływania, które zostały uznane za obszary kwalifikujące się do tworzenia obszarów funkcjonalnych ośrodków subregionalnych;
- w etapie II, w każdej z zastosowanych metod, analizie poddano wszystkie gminy w odległości 30 km od centrum miasta Krosna, Mielca, Przemyśla, Stalowej Woli i Tarnobrzega.

2.1.1. MOF Krosno

Charakterystyka obszaru

Miejski Obszar Funkcjonalny Krosno (MOF Krosno) położony jest w części południowo-zachodniej województwa podkarpackiego w obrębie centralnej depresji karpackiej, w Kotlinie Krośnieńskiej wykształconej w dolinie Wisłoka.

Miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego Krosno (rys. 17) obejmuje miasto Krosno (miasto na prawach powiatu grodzkiego) oraz 6 gmin bezpośrednio do niego przylegających położonych w powiecie krośnieńskim:

- gmina miejsko-wiejska Jedlicze;
- gminy wiejskie: Chorkówka, Korczyna, Krościenko Wyżne, Miejsce Piastowe, Wojaszówka.

MOF Krosno zajmuje powierzchnię 423 km², posiada 115 469 mieszkańców. Średnia gęstość zaludnienia obszaru wynosi 273 os./km² i jest ponad dwukrotnie wyższa od średniej dla województwa podkarpackiego (119 os./km²). Wysoka wartość wskaźnika świadczy o dużym potencjale ludzkim, co wzmacnia możliwości rozwojowe obszaru funkcjonalnego. Analizowany MOF posiada wyższą o 24% niż średnia dla województwa liczbę osób pracujących w przeliczeniu na 1000 ludności (261 pracujących / 1000 ludności wg danych z 2013 r.). Charakterystykę gmin obszaru funkcjonalnego przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6. Charakterystyka Krosna i gmin obszaru funkcjonalnego (stan na 31.12.2013 r.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia [km ²]	Liczba ludności [os.]	Gęstość zaludnienia [os./km ²]
Krosno	44	47 223	1 086
Pozostałe gminy w tym:	379	68 246	180

Chorkówka	77	13 455	174
Jedlicze	59	15 476	264
Korczyna	93	11 031	119
Krościenko	16	5 532	339
Wyżne	51	13 550	264
Miejsce Piastowe	83	9 202	110
Wojaszówka			
Łącznie	423	115 469	273

Źródło: opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie BDL GUS

Mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Zakłady i firmy przemysłowe wykorzystujące nowe technologie; – Tradycje górnicze (wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego), przemysłu szklarskiego oraz lotniczego; – Funkcjonujące strefy ekonomiczne (ponad 40 ha na terenie m. Krosna); – Zasoby ludzkie i dobrze wykwalifikowana kadra pracownicza; – Korzystne warunki przyrodnicze dla rozwoju ekologicznej i specjalistycznej produkcji rolnej; – Rozbudowywane lotnisko w Krośnie; – Położenie na szlaku tranzytowym w kierunku Bieszczadów i Beskidu Niskiego; – Atrakcyjne położenie obszaru na terenach o dużych zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych; – Znaczące zasoby kulturowe. 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak sprawnych połączeń w zakresie komunikacji drogowej i kolejowej zewnętrznej i wewnętrznej, w tym: brak sprawnej komunikacji publicznej; – Niedostateczne wykorzystanie bogatych zasobów przyrodniczych i kulturowych do rozwoju różnych form turystyki; – Niekorzystne zmiany demograficzne - starzenie się społeczeństwa i wysokie obciążenie grupy w wieku produkcyjnym grupami w wieku nieprodukcyjnym; – Występujące zjawisko suburbanizacji przyczyniające się do rozpraszania zabudowy i degradacji wiejskich terenów otwartych; – Brak dostatecznych zabezpieczeń przeciwpowodziowych i przeciwoświejskich.

Priorytet rozwojowy

Integracja ośrodka subregionalnego z jego obszarem funkcjonalnym w celu rozwoju potencjału gospodarczego oraz poprawy warunków życia mieszkańców.

Funkcje rozwojowe

- Podstawowe – przemysłowa, usługowa;
- Towarzyszące – rolnicza i turystyczna.

Funkcje rozwojowe MOF Krosno zostały uwzględnione w Obszarze Funkcjonalnym Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej (OFKJ-K) – część V, rozdział 2.7.

Wskaźniki rozwojowe obszaru

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Docelowy kierunek zmiany	Źródło danych
1.	Przyrost rzeczywisty na 1000 ludności (suma wielkości przyrostu naturalnego i salda migracji)	-1	wzrost liczby ludności	BDL GUS
2.	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	59	zmniejszenie	BDL GUS

3.	Liczba osób pracujących na 1000 ludności	261	zwiększenie	BDL GUS
4.	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności	870	zwiększenie	BDL GUS
5.	Udział % podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w przemyśle i budownictwie (sekcje B+C+D+E+F) w ogólnej liczbie podmiotów	22,2	zwiększenie	BDL GUS
6.	Udział % podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w usługach wyższego rzędu (sekcje J+R) w ogólnej liczbie podmiotów	5,2	zwiększenie	BDL GUS
7.	Udział % gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w działalności profesjonalnej, naukowej i usługach administrowania (sekcja M+N) w ogólnej liczbie podmiotów	10,5	zwiększenie	BDL GUS

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) wzmacnianie potencjału gospodarczego i społecznego ośrodka subregionalnego stymulującego rozwój obszaru funkcjonalnego;
- 2) rozwój stref aktywności gospodarczej oraz instytucji otoczenia biznesu;
- 3) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym;
- 4) integracja i rozwój transportu publicznego;
- 5) rozwój różnych form rekreacji, usług turystycznych i usług kultury;
- 6) rozwój rolnictwa ekologicznego.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) wzmacnianie powiązań funkcjonalno-przestrzennych gmin wchodzących w skład obszaru z rdzennym ośrodkiem miejskim, poprzez tworzenie i realizowanie wspólnych projektów rozwojowych i przedsięwzięć inwestycyjnych;
- 2) rozwój gospodarczy MOF z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju;
- 3) efektywne wykorzystanie bazy infrastrukturalnej i tradycji oraz potencjału naukowo-badawczego i zaawansowanych technologii, m.in. w dziedzinie przemysłu wydobywczego, szklarskiego, lotniczego i elektromaszynowego dla rozwoju przedsiębiorstw sektora produkcyjnego i usługowego;
- 4) rozwój powiązań komunikacyjnych drogowych i kolejowych wzmacniających zewnętrzną i wewnętrzną dostępność obszaru;
- 5) rozwój terenów inwestycyjnych przy zapewnieniu wymaganego uzbrojenia i dogodnego powiązania komunikacyjnego z głównymi szlakami transportowymi;
- 6) podniesienie poziomu życia mieszkańców poprzez rozwój i modernizację bazy usług publicznych i bazy rekreacyjnej;
- 7) rozwój infrastruktury turystycznej, w tym turystyki biznesowej;

- 8) poprawa ładu przestrzennego poprzez porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej MOF, dbałość o centra miejscowości, rewitalizację terenów i obiektów zdegradowanych;
- 9) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
- 10) rozwój rolnictwa ekologicznego opartego na gospodarstwach rodzinnych;
- 11) uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i zagrożonych osuwaniem się mas ziemi.

2.1.2. MOF Mielec

Charakterystyka obszaru

Miejski Obszar Funkcjonalny Mielec (MOF Mielec) położony jest w części północno-zachodniej województwa podkarpackiego, na pograniczu Niziny Nadwiślańskiej i Doliny Dolnej Wisłoki.

Miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego Mielec obejmuje miasto Mielec (ośrodek powiatowy) oraz gminy z powiatu mieleckiego bezpośrednio sąsiadujące z miastem:

- gminę miejsko-wiejską Przecław;
- gminy wiejskie: Mielec, Tuszów Narodowy.

MOF Mielec zajmuje powierzchnię 393 km² i liczy 93 786 mieszkańców. Obszar charakteryzuje wysoka gęstość zaludnienia, wynosząca 239 osób/km², dwukrotnie wyższa od średniej w województwie (119 osób/km² w 2013 r.) oraz wysoki poziom rozwoju gospodarczego (wyższa od średniej województwa liczba pracujących przypadająca na tysiąc ludności, wyższe niż przeciętne nasycenie podmiotami gospodarczymi). Głównymi sektorami gospodarki decydującymi o rozwoju obszaru są przemysł i budownictwo. Charakterystykę gmin obszaru funkcjonalnego przedstawiono w tabeli 7.

Tabela 7. Charakterystyka Mielca i gmin obszaru funkcjonalnego (stan na 31.12.2013 r.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia [km ²]	Liczba ludności [os.]	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
Mielec	47	61 096	1303
Pozostałe gminy w tym:	346	32 690	95
Mielec	123	13 007	106
Przecław	134	11 669	87
Tuszów Narodowy	89	8 014	90
Łącznie	393	93 786	239

Źródło: opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie BDL GUS

Mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Historyczne tradycje rozwoju związane z dziedzictwem Centralnego Okręgu Przemysłowego, kontynuowanej po wojnie industrializacji i rozwojem przemysłu lotniczego; – Duży potencjał funkcjonującej pierwszej w Polsce Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park Mielec, która stanowi jedno z najważniejszych miejsc inwestycyjnych, nie tylko w skali województwa podkarpackiego, ale również kraju; – Liczne przedsiębiorstwa z branży lotniczej, wchodzące w skład klastra przemysłowego „Dolina Lotnicza”; – Lokalizacja siedziby Mieleckiej Agencji Rozwoju Regionalnego, Regionalnego Centrum Transferu Nowoczesnych Technologii Wytwarzania i innych licznych instytucji otoczenia biznesu, w tym: inkubatory: In-TECH 1, In-TECH 2; – Lotnisko w Mielcu posiadające przejście graniczne; – Aktywność gospodarcza mieszkańców – liczne małe i średnie przedsiębiorstwa; – Korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego ze względu na brak zanieczyszczeń gleb. 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak dogodnego, bezpośredniego połączenia drogowego z autostradą A 4; – Niewielkie wykorzystanie biegnącej przez obszar linii kolejowej nr 25; – Niezbyt duży potencjał turystyczny obszaru; – Brak usług wyższego rzędu: szkół wyższych, teatrów, instytucji muzycznych, a także profesjonalnych galerii; – Rozdrobniona struktura gospodarstw rolnych i niska towarowość rolnictwa; – Stosunkowo duży procent powierzchni obszaru narażony na niebezpieczeństwo powodzi (tereny w dolinie Wisłoki).

Priorytet rozwojowy

Integracja ośrodka subregionalnego z jego obszarem funkcjonalnym w celu rozwoju potencjału gospodarczego oraz poprawy warunków życia mieszkańców.

Funkcje rozwojowe

- Podstawowe – przemysłowa (w szczególności przemysł lotniczy);
- Towarzyszące – usługowa i rolnicza.

Funkcje rozwojowe MOF Mielec zostały uwzględnione w Obszarze Funkcjonalnym Innowacyjnego Przemysłu (OFIP) – część V, rozdział 2.4.

Wskaźniki rozwojowe obszaru

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Docelowy kierunek zmiany	Źródło danych
1.	Przyrost rzeczywisty na 1000 ludności (suma wielkości przyrostu naturalnego i salda migracji)	-0,5	wzrost liczby ludności	BDL GUS
2.	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	56	zmniejszenie	BDL GUS
3.	Liczba osób pracujących na 1000 ludności	235	zwiększenie	BDL GUS
4.	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych	854	zwiększenie	BDL GUS

	do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności			
5.	Udział % podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w przemyśle i budownictwie (sekcje B+C+D+E+F) w ogólnej liczbie podmiotów	25,4	zwiększenie	BDL GUS
6.	Udział % podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w usługach wyższego rzędu (sekcje J+R) w ogólnej liczbie podmiotów	4,2	zwiększenie	BDL GUS
7.	Udział % gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w działalności profesjonalnej, naukowej i usługach administrowania (sekcja M+N) w ogólnej liczbie podmiotów	10,9	zwiększenie	BDL GUS

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) wzmocnianie potencjału gospodarczego i społecznego ośrodka subregionalnego stymulującego rozwój obszaru funkcjonalnego;
- 2) rozwój stref aktywności gospodarczej oraz instytucji otoczenia biznesu;
- 3) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym (w tym SSE), regionalnym i krajowym;
- 4) integracja i rozwój transportu publicznego;
- 5) rozwój różnych form rekreacji, usług turystycznych i kulturalnych;
- 6) rozwój rolnictwa ekologicznego.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) wzmocnianie powiązań funkcjonalno-przestrzennych gmin wchodzących w skład obszaru z rdzennym ośrodkiem miejskim poprzez tworzenie i realizowanie wspólnych projektów rozwojowych i przedsięwzięć inwestycyjnych;
- 2) rozwój gospodarczy MOF z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju;
- 3) efektywne wykorzystanie bazy infrastrukturalnej i tradycji COP oraz potencjału naukowo-badawczego i zaawansowanych technologii w dziedzinie przemysłu lotniczego dla rozwoju przedsiębiorstw sektora produkcyjnego i usługowego;
- 4) rozwój powiązań komunikacyjnych drogowych i kolejowych wzmacniających zewnętrzną i wewnętrzną dostępność obszaru;
- 5) rozwój terenów inwestycyjnych przy zapewnieniu wymaganego uzbrojenia i dogodnego powiązania komunikacyjnego z głównymi szlakami transportowymi;
- 6) podniesienie poziomu życia mieszkańców poprzez rozwój i modernizację bazy usług publicznych, bazy rekreacyjnej oraz infrastruktury przeciwpowodziowej;
- 7) rozwój infrastruktury turystyki biznesowej;
- 8) poprawa ładu przestrzennego poprzez porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej MOF, dbałość o centra miejscowości, rewitalizację terenów i obiektów zdegradowanych;
- 9) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;

- 10) rozwój rolnictwa ekologicznego opartego na wyspecjalizowanych gospodarstwach rolnych;
- 11) uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią oraz na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

2.1.3. MOF Przemysł

Charakterystyka obszaru

Miejski Obszar Funkcjonalny Przemysł (MOF Przemysł) jest położony we wschodniej części województwa podkarpackiego, przy granicy z Ukrainą. Obszar obejmuje 5 gmin, z których tylko gmina Orły nie sąsiaduje bezpośrednio z miastem.

Miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego Przemysł obejmuje: miasto Przemysł (miasto na prawach powiatu grodzkiego) oraz gminy wiejskie z powiatu przemyskiego: Krasiczyn, Medyka, Orły, Przemysł, Żurawica.

MOF Przemysł obejmuje 505 km² i posiada ponad 107 tys. mieszkańców. Gęstość zaludnienia obszaru wynosi 212 os/km². W stosunku do innych obszarów subregionalnych w województwie, charakteryzuje się niskimi parametrami rozwoju gospodarczego (wskaźnik liczby pracujących w przeliczeniu na tysiąc ludności, wskaźnik nasycenia podmiotami gospodarczymi, udział podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON działających w sekcjach przemysł i budownictwo).

Charakterystykę gmin obszaru funkcjonalnego przedstawiono w tabeli 8.

Tabela 8. Charakterystyka Przemysła i gmin obszaru funkcjonalnego (stan na 31.12.2013r.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia [km ²]	Liczba ludności [os.]	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
Przemysł	46	63 638	1 378
Pozostałe gminy w tym:	459	43 576	95
Krasiczyn	124	5 122	41
Medyka	61	6 459	107
Orły	70	8 846	126
Przemysł	108	10 176	94
Żurawica	96	12 973	135
Łącznie	505	107 214	212

Źródło: opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie BDL GUS

Mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Strategiczne przygraniczne położenie z ważnym węzłem komunikacyjnym drogowo-kolejowym z przejściem granicznym z Ukrainą w Medyce; – Ośrodek obsługi polsko-ukraińskiego obszaru transgranicznego; – Obecność wyspecjalizowanych usług wyższego 	<ul style="list-style-type: none"> – Peryferyjne położenie obszaru w przestrzeni województwa i kraju; – Niedostateczne wykorzystanie bogatych zasobów przyrodniczych i kulturowych do rozwoju różnych form turystyki; – Występujące zjawiska rozpraszania zabudowy oraz suburbanizacji przyczyniające się

<p>rzędu o znaczeniu ponadlokalnym i ponadregionalnym;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bogactwo wieloetnicznego dziedzictwa kulturowego, szczególnie Przemysła oraz walory przyrodniczo-krajobrazowe sprzyjające rozwojowi różnych form turystyki głównie przygranicznej, tranzytowej i handlowej oraz weekendowej; – Dość dobrze rozwinięty przemysł i funkcjonowanie podstref specjalnych stref ekonomicznych (Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna Euro-Park WISŁOSAN – podstrefa Przemysł z rejonem inwestycyjnym Orły; – Korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego oraz rozwój specjalistycznej produkcji rolniczej (produkcja zdrowej żywności) z uwagi na bardzo dobrą jakość gleb i dobry stan środowiska naturalnego. 	<p>do degradacji terenów otwartych;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Niekorzystne zmiany społeczno-demograficzne (starzenie się społeczeństwa, depopulacja, wysoki wskaźnik nieprodukcyjnych grup wiekowych, wysoki poziom bezrobocia strukturalnego); – Rozdrobniona struktura gospodarstw rolnych i niska towarowość rolnictwa; – Sezonowość w ruchu turystycznym, mało zdywersyfikowana baza noclegowa, brak kompleksowej, atrakcyjnej i konkurencyjnej całorocznej oferty turystycznej; – Zagrożenie powodziowe i osuwiskowe.
---	---

Priorytet rozwojowy

Integracja ośrodka subregionalnego z jego obszarem funkcjonalnym w celu rozwoju potencjału gospodarczego oraz poprawy warunków życia mieszkańców.

Funkcje rozwojowe

- Podstawowe – usługowa, turystyczna;
- Towarzyszące – rolnicza, przemysłowa;

Funkcje rozwojowe MOF Przemysł zostały uwzględnione w Obszarze Funkcjonalnym Pogórzy Karpackich (OFPK), w obrębie którego leży gmina Krasieczyn oraz w Obszarze Funkcjonalnym Gospodarki Rolno-Spożywczej (OFGR-S), obejmującym pozostałe gminy MOF – część V, rozdziały: 2.5. i 2.6.

Wskaźniki rozwojowe obszaru

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Docelowy kierunek zmiany	Źródło danych
1.	Przyrost rzeczywisty na 1000 ludności (suma wielkości przyrostu naturalnego i salda migracji)	-2,5	wzrost liczby ludności	BDL GUS
2.	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	57	zmniejszenie	BDL GUS
3.	Liczba osób pracujących na 1000 ludności	204	zwiększenie	BDL GUS
4.	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności	804	zwiększenie	BDL GUS
5.	Udział % podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w przemyśle i budownictwie (sekcje B+C+D+E+F) w ogólnej liczbie podmiotów	14,6	zwiększenie	BDL GUS
6.	Udział % podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w usługach wyższego rzędu (sekcje J+R) w ogólnej liczbie podmiotów	4,0	zwiększenie	BDL GUS

7.	Udział % gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w działalności profesjonalnej, naukowej i usługach administrowania (sekcja M+N) w ogólnej liczbie podmiotów	8,8	zwiększenie	BDL GUS
----	--	-----	-------------	---------

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) wzmacnianie potencjału gospodarczego i społecznego ośrodka subregionalnego stymulującego rozwój obszaru funkcjonalnego;
- 2) rozwój funkcji logistycznych i handlowych (transgranicznych);
- 3) rozwój stref aktywności gospodarczej;
- 4) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym;
- 5) integracja i rozwój transportu publicznego;
- 6) rozwój niektórych usług wyższego rzędu;
- 7) rozwój rekreacji, różnych form usług turystycznych i usług kultury;
- 8) rozwój rolnictwa ekologicznego i specjalistycznego.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) wzmacnianie powiązań funkcjonalno-przestrzennych gmin wchodzących w skład obszaru z rdzennym ośrodkiem miejskim, poprzez tworzenie i realizowanie wspólnych projektów rozwojowych i przedsięwzięć inwestycyjnych;
- 2) rozwój gospodarczy MOF z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju;
- 3) efektywne wykorzystanie kapitału ludzkiego, bazy infrastrukturalnej i tradycji oraz potencjału naukowo-badawczego dla rozwoju przemysłu, rzemiosła i usług;
- 4) efektywne wykorzystanie bogatych zasobów dziedzictwa kulturowego dla rozwoju różnych form usług turystycznych i usług kultury, w tym organizacji imprez o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym;
- 5) rozwój powiązań komunikacyjnych drogowych i kolejowych wzmacniających zewnętrzną i wewnętrzną dostępność obszaru, w tym rozbudowa węzła międzynarodowej komunikacji drogowej i kolejowej oraz budowa przejścia granicznego drogowo-kolejowego w Malhowicach;
- 6) rozwój infrastruktury małego ruchu granicznego;
- 7) rozwój terenów inwestycyjnych, w tym pod działalność logistyczną i handlową przy zapewnieniu wymaganego uzbrojenia i dogodnego powiązania komunikacyjnego z głównymi szlakami transportowymi;
- 8) podniesienie poziomu życia mieszkańców poprzez rozwój i modernizację bazy usług publicznych oraz bazy rekreacyjnej;
- 9) rozwój infrastruktury turystycznej, w tym turystyki biznesowej;
- 10) poprawa ładu przestrzennego poprzez porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej MOF, dbałość o centra miejscowości, rewitalizację terenów i obiektów zdegradowanych;

- 11) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
- 12) rozwój rolnictwa ekologicznego w tym specjalistycznej produkcji rolniczej;
- 13) uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i zagrożonych osuwaniem się mas ziemi.

2.1.4. MOF Stalowa Wola

Charakterystyka obszaru

Miejski Obszar Funkcjonalny Stalowa Wola (MOF Stalowa Wola) jest położony w północnej części województwa podkarpackiego. Obszar ten obejmuje ośrodek subregionalny Stalowa Wola i teren trzech gmin sąsiadujących z miastem:

- gminy wiejskie: Pysznica, Zaleszany z powiatu stalowowolskiego,
- gminę miejsko-wiejską Nisko z powiatu niżańskiego.

Dwie gminy leżące w bezpośrednim sąsiedztwie Stalowej Woli (Bojanów, Grębów), nie spełniły warunków niezbędnych do zakwalifikowania ich do obszaru funkcjonalnego. Gmina Grębów znalazła się w MOF Tarnobrzeg.

MOF Stalowa Wola posiada powierzchnię 459 km², liczy 107 569 mieszkańców. Gęstość zaludnienia wynosi 234 osoby/km² i jest prawie dwukrotnie wyższa od średniej dla województwa podkarpackiego (119 os./km²). Charakterystykę gmin obszaru funkcjonalnego przedstawiono w tabeli 9.

Tabela 9. Charakterystyka Stalowej Woli i gmin obszaru funkcjonalnego (stan na 31.12.2013 r.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia [km ²]	Liczba ludności [os.]	Gęstość zaludnienia [os./km ²]
Stalowa Wola	83	63 692	772
Pozostałe gminy OF	376	43 877	117
w tym:			
Nisko	142	22 493	158
Pysznica	147	10 480	71
Zaleszany	87	10 904	125
Łącznie	459	107 569	234

Źródło: opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie BDL GUS

Mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Korzystne położenie geograficzne w regionie, na przecięciu szlaków północ- południe, wschód-zachód; – Policentryczna struktura osadnicza dająca możliwości wielofunkcyjnego rozwoju obszaru; – Dobrze rozwinięty przemysł, funkcjonowanie Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park WISŁOSAN; 	<ul style="list-style-type: none"> – Zbyt wolny w stosunku do potrzeb rozwój infrastruktury transportowej; – Zanieczyszczenie środowiska w wyniku m.in. produkcji przemysłowej oraz emisji pochodzących z komunikacji samochodowej; – Niski poziom przedsiębiorczości na terenach wiejskich; – Zły stan techniczny niektórych odcinków

<ul style="list-style-type: none"> – Kulturowa spuścizna Centralnego Okręgu Przemysłowego, w tym układ urbanistyczny Stalowej Woli z modernistyczną zabudową; – Szkolnictwo wyższe, w tym zamiejscowy ośrodek dydaktyczny Politechniki Rzeszowskiej i wydział zamiejscowy Prawa i Nauk o Społeczeństwie Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego; – Zróżnicowane walory przyrodnicze, stwarzające możliwość rozwoju funkcji sportowo-rekreacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – sieci drogowej; – Niewielkie wykorzystanie turystyczne obszaru (brak rozpoznawalnego produktu turystycznego, spójnej i zintegrowanej oferty turystycznej); – Zagrożenie powodziowe.
---	---

Priorytet rozwojowy

Integracja ośrodka subregionalnego z jego obszarem funkcjonalnym w celu rozwoju potencjału gospodarczego oraz poprawy warunków życia mieszkańców.

Funkcje rozwojowe

- Podstawowe – przemysłowa;
- Towarzyszące – usługowa, rekreacyjna.

Funkcje rozwojowe MOF Stalowa Wola zostały uwzględnione w Roztoczańsko-Puszczańskim Obszarze Funkcjonalnym (R-POF), w obrębie, którego leży gmina Pysznica oraz w Obszarze Funkcjonalnym Innowacyjnego Przemysłu (OFIP), obejmującym pozostałe gminy MOF – część V, rozdziały: 2.3 i 2.4.

Wskaźniki rozwojowe obszaru

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Docelowy kierunek zmiany	Źródło danych
1.	Przyrost rzeczywisty na 1000 ludności (suma wielkości przyrostu naturalnego i salda migracji)	-46	wzrost liczby ludności	BDL GUS
2.	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	53	zmniejszenie	BDL GUS
3.	Liczba osób pracujących na 1000 ludności	261	zwiększenie	BDL GUS
4.	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności	864	zwiększenie	BDL GUS
5.	Udział % podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w przemyśle i budownictwie (sekcje B+C+D+E+F) w ogólnej liczbie podmiotów	19,5	zwiększenie	BDL GUS
6.	Udział % podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w usługach wyższego rzędu (sekcje J+R) w ogólnej liczbie podmiotów	3,5	zwiększenie	BDL GUS
7.	Udział % gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w działalności profesjonalnej, naukowej i usługach administrowania (sekcja M+N) w ogólnej liczbie podmiotów	9,4	zwiększenie	BDL GUS

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) wzmocnianie potencjału gospodarczego i społecznego ośrodka subregionalnego stymulującego rozwój obszaru funkcjonalnego oraz jego powiązań z Tarnobrzegiem;
- 2) rozwój stref aktywności gospodarczej i instytucji otoczenia biznesu;
- 3) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym i krajowym;
- 4) integracja i rozwój transportu publicznego;
- 5) rozwój niektórych usług wyższego rzędu;
- 6) rozwój różnych form rekreacji, usług turystycznych i usług kultury.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) wzmocnianie powiązań funkcjonalno-przestrzennych gmin wchodzących w skład obszaru z rdzennym ośrodkiem miejskim, poprzez tworzenie i realizowanie wspólnych projektów rozwojowych i przedsięwzięć inwestycyjnych;
- 2) rozwój gospodarczy MOF z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju;
- 3) rozwój istniejących inkubatorów nowych technologii, parków przemysłowych, stref aktywności gospodarczej oraz instytucji otoczenia biznesu;
- 4) efektywne wykorzystanie wieloletnich doświadczeń, kapitału ludzkiego, bazy infrastrukturalnej, tradycji COP oraz potencjału naukowo-badawczego i zaawansowanych technologii w dziedzinie przemysłu metalurgicznego, energetycznego, maszynowego i elektromaszynowego, dla rozwoju przedsiębiorstw sektora produkcyjnego i usługowego;
- 5) rozwój powiązań komunikacyjnych drogowych i kolejowych wzmocniających zewnętrzną i wewnętrzną dostępność obszaru;
- 6) rozwój terenów inwestycyjnych przy zapewnieniu wymaganego uzbrojenia i dogodnego powiązania komunikacyjnego z głównymi szlakami transportowymi;
- 7) podniesienie poziomu życia mieszkańców poprzez rozwój i modernizację bazy usług publicznych, bazy rekreacyjnej oraz infrastruktury przeciwpowodziowej;
- 8) rozwój infrastruktury turystyki biznesowej;
- 9) poprawa ładu przestrzennego poprzez porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej MOF, dbałość o centra miejscowości, rewitalizację terenów i obiektów zdegradowanych;
- 10) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
- 11) uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią oraz na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

2.1.5. MOF Tarnobrzeg

Charakterystyka obszaru

Miejski Obszar Funkcjonalny Tarnobrzeg (MOF Tarnobrzeg) jest położony w północnej części województwa podkarpackiego przy granicy z województwem świętokrzyskim. Obszar ten obejmuje ośrodek subregionalny Tarnobrzeg i cztery gminy graniczące z miastem, położone na terenie województwa podkarpackiego. Przy delimitacji obszaru analizą objęto teren położony w odległości 30km od ośrodka subregionalnego, czyli również gminy województwa świętokrzyskiego. Zostały one uwzględnione w metodzie korelacyjno-wagowej, dojazdach do pracy i powiązaniach strukturalno-przestrzennych. Związki tych gmin z Tarnobrzegiem są znikome w porównaniu do ich powiązań funkcjonalnych z Sandomierzem, Opatowem, czy Staszowem, czyli ośrodkami powiatowymi, do których administracyjnie przynależą. Żadna z gmin województwa świętokrzyskiego nie spełniła warunków niezbędnych do zakwalifikowania ich do obszaru funkcjonalnego miasta Tarnobrzeg. W wyznaczonym MOF Tarnobrzeg znalazły się wyłącznie gminy województwa podkarpackiego.

Miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego Tarnobrzeg obejmuje miasto Tarnobrzeg (miasto na prawach powiatu grodzkiego) i gminy z powiatu tarnobrzieskiego:

- gminy miejsko-wiejskie: Baranów Sandomierski, Nowa Dęba;
- gminy wiejskie: Gorzyce, Grębów.

MOF Tarnobrzeg zajmuje powierzchnię 606 km² i ma ponad 102 tys. mieszkańców. Obszar ten posiada najniższą, spośród wszystkich obszarów funkcjonalnych ośrodków subregionalnych, gęstość zaludnienia (168 osób/km²) oraz niższą niż średnia wojewódzka liczbę osób pracujących przypadającą na tysiąc ludności. W 2013 r. zaledwie 196 osób na tysiąc mieszkańców obszaru funkcjonalnego miasta Tarnobrzeg stanowili pracujący, przy średniej dla województwa wynoszącej 199. Charakterystykę gmin obszaru funkcjonalnego przedstawiono w tabeli 10.

Tabela 10. Charakterystyka Tarnobrzega i gmin obszaru funkcjonalnego (stan na 31.12.2013 r.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia [km ²]	Liczba ludności [os.]	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
Tarnobrzeg	85	48 217	565
Pozostałe gminy OF w tym:	521	53 918	104
Baranów	122	12 051	99
Sandomierski	69	13 464	195
Gorzyce	187	9 852	53
Grębów	143	18 551	129
Nowa Dęba			
Łącznie	606	102 135	168

Źródło: opracowanie PBPP w Rzeszowie na podstawie BDL GUS

Mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Położenie w sąsiedztwie obszarów o podwyższonej aktywności społeczno-gospodarczej; – Korzystne położenie przy głównych szlakach komunikacyjnych drogowych i kolejowych, prowadzących do centrum Polski, w tym do Warszawy; – Wykształcona struktura sieci osadniczej z ośrodkiem subregionalnym i miastami, stanowiącymi lokalne ośrodki rozwoju i koncentracji usług; – Bezpośrednie sąsiedztwo Sandomierza, ośrodka lokalnego o bardzo wysokich walorach turystycznych i kulturowych; – Dogodne warunki współpracy firm z sektorem naukowo-badawczym; – Funkcjonowanie Tarnobrzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park WISŁOSAN oraz Tarnobrzkiego Parku Przemysłowo-Technologicznego; – Wykształcona specjalizacja ośrodków związana z produkcją przemysłową; liczne zakłady przemysłowe i podmioty gospodarcze funkcjonujące w ramach specjalnych stref ekonomicznych oraz klastra przemysłu lotniczego „Dolina Lotnicza” (m.in. w Tarnobrzegu i Nowej Dębie); – Zróżnicowane walory przyrodnicze i krajobrazowe, związane z położeniem nad Wisłą, a także Jezioro Tarnobrzkie stwarzające możliwość rozwoju funkcji sportowo-rekreacyjnych i turystycznych; – Korzystne warunki dla rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej na terenach wiejskich. 	<ul style="list-style-type: none"> – Peryferyjne położenie w przestrzeni województwa; – Rzeka Wisła stwarzająca naturalną barierę przestrzenną; – Niezadowalający stan techniczny dróg i linii kolejowych; – Zbyt wolny, w stosunku do potrzeb, rozwój infrastruktury transportowej. – Zjawisko niekontrolowanej suburbanizacji wokół ośrodków miejskich; – Niski poziom przedsiębiorczości na terenach wiejskich; – Niewykorzystany potencjał sportowo-rekreacyjny i turystyczny; – Duże zagrożenie powodziowe.

Priorytet rozwojowy

Integracja ośrodka subregionalnego z jego obszarem funkcjonalnym w celu rozwoju potencjału gospodarczego oraz poprawy warunków życia mieszkańców.

Funkcje rozwojowe

- Podstawowe – usługowa;
- Towarzyszące – rekreacyjno-turystyczna, produkcyjna.

Funkcje rozwojowe MOF Tarnobrzeg zostały uwzględnione w Obszarze Funkcjonalnym Niziny Nadwiślańskiej (OFNN), w obrębie którego leży gmina miejsko-wiejska Baranów Sandomierski oraz w Obszarze Funkcjonalnym Innowacyjnego Przemysłu (OFIP) obejmującym pozostałe gminy MOF – część V, rozdziały: 2.2. i 2.4.

Wskaźniki rozwojowe obszaru

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Docelowy kierunek zmiany	Źródło danych
1.	Przyrost rzeczywisty na 1000 ludności (suma wielkości przyrostu naturalnego i salda migracji)	-5,1	wzrost liczby ludności	BDL GUS
2.	Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	56	zmniejszenie	BDL GUS
3.	Liczba osób pracujących na 1000 ludności	196	zwiększenie	BDL GUS
4.	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności	824	zwiększenie	BDL GUS
5.	Udział % podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w przemyśle i budownictwie (sekcje B+C+D+E+F) w ogólnej liczbie podmiotów	21	zwiększenie	BDL GUS
6.	Udział % podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w usługach wyższego rzędu (sekcje J+R) w ogólnej liczbie podmiotów	3,7	zwiększenie	BDL GUS
7.	Udział % gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w działalności profesjonalnej, naukowej i usługach administrowania (sekcja M+N) w ogólnej liczbie podmiotów	8,8	zwiększenie	BDL GUS

Wiodące kierunki zagospodarowania

- 1) wzmacnianie potencjału gospodarczego i społecznego ośrodka subregionalnego stymulującego rozwój obszaru funkcjonalnego oraz jego relacji ze Stalową Wolą i Sandomierzem;
- 2) rozwój stref aktywności gospodarczej oraz instytucji otoczenia biznesu;
- 3) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym i krajowym;
- 4) integracja i rozwój transportu publicznego;
- 5) rozwój niektórych usług wyższego rzędu;
- 6) rozwój różnych form rekreacji, usług turystycznych i usług kultury.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) wzmacnianie powiązań funkcjonalno-przestrzennych gmin wchodzących w skład obszaru z rdzennym ośrodkiem miejskim, poprzez tworzenie i realizowanie wspólnych projektów rozwojowych i przedsięwzięć inwestycyjnych;
- 2) rozwój gospodarczy MOF z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju;
- 3) efektywne wykorzystanie kapitału ludzkiego, bazy infrastrukturalnej, tradycji COP oraz potencjału naukowo-badawczego i zaawansowanych technologii w dziedzinie przemysłu elektromaszynowego, dla rozwoju przedsiębiorstw sektora produkcyjnego i usługowego;
- 4) rozwój powiązań komunikacyjnych drogowych i kolejowych wzmacniających zewnętrzną i wewnętrzną dostępność obszaru;

- 5) rozwój terenów inwestycyjnych przy zapewnieniu wymaganego uzbrojenia i dogodnego powiązania komunikacyjnego z głównymi szlakami transportowymi;
- 6) podniesienie poziomu życia mieszkańców poprzez rozwój i modernizację bazy usług publicznych, bazy rekreacyjno-sportowej oraz infrastruktury przeciwpowodziowej;
- 7) rozwój infrastruktury turystyki biznesowej;
- 8) poprawa ładu przestrzennego poprzez porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej MOF, dbałość o centra miejscowości, rewitalizację terenów i obiektów zdegradowanych;
- 9) zapobieganie procesom rozpraszania zabudowy (suburbanizacji) powodującym degradację otwartych terenów wiejskich i przydatnych dla rolnictwa;
- 10) uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią oraz na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

2.2. OBSZAR FUNKCJONALNY NIZINY NADWIŚLAŃSKIEJ

Charakterystyka obszaru

Obszar funkcjonalny Niziny Nadwiślańskiej (OFNN) położony jest w północno-zachodniej części województwa przy granicy z województwem małopolskim i świętokrzyskim, w makroregionie Kotliny Sandomierskiej, w obrębie mezoregionów Niziny Nadwiślańskiej, Płaskowyżu Tarnowskiego i Doliny Dolnej Wisłoki. Obejmuje 2 gminy miejsko-wiejskie: Radomyśl Wielki i Baranów Sandomierski oraz 5 gmin wiejskich: Wadowice Górne, Czermin, Borowa, Gawłuszowice i Padew Narodowa. Zajmuje 609 km² powierzchni, co stanowi 3,4% obszaru województwa podkarpackiego. Zamieszkuje go 54 591 mieszkańców, tj. 2,6% ludności województwa. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosi 89 osób, mniej niż średnia w województwie podkarpackim (119 os./km²).

OFNN ma charakter typowo rolniczy, posiada korzystne warunki naturalne do rozwoju gospodarki rolnej. Średnia wartość wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej⁶⁷ (uwzględniającego jakość gleb, warunki klimatyczne i wodne oraz rzeźbę terenu) dla całego obszaru wynosi 70,1 pkt, jest zbliżona do średniej dla województwa oraz wyższa od średniej krajowej wynoszącej 66,4 pkt. Gmina Borowa posiada jedno z najlepszych w województwie podkarpackim warunki przyrodnicze do produkcji rolniczej (87,9 pkt). W wyznaczonym obszarze ponad 70% powierzchni zajmują użytki rolne, natomiast lasy stanowią niewielką jego część. W strukturze użytkowania gruntów dominują grunty orne oraz użytki zielone. Gleby wykazują zróżnicowanie pod względem typów i klasy bonitacji, mały stopień ich zanieczyszczenia daje szanse rozwoju upraw ekologicznych. Większość gospodarstw rolnych posiada małą powierzchnię i charakteryzuje się dużym rozdrobnieniem. Prowadzą one działalność o wszechstronnym charakterze, głównie na własne potrzeby. Produkcja rolna w obrębie obszaru funkcjonalnego jest

⁶⁷ Według danych Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach.

wielokierunkowa. W uprawach dominującą pozycję zajmują zboża (86,9% ogólnej powierzchni zasiewów), natomiast w produkcji zwierzęcej hodowla trzody chlewnej. Obsada trzody chlewnej w gospodarstwach rolnych OFNN jest dużo wyższa od średniej w województwie. Pod względem pogłowia trzody chlewnej wyróżniają się na tle całego województwa i kraju gminy powiatu mieleckiego: Borowa, Wadowice Górne, Czermin i Radomyśl Wielki. Na analizowanym obszarze dobrze rozwinięta jest również hodowla drobiu.

Mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Położenie w sąsiedztwie obszarów o wysokiej aktywności społeczno-gospodarczej w zasięgu oddziaływania ośrodków miejskich: Mielca, Dębicy, Tarnobrzega, Sandomierza i Tarnowa; – Korzystne warunki przyrodnicze dla rozwoju rolnictwa, w tym upraw ekologicznych; – Bardzo duży udział użytków rolnych w strukturze użytkowania terenu; – Duża w skali województwa uprawa zbóż oraz największe w województwie podkarpackim pogłowie trzody chlewnej w gminach powiatu mieleckiego; – Zasobność w wody powierzchniowe i gruntowe; – Walory przyrodnicze i krajobrazowe, związane z położeniem nad Wisłą, stwarzające warunki do rozwoju turystyki weekendowej i agroturystyki; – Baranów Sandomierski, jako ośrodek o bardzo wysokich walorach materialnego dziedzictwa kulturowego; – Dobra dostępność komunikacyjna obszaru. 	<ul style="list-style-type: none"> – Peryferyjne położenie geograficzne na granicy trzech województw: podkarpackiego, małopolskiego i świętokrzyskiego; – Rzeka Wisła stwarzająca naturalną barierę przestrzenną; – Niekorzystna struktura obszarowa gospodarstw rolnych, duże rozdrobnienie, co nie sprzyja opłacalności i wielkości produkcji; – Słabo rozwinięte przetwórstwo rolno-spożywcze; – Słaby rozwój przedsiębiorczości, w tym turystyki; – Duże zagrożenie powodziowe; – Ujemne wskaźniki przyrostu naturalnego i salda migracji.

Priorytet rozwojowy

Rozwój wielokierunkowej produkcji rolniczej (roślinnej i zwierzęcej).

Funkcje rozwojowe

- Podstawowa – rolnicza, rozwijana zgodnie z potencjałem obszaru, dotychczasowymi tradycjami upraw i hodowli;
- Towarzyszące – produkcyjna, w szczególności przetwórstwo rolno-spożywcze, turystyka i rekreacja w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe.

Wskaźniki rozwojowe obszaru

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Docelowy kierunek zmiany	Źródło danych
1.	Udział powierzchni gruntów ornych i sadów w użytkach rolnych ogółem (2014 r.)	73,6%	zwiększenie	BDL GUS
2.	Pogłowie trzody chlewnej (2010 r.)	65 314 szt.	zwiększenie	BDL GUS

3.	Liczba gospodarstw rolnych prowadzących chów bydła, trzody chlewnej i drobiu (2010 r.)	10 585	zwiększenie	BDL GUS
4.	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON związanych z sekcją PKD rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (dział 01 – uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową) (2014 r.)	62	zwiększenie	BDL GUS
5.	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON związanych z sekcją PKD przetwórstwo przemysłowe (dział 10 – produkcja artykułów spożywczych oraz dział 11 – produkcja napojów) (2014 r.)	57	zwiększenie	BDL GUS

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) rozwój produkcji rolnej dostosowany do jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, z zachowaniem wykształconych kierunków i tradycji upraw oraz hodowli;
- 2) rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego;
- 3) rozwój turystyki oraz agroturystyki w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe;
- 4) ochrona zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego;
- 5) ochrona obszaru przed powodzią;
- 6) poprawa stanu czystości wód;
- 7) wykorzystanie potencjału szerokotorowej linii kolejowej.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym m.in. przekształcenia struktury agrarnej gospodarstw;
- 2) ochrona gleb o najwyższej przydatności dla produkcji rolniczej przed zmianą użytkowania;
- 3) zalesianie gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa;
- 4) poprawa atrakcyjności turystycznej przez rozwój infrastruktury turystycznej i oferty usług turystycznych, w tym agroturystyki;
- 5) zagospodarowanie turystyczne dostosowane do chłonności środowiska;
- 6) kształtowanie harmonijnego krajobrazu kulturowego poprzez poprawę ładu przestrzennego i estetyki przestrzeni przy zachowaniu walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, prawidłowe kształtowanie struktur przestrzennych;
- 7) przeciwdziałanie rozproszaniu zabudowy, intensyfikacja użytkowania terenów poprzez uzupełnianie i rozbudowę istniejącego zainwestowania;
- 8) rozbudowa infrastruktury przeciwpowodziowej;
- 9) uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi;
- 10) ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska;
- 11) modernizacja szerokotorowej linii kolejowej.

2.3. ROZTOCZAŃSKO-PUSZCZAŃSKI OBSZAR FUNKCJONALNY

Charakterystyka obszaru

Roztoczański-Puszczański Obszar Funkcjonalny (R-POF) położony jest w północno-wschodniej części województwa podkarpackiego. Obejmuje gminy leżące po prawej stronie Sanu w dolnym biegu rzeki do jej ujścia do Wisły oraz znajdującą się na terenie województwa podkarpackiego część Roztocza. Obszar leży w granicach trzech makroregionów geograficznych: Roztocza (fragmenty Roztocza Środkowego i Wschodniego), Kotliny Sandomierskiej (część Doliny Dolnego Sanu, fragmenty Równiny Biłgorajskiej i Płaskowyżu Tarnogrodzkiego) oraz Wyżyny Lubelskiej (fragment Wzniesienia Urzędowskiego). R-POF obejmuje 12 gmin wiejskich: Adamówka, Harasiuki Horyniec-Zdrój, Jarocin, Krzeszów, Kuryłówka, Lubaczów, Pysznica, Radomyśl nad Sanem, Stary Dzików, Wiązownica, Wielkie Oczy; 6 gmin miejsko-wiejskich: Cieszanów, Narol, Oleszyce, Sieniawa, Ulanów, Zaklików oraz gminę miejską Lubaczów.

R-POF obejmuje powierzchnię 2 921,0 km², co stanowi 16,4% powierzchni województwa. Zamieszkuje go 136 915 osób⁶⁸, tj. niecałe 6,5% mieszkańców regionu. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 47 os./km² i jest ponad dwukrotnie niższa niż średnia dla całego województwa (119 os./km²). Są to tereny słabo zurbanizowane, położone peryferyjnie w stosunku do stolicy województwa podkarpackiego.

Położona w pobliżu Sanu część obszaru wykazuje silne powiązania funkcjonalno-przestrzenne z położonymi poza obszarem ośrodkami powiatowymi: Stalową Wolą, Jarosławiem, Przeworskiem, Leżajskiem oraz Niskiem. Gmina Pysznica znajduje się w miejskim obszarze funkcjonalnym ośrodka subregionalnego Stalowa Wola. Gminy powiatu lubaczowskiego, znajdujące się w większym oddaleniu od ww. ośrodków, wykazują związki funkcjonalno-przestrzenne z województwem lubelskim, w tym z blisko położonymi ośrodkami miejskimi: Tomaszowem Lubelskim i Biłgorajem. Północna część R-POF wykazuje powiązania z Janowem Lubelskim oraz Kraśnikiem w województwie lubelskim.

Jest to obszar o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, z występującymi na rozległych terenach różnymi formami ochrony, obejmującymi między innymi tereny Puszczy Solskiej, Lasów Janowskich, Lasów Sieniawskich, Roztocza oraz dolinę Sanu i Tanwi. Wysoka lesistość, wynosząca w większości gmin od 40% do 60%, z występującymi zwartymi kompleksami leśnymi, pozwala na rozwój gospodarki leśnej.

Obszar cechuje się znacznym zróżnicowaniem warunków glebowych i możliwości rozwoju rolnictwa. Najkorzystniejsze warunki występują we wschodniej części obszaru w gminach Cieszanów, Oleszyce, Stary Dzików. Najmniej korzystne warunki mają gminy: Adamówka, Horyniec-Zdrój, Jarocin, Harasiuki i Ulanów.

R-POF charakteryzuje się wysokimi walorami dziedzictwa kulturowego, z zachowanym materialnym dziedzictwem dawnych grup etnicznych i wyznaniowych:

⁶⁸ Bank Danych Lokalnych GUS (stan na 31.12.2013 r.)

Żydów, osadników niemieckich oraz Ukraińców (wschodnia część obszaru). Wyróżnia się teren Roztocza z zachowanymi licznymi zabytkowymi cerkiewiami (cerkiew w Radrużu na liście UNESCO), kamieniarką bruśnieńską czy dawnymi wieloetnicznymi miasteczkami takimi jak Wielkie Oczy i Cieszanów. Północna część obszaru leżąca nad Sanem cechuje się m.in. historycznymi układami urbanistycznymi i zachowaną zabudową małomiasteczkową, w tym drewnianą – Krzeszowa, Ulanowa, Zaklikowa, a także kultywowanymi tradycjami flisackimi (Muzeum Flisactwa Polskiego w Ulanowie) i wikliniarskimi.

Teren Roztocza posiada wysokie walory uzdrowiskowe (uzdrowisko Horyniec-Zdrój) oraz przyrody nieożywionej (projektowany geopark „Las Kamienny na Roztoczu”). Jest to obszar o dużym, dotychczas słabo wykorzystywanym potencjale turystycznym. W ostatnich latach obserwuje się wzrost zainteresowania Roztoczem wśród turystów.

Mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe; – Walory uzdrowiskowe i przyrody nieożywionej Roztocza; – Bogactwo i różnorodność dziedzictwa kulturowego; – Wysoka lesistość, w tym zwarte duże kompleksy leśne; – Wysoki potencjał turystyczny; – Dogodne połączenie południowej części obszaru z autostradą A4 oraz północnej z drogą krajową nr 19; – Oddziaływanie Stalowej Woli – subregionalnego ośrodka miejskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – Obszar peryferyjnie położony zarówno w skali regionalnej, krajowej jak i międzynarodowej – leżący przy granicy województwa, państwa oraz Unii Europejskiej; – Granica z Ukrainą, jako zewnętrzna granica UE oraz Strefy Schengen – istotna bariera rozwoju dla obszaru Roztocza (powiat lubaczowski); – Niskie zaludnienie; – Tereny słabo uprzemysłowione, rolnicze; – Wschodnia część obszaru (powiat lubaczowski) słabo skomunikowana z resztą województwa; – Słabo rozwinięta sieć kolejowa i małe znaczenie transportu kolejowego; – Brak większych ośrodków miejskich; – Słabo wykorzystywane walory turystyczne; – Zagrożenie powodziowe terenów nadsańskich.

Priorytet rozwojowy

Turystyka i usługi turystyczne oparte na potencjale przyrodniczym, kulturowym i uzdrowiskowym.

Funkcje rozwojowe

- Podstawowa – turystyczna, w tym rozwój form kwalifikowanych turystyki;
- Towarzyszące – rolnicza, gospodarki leśnej, usługowa (obsługi rolnictwa i leśnictwa), produkcyjna (przemysłowo-rolnicza).

Wskaźniki rozwojowe obszaru

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Docelowy kierunek zmiany	Źródło danych
1.	Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych (2013 r.)	21 399	zwiększenie	US ⁶⁹
2.	Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych (2013 r.)	96 418	zwiększenie	US ⁶⁹
3.	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON (2013 r.)	7 004	zwiększenie	BDL GUS

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) rozwój turystyki poznawczo-wypoczynkowej i kwalifikowanej opartej na lokalnych walorach przyrodniczych i kulturowych;
- 2) poprawa wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej obszaru;
- 3) ochrona zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego;
- 4) utrzymanie i rozwój funkcji uzdrowiskowych Roztocza;
- 5) rozwój zrównoważonej gospodarki leśnej i rolnej;
- 6) rozwój bazy przetwórstwa rolno-spożywczego;
- 7) wznowienie eksploatacji złóż siarki;
- 8) ochrona obszaru przed powodzią.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) rozbudowa i modernizacja istniejącej infrastruktury turystycznej;
- 2) rozbudowa istniejących oraz budowa nowych szlaków drogowych oraz modernizacja istniejących linii kolejowych;
- 3) ochrona walorów leczniczych i klimatycznych uzdrowiska Horyniec-Zdrój;
- 4) rozwój rolnictwa ekologicznego dostosowanego do lokalnych warunków, poprawa struktury agrarnej gospodarstw;
- 5) rewaloryzacja historycznych układów urbanistycznych świadczących o unikatowej historii i kulturze obszaru;
- 6) ochrona krajobrazów i przyrody obszaru;
- 7) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
- 8) uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej oraz zagospodarowanie terenów sprzyjające naturalnej retencji wód powierzchniowych;
- 9) zagospodarowanie terenu kopalni siarki Basznia przy uwzględnieniu aspektów prawnego-środowiskowych i ekologicznych;

⁶⁹ Turystyka w województwie podkarpackim w latach 2012 i 2013, Urząd Statystyczny w Rzeszowie, 2014.

- 10) uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

2.4. OBSZAR FUNKCJONALNY INNOWACYJNEGO PRZEMYSŁU

Charakterystyka obszaru

Obszar Funkcjonalny Innowacyjnego Przemysłu (OFIP) obejmuje tereny centralnej i północnej części województwa (Nizinę Nadwiślańską, Dolinę Dolnego Sanu, Dolinę Dolnej Wisłoki, Równinę Tarnobrzeską, Płaskowyż Kolbuszowski i Pradolinę Podkarpacką). Obszar obejmuje 6 miast: Rzeszów, Dębica, Leżajsk, Mielec, Stalowa Wola i Tarnobrzeg, 11 gmin miejsko-wiejskich: Boguchwała, Głogów Małopolski, Kolbuszowa, Nisko, Nowa Dęba, Nowa Sarzyna, Przecław, Ropczyce, Rudnik nad Sanem, Sędziszów Małopolski i Sokołów Małopolski, oraz 23 gminy wiejskie: Bojanów, Cmolas, Czarna, Dębica, Dzikowiec, Gorzyce, Grębów, Iwierzycy, Jeżowe, Kamień, Leżajsk, Majdan Królewski, Mielec, Niwiska, Ostrów, Rakszawa, Raniżów, Świlcza, Trzebownisko, Tuszów Narodowy, Zaleszany, Żołynia i Żyraków.

Obszar zajmuje powierzchnię ok. 4 475,3 km² (ok. 25% pow. województwa), liczy 890 111 mieszkańców (ok. 41,8% ludności województwa), z czego 568 628 osób w wieku produkcyjnym (ok. 42% ludności w wieku produkcyjnym województwa), posiada ujemny wskaźnik salda migracji ogółem - 470 osób (wskaźnik salda migracji dla województwa -2249) i posiada wskaźnik gęstości zaludnienia 258 os./1km² (województwo 119 os./1km²).

W obrębie OFIP znajdują się miejskie obszary funkcjonalne ośrodków subregionalnych: MOF Tarnobrzeg (gminy wiejskie: Gorzyce, Grębów; gmina miejsko-wiejska Nowa Dęba; gmina miejska Tarnobrzeg), MOF Stalowa Wola (gmina wiejska: Zaleszany; gmina miejsko-wiejska Nisko; gmina miejska Stalowa Wola) oraz MOF Mielec (gmina wiejska Tuszów Narodowy; gmina miejsko-wiejska Przecław; gmina miejska Mielec).

OFIP posiada dobrze wykształconą strukturę sieci osadniczej z Rzeszowem, jako ośrodkiem wojewódzkim, Stalową Wolą, Mielcem i Tarnobrzegiem, jako ośrodkami subregionalnymi i siecią mniejszych miast stanowiących lokalne ośrodki rozwoju i koncentracji usług. Na jego terenie występują najkorzystniejsze warunki do rozwoju funkcji przemysłowych oparte na historycznych początkach związanych z powstaniem w latach 30. XX w. Centralnego Okręgu Przemysłowego oraz na wysokim poziomie kultury technicznej kolejnych pokoleń pracowników. Gminy wchodzące w skład obszaru funkcjonalnego charakteryzują się największą w województwie koncentracją nowoczesnych zakładów przemysłowych branży lotniczej, elektromaszynowej i chemicznej oraz firm informatycznych. Zakłady te w większości działają na terenie specjalnych stref ekonomicznych (tarnobrzeskiej, mieleckiej i krakowskiej) oraz w parkach technologicznych i przemysłowych. Zakłady działające w branży lotniczej i informatycznej w celu wzmocnienia swoich potencjałów utworzyły klastry branżowe. Klaster przemysłu lotniczego „Dolina Lotnicza”, skupia ponad 120 podmiotów,

zlokalizowanych głównie w Rzeszowie, Mielcu, Sędziszowie Małopolskim, Dębicy i Stalowej Woli. Wschodni Klaster Informatyczny skupia około 60 podmiotów, z czego 50 ma swoją siedzibę na terenie OFIP. Działają także mniejsze klastry wspierające sektor przemysłowy jak Podkarpacki Klaster Spawalniczy KLASTAL, Polski Klaster Innowacyjnych Technologii Kuźniczych HEFAJSTOS oraz Klaster Edukacji Zawodowej przy TSSE Euro-Park WISŁOSAN.

Wsparciem dla rozwijających się gałęzi przemysłu jest prowadzona działalność naukowa i edukacyjna w zakresie specjalizacji regionalnych, realizowana przez ośrodki badawczo-rozwojowe szkolnictwa wyższego z wiodącą rolą Politechniki Rzeszowskiej, inkubatory technologiczne oraz poprzez sieć szkół średnich i ponadgimnazjalnych.

Największym i najważniejszym ośrodkiem przemysłowym i naukowym OFIP jest Rzeszów. W mieście znajduje zatrudnienie ok. 14% ogółu pracujących w przemyśle na terenie województwa podkarpackiego. Na rzeszowskich uczelniach studiuje ponad 50 tys. osób.

Mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Rzeszów – silny ośrodek pełniący niektóre funkcje metropolitalne, w tym edukacyjne i naukowe na rzecz innowacyjnego przemysłu; – Utrwalone specyficzne funkcje przemysłowe wyróżniające poszczególne ośrodki subregionalne i lokalne; – Dobrze wykształcona struktura sieci osadniczej z ośrodkiem wojewódzkim, ośrodkami subregionalnymi i siecią małych miast stanowiących lokalne ośrodki rozwoju i koncentracji usług; – Dobra dostępność komunikacyjna obszaru poprzez sieć dróg, linii kolejowych i lotniska; – Rozwijające się szkolnictwo wyższe, jako zaplecze nauko-badawcze oraz kadrowe dla przedsiębiorstw; – Wysoka jakość kapitału ludzkiego, dobrze wykształcona kadra pracownicza; – Korzystne warunki dla rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej na terenach wiejskich; – Bogactwo zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego; – Korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa w południowo-zachodniej części obszaru i gospodarki leśnej w części środkowej obszaru. 	<ul style="list-style-type: none"> – Znaczna część obszaru narażona na występowanie powodzi oraz osuwisk; – Niezadowalający stan techniczny części dróg i linii kolejowych; – Niezadowalający poziom współpracy firm z sektorem naukowym; – Zjawisko niekontrolowanej suburbanizacji wokół ośrodków miejskich.

Priorytet rozwojowy

Rozwój przemysłu nowoczesnych technologii.

Funkcje rozwojowe

- Podstawowe – przemysłowa, usługowa;

- Towarzyszące – rolnicza, turystyczna.

Wskaźniki rozwojowe obszaru

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Docelowy kierunek zmiany	Źródło danych
1.	Podmioty gosp. narodowej w rejestrze REGON – spółki handlowe razem (2013r.)	5 845	zwiększenie	BDL GUS
2.	Podmioty gosp. narodowej w rejestrze REGON – spółki cywilne (2013r.)	5 748	zwiększenie	BDL GUS
3.	Podmioty gosp. narodowej w rejestrze REGON – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (2013r.)	53 974	zwiększenie	BDL GUS
4.	Podmioty gosp. narodowej w rejestrze REGON – sekcja przemysł razem (2013r.)	352	zwiększenie	BDL GUS
5.	Podmioty gosp. narodowej w rejestrze REGON – sekcja działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (2013r.)	471	zwiększenie	BDL GUS
6.	Roczna liczba udzielonych noclegów ogółem w turystycznych obiektach noclegowych (2013r.)	583,4 tys.	zwiększenie	BDL GUS
7.	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych ogółem	49 013	zmniejszenie	BDL GUS

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) rozwój bazy innowacyjnego przemysłu;
- 2) rozwój drobnej przedsiębiorczości;
- 3) rozwój funkcji metropolitalnych Rzeszowa;
- 4) wzmocnienie roli miast, jako ośrodków kreujących wysoką jakość życia mieszkańców;
- 5) rozbudowa infrastruktury technicznej i transportowej;
- 6) rozbudowa infrastruktury przeciwpowodziowej;
- 7) rozwój turystyki w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe;
- 8) rozwój produkcji rolnej oraz bazy przetwórstwa rolno-spożywczego;
- 9) rozwój gospodarki leśnej oraz bazy przetwórstwa drewna.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) rozwój zakładów przemysłowych m.in. w branży lotniczej, elektromaszynowej i chemicznej oraz firm informatycznych, z wykorzystaniem potencjału naukowo-badawczego i zaawansowanych technologii z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju;
- 2) wzmacnianie zewnętrznych i wewnętrznych powiązań komunikacyjnych obszaru;
- 3) poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej i kolejowej;
- 4) rozwój atrakcji turystycznych oraz infrastruktury turystycznej, w tym rozwój gospodarstw agroturystycznych;
- 5) użytkowanie dolin rzecznych Wisły, Sanu, Wisłoki i Wisłoka zapewniające zachowanie drożności i walorów przyrodniczych korytarzy ekologicznych oraz ich zagospodarowanie w dostosowaniu do wymogów ochrony przeciwpowodziowej;

- 6) uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi;
- 7) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy, powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa, przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
- 8) rozwój rolnictwa ekologicznego dostosowanego do lokalnych warunków, poprawa struktury agrarnej gospodarstw;
- 9) zagospodarowanie turystyczne w dostosowaniu do chłonności środowiska;
- 10) zachowanie i ochrona zabytkowych obiektów i założeń przestrzennych oraz współczesnego materialnego dziedzictwa kulturowego;
- 11) ochrona i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi, leśnymi i zasobami kopalin.

2.5. OBSZAR FUNKCJONALNY GOSPODARKI ROLNO-SPOŻYWCZEJ

Charakterystyka obszaru

Obszar Funkcjonalny Gospodarki Rolno-Spożywczej (OFGR-S) obejmuje gminy położone w pasie pomiędzy Łącutem a Przemyślem. Zlokalizowany jest na części Podgórza Rzeszowskiego, Pradoliny Podkarpackiej, Płaskowyżu Tarnogrodzkiego i Płaskowyżu Kolbuszowskiego oraz Doliny Dolnego Sanu. Na terenie obszaru znajdują się 22 gminy wiejskie: Medyka, Orły, Przemyśl, Stubno, Żurawica, Chłopice, Jarosław, Laszki, Pawłosiów, Radymno, Rokietnica, Roźwienica, Gać, Przeworsk, Trynca, Zarzecze, Czarna (powiat łańcucki), Łącut, Białobrzegi, Markowa, Grodzisko Dolne, Leżajsk, Krasne; 2 gminy miejsko-wiejskie: Pruchnik, Kańczuga i 5 miejskich: Przemyśl, Jarosław, Radymno, Przeworsk i Łącut, które zostały włączone do OFGR-S w celu zapewnienia jego spójności przestrzennej oraz ze względu na pełnioną ważną rolę w obsłudze terenów wiejskich.

Gmina miejska Przemyśl i gminy wiejskie: Medyka, Orły, Przemyśl, Żurawica, znajdują się w obrębie miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego Przemyśl.

Łączna powierzchnia obszaru⁷⁰ to 2 074 km², co stanowi 11,6% ogólnej powierzchni województwa podkarpackiego. Liczba mieszkańców – 364 070 osób i jest to 17,1% ogólnej liczby ludności w województwie. Gęstość zaludnienia jest wyższa od średniej wojewódzkiej i wynosi 175,5 os./km².

Delimitacja obszaru funkcjonalnego oparta została na ocenie uwarunkowań przyrodniczych, strukturalnych, historycznych rozwoju rolnictwa na tym obszarze. Część gmin OFGR-S jest objęta programem strategicznym „Błękitny San”, którego głównym celem jest wzrost poziomu i warunków życia mieszkańców.

Obszar Funkcjonalny Gospodarki Rolno-Spożywczej ma bardzo dobre warunki przyrodnicze do rozwoju rolnictwa wysokotowarowego oraz ekologicznego w skali województwa podkarpackiego. Wskaźnik Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni

⁷⁰ Bank Danych Lokalnych GUS (stan na 31.12.2014 r.).

Produkcyjnej⁷¹ dla całego OFGR-S wynosi 91,5 pkt., przy średniej dla województwa 70,4 pkt. OFGR-S cechuje się ciepłym klimatem z długim okresem wegetacyjnym, urodzajnymi glebami, wytworzonymi głównie na utworach piaszczysto-pyłowych i lessowych oraz dobrą dostępnością do zasobów wodnych. Uwarunkowania przyrodnicze sprzyjają uprawie roślin o dużych wymaganiach glebowo-klimatycznych, w tym m.in. pszenicy, kukurydzy, rzepaku i rzepiku. Na terenie obszaru funkcjonalnego panują dogodne warunki do produkcji warzyw oraz sadownictwa. Jest to obszar o bardzo wysokiej kulturze rolnej. Dominuje otwarta rolnicza przestrzeń produkcyjna, brak jest większych kompleksów leśnych.

Działalność rolnicza w obszarze funkcjonalnym oraz współczesna struktura agrarna są efektami historycznych przeobrażeń społeczno-gospodarczych regionu. W wyniku transformacji ustrojowej na terenie OFGR-S zlikwidowanych zostało wiele zakładów przemysłowych, co z kolei przyspieszyło odpływ wykształconej ludności do ośrodków miejskich położonych poza omawianym obszarem. Pomimo kryzysu lat 90. XX w. związanego z funkcjonowaniem rolnictwa w warunkach gospodarki wolnorynkowej, w obszarze funkcjonalnym nie zaniechano działalności rolnej i nadal ją rozwijano.

Grunty orne i sady stanowią 72,3% i 2,4% ogółu użytków rolnych⁷² obszaru. Częściowym ograniczeniem dla rozwoju rolnictwa są procesy erozji gleb związane z intensywnym użytkowaniem pól uprawnych oraz rzeźbą terenu.

Głównymi problemami obszaru są: rozdrobnienie pól uprawnych, nadmiar zasobów siły roboczej oraz niska towarowość produkcji rolnej. Brak jest większych zakładów przemysłowych, występują licznie małe i średnie przedsiębiorstwa produkcji rolno-spożywczej oraz hodowlane. Bodźcem dla rozwoju gospodarczego są przebiegające przez obszar korytarze TEN-T: trasa drogowa E40 i linia kolejowa E30.

Obszar charakteryzuje się bardzo wysokimi walorami dziedzictwa kulturowego, należy do atrakcyjnych pod względem turystycznym obszarów województwa. Ważniejsze zabytki kultury materialnej zlokalizowane są w Łańcucie, Przemyśle, Jarosławiu oraz Przeworsku. Na terenie OFGR-S znajduje się m.in. cerkiew w Chotyńcu (obiekt wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO), zespół pałacowo-parkowy w Łańcucie (uznany za pomnik historii), Twierdza Przemyśl i inne.

Miasta: Przemyśl, Jarosław, Przeworsk, Łańcut, Radymno są ośrodkami, które skupiają ważne funkcje usługowe (handlowe, administracyjne, edukacyjne), przemysłowe oraz zapewniają obsługę terenów wiejskich. Ośrodki miejskie posiadają potencjał produkcyjny w branżach zielonego przemysłu: spożywczego, elektromaszynowego, mineralnego i lekkiego.

---

⁷¹ Wskaźnik Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej, Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, 2007.

⁷² Bank Danych Lokalnych GUS (stan na 31.12.2014 r.).

Mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Korzystne i bardzo korzystne warunki przyrodnicze (agroklimat, hydrologia, gleby) do rozwoju produkcji rolnej; – Obszar o wysokiej kulturze rolnej; – Niski poziom zanieczyszczenia środowiska; – Duży dział użytków rolnych w ogólnej powierzchni obszaru; – Korzystna struktura wiekowa mieszkańców; – Liczne przedsiębiorstwa produkcji rolno-spożywczej; – Zasoby naturalne i potencjał społeczno-gospodarczy umożliwiające rozwój zielonego przemysłu; – Dobrze rozwinięta sieć osadnicza z licznymi ośrodkami miejskimi, w tym: Przemyślem, Jarosławiem, Przeworskiem i Łańcutem; – Bardzo wysokie walory dziedzictwa kulturowego; – Dobra dostępność zewnętrzna i wewnętrzna obszaru. 	<ul style="list-style-type: none"> – Granica z Ukrainą jako zewnętrzna granica UE oraz Strefy Schengen – istotna bariera rozwoju dla wschodniej części obszaru; – Zagrożenie powodziowe w dolinach rzek Wisłok, San, Szkło, Mleczka; – Ograniczenie rozwoju rolnictwa związane z procesami erozyjnymi gleb; – Antropopresja związana z rozwojem zabudowy na terenach o korzystnych warunkach przyrodniczych dla rozwoju produkcji rolnej; – Niekorzystna struktura agrarna – duże rozdrobnienie gospodarstw; – Odpływ ludności do ośrodków miejskich.

Priorytet rozwojowy

Rozwój rolnictwa i wzmocnienie żywicielskiej roli obszaru w oparciu o korzystne warunki przyrodnicze.

Funkcje rozwojowe

- Podstawowa – rolnicza;
- Towarzyszące – usługowa (obsługi rolnictwa), produkcyjna (przetwórstwo rolno-spożywcze), turystyczna (w tym turystyka kulturowa oraz agroturystyka).

Wskaźniki rozwojowe obszaru

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Docelowy kierunek zmiany	Źródło danych
1.	Udział gruntów ornych w ogólnej powierzchni użytków rolnych (2014 r.)	72,2%	zwiększenie	BDL GUS
2.	Udział gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą o powierzchni >10ha w ogólnej liczbie gospodarstw prowadzących działalność rolniczą (2010 r.)	3,9%	zwiększenie	GUS PSR
3.	Udział powierzchni upraw przemysłowych w ogólnej powierzchni upraw (2010 r.)	13,5%	zwiększenie	GUS PSR
4.	Średnia powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej (2010 r.)	3,13 ha	zwiększenie	GUS PSR
5.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych działających w sektorze rolniczym – sekcja A, dział 01 (2014 r.)	283	zwiększenie	BDL GUS
6.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych działających w sektorze przetwórstwa przemysłowego spożywczego – sekcja C, dział 10,11 (2014 r.)	295	zwiększenie	BDL GUS

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) utrzymanie i wzmocnienie zrównoważonej gospodarki rolnej, opartej na zdywersyfikowanym wykorzystaniu ziemi;
- 2) zachowanie funkcji przemysłowych ośrodków miejskich oraz rozwój „zielonego przemysłu” tj. przemysłu opartego o produkty i surowce regionalne, funkcjonującego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju;
- 3) rozwój stref aktywności gospodarczej oraz instytucji otoczenia biznesu;
- 4) rozwój bazy przetwórstwa rolno-spożywczego oraz usług związanych z obsługą rolnictwa;
- 5) utrzymanie i rozbudowa infrastruktury transportowej oraz technicznej, w tym energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii;
- 6) rozwój turystyki, w tym agroturystyki, w oparciu o bogate zasoby dziedzictwa kulturowego.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) utrzymanie dotychczasowego użytkowania terenów rolniczych, przy jednoczesnym tworzeniu warunków do rozwoju rolnictwa towarowego;
- 2) zachowanie walorów krajobrazu kulturowego, w tym tradycyjnego krajobrazu rolniczego;
- 3) rozwój rolnictwa ekologicznego, w szczególności na terenach o dobrym stanie środowiska;
- 4) uwzględnienie ochrony terenów o wysokim wskaźniku waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej przy lokalizacji inwestycji;
- 5) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy, powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa, przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
- 6) utrzymanie istniejących urządzeń melioracyjnych oraz budowa zbiorników małej retencji dla celów gospodarczych;
- 7) przy zagospodarowaniu terenów uwzględnienie ograniczeń związanych z położeniem na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi;
- 8) zachowanie i ochrona walorów dziedzictwa kulturowego, w tym rewaloryzacja historycznych układów urbanistycznych świadczących o unikatowej historii i kulturze obszaru;
- 9) rozwój infrastruktury turystycznej.

2.6. OBSZAR FUNKCJONALNY POGÓRZY KARPACKICH

Charakterystyka obszaru

Obszar Funkcjonalny Pogórzy Karpackich (OFPK) obejmuje gminy położone w podkarpackiej części Pogórza Ciężkowickiego oraz na terenach Pogórza Strzyżowskiego, Pogórza Dynowskiego i Pogórza Przemyskiego. Do tego obszaru

włączono 1 gminę miejską: Dynów; 6 gmin miejsko-wiejskich: Pilzno, Brzostek, Kołaczyce, Strzyżów, Tyczyn, Błażowa; 20 gmin wiejskich: Jodłowa, Brzyska, Wielopole Skrzyńskie, Frysztak, Wiśniowa, Czudec, Lubenia, Niebylec, Domaradz, Jasienica Rosielna, Chmielnik, Hyżne, Dynów, Nozdrzec, Dydnia, Jawornik Polski, Dubiecko, Krzywca, Krasieczyn, Fredropol.

Gmina wiejska Krasieczyn znajduje się w obrębie miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego Przemyśl.

Obszar Funkcjonalny Pogórzy Karpackich zajmuje powierzchnię 2 484 km², co stanowi 13,92% powierzchni województwa, a zamieszkiwany jest przez 238 357 osób, co stanowi 11,19% mieszkańców województwa podkarpackiego. Gęstość zaludnienia w obszarze funkcjonalnym wynosi 96 osób na 1 km² – mniej niż średnia województwa podkarpackiego (119 osób / km²). Wskaźnik przyrostu naturalnego w 2013 r. był dodatni i wynosił 0,53 osób na 1000 mieszkańców OFPK, był mniejszy od wskaźnika dla województwa podkarpackiego (0,80). Wartość wskaźnika migracji dla OFPK wynosiła -1,25 osób na 1000 ludności. Ujemne saldo migracji odnotowało większość gmin OF, z wyjątkiem gmin: Pilzno, Tyczyn, Błażowa, Chmielnik, Krasieczyn. Wskaźnik ludności w wieku nieprodukcyjnym dla OFPK wynosił 60,9 na 100 osób w wieku produkcyjnym, był zbliżony do wartości wskaźnika dla województwa. Wskaźnik bezrobocia osób w wieku produkcyjnym dla OFPK wynosił 14,2%.

Mimo trudnych warunków fizyczno-geograficznych, klimatycznych i glebowych, w przeszłości był to głównie obszar działalności rolniczej z niewielkim udziałem produkcji przemysłowej i usług, skoncentrowanych w miejscowościach będących siedzibami gmin. Na początku transformacji ustrojowej ceny zbytu produktów rolnych nie kompensowały kosztów ich produkcji, prowadzonej w trudnych górzystych warunkach. Duże rozdrobnienie agrarne oraz likwidacja wielu zakładów przemysłowych spotęgowały tylko trudną sytuację społeczno-gospodarczą mieszkańców. Wskutek tego zwiększyła się fala odpływu młodych ludzi do większych ośrodków lub za granicę, zaniechano działalności rolnej głównie na terenach o trudniejszej dostępności. Zwiększyła się powierzchnia odłogów, które z czasem w sposób samoistny zostały przekształcone i są nadal przekształcane w tereny zalesione. Zmienność i różnorodność ukształtowania terenu, krajobrazów kulturowo-przyrodniczych oraz ciągły wzrost powierzchni lasów powoduje zwiększenie całorocznej atrakcyjności turystycznej wyznaczonego obszaru funkcjonalnego. Bogate dziedzictwo kulturowe wieloetnicznego pogranicza w połączeniu z unikatowymi walorami przyrodniczymi (obszary Natura 2000 i Obszary Chronionego Krajobrazu), tworzy duży potencjał turystyczny i skłania do aktywnej turystyki wypoczynkowej, krajoznawczej czy religijno-pielgrzymkowej. Zwiększa to szansę odpowiedniego wykorzystania istniejących potencjałów rozwojowych (turystycznych, rolniczych, przyrodniczych i kulturowych).

W ostatnich latach nastąpił rozwój podkarpackiego winiarstwa, zainicjowany w okolicach Jasła. Pojawiła się możliwość wykorzystania potencjału rozwojowego enoturystyki będącej specyficzną odmianą agroturystyki. Równoleżnikowe

ukształtowanie wzgórz o wysokości do 400 m n.p.m. stwarza bardzo dobre warunki do uprawy winorośli, przede wszystkim na stokach o wystawie południowej i południowo-zachodniej. Uprawa winorośli nie wymaga bardzo dobrych gleb, może być prowadzona na małych działkach. Wymaga odpowiedniej lokalizacji oraz bardzo dużego nakładu pracy ręcznej, zapewnia jednak godziwe dochody. W połączeniu z działalnością agroturystyczną, efekt ekonomiczny może zostać wzmocniony. Przykład rozwoju podkarpackiego winiarstwa stanowi zachętę dla innych rolników do poszukiwania alternatywnych sposobów zagospodarowania swoich rozdrobnionych działek. Zakładanie sadów, winnic, niewielkich upraw ekologicznych, a w trudniej dostępnych miejscach plantacji roślin energetycznych, stanowić będzie o rozwoju OFPK.

Mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Położenie w zasięgu oddziaływania dużych ośrodków miejskich Rzeszowa i Przemyśla, a także ośrodków lokalnych (Dębica, Jasło, Sanok); – Położenie w pobliżu głównych szlaków komunikacyjnych; – Wysokie walory kulturowe, przyrodnicze i krajobrazowe; – Dogodne warunki do rozwoju turystyki, w tym usług agroturystycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Rozdrobnienie agrarne; niekorzystna struktura obszarowa gospodarstw oraz słaba infrastruktura rolna; – Niekorzystna struktura demograficzna i wysokie bezrobocie; – Brak dostatecznych zabezpieczeń przeciwpowodziowych i przeciwoświejskich; – Pogłębiające się zjawisko rozproszenia zabudowy, na tereny o dużych wartościach przyrodniczo-kulturowych.

Priorytet rozwojowy

Wykorzystanie walorów naturalnych dla ożywienia społeczno-gospodarczego obszaru przez rozwój agroturystyki, rolnictwa oraz małej i średniej przedsiębiorczości.

Funkcje rozwojowe

- Podstawowa – turystyczna, rolnicza;
- Towarzysząca – przemysłowa.

Wskaźniki rozwojowe obszaru

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Docelowy kierunek zmiany	Źródło danych
1.	Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych	69 978	zwiększenie	BDL GUS
2.	Powierzchnia sadów (w tym winnic)	1 862 ha	zwiększenie	BDL GUS
3.	Powierzchnia gruntów leśnych	88 624 ha	zwiększenie	BDL GUS
4.	Ilość podmiotów gospodarczych zatrudniających do 249 osób	13 156 szt.	zwiększenie	BDL GUS

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) rozwój turystyki, w tym agroturystyki, turystyki kwalifikowanej, w oparciu o walory środowiska przyrodniczego i kulturowego;
- 2) rozwój rolnictwa tradycyjnego i specjalistycznego oraz sadownictwa (w tym winnic);
- 3) rozwój małej i średniej przedsiębiorczości, w tym w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego oraz przetwórstwa drzewnego;
- 4) rozwój energetyki odnawialnej.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy, powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa, przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
- 2) poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym m.in. przekształcenia struktury agrarnej gospodarstw;
- 3) rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej;
- 4) uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i zagrożonych osuwiskami;
- 5) rozbudowa infrastruktury przeciwpowodziowej oraz w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy;
- 6) rekultywacja w kierunku wodnym wyrobisk po odkrywkowym wydobyciu kruszyw;
- 7) rozwój infrastruktury związanej z energetyką opartą na odnawialnych źródłach energii.

2.7. OBSZAR FUNKCJONALNY KOTLINY JASIELSKO-KROŚNIEŃSKIEJ**Charakterystyka obszaru**

Obszar Funkcjonalny Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej (OFKJ-K) położony jest w południowo-zachodniej części województwa, w obrębie centralnej depresji karpackiej Pogórza Karpackiego. Zasadniczą część obszaru stanowi rozległa, lekko pofałdowana równina, pocięta szeregiem pomniejszych kotlin wykształconych w dorzeczach Ropy, Wisłoki, Jasiołki, Wisłoka i Sanu. Jest to obszar prawie bezleśny, zurbanizowany, o wyjątkowych walorach kulturowych. Od północy ogranicza go pasmo wzniesień Pogórza Strzyżowsko-Dynowskiego, od południa – pasmo łagodnych wzniesień Pogórzy: Jasielskiego i Bukowskiego.

Obszar ten obejmuje 3 miasta wydzielone: Krosno (miasto na prawach powiatu grodzkiego), Jasło, Sanok; 2 gminy miejsko-wiejskie: Jedlicze i Brzozów oraz 10 gmin wiejskich: Skołyszyn, Jasło, Wojaszówka, Tarnowiec, Chorkówka, Miejsce Piastowe, Korczyna, Krościenko Wyżne, Haczów, Sanok.

Gminy wiejskie: Chorkówka, Korczyna, Krościenko Wyżne, Miejsce Piastowe, Wojaszówka i gmina miejsko-wiejska Jedlicze znajdują się w obrębie miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego Krosno.

Obszar Funkcjonalny Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej ma powierzchnię 1 138 km², co stanowi ok. 6,37% powierzchni obszaru województwa, a zamieszkuje go 282,6 tys. osób, co stanowi ok. 13,3% liczby ludności województwa (wg danych GUS z 2013 r.) i charakteryzuje się jednym z najwyższych stopni zaludnienia w województwie podkarpackim. Średnio na 1 km² przypada 248 osób – ponad dwukrotnie więcej od średniej dla województwa (119 osób/km²). W przeważającej mierze są to mieszkańcy wsi, stanowiący ponad 52% ogółu ludności tego obszaru. Przyrost naturalny w 2013 r. dla całego OFKJ-K był dodatni. Postępuje odpływ ludności miejskiej na tereny wiejskie i związany z nim proces suburbanizacji.

Istotny wpływ na rozwój gospodarczy omawianego obszaru miały wiodące tędy szlaki komunikacyjne i handlowe biegnące z zachodu na wschód (na Ruś Halicką) oraz z południa na północ, przez Przełęcz Dukielską (szlak Węgierski). Wzdłuż szlaku komunikacyjnego wschód-zachód, rozlokowały się główne miasta obszaru. O bogatej, wielokulturowej przeszłości świadczą zachowane zespoły staromiejskie w Krośnie i Sanoku z dużą koncentracją zabytków oraz eksponatów o znaczącej wartości kulturowej, zgromadzonych w licznych muzeach. Wśród nich znajdują się obiekty i zbiory o ponadregionalnej randze turystycznej, m.in.: Muzeum Podkarpackie w Krośnie z największą w Europie kolekcją lamp naftowych, Muzeum Historyczne w Sanoku z kolekcją obrazów Zdzisława Beksińskiego i unikatową kolekcją ikon oraz wyjątkowy w skali europejskiej Park Etnograficzny – Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. Najcenniejszymi zasobami kulturowymi na terenach wiejskich są: XIV-wieczne ruiny zamku „Kamieniec” w Odrzykoniu, drewniany kościół z XV w. w Haczowie (wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO), Skansen Archeologiczny „Karpacka Troja” w Trzcinicy k. Jasła, czy skansen przemysłu naftowego w Bóbrce z najstarszym na świecie szybem naftowym „Franek”. W ramach ochrony dziedzictwa geologicznego i obszarów o szczególnym znaczeniu geologicznym trwają prace nad utworzeniem geoparku „Dolina Wisłoka – Polski Teksas”, obejmującego dużą część obszaru. Znaczne zasoby kulturowe o randze regionalnej i krajowej stanowią przesłankę dla rozwoju turystyki kulturowej.

Najatrakcyjniejszą przyrodniczo i krajobrazowo część obszaru stanowią południowe stoki wzniesień Pogórza Strzyżowsko-Dynowskiego z Czarnorzecko-Strzyżowskim Parkiem Krajobrazowym i licznymi grupami skał ostańców, z których największe znajdują się w rezerwacie „Prządk” w Czarnorzekach. Kompleksy leśne, pokrywające najwyższe partie wzgórz pogórzy, przeplatają się z płacami upraw rolnych, łąk, pastwisk, nieużytków i grup zadrzewień. Środowiska leśne tworzą głównie zespoły buczyny karpackiej, grądy dębowo-grabowe i łęgi jesionowo-olszowe. Lasy te są w znacznej części pozostałością puszczy karpackiej i obfitują w rzadkie okazy fauny i flory.

Obszar Funkcjonalny Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej jest przede wszystkim obszarem o podwyższonej aktywności społeczno-gospodarczej, którego oś stanowi

droga krajowa nr 28, łącząca główne ośrodki położone w kotlinach śródgórskich oraz przecinająca ją w Miejscu Piastowym, droga krajowa nr 19, stanowiąca oś komunikacyjną na kierunku północ-południe (docelowo szlak transportowy „Via Carpathia” łączący kraje bałtyckie z krajami Europy południowej). Ważną pod względem dostępności komunikacyjnej inwestycją jest realizowana rozbudowa lotniska w Krośnie.

Miasta obszaru funkcjonalnego: Jasło, Krosno i Sanok, stanowią główne ośrodki przemysłowo-usługowe, które aktywizują obszary położone w ich sąsiedztwie. Na bazie występujących w obszarze zasobów surowcowych wykształciły się branże o długoletniej tradycji, m.in.: wydobywanie i przetwórstwo ropy naftowej oraz gazu ziemnego, przemysł szklarski. Duże znaczenie mają branże: lotnicza, elektromaszynowa, meblowa, rolno-spożywcza, budowlana i chemiczna, w tym zakłady powstałe w latach 30. XX w. w ramach Centralnego Okręgu Przemysłowego. Znacząca jest również funkcja gospodarcza związana z potencjałem średnich i małych przedsiębiorstw produkcyjno-usługowych o wysokim stopniu przystosowania do warunków gospodarki rynkowej, z rozwijającą się infrastrukturą gospodarczą. Istotny potencjał rozwoju gospodarczego OFKJ-K stanowią specjalne strefy ekonomiczne zlokalizowane na terenie Krosna, Jasła i Sanoka, zajmujące powierzchnię ok. 104 ha. Główne ośrodki obszaru, a w szczególności Krosno, ze względu na swoje położenie, pełnią również funkcję ważnych ośrodków handlowych i dystrybucyjnych dla południowej części województwa podkarpackiego.

Obszar Funkcjonalny Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej to przede wszystkim region przemysłowy z dobrze rozwiniętym i nowoczesnym przemysłem, ale rozwija się też tutaj tradycyjne rolnictwo, oparte na gospodarstwach rodzinnych.

Mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Duża liczba zakładów i firm przemysłowych o wysokim stopniu dostosowania do wymogów gospodarki rynkowej; – Tradycje górnicze wydobywania ropy naftowej i gazu ziemnego, dobrze rozwinięty przemysł szklarski i lotniczy; – Dogodne warunki do funkcjonowania w specjalnych strefach ekonomicznych; – Znaczne zasoby ludzkie i dobrze wykształcona kadra; – Dobrze rozwinięta sieć osadnicza; – Położenie na szlaku tranzytowym w kierunku Bieszczadów i Beskidu Niskiego; – Rozbudowywane lotnisko w Krośnie; – Wysokie walory krajobrazowe i przyrodnicze; – Znaczące zasoby kulturowe, wynikające z położenia na dawnych szlakach handlowych – zabytkowe miasta i obiekty o ponadregionalnej randze turystycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> – Niezadowalająca dostępność drogową zewnętrzną w skali regionalnej i ponadregionalnej; – Spadek znaczenia kolei w przewozach towarowych i pasażerskich; – Niekorzystne zmiany demograficzne – starzenie się społeczeństwa i wysokie obciążenie grupy w wieku produkcyjnym grupami w wieku nieprodukcyjnym; – Występujące zjawisko suburbanizacji oraz rozpraszania zabudowy i degradacji wiejskich terenów otwartych; – Brak dostatecznych zabezpieczeń przeciwpowodziowych i przeciwoświejskich.

Priorytet rozwojowy

Rozwój gospodarczy w oparciu o zasoby surowcowe i przemysł nowych technologii.

Funkcje rozwojowe

- Podstawowe – przemysł i usługi;
- Towarzyszące – turystyka i rolnictwo tradycyjne.

Wskaźniki rozwojowe obszaru

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Docelowy kierunek zmiany	Źródło danych
1.	Wskaźnik nasycenia podmiotami gospodarczymi (liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności)	892	zwiększenie	BDL GUS
2.	Udział podmiotów gospodarczych działających w przemyśle i budownictwie w ogólnej liczbie podmiotów ogółem	22%	zwiększenie	BDL GUS
3.	Liczba osób pracujących na 1000 ludności	248	zwiększenie	BDL GUS
4.	Wskaźnik obciążenia demograficznego (liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym)	57,8	zmniejszenie	BDL GUS
5.	Przyrost rzeczywisty na 1000 ludności (suma wielkości przyrostu naturalnego i salda migracji)	-2,3	wzrost liczby ludności	BDL GUS

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) rozwój wiodących branż przemysłu z wykorzystaniem potencjału naukowo-badawczego i zaawansowanych technologii;
- 2) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze regionalnym, krajowym i transgranicznym;
- 3) ochrona zasobów przyrodniczych i kulturowych;
- 4) rozwój rolnictwa ekologicznego;
- 5) rozwój różnych form turystyki, w oparciu o zasoby przyrodnicze, krajobrazowe oraz dziedzictwa kulturowego obszaru.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) rozwój Krosna, Jasła i Sanoka jako głównych ośrodków stymulujących rozwój gospodarczy obszaru;
- 2) rozwój zakładów tradycyjnych branż przemysłu oraz przemysłu nowych technologii (m.in. lotniczego, chemicznego, spożywczego, szklarskiego oraz meblarskiego);
- 3) rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej;
- 4) wzmocnienie powiązań funkcjonalnych Krosna z Jasłem, a także Sanokiem;
- 5) ochrona złóż surowców energetycznych (gazu ziemnego i ropy naftowej);

- 6) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy, powodującym degradację terenów otwartych wiejskich przydatnych dla rolnictwa, przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
- 7) rozwój powiązań drogowych wzmacniających zewnętrzną dostępność komunikacyjną, w tym z transeuropejską siecią transportową (TEN-T);
- 8) rozwój i modernizacja linii kolejowych;
- 9) rozbudowa lotniska w Krośnie;
- 10) rozwój rolnictwa ekologicznego, w tym specjalistycznej produkcji rolniczej (m.in. pszczelarskiej, upraw winorośli z produkcją win) z uwzględnieniem warunków przyrodniczych;
- 11) kształtowanie harmonijnego krajobrazu kulturowego poprzez poprawę ładu przestrzennego i estetyki przestrzeni, przy zachowaniu walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, prawidłowe kształtowanie struktur przestrzennych;
- 12) rozbudowa infrastruktury przeciwpowodziowej oraz w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy.

2.8. BIESZCZADZKO-BESKIDZKI OBSZAR FUNKCJONALNY

Charakterystyka obszaru

Bieszczadzko-Beskidzki Obszar Funkcjonalny (B-BOF) obejmuje 23 gminy o podobnym potencjale rozwojowym, czyli 17 gmin wiejskich: Baligród, Besko, Bircza, Bukowsko, Czarna, Cisna, Dębowiec, Jaślica, Komańcza, Krempna, Lutowiska, Nowy Żmigród, Olszanica, Osiek Jasielski, Solina, Tyrawa Wołoska, Zarszyn, 6 gmin miejsko-wiejskich: Dukla, Iwonicz Zdrój, Lesko, Rymanów, Ustrzyki Dolne, Zagórz. Leżą one, w całości lub części, w obrębie Beskidu Niskiego, Bieszczadów Zachodnich lub Gór Sanocko-Turczańskich (zwanymi niekiedy Bieszczadami Niskimi)⁷³. B-BOF zajmuje powierzchnię 408 357 ha⁷⁴, co stanowi 22,9% powierzchni województwa podkarpackiego i jest zamieszkiwany przez 175,18 tys. osób, czyli 8,2% ludności województwa. Średnia gęstość zaludnienia obszaru wynosi 43 os./km² – jest niemal trzykrotnie mniejsza od średniej dla województwa (119 osób/km²).

Dla 12 gmin: Baligród, Bircza, Czarna, Cisna, Komańcza, Lesko (m. i gm.), Lutowiska, Olszanica, Solina, Tyrawa Wołoska, Ustrzyki Dolne (m. i gm.), Zagórz (m. i gm.), zrzeszonych w Związku Bieszczadzkiej Gmin Pogranicza, opracowany został Program Strategiczny Rozwoju Bieszczad⁷⁵. Na terenie B-BOF funkcjonują również lokalne strategie rozwoju opracowywane przez Lokalne Grupy Działania.

B-BOF położony jest w południowej i południowo-wschodniej części województwa podkarpackiego. Obszar od wschodu graniczy z Ukrainą, od południa

⁷³ J. Kondracki, *Geografia Regionalna Polski*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2001,

⁷⁴ Bank Danych Lokalnych GUS

⁷⁵ Przyjęty uchwałą nr 41/890/15 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 7 kwietnia 2015 r.

ze Słowacją, a od zachodu z województwem małopolskim. Wschodnia granica B-BOF z Ukrainą jest granicą Unii Europejskiej i NATO.

Bieszczadzko-Beskidzki Obszar Funkcjonalny z uwagi na swoje wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe należy do najatrakcyjniejszych turystycznie rejonów Polski i województwa podkarpackiego. Stanowi ważną część wspólnego europejskiego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Karpat. Burzliwe i tragiczne dzieje pogranicza, po obu wojnach światowych i wysiedleniach sprawiły, że tożsamość kulturowa tego obszaru została znacznie przekształcona. W miejscu dawnych osad i wiosek, gdzie współistniało wiele narodowości, grup etnicznych i etnograficznych, kultur i religii, pojawiły się lasy i dzika przyroda. Świadectwem dawnej wielokulturowości tego obszaru są jego zabytki, zwłaszcza wtopione w krajobraz urokliwe drewniane kościoły i cerkwie, pałace, dwory i dworki, zespoły urbanistyczne, przydrożne kapliczki, cmentarze różnych wyznań, czy cmentarze wojenne. Drewniane cerkwie w Smolniku i Turzańsku zostały wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO. Cenne zasoby przyrodniczo-krajobrazowe objęto różnymi formami ochrony przyrody. Na ponad 90% powierzchni B-BOF ustanowiono różne formy ochrony zachowawczej, co z jednej strony pozwala na zachowanie wyjątkowych zasobów tego terenu, z drugiej jednak w znaczący sposób ogranicza jego możliwości rozwojowe.

W strukturze gospodarki obszaru dominuje rolnictwo tradycyjne, rozdrobnione i niskotowarowe, funkcjonujące w trudnych górskich, niesprzyjających dla mechanizacji i automatyzacji warunkach. Wypracowana przez stulecia kultura uprawy i hodowli zwierząt w harmonii z naturą jest przyjazna dla środowiska naturalnego. W miastach słabo rozwija się działalność przemysłowa, koncentrująca się głównie wokół branży drzewnej, budowlanej oraz elektromaszynowej (m.in. w oparciu o podstrefę SSE Euro-Park Mielec w Zagórzcu). Najmocniejszą branżą przemysłową jest przemysł drzewny rozwijający się przy zastosowaniu lokalnych zasobów leśnych. Działalność wydobywcza m.in. takich surowców jak: gaz ziemny, ropa naftowa (złoża na wyczerpaniu), piaskowce, kruszywa, prowadzona jest w ograniczonym zakresie m.in. z powodu znacznej koncentracji zachowawczych form ochrony przyrody. Wykorzystanie potencjału występujących tutaj wód termalnych uwarunkowane jest ich szczegółowym rozpoznaniem i udokumentowaniem.

Obsługa komunikacyjna B-BOF odbywa się poprzez drogi krajowe: Nr 19 (na osi północ-południe), nr 28 i nr 84 (na osi wschód-zachód) oraz drogi wojewódzkie, uzupełnione siecią dróg powiatowych (z reguły o złych nawierzchniach). Transport kolejowy, podobnie jak lotniczy, ma obecnie niewielkie znaczenie.

Potencjał rozwojowy Bieszczadzko-Beskidzkiego Obszaru Funkcjonalnego stanowią bardzo wysokie walory przyrodniczo-kulturowe, rozwinięta infrastruktura udostępnienia turystycznego obszarów chronionych (w tym m.in. liczne szlaki turystyczne i kulturowe), znaczny udział podmiotów gospodarczych oferujących usługi zakwaterowania i gastronomii w ogólnej liczbie podmiotów działających w sektorze usług w województwie, istniejąca baza noclegowa, w tym dobrze rozwinięta sieć gospodarstw agroturystycznych i baza uzdrowiskowa. Przygraniczne położenie B-BOF

umożliwia rozwój turystyki transgranicznej i zakupowej. Miasta stanowią potencjalne obszary wzrostu gospodarczego, w oparciu o działalność przemysłową i usługową, specjalizację terytorialną oraz o współpracę gospodarczą pomiędzy sobą i z obszarami wiejskimi. Dzięki dużym zasobom leśnym dobrze rozwinięty jest przemysł drzewny. Warunki środowiska naturalnego są korzystne dla rozwoju rolnictwa ekologicznego, a znaczne arealty użytków rolnych wykorzystywane są do hodowli bydła. Do rozwoju obszaru przyczynić się może realizacja drogi ekspresowej S19, elementu kompleksowej transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T (szlak transportowy „Via Carpathia”).

Mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Bardzo wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe i kulturowe; – Znaczny udział usług turystycznych w strukturze sektorowej działalności gospodarczej, z rozbudowaną bazą noclegową agroturystyki, a także istniejąca baza uzdrowskowa; – Wysoka lesistość; – Dobrze rozwinięty przemysł drzewny; – Korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego i hodowli, tradycje kultury pasterskiej; – Położenie w sąsiedztwie i zasięgu oddziaływania ośrodków miejskich: Krosna, Jasła, Sanoka; – Wzmacniające się powiązania funkcjonalne Sanoka, Leska, Zagórza oraz Ustrzyk Dolnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Peryferyjne położenie i słaba dostępność komunikacyjna obszaru, zarówno w układzie krajowym, jaki i wojewódzkim; – Granica z Ukrainą jako zewnętrzną granicą UE oraz Strefy Schengen – istotna bariera rozwoju; – Niski poziom zaludnienia. Depopulacja spowodowana odpływem migracyjnym i niskim przyrostem naturalnym; – Wysoki poziom bezrobocia strukturalnego i ukrytego oraz wysoki udział osób wykluczonych społecznie; – Mało konkurencyjne rolnictwo dominujące w strukturze gospodarki obszaru (niskotowarowe i rozdrobnione); – Niskie uprzemysłowienie obszaru; – Sezonowość turystyki, mało zdywersyfikowana baza noclegowa i brak kompleksowej, całorocznej oferty turystycznej; – Brak dostatecznych zabezpieczeń przeciwpowodziowych i przeciwoświejskich; – Ukształtowanie terenu niekorzystne dla działań inwestycyjnych, zwłaszcza inwestycji liniowych.

Priorytet rozwojowy

Rozwój gospodarczo-społeczny w oparciu o potencjał przyrodniczy i kulturowy, w tym walory turystyczne i uzdrowskowe.

Funkcje rozwojowe

- Podstawowe – turystyczno-rekreacyjna i uzdrowskowa;
- Towarzyszące – produkcyjna, rolnicza, funkcja ochronna z usługami na rzecz utrzymania różnorodności biologicznej i krajobrazowej.

Wskaźniki rozwojowe obszaru

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika	Docelowy kierunek zmiany	Źródło danych
1.	Obciążenie demograficzne (ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w %)	56,7%	zmniejszenie	BDL GUS
2.	Przyrost rzeczywisty na 1000 ludności, (suma wielkości przyrostu naturalnego i salda migracji)	-2,2	wzrost liczby ludności	BDL GUS
3.	Liczba osób korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych – ogółem(1) i turystów zagranicznych (2)	479 439 (1) 5 068 (2)	zwiększenie	BDL GUS
4.	Udział podmiotów gospodarczych oferujących usługi zakwaterowania i gastronomii (sekcja I) w ogólnej liczbie podmiotów działających w sektorze usług	10,3%	zwiększenie	BDL GUS
5.	Udział podmiotów gospodarczych działających w sekcji A dział 02 (leśnictwo i pozyskiwanie drewna) w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON	8,2%,	zwiększenie	BDL GUS
6.	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności	723	zwiększenie	BDL GUS

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego;
- 2) poprawa dostępności komunikacyjnej w układzie regionalnym, krajowym, i transgranicznym;
- 3) rozwój różnych form usług turystycznych oraz funkcji uzdrowiskowej;
- 4) kompleksowy rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej dostosowanej do skali ruchu turystycznego oraz poprawa gospodarki odpadami;
- 5) rozwój przemysłu drzewnego, budowlanego i elektromaszynowego, przemysłu spożywczego opartego o przetwórstwo;
- 6) rozwój rolnictwa ekologicznego, w tym służącego zachowaniu różnorodności biologicznej i krajobrazowej.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) budowa i rozwijanie powiązań funkcjonalnych ze Słowacją oraz Ukrainą m.in. przez rozbudowę infrastruktury granicznej;
- 2) modernizacja i rozbudowa istniejącej sieci drogowej i kolejowej, w celu właściwego rozprowadzenia ruchu turystycznego;
- 3) rozwój infrastruktury turystycznej, sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej w ośrodkach uzdrowiskowych, wypoczynkowych oraz w miastach i gminach o potencjale turystycznym;

- 4) ograniczanie zjawiska rozpraszania zabudowy w celu zachowania ładu przestrzennego, walorów przyrodniczo-krajobrazowych, drożności korytarzy ekologicznych;
- 5) rozwój infrastruktury technicznej zwłaszcza na obszarach najczęściej odwiedzanych przez turystów, w szczególności kompleksowa budowa i przebudowa systemów wodno-kanalizacyjnych wokół zbiorników wodnych i w dorzeczach rzek;
- 6) minimalizowanie i ograniczanie negatywnych skutków suszy poprzez kompleksowe działania określone w Planie przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Górnej Wisły;
- 7) ochrona i wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego, w tym wyróżniających region zabytków świadczących o jego dawnej wielokulturowości oraz związanych z przemysłem naftowym.

Tabela 11. Gminy województwa podkarpackiego w obszarach o znaczeniu regionalnym

Lp.	Gmina	Miejski Obszar Funkcjonalny Krosno	Miejski Obszar Funkcjonalny Mielec	Miejski Obszar Funkcjonalny Przemyśl	Miejski Obszar Funkcjonalny Stalowa Wola	Miejski Obszar Funkcjonalny Tarnobrzeg	Obszar Funkcjonalny Niziny Nadwiślańskiej	Roztoczański-Puszczański Obszar Funkcjonalny	Obszar Funkcjonalny Innowacyjnego Przemysłu	Obszar Funkcjonalny Gospodarki Rolno-Spożywczej	Obszar Funkcjonalny Pogórzy Karpackich	Obszar Funkcjonalny Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej	Bieszczadzko-Beskidzki Obszar Funkcjonalny
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Adamówka							+					
2	Baligród												+
3a	Baranów Sandomierski (obszar miejski)					+	+						
3b	Baranów Sandomierski (obszar wiejski)					+	+						
4	Besko												+
5	Białobrzegi									+			
6	Bircza												+
7a	Błażowa (obszar miejski)										+		
7b	Błażowa (obszar wiejski)										+		
8a	Boguchwała (obszar miejski)								+				
8b	Boguchwała (obszar wiejski)								+				
9	Bojanów								+				
10	Borowa						+						
11a	Brzostek (obszar miejski)										+		
11b	Brzostek (obszar wiejski)										+		
12a	Brzozów (obszar miejski)											+	
12b	Brzozów (obszar wiejski)											+	
13	Brzyska										+		

14	Bukowsko												+
15	Chłopice									+			
16	Chmielnik										+		
17	Chorkówka	+										+	
18a	Cieszanów (obszar miejski)						+						
18b	Cieszanów (obszar wiejski)						+						
19	Cisna												+
20	Cmolas								+				
21	Czarna/p. bieszczadzki/												+
22	Czarna/p. dębicki/								+				
23	Czarna/p. łańcucki/									+			
24	Czermin						+						
25	Czudec										+		
26	Dębica (miejska)								+				
27	Dębica (wiejska)								+				
28	Dębowiec												+
29	Domaradz										+		
30	Dubiecko										+		
31a	Dukła (obszar miejski)												+
31b	Dukła (obszar wiejski)												+
32	Dydnia										+		
33	Dynów (miejska)										+		
34	Dynów (wiejska)										+		
35	Dzikowiec								+				
36	Fredropol										+		
37	Frysztak										+		
38	Gać									+			
39	Gawłuszowice						+						
40a	Głogów Małopolski (obszar miejski)								+				
40b	Głogów Małopolski (obszar wiejski)								+				
41	Gorzyce					+			+				
42	Grębów					+			+				
43	Grodzisko Dolne									+			
44	Haczów											+	
45	Harasiuki							+					
46	Horyniec-Zdrój							+					
47	Hyżne										+		
48	Iwierzycze								+				
49a	Iwonicz-Zdrój (obszar miejski)												+
49b	Iwonicz-Zdrój (obszar wiejski)												+
50	Jarocin							+					
51	Jarosław (miejska)									+			
52	Jarosław (wiejska)									+			
53	Jasienica Rosielna										+		
54	Jasło (miejska)											+	
55	Jasło (wiejska)											+	
56	Jaśliska												+
57	Jawornik Polski										+		
58a	Jedlicze (obszar miejski)	+										+	
58b	Jedlicze (obszar wiejski)	+										+	
59	Jeżowe								+				

60	Jodłowa									+		
61	Kamień							+				
62a	Kańczuga (obszar miejski)								+			
62b	Kańczuga (obszar wiejski)								+			
63a	Kolbuszowa (obszar miejski)							+				
63b	Kolbuszowa (obszar wiejski)							+				
64a	Kołaczyce (obszar miejski)									+		
64b	Kołaczyce (obszar wiejski)									+		
65	Komańcza											+
66	Korczyna	+									+	
67	Krasiczyn			+						+		
68	Krasne								+			
69	Krempna											+
70	Krosno	+									+	
71	Krościenko Wyżne	+									+	
72	Krzeszów						+					
73	Krzywcza									+		
74	Kuryłówka						+					
75	Laszki								+			
76a	Lesko (obszar miejski)											+
76b	Lesko (obszar wiejski)											+
77	Leżajsk (miejska)							+				
78	Leżajsk (wiejska)							+				
79	Lubaczów (miejska)						+					
80	Lubaczów (wiejska)						+					
81	Lubenia									+		
82	Lutowiska											+
83	Łańcut (miejska)								+			
84	Łańcut (wiejska)								+			
85	Majdan Królewski							+				
86	Markowa								+			
87	Medyka			+					+			
88	Miejsce Piastowe	+									+	
89	Mielec (miejska)		+					+				
90	Mielec (wiejska)		+					+				
91a	Narol (obszar miejski)						+					
91b	Narol (obszar wiejski)						+					
92	Niebylec									+		
93a	Nisko (obszar miejski)				+			+				
93b	Nisko (obszar wiejski)				+			+				
94	Niwiska							+				
95a	Nowa Dęba (obszar miejski)					+		+				
95b	Nowa Dęba (obszar wiejski)					+		+				
96a	Nowa Sarzyna (obszar miejski)							+				
96b	Nowa Sarzyna (obszar wiejski)							+				
97	Nowy Żmigród											+
98	Nozdrzec									+		
99a	Oleszyce (obszar miejski)						+					

99b	Oleszyce (obszar wiejski)							+					
100	Olszanica												+
101	Orły			+						+			
102	Osiek Jasielski												+
103	Ostrów								+				
104	Padew Narodowa						+						
105	Pawłosiów									+			
106a	Pilzno (obszar miejski)										+		
106b	Pilzno (obszar wiejski)										+		
107a	Pruchnik (obszar miejski)									+			
107b	Pruchnik (obszar wiejski)									+			
108a	Przeclaw (obszar miejski)		+						+				
108b	Przeclaw (obszar wiejski)		+						+				
109	Przemyśl (miejska)			+						+			
110	Przemyśl (wiejska)			+						+			
111	Przeworsk (miejska)									+			
112	Przeworsk (wiejska)									+			
113	Pysznica				+			+					
114	Radomyśl nad Sanem							+					
115a	Radomyśl Wielki (obszar miejski)						+						
115b	Radomyśl Wielki (obszar wiejski)						+						
116	Radymno (miejska)									+			
117	Radymno (wiejska)									+			
118	Rakiszawa								+				
119	Raniżów								+				
120	Rokietnica									+			
121a	Ropczyce (obszar miejski)								+				
121b	Ropczyce (obszar wiejski)								+				
122	Rożwienica									+			
123a	Rudnik nad Sanem (obszar miejski)								+				
123b	Rudnik nad Sanem (obszar wiejski)								+				
124a	Rymanów (obszar miejski)												+
124b	Rymanów (obszar wiejski)												+
125	Rzeszów								+				
126	Sanok (miejska)											+	
127	Sanok (wiejska)											+	
128a	Sędziszów Małopolski (obszar miejski)								+				
128b	Sędziszów Małopolski (obszar wiejski)								+				
129a	Sieniawa (obszar miejski)							+					
129b	Sieniawa (obszar wiejski)							+					
130	Skolyszyn											+	
131a	Sokołów Małopolski (obszar miejski)								+				
131b	Sokołów Małopolski (obszar wiejski)								+				
132	Solina												+
133	Stalowa Wola				+				+				
134	Stary Dzików							+					
135a	Strzyżów (obszar miejski)										+		

135b	Strzyżów (obszar wiejski)										+		
136	Stubno									+			
137	Świlcza								+				
138	Tarnobrzeg					+			+				
139	Tarnowiec											+	
140	Tryńcza									+			
141	Trzebownisko								+				
142	Tuszów Narodowy		+						+				
143a	Tyczyn (obszar miejski)										+		
143b	Tyczyn (obszar wiejski)										+		
144	Tyrawa Wołoska												+
145a	Ulanów (obszar miejski)							+					
145b	Ulanów (obszar wiejski)							+					
146a	Ustrzyki Dolne (obszar miejski)												+
146b	Ustrzyki Dolne (obszar wiejski)												+
147	Wadowice Górne						+						
148	Wiązownica							+					
149	Wielkie Oczy							+					
150	Wielopole Skrzyńskie										+		
151	Wiśniowa										+		
152	Wojaszówka	+										+	
153a	Zagórz (obszar miejski)												+
153b	Zagórz (obszar wiejski)												+
154a	Zaklików (obszar miejski)							+					
154b	Zaklików (obszar wiejski)							+					
155	Zaleszany				+				+				
156	Zarszyn												+
157	Zarzecze									+			
158	Żołynia								+				
159	Żurawica			+						+			
160	Żyraków								+				

**PLAN ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
RZESZOWSKIEGO OBSZARU
FUNKCJONALNEGO**

VI. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

Zgodnie z art. 39 ust. 6 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (pizp), dla ośrodka wojewódzkiego uchwała się plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego jako część planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Zgodnie z art. 2 pkt 6b ustawy o pizp przez miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego należy rozumieć typ obszaru funkcjonalnego obejmującego miasto będące siedzibą władz samorządu województwa lub wojewody oraz jego bezpośrednie otoczenie powiązane z nim funkcjonalnie.

W województwie podkarpackim miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego zwany Rzeszowskim Obszarem Funkcjonalnym (w skrócie ROF) stanowią miasto Rzeszów i 13 przyległych gmin miejskich, wiejskich i miejsko-wiejskich.

Celem planu zagospodarowania przestrzennego ROF jest uszczegółowienie na podstawie zidentyfikowanych uwarunkowań, wymaganego zakresu planu zagospodarowania przestrzennego województwa wynikającego z art. 39 ust. 3 ustawy o pizp.

1. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU PRZESTRZENNEGO RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

1.1. UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE

1.1.1. Sieć osadnicza

- Rzeszowski Obszar Funkcjonalny (ROF) obejmuje 13 gmin położonych na terenie czterech powiatów: łańcuckiego (miasto Łańcut oraz gminy wiejskie: Czarna i Łańcut), strzyżowskiego (gmina Czudec), rzeszowskiego ziemskiego (gminy: Chmielnik, Krasne, Lubenia, Świlcza i Trzebownisko, miasta i gminy: Boguchwała, Głogów Małopolski i Tyczyn) oraz rzeszowskiego grodzkiego (miasto Rzeszów).
- Rzeszowski Obszar Funkcjonalny (ROF) jest najbardziej zurbanizowanym rejonem województwa podkarpackiego, wskaźnik urbanizacji wynosi 60,4% (dla województwa podkarpackiego 41,4%).
- Miasto Rzeszów jest ośrodkiem wojewódzkim o znaczeniu krajowym, pełniącym niektóre funkcje metropolitalne, drugie co do wielkości miasto Łańcut jest ośrodkiem lokalnym, pełniącym niektóre funkcje o znaczeniu ponadlokalnym.
- Układ osadniczy ROF charakteryzuje się centralnym położeniem Rzeszowa oraz relatywnie równomiernym, promienistym rozmieszczeniem pozostałych miast i jednostek osadniczych, usytuowanych wzdłuż głównych tras komunikacyjnych.

- Rzeszów i Łańcut odznaczają się wielofunkcyjnością (funkcja administracyjno-usługowa, przemysłowa, turystyczna i obsługi rolnictwa), przy czym miasto Rzeszów pełni również funkcje metropolitalne.

1.1.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

- Struktura funkcjonalno-przestrzenna ROF została ukształtowana historycznie w wyniku procesów demograficznych, rozwoju gospodarczego, kształtowania się i rozwoju infrastruktury technicznej, ekonomicznej i społecznej.
- Obszarowo największą gminą jest miasto i gmina Głogów Małopolski, a najmniejszą gmina Lubenia.
- W strukturze użytkowania gruntów ROF największy udział mają użytki rolne (ok. 70%); największy udział gruntów rolnych posiadają gminy położone w środkowym paśmie obszaru, natomiast kompleksy gruntów leśnych zlokalizowane są głównie w północnej i południowej części obszaru.
- Zainwestowanie terenu ROF jest większe niż średnie w województwie, przy czym występuje nierównomierne rozmieszczenie terenów zabudowanych i zurbanizowanych, najwięcej takich terenów znajduje się w środkowej części ROF, w tym na obszarach o najkorzystniejszych warunkach glebowych dla rozwoju rolnictwa.
- Ze względu na rodzaj użytkowania gruntów oraz rozmieszczenie terenów zabudowanych i zurbanizowanych, w obrębie ROF wyróżnia się cztery strefy funkcjonalno-przestrzenne:
  - rdzenna koncentracji urbanizacji, obejmująca miasto Rzeszów,
  - intensywnej urbanizacji, obejmująca pozostałe miasta oraz miejscowości wiejskie o wysokim tempie rozwoju, położone w pobliżu miast w centrum ROF,
  - ekstensywnej urbanizacji z przewagą użytków rolnych i leśnych, obejmująca tereny położone na północy, zachodzie i południu ROF,
  - intensywnego użytkowania rolniczego we wschodniej części ROF.

1.1.3. Planowanie przestrzenne

- Polityka przestrzenna poszczególnych gmin ROF jest prowadzona w oparciu o obowiązujące studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które obejmują tylko 6,1% powierzchni ROF.
- Chłonność terenów wskazanych do zainwestowania w studiach gmin znacznie przewyższa potrzeby wynikające z przyrostu liczby ludności i zamierzeń rozwojowych gmin ROF.
- Możliwość lokalizacji inwestycji na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu bądź decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego przy niskiej intensywności wykorzystywania terenów już przeznaczonych pod

zabudowę powoduje rozpraszanie zabudowy, wzrost kosztów infrastruktury, pogorszenie warunków komunikacyjnych oraz negatywny wpływ na środowisko.

- Aktywność budowlano-mieszkaniowa na terenie ROF rozkłada się nierównomiernie. Najintensywniejszy rozwój osadnictwa poza Rzeszowem obserwowany jest w gminach: Boguchwała i Głogów Małopolski i Trzebownisko. Wysoką dynamikę osadnictwa wykazuje miasto Łańcut, miasto i gmina Tyczyn oraz gminy: Krasne i Łańcut. Najniższy stopień rozwoju osadniczego charakteryzuje gminy: Lubenia, Chmielnik i Czarna.

1.1.4. Rozwój przestrzenny obszaru

- Na zróżnicowanie zagospodarowania przestrzennego ROF w największym stopniu wpływa odległość danej miejscowości od najbliższego miasta, przede wszystkim od Rzeszowa, a także odległość od ważniejszych szlaków komunikacyjnych.
- W zakresie rozwoju sieci osadniczej i urbanizacji ROF decydującą rolę odgrywa Rzeszów, od 2005 r. powierzchnia miasta zwiększyła się ponad dwukrotnie kosztem najbardziej zurbanizowanych terenów gmin sąsiednich.
- Obszary koncentracji działalności budowlano-mieszkaniowej odzwierciedlają sytuację gospodarczą w poszczególnych częściach obszaru, najintensywniejszy rozwój przestrzenny poza Rzeszowem odbywa się w 3 gminach bezpośrednio graniczących z miastem, tj.: Boguchwała, Głogów Małopolski i Trzebownisko. Wysoką dynamikę osadnictwa wykazuje również miasto i gmina Tyczyn oraz gminy: Krasne i Łańcut. Gminy takie jak: Lubenia, Chmielnik, czy Czarna charakteryzują się najniższą dynamiką rozwoju osadnictwa.
- Postępująca w sąsiedztwie Rzeszowa urbanizacja obszaru przejawia się dynamicznym rozwojem stref podmiejskich (zjawisko suburbanizacji i semiurbanizacji).
- Zachodzące procesy suburbanizacji i semiurbanizacji prowadzą do rozproszenia zabudowy, zacierania się granic między miastem a wsią, zaniku tradycyjnych funkcji obszarów wiejskich i przekształcania się centrów miast w obszary typowo handlowo-administracyjno-usługowe, ale również przyczyniają się do poprawy estetyki miejscowości wiejskich, wyposażania ich w infrastrukturę techniczną i tworzenie nowych miejsc pracy w nowopowstałych usługach.

1.2. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE

1.2.1. Zasoby środowiska przyrodniczego, ich jakość i ochrona

- Z uwagi na ukształtowanie terenu najbardziej zróżnicowane krajobrazowo są gminy położone w południowej części ROF tj. Czudec, Lubenia, Tyczyn, Chmielnik. Gminy te mają potencjał dla rozwoju turystyki, zwłaszcza weekendowej.
- Zwarta zabudowa zlokalizowana jest przede wszystkim na terenach miast. Zabudowa usługowo-handlowa najczęściej koncentruje się wzdłuż głównych dróg.

- Najbardziej atrakcyjne krajobrazowo są tereny zalesione oraz tereny śródmiejskie Rzeszowa i Łańcuta.
- Na terenach miejskich i podmiejskich skupia się wiele elementów pogarszających jakość krajobrazu m.in. reklamy degradujące przestrzeń publiczną.
- Krajobraz rolno-osadniczy dominuje w środkowo-wschodniej i środkowo-zachodniej części ROF, gdzie występują gleby o dużej przydatności dla rolnictwa.
- W obrębie ROF występują surowce z grupy kopalin strategicznych tj. złoża gazu ziemnego i ropy naftowej oraz gipsów i wód leczniczych, a także surowce skalne.
- Z uwagi na presję inwestycyjną i nieodnawialność kopalin konieczne jest ograniczenie zainwestowania na obszarach złóż udokumentowanych, a dotychczas niezagospodarowanych.
- W celu ochrony zasobów wodnych należy rozwijać gospodarkę wodno-ściekową oraz stosować odpowiednie zabezpieczenia i nowoczesne technologie w zakładach produkcyjnych, na składowiskach i w zakładach utylizacji odpadów.
- Część terenu ROF leży w granicach 4 obszarów chronionego krajobrazu, wchodzących w krajowy system ochrony przyrody i 3 obszarów Natura 2000, stanowiących Europejską Sieć Ekologiczną. Ponadto, na terenie ROF utworzono 4 rezerваты przyrody (w tym jeden na terenie miasta Rzeszowa). Zasady zagospodarowania określone w dokumentach ustanawiających formy ochrony oraz w planach zadań ochronnych są jednym z ważniejszych czynników warunkujących możliwości rozwojowe województwa, a tym samym terenu ROF.
- Przez teren ROF przebiegają korytarze migracji zwierząt o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym o nieustalonym przebiegu.
- Obszary objęte ochroną przyrody i krajobrazu są jednocześnie terenami najbardziej atrakcyjnymi dla rozwijania różnorodnych form turystyki i wypoczynku weekendowego, zwłaszcza w gminach Lubenia, Czudec, Tyczyn i Chmielnik.
- Lasy zajmują około 1/5 terenu ROF, są nierównomiernie rozmieszczone, odgrywają ważną rolę: ochronną, ekologiczną, krajobrazową i turystyczną, jednak z uwagi na stosunkowo małą powierzchnię kompleksów leśnych, nie mają większego znaczenia gospodarczego.
- Ponadnormatywne zanieczyszczenie pyłami PM10 i PM2,5 odnotowywane jest w sezonie zimowym, głównie na terenach miast i terenach podmiejskich ROF. Na oddziaływanie bardzo wysokiego ponadnormatywnego zanieczyszczenia benzo(a)pirenem w sezonie grzewczym narażonych jest ok. 90% mieszkańców ROF.
- Najbardziej uciążliwym i dominującym źródłem hałasu na obszarze ROF jest komunikacja drogowa.
- Na terenie ROF istnieją 4 zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii. Ich lokalizacja nie stwarza jednak zagrożenia efektem domina, czyli wielokrotnienia zagrożenia poważną awarią. Ryzyko w skali całego obszaru funkcjonalnego jest niewielkie i ma charakter punktowy.

- Ryzyko wystąpienia zdarzenia o charakterze poważnej awarii występuje wzdłuż ciągów komunikacyjnych, zarówno drogowych jak i kolejowych.
- Na terenie ROF źródłem zanieczyszczeń wód GZWP nr 425 mogą być zanieczyszczenia przedostające się do gruntu wraz z wodami opadowymi.

1.2.2. Zagrożenia środowiskowe

- Tereny zagrożone powodzią położone są w dolinie Wisłoka oraz jego dopływów Strugu i Młynowki.
- Tereny położone w południowej części ROF, w obrębie Karpat fliszowych, zagrożone są osuwiskami.
- Na skutek zmian klimatycznych w ostatnich latach na terenie ROF odnotowano gwałtowne opady, wichury i zjawisko suszy.

1.2.3. Zasoby i ochrona dziedzictwa kulturowego

- Obszarami o najwyższej koncentracji obiektów i założeń zabytkowych na terenie ROF są miasta Rzeszów oraz Łańcut z zespołem pałacowo-parkowym uznanym za Pomnik Historii.
- W obrębie ROF znajdują się liczne obiekty murowanej architektury sakralnej rzymskokatolickiej oraz obiekty i założenia architektury rezydencjonalnej. Duże znaczenie ma zachowane dziedzictwo kultury żydowskiej.
- W Rzeszowie na uwagę zasługują obiekty i założenia Centralnego Okręgu Przemysłowego, socrealistyczne oraz inne, zaliczane do dóbr kultury współczesnej.

1.3. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZE

1.3.1. Ludność Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego

- Liczba ludności ROF wg danych w 2014 r. wynosiła 359 336 osób⁷⁶.
- Najbardziej zaludnione tereny ROF to obszary miast oraz tereny podmiejskie Rzeszowa.
- Gęstość zaludnienia gmin ROF maleje wraz z odległością od miasta Rzeszowa.
- Wszystkie gminy należące do ROF w latach 2010-2014 charakteryzowały się wzrostem liczby ludności; największy wzrost liczby mieszkańców występuje w gminach sąsiadujących z Rzeszowem (wpływ na to ma dodatni przyrost naturalny oraz saldo migracji), co świadczy o zachodzących procesach suburbanizacji na terenie ROF.
- ROF charakteryzuje korzystna sytuacja demograficzna. W 2013 r. na obszarze ROF ludność w wieku przedprodukcyjnym (do 17 roku życia) stanowiła 18,9% ogółu

---

⁷⁶ Bank Danych Lokalnych GUS (stan na 31.12.2014 r.).

społeczeństwa, w wieku produkcyjnym (17-59/64 lat) 63,8%, natomiast w wieku poprodukcyjnym (powyżej 60/65 roku życia) 17,3%.

- Prognoza demograficzna Polski na lata 2014-2050 przewiduje wzrost liczby ludności gmin ROF należących do powiatu rzeszowskiego i łańcuckiego. Większość terenów miejskich będzie charakteryzował spadek liczby ludności, na korzyść terenów wiejskich.

1.3.2. Rynek pracy

- W ostatnim dziesięcioleciu nastąpił wzrost liczby pracujących w ROF o 25%.
- Osoby pracujące w 2013 r. stanowiły 48,3% ludności w wieku produkcyjnym.
- W 2013 r. na terenie ROF najwięcej osób (46,6 tys. tj. 42,4% ogółu pracujących), było zatrudnionych w działalności finansowej i ubezpieczeniowej, obsłudze rynku nieruchomości oraz pozostałych usługach, które w większości obejmują usługi nierynkowe; w przemyśle i budownictwie było zatrudnionych 31,7% ogółu pracujących.
- W 2013 r. na terenie ROF zarejestrowani bezrobotni stanowili 9,1% ludności w wieku produkcyjnym. Od 2008 r. wskaźnik bezrobocia stopniowo rośnie.

1.3.3. Edukacja

- Szkoły ponadgimnazjalne zlokalizowane są w 9 z 13 jednostek terytorialnych wchodzących w skład Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego; gminy: Lubenia, Krasne, Trzebownisko oraz Czarna nie posiadają placówek ponadgimnazjalnych.
- Największa koncentracja szkolnictwa ponadgimnazjalnego występuje w Rzeszowie – ok. 80 % wszystkich szkół z ROF.
- Głównym ośrodkiem szkolnictwa wyższego w obszarze funkcjonalnym jest Rzeszów, będący siedzibą największych w województwie uczelni publicznych: Uniwersytetu Rzeszowskiego i Politechniki Rzeszowskiej oraz uczelni niepublicznych: Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania, Wyższej Szkoły Informatyczno-Ekonomicznej; ponadto funkcjonuje Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszów – Przemysł, a także Wyższe Seminarium Duchowne.
- W 2013 r. na uczelniach studiowało prawie 50 tys. osób (bez Seminarium Duchownego), co stanowiło 76,5% wszystkich studentów w województwie, najwięcej na Uniwersytecie Rzeszowskim i Politechnice Rzeszowskiej (łącznie 37 tys.).
- Poza Rzeszowem na terenie ROF znajdują się ośrodki badawcze i naukowo – dydaktyczne w Tyczynie i Kielnarowej (Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania), w Jasionce i Albigowej (Politechniki Rzeszowskiej).

1.3.4. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

- Rozwój usług medycznych w Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym jest na wyższym poziomie niż w województwie podkarpackim. Potencjał bazy ochrony zdrowia w ROF stanowi ok. 20-25% potencjału województwa w tym zakresie.
- Największa koncentracja usług medycznych występuje w Rzeszowie.
- Dostępność do placówek ochrony zdrowia w Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym jest zadowalająca.
- Baza stacjonarnej pomocy społecznej w Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym obecnie jest wystarczająca, w 2013 r. zostało wykorzystanych 93% miejsc. Ze względu na starzejące się społeczeństwo w przyszłości wzrośnie zapotrzebowanie na placówki stacjonarnej pomocy społecznej.

1.3.5. Kultura

- Głównym ośrodkiem świadczącym usługi kultury o znaczeniu ponadlokalnym jest miasto Rzeszów. Na terenie Rzeszowa mieszczą się jedyne w województwie instytucje artystyczne o znaczeniu regionalnym, tj. filharmonia oraz trzy teatry.
- Instytucje tzw. wysokiej kultury, kina, muzea, galerie znajdują się w Rzeszowie oraz Łańcucie.
- Sieć instytucji kultury zlokalizowanych na obszarach wiejskich ROF (biblioteki, ośrodki kultury, kluby, świetlice) jest wystarczająca i zadowalająca.

1.3.6. Sport i rekreacja

- Ilość obiektów sportowych, szczególnie stadionów piłkarskich i boisk wielofunkcyjnych z nawierzchnią syntetyczną w poszczególnych gminach ROF jest zadowalająca, ich stan poprawia się. Jedynie trzy gminy – Chmielnik, Czarna i Świlcza nie posiadają ani jednej hali sportowej.
- W Rzeszowie brak jest obiektów sportowych i rekreacyjnych takich jak kryte lodowisko, czy park wodny.

1.3.7. Mieszkalnictwo

- Na 1000 ludności ROF przypada 335 mieszkań (w województwie – 299, w kraju – 360, w krajach UE – 450-460). Stan wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne jest dobry.
- Ruch budowlany na terenie ROF jest znacznie wyższy niż przeciętnie w województwie podkarpackim. W strukturze mieszkań dominuje budownictwo indywidualne.
- Wzmogoną aktywność budownictwa mieszkaniowego obserwuje się w Rzeszowie oraz gminach sąsiadujących z Rzeszowem tj.: w gminach miejsko-wiejskich: Boguchwała i Tyczyn oraz w gminach wiejskich: Chmielnik i Krasne.

1.3.8. Gospodarka (poza rolnictwem)

- Gminy wchodzące w skład Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego cechuje wysoki, w skali województwa, poziom rozwoju przedsiębiorczości, jest to obszar najlepiej rozwinięty gospodarczo w województwie.
- Na terenie gmin wchodzących w skład ROF funkcjonuje prawie 37 tys. podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON.
- Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON ogółem w przeliczeniu na 1000 mieszkańców znajduje się w Rzeszowie, Łańcucie oraz gminie Krasne.
- W 2013 r. liczba nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON podmiotów gospodarki narodowej ogółem na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego wynosiła 3 957, z czego najwięcej podmiotów powstało w Rzeszowie, Łańcucie i Głogowie Małopolskim, a najmniej gminie Lubenia, gminie Chmielnik i gminie Tyczyn.
- Istotną rolę w przemyśle Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego odgrywa przemysł lotniczy.
- Na całym obszarze ROF można zaobserwować dynamicznie rozwijający się sektor nowoczesnych usług (usług IT, obsługa klienta, zarządzanie zasobami ludzkimi, zarządzanie zaopatrzeniem, badania i rozwój, usługi prawne, zarządzanie łańcuchem dostaw).
- Zasadnicze znaczenie dla rozwoju gospodarczego Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego ma Specjalna Strefa Ekonomiczna Euro-Park Mielec, działająca na terenie Rzeszowa, Łańcuta i gminy Głogów Małopolski oraz Podstrefa Boguchwała Krakowskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, a także struktury klastrowe.

1.3.9. Handel

- Na terenie ROF handel jest bardzo dobrze rozwinięty; sieć handlowa jest równomiernie rozmieszczona i zaspokaja potrzeby nie tylko mieszkańców obszaru funkcjonalnego, ale również pozostałych mieszkańców województwa.
- Sklepy wielkopowierzchniowe – hipermarkety, supermarkety, centra handlowe zlokalizowane są w większości w miastach.

1.3.10. Rolnictwo i leśnictwo

- Rzeszowski Obszar Funkcjonalny posiada bardzo dobre warunki do rozwoju produkcji rolnej; średnia wartość wskaźnika waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi 85,4 pkt i jest znacznie wyższa od przeciętnej wartości obliczonej dla całej powierzchni województwa podkarpackiego (70,4 pkt).
- Udział użytków rolnych w powierzchni ogółem ROF (68,7%) przewyższa wartość tego wskaźnika w województwie (53%). Gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha

stanowią 91,7% ogółu gospodarstw w ROF, co świadczy o dużym rozdrobnieniu gospodarstw rolnych.

- Na obszarze ROF istnieją zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego działające m.in. w branżach: mleczarskiej, mięsnej oraz owocowo-warzywnej, które pobudzają rozwój gospodarki rolnej.
- Na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego działają Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz Podkarpacka Izba Rolnicza koordynujące rozwój gospodarki rolnej nie tylko na obszarze funkcjonalnym, ale również na terenie całego województwa podkarpackiego.
- W gminach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie Rzeszowa (Boguchwała, Tyczyn, Krasne, Trzebownisko, Świlecza), mimo bardzo dobrych warunków sprzyjających rozwojowi rolnictwa, gospodarka rolna traci na znaczeniu na rzecz prężnie rozwijających się innych dziedzin gospodarki – gminy te w coraz większym stopniu przyjmują miejski charakter; w gminach Chmielnik, Lubenia, Czudec, Czarna, Łańcut, obszar wiejski gminy Głogów Małopolski, oddalonych od ośrodka wojewódzkiego, rolnictwo w dalszym ciągu ma duże znaczenie.

1.3.11. Turystyka

- Na terenie ROF występują dobre warunki do wypoczynku weekendowego i urlopowego, na które składają się: atrakcyjność krajobrazu, bogactwo środowiska naturalnego, a także liczne atrakcje i stale rozbudowywane zaplecze turystyczne.
- Głównym ośrodkiem świadczącym usługi hotelowe, w którym znajduje się ponad połowa wszystkich obiektów, w tym większość w najwyższych klasach, jest Rzeszów.
- Ośrodkami turystyki krajoznawczej są Rzeszów i Łańcut charakteryzujące się dużą koncentracją obiektów zabytkowych.
- Dogodne położenie ROF w centralnej części województwa, na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych jest istotnym czynnikiem i szansą rozwoju turystyki tranzytowej.
- Duża ilość zakładów przemysłowych i produkcyjnych zlokalizowanych na terenie ROF jest istotnym czynnikiem dla rozwoju turystyki biznesowej.
- Nierównomiernie rozmieszczone trasy rowerowe wymagają uzupełnienia i stworzenia rozwiązań systemowych na całym terenie ROF.
- Mieszkańcy ROF posiadają ubogą ofertę w zakresie turystyki wodnej i zimowej.

1.4. UWARUNKOWANIA INFRASTRUKTURALNE

1.4.1. Dostępność transportowa

- Sieć drogowa ROF jest powiązana z układem krajowym i transeuropejskim. Przez jego teren przebiega sieć bazowa i kompleksowa transeuropejskiej sieci

transportowej TEN-T, której elementami w sieci bazowej są: droga międzynarodowa E40 – autostrada A4, relacji: granica państwa (Niemcy) – Jędrzychowice – Katowice – Kraków – Rzeszów – Korczowa – granica państwa (Ukraina – Kijów) i droga ekspresowa S19 odcinek: Rzeszów – Lublin; w sieci kompleksowej jest droga ekspresowa S19 odcinek Rzeszów – Barwinek – granica państwa (Słowacja).

- Autostrada A4 stanowi główną oś komunikacyjną ROF na kierunku wschód-zachód.
- Droga ekspresowa S19 będzie stanowić główną oś komunikacyjną ROF na kierunku północ-południe.
- Odcinek drogi ekspresowej S19 od węzła „Rzeszów Południe” poprzez węzeł „Świlcza” do węzła autostradowego „Rzeszów Zachód”, łącznie z fragmentem autostrady A4 (od węzła „Rzeszów Zachód” do węzła „Rzeszów Wschód”), stanowi tzw. autostradową obwodnicę Rzeszowa.
- Połączenie autostrady A4 z drogą ekspresową S19 tworzy ważny węzeł komunikacyjny w rejonie miasta Rzeszowa o znaczeniu ponadregionalnym.
- Dostępność komunikacyjna gmin ROF do dróg krajowych i wojewódzkich jest dobra, jedynie przez gminę Lubenia nie przebiega żadna droga krajowa i wojewódzka.
- Istniejący wewnętrzny układ sieci drogowej wymaga dalszej rozbudowy i modernizacji.
- Szansę na poprawę zewnętrznej dostępności komunikacyjnej ROF daje autostrada A4 oraz zakończenie budowy drogi ekspresowej S19.
- Największym obciążeniem ruchem charakteryzują się drogi krajowe nr 9 i 19 oraz droga wojewódzka nr: 878 relacji Rzeszów – Dylągówka.
- Główną oś transportu kolejowego ROF o znaczeniu międzynarodowym stanowi magistrala kolejowa E30, której częścią jest linia kolejowa nr 91 o znaczeniu państwowym, relacji Kraków Główny Osobowy – Medyka – granica państwa (Ukraina). Magistrala kolejowa E30 jest elementem sieci bazowej transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T).
- Bardzo ważną, z punktu widzenia rozwoju województwa, jest linia kolejowa nr 71 Rzeszów – Ocice. Linia ta, w powiązaniu z linią nr 25 Łódź Kaliska – Dębica oraz linią nr 8 Warszawa – Kraków, stanowi najkrótsze połączenie Rzeszowa z Warszawą.
- Sieć kolejowa w transporcie towarowym i osobowym nie jest w pełni wykorzystywana, w największym stopniu wykorzystywana jest linia kolejowa nr 91.
- Kolej jest niedostosowana do obecnych potrzeb przewozowych ze względu na niski procent elektryfikacji oraz niezadowalający stan techniczny infrastruktury kolejowej (m.in. zły stan torowisk, brak drugiego toru, wyeksploatowany tabor

kolejowy). Na terenie ROF brak jest dogodnych połączeń krajowych, a liczba połączeń lokalnych jest zbyt mała.

- Priorytetem w zakresie rozwoju infrastruktury kolejowej na terenie ROF powinno być zwiększenie liczby połączeń kolejowych z centralną Polską i z regionami sąsiednimi oraz budowa kolei aglomeracyjnej, w tym odcinka linii kolejowej z Rzeszowa do lotniska Rzeszów-Jasionka.
- Transport lotniczy stanowi jedną z ważnych i szybko rozwijających się gałęzi transportu w województwie.
- Na obszarze ROF, zgodnie z rejestrem lotnisk cywilnych Urzędu Lotnisk Cywilnych w Warszawie (ULC) oraz wykazem lądowisk cywilnych wpisanych do ewidencji ULC, funkcjonują dwa lotniska: Rzeszów-Jasionka, Rzeszów – Ośrodek Kształcenia Lotniczego Politechniki Rzeszowskiej oraz 1 lądowisko, Rzeszów – Szpital.
- Lotnisko Rzeszów-Jasionka jest elementem sieci kompleksowej transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T).
- Infrastruktura graniczna istniejącego przejścia granicznego lotniczego Rzeszów-Jasionka została przystosowana do standardów europejskich, zgodnie z wymogami strefy Schengen.
- Dalszy rozwój infrastruktury lotniskowej lotniska Rzeszów-Jasionka wpłynie korzystnie na ogólną dostępność transportową województwa i ROF na poziomie międzynarodowym i krajowym.
- Gminy Boguchwała, Chmielnik, Głogów Małopolski i Trzebownisko oraz Czarna k/Łańcuta, w zakresie przewozów o charakterze użyteczności publicznej są obsługiwane przez Związek Gmin „Podkarpacka Komunikacja Samochodowa”.
- Rzeszów podpisał z gminą miejsko-wiejską Tyczyn oraz gminami wiejskimi: Krasne i Świlcza porozumienie w sprawie przewozów o charakterze użyteczności publicznej.

1.4.2. Energetyka

- Przez teren ROF przebiegają główne gazociągi wysokiego ciśnienia „magistrali południowej”, tj.:
  - DN 700 – Hermanowie – Jarosław – Sędziszów Małopolski – Pogórska Wola,
  - DN 700 – Głuchów – Sędziszów Małopolski – Podgórska Wola,
  - DN 400 – Jarosław – Sędziszów Małopolski – Podgórska Wola.
- Istniejące na terenie ROF kopalnie gazu dostarczają gaz bezpośrednio do sieci przesyłowej i PMG Husów (położonego przy granicy ROF).
- Istnieje rozbudowana sieć dystrybucyjna gazociągów średniego i niskiego ciśnienia – istnieją rezerwy zarówno w przepustowości stacji redukcyjno-pomiarowych jak i sieci dystrybucyjnej.
- Istnieje rozbudowana sieć rozdzielcza wysokiego ciśnienia oraz stacji redukcyjno-pomiarowych I oraz II stopnia.

- Teren ROF jest prawie w całości zgazyfikowany. Istnieją potencjalne możliwości zaspokajania wszystkich potrzeb w zakresie zaopatrzenia w gaz.
- Na terenie większości gmin ROF system dostawy energii cieplnej jest zdecentralizowany.
- Na terenie Rzeszowa i Łańcuta, poza lokalnymi źródłami ciepła, wytwarzanie, przesył i dystrybucja ciepła następuje w sposób zorganizowany poprzez elektrociepłownię i ciepłownię.
- Kotłownie indywidualne i grupowe zaopatrują pojedyncze obiekty lub zespoły obiektów.
- Paliwem wykorzystywanym w ww. źródłach są głównie paliwa stałe (węgiel kamienny, miał węglowy, koks oraz drewno) oraz gaz ziemny, z nieznacznym udziałem oleju opałowego i energii elektrycznej.
- Teren Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego posiada znaczny potencjał dla rozwoju OZE.
- Rozproszenie zabudowy i inne ograniczenia sprawiają, że rozwój dużych obiektów energetyki wiatrowej jest bardzo utrudniony.
- Istniejące formy ochrony przyrody oraz uwarunkowania prawne w znacznym stopniu ograniczają możliwość powstania hydroelektrowni w miejscach gdzie potencjał płynącej wody jest znaczny.
- Możliwy jest rozwój mikro i małych instalacji OZE w postaci przydomowych wiatraków, kotłów na biomasę, kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych czy gruntowych pomp ciepła.
- Istniejący areał rolniczy pozwala na uprawę roślin energetycznych bez szkody dla produkcji żywności.

1.4.3. Gospodarka wodno-ściekowa

- Na terenie gmin wchodzących w skład Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego występuje dobre zaopatrzenie mieszkańców w wodę z wodociągów zbiorczych i wysoki stopień wyposażenia w sieci i urządzenia infrastruktury wodociągowej. Jedynie w gminach Czudec, Chmielnik, Lubenia, Tyczyn (obszar wiejski) odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej jest mniejszy niż 60%.
- Rozwój zaopatrzenia w wodę powinien zmierzać w kierunku poprawy jakości i niezawodności zaopatrzenia, głównie poprzez modernizację istniejących ujęć i stacji uzdatniania, tworzenie ponadgminnych systemów zaopatrzenia w wodę z układami pierścieniowymi.
- Głównym źródłem zaopatrzenia mieszkańców ROF w wodę są ujęcia wód podziemnych. Podstawą zaopatrzenia w wodę miasta Rzeszowa są ujęcia wody powierzchniowej z rzeki Wisłok w Zwiężczy.
- Zasoby wód podziemnych i powierzchniowych wymagają ochrony, istniejące ujęcia i stacje uzdatniania wody wymagają modernizacji, a sieci wodociągowe rozbudowy.

1.4.4. Gospodarka odpadami

- Brak „regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych” (RIPOK).
- Istniejąca instalacja przetwarzania odpadów zielonych przewidziana jest do rozbudowy.
- Istniejąca „sortownia odpadów” zmieszanych w Rzeszowie jest instalacją „zastępczą”.

1.4.5. Telekomunikacja

- Na terenie ROF stan infrastruktury telekomunikacyjnej oraz dostęp do Internetu jest zróżnicowany pomiędzy obszarami miejskimi i wiejskimi.
- Istnieje konieczność budowy nowoczesnej infrastruktury telekomunikacyjnej o charakterze dostępowym i abonenckim (tzw. „ostatnia mila”), na bazie wybudowanej sieci szkieletowej i dystrybucyjnej.

1.4.6. Obronność i bezpieczeństwo państwa

- W obrębie ROF istnieją tereny zamknięte i ich strefy ochronne należące do wojska (9 kompleksów wojskowych w Rzeszowie i 1 kompleks wojskowy ze strefą ochronną w gminie Głogów Małopolski) oraz tereny zamknięte, na których są usytuowane linie kolejowe nr E30/91, 71, 106.
- Istniejący kompleks wojskowy nr 783 ze strefą ochronną w gminie Głogów Małopolski powoduje ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym oraz w prowadzeniu określonych rodzajów działalności.
- Istnieje potencjalna możliwość zwiększenia obronności i bezpieczeństwa państwa przez rozwój systemów infrastruktury transportowej i technicznej.

2. WIZJA ROZWOJU ROF

Rzeszowski Obszar Funkcjonalny (ROF) będzie zwartym przestrzennie układem osadniczym, składającym się z miejskiego ośrodka wojewódzkiego (rdzenia), pozostałych ośrodków osadniczych i powiązanej z nimi strefy zurbanizowanej. Nastąpi intensyfikacja procesów urbanizacyjnych na obszarach już zurbanizowanych, zahamowany zostanie proces niekontrolowanej suburbanizacji oraz degradacji terenów otwartych.

ROF będzie nasycony różnorodnymi funkcjami metropolitalnymi oraz usługami wyższego rzędu.

Rozwój kapitału ludzkiego, ośrodków szkolnictwa wyższego oraz terenów i struktur przestrzennych przyjaznych wzrostowi innowacyjnych sektorów gospodarki wpłynie na intensyfikację przedsiębiorczości oraz dalszą specjalizację w zakresie nowoczesnych technologii. Nastąpi integracja pomiędzy potencjałem naukowo-badawczym, a sektorem gospodarczym, rozbudowa sieci teleinformatycznej, a także

lokowanie podmiotów prowadzących działalność ukierunkowaną na wspieranie przedsiębiorczości.

Na terenie ROF będą rewitalizowane zdegradowane tkanki miejskie, natomiast historyczne układy urbanistyczne wraz z zabytkową zabudową miejską oraz inne wartościowe założenia przestrzenne będą rewaloryzowane. Działania rozwojowe będą prowadzone z poszanowaniem tożsamości historycznej oraz spuścizny materialnej i niematerialnej.

Obszary nieurbanizowane otwarte będą racjonalnie wykorzystywane. Tereny o wysokiej klasie bonitacyjnej gleb będą chronione przed zabudową i pozostaną w użytkowaniu rolniczym dla zaspokojenia potrzeb żywnościowych mieszkańców ROF.

ROF będzie dobrze skomunikowany z głównymi szlakami drogowymi i z portem lotniczym Rzeszów-Jasionka. Na terenie ROF będzie funkcjonował zintegrowany system transportu publicznego oraz spójny system inwestycyjny szczególnie w zakresie infrastruktury drogowej i infrastruktury komunalnej.

Obszary przyrodnicze będą powiązane ze sobą wewnątrz i zewnątrz korytarzami ekologicznymi dla zachowania ciągłości systemów przyrodniczych. Będą rozwijane funkcje rekreacyjne i wypoczynkowe, szczególne w dolinie Wisłoka i na terenie zielonego pierścienia utworzonego wokół Rzeszowa.

W związku ze starzeniem się społeczeństwa nastąpi rozwój usług adresowanych do seniorów, zapewniający tym osobom aktywny udział w życiu społecznym.

Nastąpi rozwój gospodarczy ROF, a tym samym wzrost poziomu życia mieszkańców w związku z poprawą dostępu do usług wyższego rzędu.

3. KIERUNKI ROZWOJU I POLITYKA PRZESTRZENNA ROF

3.1. DALSZY ROZWÓJ FUNKCJI METROPOLITALNYCH RZESZOWA

- Rozwój bazy dla usług wyższego rzędu:
  - świadczonych na potrzeby ludności, m.in.: szkolnictwa wyższego i nauki, kultury, sztuki, specjalistycznych usług medycznych, zagospodarowania wolnego czasu, handlu dobrami luksusowymi, usług informacyjnych związanych z mass mediami,
  - świadczonych względem firm, w tym: obsługi biznesu, centra transferu technologii, klastry, inkubatory technologiczne, izby gospodarcze, parki technologiczne oraz biura karier,
  - związanych z zarządzaniem gospodarką i państwem, w tym wyższe szczeble administracji państwowej.
- Lokalizowanie usług wyższego rzędu w sposób zorganizowany poprzez tworzenie centrów usługowych.

3.2. ROZWÓJ GOSPODARCZY, W TYM ROZWÓJ PRZEMYSŁU WYSOKICH TECHNOLOGII

- Dalszy rozwój i rozbudowa strefy aktywności gospodarczej Rzeszów – Dworzysko.
- Rozwój terenów inwestycyjnych przy zapewnieniu dogodnego ich skomunikowania i uzbrojenia oraz odpowiedniej ilości terenów zieleni.
- Rozwój istniejącej i tworzenie nowej infrastruktury dla ośrodków naukowo-badawczych współpracujących z sektorem gospodarczym.
- Rozwój infrastruktury związanej ze strukturami klastrowymi, w tym m.in. klastrami „Dolina Lotnicza”, „Informatyka Podkarpacka”.
- Rozwój bazy dla świadczenia usług outsourcingowych.

3.3. WZMOCNIENIE POTENCJAŁU SPOŁECZNEGO I GOSPODARCZEGO OŚRODKÓW MIEJSKICH I GMINNYCH STYMULUJĄCYCH ROZWÓJ ROF

- Tworzenie i rozwój bazy dla działalności naukowej, badawczo-rozwojowej, dydaktycznej, funkcjonujących w Rzeszowie uczelni wyższych.
- Lokowanie niektórych usług wyższego rzędu poza Rzeszowem.
- Rozwój infrastruktury dla ruchu tranzytowego, w tym turystyki tranzytowej w sąsiedztwie węzłów autostrady A4 oraz drogi ekspresowej S19.

3.4. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ OBSZARU W WYMIARZE LOKALNYM, REGIONALNYM, KRAJOWYM I TRANSGRANICZNYM

Infrastruktura drogowa:

- Dokończenie budowy infrastruktury drogowej autostrady A4.
- Budowa drogi ekspresowej S19.
- Poprawa wewnętrznego skomunikowania ROF z węzłami autostrady A4.
- Poprawa wewnętrznego skomunikowania ROF z węzłami budowanej drogi ekspresowej S19.
- Rozwój powiązań komunikacyjnych wewnątrz ROF, zwłaszcza powiązań między obszarami peryferyjnymi ROF, a rdzeniem obszaru.
- Rozwój powiązań komunikacyjnych pomiędzy poszczególnymi ośrodkami osadniczymi ROF – utworzenie układu komunikacyjnego drogowego pierścieniowego.
- Budowa obwodnicy Łańcuta w ciągu drogi krajowej nr 94.
- Realizacja inwestycji służących ograniczeniu ruchu kołowego w centrum Łańcuta, związanego m.in. z przebiegiem przez miasto dróg wojewódzkich: nr 877 Naklik – Leżajsk – Łańcut – Dylągówka – Szklary i nr 881 Sokołów Małopolski – Łańcut – Kańczuga – Pruchnik – Żurawica.

- Realizacja inwestycji mających na celu uspokojenie ruchu przede wszystkim w śródmieściu Rzeszowa oraz w innych wymagających tego obszarach, w tym na terenach osiedli mieszkaniowych.
- Rozbudowa i przebudowa dróg wojewódzkich: Nr 878 Stobierna – Rzeszów – Dylągówka i Nr 869 (droga lotniskowa).
- Przebudowa skrzyżowania w Lutoryżu na drodze krajowej nr 19 w ramach realizacji Programu Likwidacji Miejsc Niebezpiecznych.

Infrastruktura kolejowa:

- Modernizacja linii kolejowej nr 106 Rzeszów Główny – Jasło.
- Budowa odgałęzienia linii kolejowej nr 71 Rzeszów Główny – Tarnobrzeg Ocice do portu lotniczego Rzeszów-Jasionka, jako elementu tzw. kolei aglomeracyjnej.

Lotnisko:

- Rozwój infrastruktury lotniska Rzeszów-Jasionka.

Inne:

- Stworzenie na terenie ROF rozwiązań systemowych w zakresie ścieżek rowerowych przez rozwój infrastruktury, powiązanie gminnych tras i ścieżek rowerowych, połączenie ich z systemem ścieżek funkcjonujących na terenie miasta Rzeszowa.
- Rozwój infrastruktury dla ruchu pieszego.

3.5. INTEGRACJA I ROZWÓJ TRANSPORTU PUBLICZNEGO

- Prowadzenie działań mających na celu zapewnienie sprawnej obsługi przez transport publiczny obszarów zurbanizowanych (jako alternatywa dla transportu indywidualnego).
- Poprawa wewnętrznej dostępności ROF poprzez kompleksowy rozwój infrastruktury transportu publicznego ROF, przede wszystkim z gmin peryferyjnie położonych w stosunku do rdzenia obszaru.
- Prowadzenie działań integrujących różne formy transportu publicznego – zapewnienie jego intermodalności.
- Utworzenie tzw. kolei aglomeracyjnej w oparciu o istniejącą i zmodernizowaną infrastrukturę kolejową (znajdujące się na obszarze ROF odcinki linii kolejowych: nr 71 Rzeszów Główny – Tarnobrzeg Ocice, nr 91 Kraków Główny Osobowy – Medyka, nr 106 Rzeszów Główny – Jasło) oraz projektowane odgałęzienie linii nr 71 do portu lotniczego Rzeszów-Jasionka.
- Budowa nowych przystanków kolejowych dla kolei aglomeracyjnej z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców oraz możliwości integracji z innymi formami transportu.
- Utworzenie Rzeszowskiego Centrum Komunikacyjnego jako multimodalnego węzła przesiadkowego integrującego regionalną i ponadregionalną komunikację kolejową

i autobusową oraz komunikację miejską z uwzględnieniem dotychczasowej infrastruktury dworca autobusowego i kolejowego.

- Poprawa skomunikowania dworca autobusowego (planowana przebudowa na Centrum Komunikacyjne) oraz kolejowego w Łąncucie.
- Tworzenie centrów przesiadkowych, w szczególności przy stacjach kolejowych Boguchwała oraz Głogów Małopolski.
- Tworzenie intermodalnych węzłów przesiadkowych.
- Budowa parkingów, jako istotnego elementu multimodalnego systemu transportu ROF, w tym parkingów przy centrach i węzłach przesiadkowych (w ramach systemu „parkuj i jedź”, w tym w wariantach: Park&Ride, Bike&Ride i Park&Go) oraz na obszarze Rzeszowa i Łącuta.
- Powiązanie transportu publicznego z głównymi przestrzeniami publicznymi i usługami zlokalizowanymi w ROF.
- Lokowanie obiektów generujących znaczny ruch w miejscach o dobrej dostępności do transportu publicznego bądź zapewnienie takiej dostępności.

3.6. POPRAWA ŁADU PRZESTRZENNEGO, OCHRONA I RACJONALNE WYKORZYSTANIE PRZESTRZENI NIEZURBANIZOWANEJ

- Przeciwdziałanie zjawisku dalszego rozpraszania zabudowy oraz niekontrolowanej suburbanizacji. Ograniczanie negatywnych skutków przestrzennych semiurbanizacji.
- Lokalizowanie nowych inwestycji na terenach uprzednio zagospodarowanych (inwestycje typu brownfield).
- Preferencja regeneracji (odnowy) zabudowy nad zajmowaniem nowych terenów pod zabudowę oraz stosowanie zasady kompensacji ekologicznej.
- Prowadzenie działań rewitalizacyjnych na obszarach zdegradowanych, charakteryzujących się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, w powiązaniu z negatywnymi zjawiskami ze strefy gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.
- Porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz kształtowanie przestrzeni publicznej Rzeszowa opartej na strefie zabudowy śródmiejskiej o wysokim potencjale kulturowym.
- Zachowanie ciągłości systemów przyrodniczych, w tym m.in. kształtowanie zielonego pierścienia.
- Przeciwdziałanie degradacji terenów otwartych, zwłaszcza cennych pod względem kulturowym, przyrodniczym i krajobrazowym.
- Przy zagospodarowaniu terenów uwzględnienie ograniczeń związanych z położeniem na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią i narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemi.

3.7. ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO

- Dostosowanie infrastruktury szkolnictwa wyższego do bieżących potrzeb w zakresie kształcenia, z uwzględnieniem zjawisk o charakterze demograficznym (m.in. starzenie się społeczeństwa), a także wzrastającego zapotrzebowania na wykwalifikowane kadry ze strony przedsiębiorstw.
- Realizacja inwestycji związanych z rozwojem usług adresowanych do osób starszych, umożliwiających tym osobom aktywny udział w życiu społecznym.

3.8. WZROST POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Infrastruktura społeczna i ochrona zdrowia

- Poprawa dostępności do usług wyższego rzędu terenów wiejskich ROF.
- Rozwój i dostosowanie infrastruktury ochrony zdrowia do zachodzących zmian demograficznych (starzenie się społeczeństwa) i epidemiologicznych.
- Rozwój placówek stacjonarnej pomocy społecznej.

Energetyka

- Rozwój sieci ciepłowniczych, przede wszystkim na terenach zurbanizowanych i o zwartej zabudowie, w celu zapewnienia jak największego udziału dostaw niskoemisyjnego ciepła sieciowego do jak największej liczby odbiorców w celu ograniczenia stosowania indywidualnych źródeł ciepła wykorzystujących paliwa stałe.
- Rozwój infrastruktury pozwalającej na zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Gospodarka wodno-ściekowa

- Poprawa jakości i niezawodności zaopatrzenia w wodę poprzez modernizację istniejących ujęć i stacji uzdatniania oraz tworzenie ponadgminnych systemów zaopatrzenia w wodę w układach pierścieniowych.
- Rozwój infrastruktury gospodarki wodno-ściekowej w celu poprawy jakości wód powierzchniowych, w tym budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków.
- Rozdzielenie infrastruktury kanalizacji deszczowej od sanitarnej.
- Rozwój infrastruktury ochrony przed powodzią.
- Odtworzenie pierwotnej pojemności zbiornika przystopniowego Rzeszów.

Telekomunikacja

- Poprawa dostępu do usług telekomunikacyjnych obszarów wiejskich ROF.

Gospodarka odpadami

- Utworzenie regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK), poprzez:
  - budowę instalacji termicznego przekształcania odpadów,
  - rozbudowę instalacji przetwarzania odpadów zielonych.

3.9. OCHRONA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Ochrona przyrody

- Zachowanie i ochrona, w tym przeciwdziałanie defragmentacji przebiegających przez ROF korytarzy ekologicznych, po ustaleniu ich przebiegu.
- Ochrona dolin rzecznych przed zabudowaniem i zagospodarowanie w kierunku rekreacyjnym.
- Zachowanie kompleksów leśnych jako czynnika zwiększającego różnorodność biologiczną i krajobrazową ROF, pełniących ważną rolę w rekreacji i turystyce weekendowej mieszkańców obszaru.
- Zachowanie i rozbudowa powiązań wewnątrzmijskich układów ekologicznych rdzenia obszaru z otaczającymi terenami niezainwestowanymi, leśnymi oraz rolniczymi, poprzez kształtowanie zielonego pierścienia.
- Ochrona surowców naturalnych poprzez ograniczenie zainwestowania na obszarach złóż udokumentowanych, a dotychczas niezagospodarowanych.

Dziedzictwo kulturowe

- Rewaloryzacja historycznych układów urbanistycznych ośrodków miejskich, tj. Rzeszowa, Łańcuta, Tyczyna, Głogowa Małopolskiego oraz dawnego miasta Czudca.
- Tworzenie parków kulturowych na obszarach o wysokich walorach krajobrazu kulturowego, w tym m in.:
  - zespół staromiejski Łańcuta wraz z zespołem pałacowo-parkowym,
  - zespół staromiejski Rzeszowa z zabytkami sakralnymi oraz zamkiem,
  - zespół kościelno-klasztorny oo. Dominikanów w Borku Starym wraz z otoczeniem.
- Tworzenie nowych szlaków kulturowych oraz tras turystycznych wykorzystujących elementy kulturowe.
- W ramach tworzenia infrastruktury kolei aglomeracyjnej, zachowanie i ochrona walorów zabytkowych tzw. dworców galicyjskich: Boguchwała, Rzeszów Staroniwa, Czudec.
- Zachowanie i ochrona dóbr kultury współczesnej o znaczeniu regionalnym, a także innych obiektów i założeń spełniających ustawowe kryteria dóbr kultury współczesnej.

3.10. ROZWÓJ REKREACJI I RÓŻNYCH FORM USŁUG TURYSTYCZNYCH

- Wykorzystanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych oraz kulturowych, w tym atrakcyjnych krajobrazowo terenów pogórskich w południowej części ROF, a także terenów leśnych i rolnych dla rozwoju funkcji turystycznej i wypoczynkowej.
- Dalszy rozwój turystyczny obszaru m.in. w oparciu o uznany za pomnik historii Muzeum-Zamek w Łańcucie, zabytki miasta Łańcuta i Rzeszowa oraz nowe atrakcje turystyczne.
- Rozwój infrastruktury rekreacyjnej, sportu masowego i amatorskiego z uwzględnieniem zróżnicowania ich dostępności przestrzennej na obszarach wiejskich i miejskich, a także zróżnicowania potrzeb mieszkańców w tym zakresie.
- Wykorzystanie potencjału występujących na terenie ROF źródeł wód mineralnych i leczniczych.
- Rozwój turystyki wodnej poprzez wykorzystanie walorów turystycznych i rekreacyjnych rzek, zbiornika przystopniowego Rzeszów oraz rozwój rekreacji w oparciu o zbiorniki powyrobiskowe.

3.11. ROZWÓJ ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO I SPECJALISTYCZNEGO

- Wykorzystanie warunków przyrodniczych sprzyjających produkcji rolnej, występujących w szczególności w gminach zlokalizowanych w środkowym pasie ROF, tj. w gminach: Boguchwała, Krasne, wiejska Łańcut oraz południowej części gmin Świlcza oraz Czarna.
- Ograniczenie zagospodarowania terenów predysponowanych do rozwoju funkcji rolniczej.
- Wykorzystanie dogodnych warunków dla rozwoju winiarstwa w południowej, pogórskiej części obszaru.
- Rozwój gospodarstw specjalistycznych rolnych i hodowlanych oraz przetwórstwa rolno-spożywczego.

REALIZACJA PLANU

VII

VII. REALIZACJA PLANU

1. ZASADY WDRAŻANIA PLANU NA SZCZEBLU REGIONALNYM I LOKALNYM

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego uwzględniający inwestycje celu publicznego, stanowiące zadania rządowe i samorządu województwa, będzie obok Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020, podstawą do prowadzenia polityki przestrzennej w województwie.

W celu prawidłowego ukierunkowania rozwoju województwa, przy opracowaniu dokumentów planistycznych będą stosowane następujące zasady:

- 1) utrzymanie równorzędności planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego na szczeblu regionalnym;
- 2) przyjmowanie rozwiązań w zakresie rozwoju osadnictwa, transportu i infrastruktury technicznej z uwzględnieniem ochrony środowiska, przyrody, krajobrazu i zabytków;

Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa należy uwzględniać przy sporządzaniu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (art. 9 ust. 2 ustawy o pizp). Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa wprowadza się do planu miejscowego, po uprzednim uzgodnieniu przez marszałka województwa z wójtem, burmistrzem, albo prezydentem miasta, terminu realizacji oraz warunków wprowadzenia do planu miejscowego inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Marszałek województwa w formie umowy z wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta określa koszty wprowadzenia ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa do planu miejscowego oraz zwrotu wydatków na odszkodowania, o których mowa w art. 36, a także kwoty przeznaczone na pokrycie zwiększonych kosztów realizacji zadań gminnych (art. 44 ustawy o pizp). Ustalenia planu województwa w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa należy uwzględniać w dokumentach planistycznych gmin, mając na uwadze, iż tereny zamknięte i ich strefy ochronne (ustanowione na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa) są terenami wyłączonymi z zagospodarowania przestrzennego.

Ustalenia zawarte w planie zagospodarowania przestrzennego województwa zostaną wprowadzone do dokumentów planistycznych poprzez:

- 1) składanie wniosków i informacji wynikających z planu województwa do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin;
- 2) uzgadnianie projektów studiów w zakresie ich zgodności z ustaleniami planu, zwłaszcza w odniesieniu do rozmieszczenia inwestycji celu publicznego;
- 3) składanie wniosków i informacji wynikających z planu zagospodarowania przestrzennego województwa do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;

- 4) uzgadnianie projektów planów miejscowych w zakresie zadań samorządowych przyjętych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa;
- 5) uzgadnianie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w zakresie zadań rządowych albo samorządowych służących realizacji inwestycji celu publicznego.

Ponadto ustalenia PZPWP zostaną uwzględnione przy opiniowaniu lokalizacji inwestycji realizowanych na podstawie „specustaw” oraz opiniowanie programów.

2. WNIOSKI I REKOMENDACJE DO POLITYKI PRZESTRZENNEJ KRAJU

Za podstawowe wnioski i rekomendacje do polityki przestrzennej kraju, których ujęcie w dokumencie planistycznym na szczeblu krajowym ma podstawowe znaczenie dla rozwoju województwa podkarpackiego, uznaje się:

- 1) realizację drogi ekspresowej S19;
- 2) budowę drogi ekspresowej w ciągu drogi krajowej nr 28 na odcinku Krosno-Sanok;
- 3) budowę nowych przejść granicznych z Ukrainą;
- 4) budowę gazociągów o znaczeniu wspólnotowym Korytarza Północ-Południe;
- 5) rozbudowę podziemnych magazynów gazu: Husów, Brzeźnica, Strachocina;
- 6) utworzenie Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”;
- 7) utworzenie Geoparku „Kamienny Las na Roztoczu”;
- 8) tworzenie Turnickiego Parku Narodowego i transgranicznych obszarów chronionych;
- 9) uwzględnienie w krajowym systemie energetycznym linii elektroenergetycznych najwyższych napięć wraz ze stacjami energetycznymi oraz gazociągów wysokoprężnych z rozbudową podziemnych magazynów gazu;
- 10) budowę zbiorników retencyjnych w południowej części województwa.

3. WNIOSKI I REKOMENDACJE DO POLITYKI PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTW SĄSIEDNICH

3.1. REKOMENDACJE DLA WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

- Współpraca w działaniach mających na celu wzmocnienie powiązań społeczno-gospodarczych i komunikacyjnych Rzeszowa z Lublinem.
- Współpraca międzyregionalna w zakresie gospodarowania zasobami przyrody i dziedzictwa kulturowego, w zakresie rozwoju powiązań komunikacyjnych i systemów infrastruktury technicznej oraz gospodarki.
- Prowadzenie wspólnej polityki proekologicznej w zakresie utrzymania ciągłości terenów wartościowych pod względem przyrodniczym i prawidłowego funkcjonowania korytarzy ekologicznych.

- Współpraca w zakresie działań związanych z ograniczaniem ryzyka powodziowego.
- Współpraca w zakresie rozwoju turystyki racjonalnie wykorzystującej walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe Roztocza.
- Współpraca przy tworzeniu nowych szlaków kulturowych m.in. w oparciu o obiekty i założenia związane z powstaniem COP.
- Współpraca gospodarcza w ramach specjalnych stref ekonomicznych oraz klastra przemysłu lotniczego „Dolina Lotnicza”.

3.2. REKOMENDACJE DLA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

- Współpraca w zakresie działań związanych z ograniczaniem ryzyka powodziowego,
- Prowadzenie wspólnej polityki w zakresie ochrony przyrody, ochrony gatunków i siedlisk w obszarach Natura 2000.
- Współpraca w zakresie racjonalnego wykorzystania zasobów przyrodniczych w celach turystycznych.
- Prowadzenie zintegrowanych działań w zakresie ochrony międzynarodowego korytarza ekologicznego, biegnącego wzdłuż Wisły, w celu utrzymania jego ciągłości i prawidłowego funkcjonowania.
- Współpraca pomiędzy Tarnobrzegiem i Sandomierzem w zakresie rozwoju powiązań funkcjonalno-przestrzennych i społeczno-gospodarczych.
- Współpraca przy tworzeniu nowych szlaków kulturowych m.in. w oparciu o obiekty i założenia związane z powstaniem COP.
- Współpraca w zakresie ochrony udokumentowanego w rejonie tarnobrzeskim (na terenie województw: podkarpackiego i świętokrzyskiego) złoża siarki rodzimej.
- Współpraca w zakresie rozwoju i funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych.

3.3. REKOMENDACJE DLA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

- Działania mające na celu wzmocnienie powiązań społeczno-gospodarczych Rzeszowa z Krakowem,
- Prowadzenie wspólnej polityki w zakresie ochrony przyrody w odniesieniu do zasobów przyrodniczych obu województw, położonych na obszarze Karpat.
- Współpraca w zakresie działań związanych z ograniczaniem ryzyka powodziowego.
- Współpraca w zakresie racjonalnego wykorzystania walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych województw dla rozwoju turystyki.
- Współpraca w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów dziedzictwa kulturowego.

4. WNIOSKI I REKOMENDACJE DO POLITYKI PRZESTRZENNEJ TRANSGRANICZNEJ

4.1. REKOMENDACJE DLA SŁOWACJI

- Współpraca w zakresie zintegrowanych działań mających na celu prawidłowe funkcjonowanie i wykorzystanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych terenów położonych na pograniczu polsko-słowackim.
- Współpraca w zakresie dalszego rozwoju turystyki.
- Współpraca w zakresie rozwoju połączeń drogowych i kolejowych.

4.2. REKOMENDACJE DLA UKRAINY

- Współpraca na rzecz wzmocnienia powiązań komunikacyjnych.
- Współpraca w zakresie dalszego rozwoju turystyki.
- Współpraca w zakresie tworzenia i wdrażania transgranicznych systemów ochrony przyrody.
- Współpraca w zakresie gospodarki wodnej, w tym ochrony przeciwpowodziowej i ochrony wód powierzchniowych.

5. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Na podstawie art. 39 ust. 5 ustawy o pizp, w planie zagospodarowania przestrzennego województwa umieszcza się te inwestycje celu publicznego⁷⁷ o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w art. 39, ust. 3, pkt 3 ustawy, które zostały ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, zgodnie z ich właściwością.

Zadania inwestycyjne zostały wprowadzone do PZPWP na podstawie niżej wymienionych dokumentów, oznaczonych liczbami rzymskimi w części tekstowej PZPWP i na mapie 5:

1) dokument przyjęty przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej:

- I. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. *o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1731) – wykaz inwestycji/zadań zawiera tabela 12,

2) dokumenty przyjęte przez Radę Ministrów:

---

⁷⁷ Art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce nieruchomościami* (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 2147 z późn. zm.)

- II. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) – wykaz inwestycji/zadań zawiera tabela 13;
  - III. Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025) (PBDK 2014-2023) – wykaz inwestycji/zadań zawiera tabela 14;
  - IV. Krajowy Program Kolejowy do 2023 r. (KPK 2023) – wykaz inwestycji/zadań zawiera tabela 15;
  - V. Master Plan dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 r. – wykaz inwestycji/zadań zawiera tabela 16;
  - VI. Dokument Implementacyjny do Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030) – wykaz inwestycji/zadań zawiera tabela 17;
  - VII. Kontrakt Terytorialny dla Województwa Podkarpackiego (KT) – wykaz inwestycji/zadań zawiera tabela 18;
  - VIII. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 (POIiŚ 2014-2020) – wykaz inwestycji/zadań zawiera tabela 19;
  - IX. Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 (PO PW 2014-2020) – wykaz inwestycji/zadań zawiera tabela 20;
  - X. Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych – AKPOŚK2015 – wykaz inwestycji/zadań zawiera tabela 21;
  - XI. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (PGW) – wykaz inwestycji/zadań zawiera tabela 22;
  - XII. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły – wykaz inwestycji/zadań zawiera tabela 23;
- 3) dokumenty przyjęte przez Sejmik Województwa Podkarpackiego:
- XIII. Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Podkarpackiego na lata 2017-2030 (WPFWP 2017-2030) – wykaz inwestycji/zadań zawiera tabela 24;
  - XIV. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022 (PGOWP 2022) – wykaz inwestycji/zadań zawiera tabela 25.

W tabelach od 12 do 25 wyróżniono:

	inwestycje/zadania z zakresu infrastruktury technicznej
	inwestycje/zadania z zakresu infrastruktury społeczno-gospodarczej
	inwestycje/zadania z zakresu środowiska naturalnego i kulturowego

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wynikające z ww. programów należy uwzględniać w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Na mapie 5 pokazano orientacyjne rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, które nie jest wiążące w zakresie ich lokalizacji.

I. USTAWA O INWESTYCJACH W ZAKRESIE TERMINALU REGAZYFIKACYJNEGO SKROPLONEGO GAZU ZIEMNEGO W ŚWINOUJŚCIU

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. *o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu* (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1731 z późn. zm.) określa zasady przygotowania, realizacji i finansowania inwestycji w zakresie terminalu wymaganych ze względu na istotny interes bezpieczeństwa państwa oraz inwestycji towarzyszących. W art. 38 ustawy zostały wymienione inwestycje towarzyszące inwestycjom w zakresie terminala wraz z jednostką realizującą te inwestycje.

Inwestycje zawarte w tabeli 12 znalazły się na liście projektów o znaczeniu wspólnotowym (PCI, „Project of Common Interest”) opublikowanej w dniu 14 października 2013 r. przez Komisję Europejską.

Tabela 12. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z ustawy o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu

Lp.	Inwestycja	Lokalizacja	Jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji	Cel publiczny wg ustawy o gospodarce nieruchomościami (ogn) inne dokumenty w których występuje inwestycja, uwagi
1.	Budowa sieci przesyłowej gazu ziemnego – gazociąg Hermanowice – Strachocina DN 700 mm, MOP 8,4 MPa, L=72 km	powiat przemyski - gminy: Przemysł, Fredropol, Bircza, powiat bieszczadzki - gmina Ustrzyki Dolne, powiat sanocki - gminy: Tyrawa Wołoska, Sanok powiat brzozowski - gmina Dydnia	GAZ SYSTEM S.A.	Art. 6 pkt 2 ustawy ogn Art.38 pkt 2 lit. k ustawy o inwestycjach (...) „budowa gazociągu Hermanowice- Strachocina-Pogórska Wola-Tworzeń- Tworóg-Odolanów wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi na terenie województw podkarpackiego, świętokrzyskiego, małopolskiego, śląskiego, opolskiego i wielkopolskiego”
2.	Budowa sieci przesyłowej gazu ziemnego – gazociąg Strachocina – granica województwa - Pogórska Wola DN 1000 mm, MOP 8,4 MPa, L=98 km	podkarpackie: powiat sanocki - gminy: Sanok, Zarszyn powiat brzozowski - gmina Haczów, powiat krośnieński - gminy: Krościenko Wyżne, Korczyna, miasto Krosno, Wojaszówka, powiat strzyżowski - gmina Frysztak, powiat jasielski - gmina	GAZ SYSTEM S.A.	Art. 6 pkt 2 ustawy ogn Art.38 pkt 2 lit. k ustawy o inwestycjach (...)

		Kołaczyce, powiat dębicki - gminy: Brzostek, Jodłowa, Pilzno, małopolskie: gmina Skrzyszów		
3*.	Budowa sieci przesyłowej gazu ziemnego – gazociąg Hermanowice – Jarosław – Głuchów – Pogórska Wola DN 700 mm, MOP 8,4 MPa L=39 km (pierwszy odcinek Hermanowice- Jarosław)	podkarpackie: powiat przemyski, jarosławski	GAZ SYSTEM S.A.	<i>Art. 6 pkt 2 ustawy ogn Art.38 pkt 2 lit. l ustawy o inwestycjach (...) „budowa gazociągu Hermanowice- Jarosław-Głuchów- Pogórska Wola wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi na terenie województw podkarpackiego i małopolskiego”</i>
4*.	Budowa sieci przesyłowej gazu ziemnego – gazociąg Jarosław – Rozwadów DN 700 mm, MOP 8,4 MPa, L=60 km	podkarpackie powiat jarosławski, przeworski, leżajski, niżański, stalowowolski	GAZ SYSTEM S.A.	<i>Art. 6 pkt 2 ustawy ogn Art.38 pkt 2 lit. q ustawy o inwestycjach (...) „budowa gazociągu Rembelszczyzna- Wronów-Rozwadów- Strachocina wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi na terenie województw mazowieckiego, lubelskiego i podkarpackiego”</i>
5*.	Budowa sieci przesyłowej gazu ziemnego – gazociąg Rozwadów – granica województwa - Końskowola – Wronów DN 700 mm, MOP 8,4 MPa, L=58 km	podkarpackie, powiat stalowowolski, lubelskie	GAZ SYSTEM S.A.	<i>Art. 6 pkt 2 ustawy ogn Art.38 pkt 2 lit. q ustawy o inwestycjach (...)</i>
6*.	Budowa sieci przesyłowej gazu ziemnego - gazociąg Strachocina – granica PL/Słowacja DN .1000 mm, MOP 8,4 MPa, L=58 km (w granicach woj. podkarpackiego)	powiat sanocki gminy: Sanok, Bukowsko, Komańcza	GAZ SYSTEM S.A.	<i>Art. 6 pkt 2 ustawy ogn Art.38 pkt 2 lit. w ustawy o inwestycjach (...) „budowa międzysystemowego gazociągu stanowiącego połączenie systemów przesyłowych Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Słowackiej wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi na terenie województw podkarpackiego</i>

				<i>i małopolskiego</i>
7.	Budowa węzła rozdzielczo-pomiarowego, tłocznia gazu Strachocina	powiat sanocki gmina Sanok	GAZ SYSTEM S.A.	Art. 6 pkt 2 ustawy ogn Art.38 pkt 2 lit. z ustawy o inwestycjach (...) „budowa tłoczni gazu niezbędnych do funkcjonowania gazociągów, o których mowa w lit. a–y, o przepustowości nie mniejszej niż 50 000 m ³ /h wraz z infrastrukturą niezbędną do ich obsługi”

*zadania inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji

II. KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

Dokument przyjęty uchwałą nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie przyjęcia *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030* (M.P. z 2012 r., poz. 252).

Tabela 13. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Lp.	Inwestycja	Lokalizacja	Jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji	Cel publiczny wg ustawy o gospodarce nieruchomościami (ogn), inne dokumenty w których występuje inwestycja, uwagi
1.**	Realizacja autostrady A4	powiat rzeszowski – gminy: Trzebownik, Krasne powiat łańcucki, - gminy: Czarna, Białobrzegi, miasto Łańcut powiat przeworski - gminy: Trynca, Przeworsk, miasto Przeworsk	GDDKiA Oddział w Rzeszowie	Art.6 pkt 1 ustawy ogn W 2016 r. zakończono budowę ostatniego odcinka autostrady: węzeł „Rzeszów Wschód” - węzeł „Jarosław Zachód”
2.	Realizacja drogi ekspresowej S19	powiat niżański - gminy: Nisko, Rudnik nad Sanem, Ulanów, Jeżowe, Jarocin powiat leżajski - gmina Nowa Sarzyna, miasto Rzeszów, powiat rzeszowski - gminy: Sokołów Małopolski, Kamień,	GDDKiA Oddział w Rzeszowie	Art.6 pkt 1 ustawy ogn

		Trzebowniko, Świlcza, Boguchwała, powiat strzyżowski - gminy: Strzyżów, Czudec, Niebylec powiat brzozowski - gminy: Domaradz, Haczów, Jasienica Rosielna, powiat krośnieński - gminy: Krościenko Wyżne, Korczyna, Miejsce Piastowe, Iwonicz-Zdrój, Rymanów, Dukla		
3.*	Realizacja drogi ekspresowej S74	powiaty: tarnobrzski, miasto Tarnobrzeg, stalowowolski, niżański	GDDKiA Oddział w Rzeszowie	Art.6 pkt 1 ustawy ogn
4.*	Podniesienie rangi drogi Krosno – Sanok do drogi ekspresowej	powiat krośnieński - gminy: Miejsce Piastowe, Rymanów, powiat sanocki- gminy: Besko, Zarszyn, Sanok	GDDKiA Oddział w Rzeszowie	Art.6 pkt 1 ustawy ogn
5.	Modernizacja LHS (Hutnicza Szerokotorowa)	powiaty: mielecki, tarnobrzski, kolbuszowski, stalowowolski, niżański	PKP PLK S.A.	Art. 6 pkt 1a ustawy ogn
6.	Modernizacja kolei konwencjonalnej, nr 91 Kraków Główny Osobowy – Medyka – granica państwa	powiaty: dębicki, , ropczycko-sędziszowski, rzeszowski, łańcucki, jarosławski, przemyski	PKP PLK S.A.	Art. 6 pkt 1a ustawy ogn
7.	Modernizacja kolei konwencjonalnej, nr 74 Sobów – Stalowa Wola	powiaty: miasto Tarnobrzeg, tarnobrzski, stalowowolski	PKP PLK S.A.	Art. 6 pkt 1a ustawy ogn
8.	Modernizacja kolei konwencjonalnej, nr 68 Stalowa Wola – Rozwadów – Przeworsk	powiat stalowowolski - miasto Stalowa Wola; powiat leżajski - gminy: Nowa Sarzyna, Leżajsk, Grodzisko Dolne, miasto Leżajsk, powiat niżański - gminy: Nisko, Rudnik nad Sanem, Jeżowe, powiat przeworski - gminy: Tryńcza, Przeworsk, miasto Przeworsk	PKP PLK S.A.	Art. 6 pkt 1a ustawy ogn
9.	Modernizacja kolei konwencjonalnej, nr 25 Skarżysko Kamienna – Ocice	miasto Tarnobrzeg powiat tarnobrzski - gmina Nowa Dęba	PKP PLK S.A.	Art. 6 pkt 1a ustawy ogn
10.	Rozwój lotniska Rzeszów – Jasionka	powiat rzeszowski – gmina Trzebowniko		Art. 6 pkt 1b ustawy ogn
11.	Rozbudowa sieci przesyłowej gazu ziemnego – gazociąg Hermanowice – Strachocina	powiat przemyski - gminy: Przemysł, Fredropol, Bircza, powiat bieszczadzki - gmina Ustrzyki Dolne,	GAZ SYSTEM S.A.	Art. 6 pkt 2 ustawy ogn

		powiat sanocki - gminy: Tyrawa Wołoska, Sanok powiat brzozowski - gmina Dydnia		
12.	Rozbudowa sieci przesyłowej gazu ziemnego – gazociąg Strachocina – Pogórska Wola	podkarpackie: powiat sanocki - gminy: Sanok, Zarszyn powiat brzozowski - gmina Haczów, powiat krośnieński - gminy: Krościenko Wyżne, Korczyna, miasto Krosno, Wojaszówka, powiat strzyżowski - gmina Frysztak, powiat jasielski - gmina Kołaczyce, powiat dębicki - gminy: Brzostek, Jodłowa, Pilzno, małopolskie: gmina Skrzyszów	GAZ SYSTEM S.A.	Art. 6 pkt 2 ustawy ogn
13*.	Rozbudowa sieci przesyłowej gazu ziemnego – gazociąg Hermanowice – Jarosław	powiat przemyski, jarosławski	GAZ SYSTEM S.A.	Art. 6 pkt 2 ustawy ogn
14*.	Rozbudowa sieci przesyłowej gazu ziemnego – gazociąg Jarosław – Rozwadów	powiat jarosławski, przeworski, leżajski, niżański, stalowowolski	GAZ SYSTEM S.A.	Art. 6 pkt 2 ustawy ogn
15*.	Rozbudowa sieci przesyłowej gazu ziemnego – gazociąg Rozwadów – Końskowola – Wronów	podkarpackie - powiat stalowowolski, lubelskie	GAZ SYSTEM S.A.	Art. 6 pkt 2 ustawy ogn
16*.	Budowa sieci przesyłowej gazu ziemnego – gazociąg Strachocina – granica PL/Słowacja	powiat sanocki gminy: Sanok, Bukowsko, Komańcza	GAZ SYSTEM S.A.	Art. 6 pkt 2 ustawy ogn
17**.	Rozbudowa podziemnych magazynów gazu: Brzeźnica, Strachocina, Husów	powiat dębicki - gmina Dębica powiat sanocki - gmina Sanok powiat łańcucki – gmina Markowa	Operator Systemu Magazynowania Sp. z o.o. / PGNiG S.A.	Art. 6 pkt 2 ustawy ogn
18**.	Rozbudowa tłoczni gazu Jarosław	powiat jarosławski – miasto Jarosław	GAZ SYSTEM S.A.	Art. 6 pkt 2 ustawy ogn
19*.	Budowa linii elektroenergetycznej 400 kV Chełm – Mokre – Jarosław		PSE S.A.	Art. 6 pkt 2 ustawy ogn
20.	Budowa linii elektroenergetycznej 400 kV Jarosław – Rzeszów	Kolbuszowa, Głogów Młp. Sokołów Młp., Rakszawa, Żołynia, Grodzisko Dolne, Tryńcza, Sieniawa, Jarosław	PSE S.A.	Art. 6 pkt 2 ustawy ogn

21.	Rozbudowa stacji Stalowa Wola (220 kV)	powiat stalowowolski - miasto Stalowa Wola	PSE S.A.	Art. 6 pkt 2 ustawy ogn
22.	Budowa stacji Boguchwała Bis (400 kV)	powiat rzeszowski - gmina Boguchwała	PSE S.A.	Art. 6 pkt 2 ustawy ogn
23.	Budowa stacji Jarosław (400 kV)	powiat jarosławski - miasto Jarosław	PSE S.A.	Art. 6 pkt 2 ustawy ogn
24*.	Budowa zbiornika retencyjnego Kąty – Myscowa	powiat jasielski - gmina Krempna, Nowy Żmigród	RZGW w Krakowie	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn
25*.	Powołanie Turnickiego Parku Narodowego		Minister Środowiska	Art. 6 pkt 9b ustawy ogn
26.	Powołanie transgranicznego obszaru chronionego Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery Roztocze (polsko-ukraiński) ***	powiat lubaczowski - gminy: Cieszanów, Horyniec, Narol	Międzynarodowa Rada Koordynacyjna Man and Biosphere (MAB) na wniosek poszczególnych państw członkowskich	Art. 6 pkt 9b ustawy ogn

* zadania inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji

** zadania inwestycyjne zakończone nieuwzględnione w części graficznej planu (mapa 5)

*** nazwa używana w dokumentach Roztoczańskiego Parku Narodowego odpowiedzialnego za projekt: Transgraniczny Rezerwat Biosfery „Roztocze”

III. PROGRAM BUDOWY DRÓG KRAJOWYCH NA LATA 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)

Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą 2025) został zatwierdzony uchwałą nr 156/2015 Rady Ministrów z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą 2025 r.)”.

W ramach Programu będzie dodatkowo realizowany Program Likwidacji Miejsc Niebezpiecznych (LMN) na drogach krajowych. W tabeli 14, w ramach Programu LMN uwzględniono zadania związane z przebudową i rozbudową skrzyżowań i odcinków dróg krajowych.

Tabela 14. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą 2025 r.)

Lp.	Inwestycja	Lokalizacja	Jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji	Cel publiczny wg ustawy o gospodarce nieruchomościami (ogn), inne dokumenty w których występuje inwestycja, uwagi
1.	Budowa drogi S19 Lublin – Rzeszów	powiat nizański - gminy: Nisko, Rudnik nad Sanem, Ulanów, Jeżowe, Jarocin, powiat leżajski - gmina Nowa Sarzyna	GDDKiA o/Rzeszów	Art.6 pkt 1 ustawy ogn 30.04.2014r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie wydał decyzję o uwarunkowaniach

		powiat rzeszowski - gminy: Sokołów Małopolski, Kamień, Trzebownisko,		środowiskowych na drogę S19 na odcinku granica województwa lubelskiego i podkarpackiego – Sokołów Młp. Obecnie realizowany jest odcinek S19: Stobierna- Sokołów Małopolski.
2*.	Budowa drogi S74 Kielce – Nisko	powiaty: tarnobrzeski, miasto Tarnobrzeg, stalowowolski, niżański	GDDKiA o/Rzeszów	Art.6 pkt 1 ustawy ogn Prace projektowe zostały wstrzymane
3.	Budowa drogi S19 w. Rzeszów Południe – w. Babica	powiaty: rzeszowski - gmina Boguchwała strzyżowski - gmina Czudec	GDDKiA o/Rzeszów	Art.6 pkt 1 ustawy ogn 06.11.2015r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie wydał decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych na drogę S19 na odcinku Rzeszów Południe – do granicy w Barwinku
4.	Budowa drogi S19 w. Babica – Barwinek	powiaty: strzyżowski - gminy: Czudec, Strzyżów, Niebylec, brzozowski - gminy: Domaradz, Jasienica Rosielną, Haczów krośnieński - gminy: Korczyna, Krościenko Wyżne, Miejsce Piastowe, Dukla,	GDDKiA o/Rzeszów	Art.6 pkt 1 ustawy ogn 06.11.2015r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie wydał decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych na drogę S19 na odcinku Rzeszów Południe – do granicy w Barwinku
5.	Budowa obwodnicy Sanoka w ciągu drogi krajowej nr 28	powiat sanocki - gmina Sanok, miasto Sanok	GDDKiA o/Rzeszów	Art.6 pkt 1 ustawy ogn
6.	Budowa obwodnicy Stalowej Woli i Niska w ciągu drogi krajowej nr 77	powiaty: stalowowolski - miasto Stalowa Wola niżański - gmina Nisko, miasto Nisko	GDDKiA o/Rzeszów	Art.6 pkt 1 ustawy ogn
7.	Budowa obwodnicy Łańcuta w ciągu drogi krajowej nr 4 (zmieniony nr drogi na 94)	powiat łańcucki: miasto Łańcut	GDDKiA o/Rzeszów	Art.6 pkt 1 ustawy ogn
8**.	Budowa autostrady A4 Rzeszów – Korczowa	powiat rzeszowski - gminy: Trzebownisko, Krasne powiat łańcucki, - gminy: Czarna, Białobrzegi, miasto Łańcut powiat Przeworski - gminy: Trynca, Przeworsk, miasto Przeworsk,	GDDKiA o/Rzeszów	Art.6 pkt 1 ustawy ogn W 2016 r. zakończono budowę ostatniego odcinka autostrady: węzeł „Rzeszów Wschód” - węzeł „Jarosław Zachód”
Zadania planowane do realizacji w ramach Programu Likwidacji Miejsc Niebezpiecznych				
klasa ryzyka największa				
9.	Przebudowa skrzyżowania w km. 207+200 na drodze	powiat rzeszowski - gmina Boguchwała (obszar wiejski)	GDDKiA o/Rzeszów	Art.6 pkt 1 ustawy ogn

	krajowej nr 9 (zmieniony nr drogi na 19)	- Lutoryż		
10.	Przebudowa skrzyżowania droga krajowa nr 9 z drogą wojewódzką nr 872	powiat tarnobrzeski - gmina Nowa Dęba (obszar miejski)	GDDKiA o/Rzeszów	<i>Art.6 pkt 1 ustawy ogn</i>
11.	Rozbudowa skrzyżowania drogi krajowej nr 9 z drogą wojewódzką nr 886 (zmieniony nr drogi 9 na nr 19)	powiat brzozowski - gmina Domaradz - Domaradz	GDDKiA o/Rzeszów	<i>Art.6 pkt 1 ustawy ogn</i>
klasa ryzyka duża				
12.	Przebudowa odcinka drogi krajowej nr 9 polegająca na poprawie stanu drogi oraz doposażenie drogi w niezbędne urządzenia poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego (brd)	powiat kolbuszowski - gmina Majdan Królewski - Majdan Królewski - Komorów	GDDKiA o/Rzeszów	<i>Art.6 pkt 1 ustawy ogn</i>
13.	Przebudowa skrzyżowania na drodze krajowej nr 9 (zmieniony nr drogi na 19)	powiat krośnieński - gmina Dukla (obszar wiejski) - Nowa Wieś	GDDKiA o/Rzeszów	<i>Art.6 pkt 1 ustawy ogn</i>
14.	Przebudowa skrzyżowania drogi krajowej nr 9 (zmieniony nr drogi 9 na nr 19) z DP nr 2000R	powiat krośnieński - gmina Dukla - Równe	GDDKiA o/Rzeszów	<i>Art.6 pkt 1 ustawy ogn</i>
15.	Rozbudowa odcinka drogi krajowej nr 28 polegająca na poprawie stanu drogi i geometrii drogi, doposażenie drogi w niezbędne urządzenia poprawiające brd	powiat jasielski - gmina Jasło-Siepietnica - Trzcinnica	GDDKiA o/Rzeszów	<i>Art.6 pkt 1 ustawy ogn</i>
16.	Przebudowa skrzyżowania na drodze nr 28	powiat krośnieński - gmina Rymanów (obszar wiejski) - Klimkówka	GDDKiA o/Rzeszów	<i>Art.6 pkt 1 ustawy ogn</i>
17.	Przebudowa skrzyżowań na drodze krajowej nr 77	powiat przemyski - gmina Orły - Orły	GDDKiA o/Rzeszów	<i>Art.6 pkt 1 ustawy ogn</i>

*zadania inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji

** zadanie inwestycyjne zakończone nieuwzględnione w części graficznej planu (mapa 5)

IV. KRAJOWY PROGRAM KOLEJOWY DO 2023 r.

Krajowy Program Kolejowy do 2023 r. został zatwierdzony uchwałą nr 162/2015 Rady Ministrów z dnia 15 września 2015 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Kolejowego do 2023 r., ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr 144/2016 Rady Ministrów z dnia 23 listopada 2016 r. zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Kolejowego do 2023 roku.

Program stanowi kontynuację Wieloletniego Programu Inwestycji Kolejowych do roku 2015, z perspektywą do roku 2020 (WPIK).

Tabela 15. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Krajowego Programu Kolejowego do 2023 r.

Lp.	Inwestycja	Lokalizacja	Jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji	Cel publiczny wg ustawy o gospodarce nieruchomościami (ogn), inne dokumenty w których występuje inwestycja, uwagi
1.	Modernizacja linii kolejowej E 30/C-E 30, odcinek Kraków-Rzeszów, etap III – Faza I	powiat dębicki - gminy: Czarna, Dębica, miasto Dębica, powiat ropczycko-sędziszowski - gminy: Ropczyce, Sędziszów Małopolski, Iwierzycy powiat rzeszowski - gminy: Świlcza, Trzebownisko, Krasne, miasto Rzeszów	PKP PLK S.A.	<i>Art.6 pkt 1a ustawy ogn</i> Zadanie rozpoczęte w ramach <i>POIiŚ 2007-2013</i>
2.	Modernizacja linii kolejowej E 30/C-E 30, odcinek Kraków-Rzeszów, etap III – Faza II	powiat dębicki - gminy: Czarna, Dębica, miasto Dębica powiat ropczycko-sędziszowski - gminy: Ropczyce, Sędziszów Małopolski, Iwierzycy powiat rzeszowski - gminy: Świlcza, Trzebownisko, Krasne, miasto Rzeszów	PKP PLK S.A.	<i>Art.6 pkt 1a ustawy ogn</i>
3.	Prace na liniach kolejowych nr 68, 565 na odcinku Lublin – Stalowa Wola – Rozwadów wraz z elektryfikacją	powiat stalowowolski - gminy: Zaklików, Radomyśl nad Sanem, Zaleszany, miasto Stalowa Wola	PKP PLK S.A.	<i>Art.6 pkt 1a ustawy ogn</i>
4.	Prace na liniach kolejowych nr 25, 74, 78 na odcinku Stalowa Wola – Tarnobrzeg/Sandomierz – Ocice/Padew	powiat stalowowolski - gmina Zaleszany, miasto Stalowa Wola, powiat tarnobrzegi - gminy: Gorzyce, Nowa Dęba (obszar wiejski), Baranów Sandomierski (obszar wiejski) miasto Tarnobrzeg, powiat mielecki - miasto Mielec, gmina Padew Narodowa	PKP PLK S.A.	<i>Art.6 pkt 1a ustawy ogn</i>
5.	Prace na linii kolejowej nr 68 na odcinku Stalowa Wola – Rozwadów – Przeworsk	powiat stalowowolski - miasto Stalowa Wola powiat leżajski - gminy: Nowa Sarzyna, Leżajsk, Grodzisko Dolne, miasto Leżajsk powiat nizański - gminy:	PKP PLK S.A.	<i>Art.6 pkt 1a ustawy ogn</i>

		Nisko, Rudnik nad Sanem, Jeżowe powiat przeworski-gminy: Tryńcza, Przeworsk, miasto Przeworsk		
6.	Prace na linii kolejowej nr 25 na odcinku Padew – Mielec – Dębica	powiat dębicki - gmina Dębica, miasto Dębica powiat mielecki - miasto Mielec gminy: Padew Narodowa, Przecław, Mielec, Tuszów Narodowy	PKP PLK S.A.	Art.6 pkt 1a ustawy ogn
7.	Rewitalizacja linii kolejowej nr 106 na odcinku Boguchwała – Czudec	powiat rzeszowski - gmina Boguchwała powiat strzyżowski - gmina Czudec	PKP PLK S.A.	Art.6 pkt 1a ustawy ogn
8.	Rewitalizacja linii kolejowej nr 108 na odcinku Jasło – Nowy Zagórz	powiat jasielski - gminy: Jasło, Tarnowiec, miasto Jasło powiat krośnieński - gminy: Jedlicze, Miejsce Piastowe, Rymanów, miasto Jedlicze, miasto Krosno, powiat sanocki - gminy: Besko, Zarszyn, Sanok, miasto Sanok, Zagórz (miasto)	PKP PLK S.A.	Art.6 pkt 1a ustawy ogn
9.	Rewitalizacja linii kolejowej nr 25 na odcinku Padew – Mielec – Dębica	powiat mielecki - miasto Mielec gminy: Padew Narodowa, Przecław, Mielec, Tuszów Narodowy, powiat dębicki - gmina Dębica, miasto Dębica,	PKP PLK S.A.	Art.6 pkt 1a ustawy ogn
10*.	Budowa łącznicy kolejowej Jedlicze – Szebnie	Powiat jasielski - gmina Jasło powiat krośnieński - gminy: Jedlicze, Wojaszówka, miasto Krosno	PKP PLK S.A.	Art.6 pkt 1a ustawy ogn
11.	Rewitalizacja linii kolejowej nr 108 na odcinku Jasło – granica województwa	powiat jasielski - gminy: Jasło, Skołyszyn, miasto Jasło	PKP PLK S.A.	Art.6 pkt 1a ustawy ogn
12.	Rewitalizacja linii kolejowej nr 618 Jasło Towarowa – Sobniów	powiat jasielski - miasto Jasło	PKP PLK S.A.	Art.6 pkt 1a ustawy ogn
13.	Rewitalizacja linii kolejowej nr 107 Nowy Zagórz – Łupków	powiat sanocki - gminy: Zagórz, Komańcza,	PKP PLK S.A.	Art.6 pkt 1a ustawy ogn
14.	Rewitalizacja linii kolejowej nr 101 Munina – Hrebenne na odcinku Munina – granica województwa	powiat lubaczowski - gmina Horyniec-Zdrój	PKP PLK S.A.	Art.6 pkt 1a ustawy ogn
15.	Rewitalizacja linii kolejowej nr 79 Padew – Wola Baranowska w ramach prac przy	powiat tarnobrzeski - gmina Padew Narodowa	PKP PLK S.A.	Art.6 pkt 1a ustawy ogn

	rozbudowie terminala LHS w Woli Baranowskiej			
16.	Modernizacja linii kolejowej nr 91 Kraków Główny Osobowy – Medyka i linii nr 92 Przemyśl – Medyka, odcinek Rzeszów – granica państwa	miasto Rzeszów powiat łańcucki - gminy: Czarna, Łańcut, miasto Łańcut, powiat przeworski - gminy: Przeworsk, miasto Przeworsk powiat jarosławski - gminy: Pawłosiów, Jarosław, Radymno, miasto Radymno, miasto Jarosław powiat przemyski - gminy: Orły, Żurawica, Przemyśl, Medyka, miasto Przemyśl	PKP PLK S.A.	<i>Art.6 pkt 1a ustawy ogn – kontynuacja zadania z WPIK</i>
17.	Modernizacja linii kolejowej Rzeszów – Warszawa przez Kolbuszową, etap II	powiat tarnobrzeski - gmina Nowa Dęba, powiat kolbuszowski - gminy: Majdan Królewski, Kolbuszowa, powiat rzeszowski - gminy: Głogów Młp., Trzebownisko, miasto Rzeszów	PKP PLK S.A.	<i>Art.6 pkt 1a ustawy ogn – kontynuacja zadania z WPIK</i>
18.	Modernizacja linii kolejowej nr 25 na odcinku Skarżysko Kamienna – Ocice	powiat tarnobrzeski - gmina Nowa Dęba, miasto Tarnobrzeg	PKP PLK S.A.	<i>Art.6 pkt 1a ustawy ogn – kontynuacja zadania z WPIK</i>

*zadania inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji

V. MASTER PLAN DLA TRANSPORTU KOLEJOWEGO W POLSCE DO 2030 r.

Master Plan dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 r. został przyjęty uchwałą nr 277/2008 Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2008 r.

Tabela 16. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Master Planu dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 r.

Lp.	Inwestycja	Lokalizacja	Jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji	Cel publiczny wg ustawy o gospodarce nieruchomościami (ogn), inne dokumenty w których występuje inwestycja, uwagi
1.	Elektryfikacja linii kolejowych: Linia kolejowa nr 71 odcinek Rzeszów – Ocice	powiaty: rzeszowski, kolbuszowski, tarnobrzeski	PKP PLK S.A.	<i>Art.6 pkt 1a ustawy ogn</i>
2.	Modernizacja linii kolejowych dla osiągnięcia docelowych	powiaty: bieszczadzki, dębicki, jarosławski, jasielski, krośnieński,	PKP PLK S.A.	<i>Art.6 pkt 1a ustawy ogn</i> Linia nr 25, 66, 68 od 81km/h do 100km/h.

	prędkości	leski, leżajski, lubaczowski, mielecki, niżański, rzeszowski, przeworski, sanocki, stalowowolski, strzyżowski, tarnobrzski		Linia kolejowa nr 101, 108 od 60km/h do 80km/h
3.	Projekty modernizacyjne w okresie 2014-2020 dotyczące międzynarodowych linii kolejowych E30 na odcinku Kraków – Rzeszów	powiaty: dębicki, ropczycko-sędziszowski, rzeszowski miasto Rzeszów	PKP PLK S.A.	Art.6 pkt 1a ustawy ogn kontynuacja projektu zapoczątkowanego w okresie 2007-2013 pn. „Projekty modernizacyjne dotyczące międzynarodowych linii kolejowych E30/CE30 Zgorzelec/Bielawa Dolna – Wrocław – Katowice – Kraków oraz Rzeszów – Przemysł – Medyka”

VI. DOKUMENT IMPLEMENTACYJNY DO STRATEGII ROZWOJU TRANSPORTU DO 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.) została przyjęta uchwałą nr 6 Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2013 r. w sprawie *Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. z perspektywą do 2030 r.* (M.P. z 2013 r., poz. 75). Dokument Implementacyjny do Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.) został przyjęty uchwałą nr 201/2014 Rady Ministrów z dnia 13 października 2014 r.

Tabela 17. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Dokumentu Implementacyjnego do Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.)

Lp.	Inwestycja	Lokalizacja	Jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji	Cel publiczny wg ustawy o gospodarce nieruchomościami (ogn), inne dokumenty w których występuje inwestycja, uwagi
1.	S19 Lublin – Rzeszów	powiat niżański - gminy: Nisko, Rudnik nad Sanem, Ulanów, Jeżowe, Jarocin, powiat leżajski - gmina Nowa Sarzyna, powiat rzeszowski - gminy: Sokołów Małopolski, Kamień, Trzebownisko	GDDKiA Oddział w Rzeszowie	Art. 6 pkt 1 ustawy ogn Odcinek S19: Stobierna-Sokołów Małopolski w realizacji
2*.	S74 Kielce – Nisko	powiaty: tarnobrzski, miasto Tarnobrzeg, stalowowolski, niżański	GDDKiA Oddział w Rzeszowie	Art. 6 pkt 1 ustawy ogn

3.	S19 Rzeszów – granica państwa	miasto Rzeszów, powiat rzeszowski - gminy: Boguchwała, Świlcza, powiat strzyżowski - gminy: Strzyżów, Czudec, Niebylec powiat brzozowski - gminy: Domaradz, Haczów, Jasienica Rosielna, powiat krośnieński - gminy: Dukla, Iwonicz - Zdrój, Rymanów, Korczyna, Krościenko Wyżne, Miejsce Piastowe,	GDDKiA Oddział w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn</i> Odcinek S19: węzeł Rzeszów Zachód-węzeł Świlcza zrealizowano Odcinek S19: węzeł Świlcza-węzeł Rzeszów Południe w realizacji
4.	Prace na liniach kolejowych nr 68, 565 na odcinku Lublin – Stalowa Wola Rozwadów wraz z elektryfikacją	powiat stalowowolski - gminy: Zaklików, Radomyśl nad Sanem, Zaleszany, miasto Stalowa Wola	PKP PLK S.A.	<i>Art. 6 pkt1a ustawy ogn</i>
5.	Prace na liniach kolejowych nr 25, 74, 78 na odcinku Stalowa Wola – Tarnobrzeg/Sandomierz – Ocice/Padew	powiat stalowowolski - gmina Zaleszany, miasto Stalowa Wola, powiat tarnobrzegi - gminy: Gorzyce, Nowa Dęba (obszar wiejski), Baranów Sandomierski (obszar wiejski) miasto Tarnobrzeg, powiat mielecki - miasto Mielec, gmina Padew Narodowa	PKP PLK S.A.	<i>Art. 6 pkt1a ustawy ogn</i>
6.	Prace na linii kolejowej nr 68 na odcinku Stalowa Wola – Rozwadów – Przeworsk	powiat stalowowolski - miasto Stalowa Wola; powiat leżajski - gminy: Nowa Sarzyna, Leżajsk, Grodzisko Dolne, miasto Leżajsk, powiat niżański - gminy: Nisko, Rudnik nad Sanem, Jeżowe, powiat przeworski - gminy: Tryńcza, Przeworsk, miasto Przeworsk	PKP PLK S.A.	<i>Art. 6 pkt1a ustawy ogn</i>
7.	Prace na linii kolejowej nr 25 na odcinku Padew – Mielec – Dębica	powiat dębicki - gmina Dębica, miasto Dębica, powiat mielecki - miasto Mielec, gminy: Padew Narodowa, Mielec, Tuszów Narodowy, Przeclaw,	PKP PLK S.A.	<i>Art. 6 pkt1a ustawy ogn</i>

*zadania inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji

VII. KONTRAKT TERYTORIALNY DLA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Dokument przyjęty uchwałą nr 250 Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2014 r. w sprawie zatwierdzenia *Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Podkarpackiego* (M.P. z 2015 r., Poz. 24) i uchwałą nr 97 Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie zatwierdzenia zmiany *Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Podkarpackiego oraz określenia zakresu i warunków dofinansowania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020* (M.P. z 2015 r., poz. 718).

Tabela 18. Wykaz inwestycji/zadań zawartych w Kontrakcie Terytorialnym dla Województwa Podkarpackiego

Lp.	Inwestycja	Lokalizacja	Jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji	Cel publiczny wg ustawy o gospodarce nieruchomościami (ogn), inne dokumenty w których występuje inwestycja, uwagi
<i>przedsięwzięcia podstawowe</i>				
1.	S-19 Lublin - Rzeszów, odcinek: Lublin – Stobierna i Świlcza – Rzeszów -odcinki na terenie województwa podkarpackiego	powiat niżański - gminy: Nisko, Rudnik nad Sanem, Ulanów, Jeżowe, Jarocin, powiat leżajski - gmina Nowa Sarzyna, powiat rzeszowski - gminy: Sokołów Małopolski, Kamień, Trzebownisko, Świlcza	GDDKiA o/Rzeszów	Art.6 pkt 1 ustawy ogn
2**.	S-19 Lublin - Rzeszów, odcinek: Stobierna - Świlcza	powiat rzeszowski - miasto Rzeszów, gminy: Trzebownisko, Świlcza	GDDKiA o/Rzeszów	Art.6 pkt 1 ustawy ogn
3.	S-19 Rzeszów Południe - Babica	powiat rzeszowski - gmina Boguchwała powiat strzyżowski - gmina Czudec	GDDKiA o/Rzeszów	Art.6 pkt 1 ustawy ogn
4.	Budowa łączników do węzłów autostradowych w przebiegu dróg samorządowych:			Art.6 pkt 1 ustawy ogn Załącz. nr 1 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie I
4.1.	- budowa łącznika drogowego od węzła autostrady A4 Dębica-Zachód do miasta Dębica.	powiat dębicki - gmina Żyraków	Starostwo Powiatu Dębickiego	
4.2.	- budowa łącznika od węzła autostrady A4 Dębica – Wschód do DK4 i DW985 (Zawada-Pustynia).	powiat dębicki - miasto Dębica, gmina Dębica	Starostwo Powiatu Dębickiego	
4.3.	- budowa łącznika od węzła autostradowego	powiat ropczycko-sędziszowski - gminy:	Starostwo Powiatu	

	w m. Borek Wlk. (autostrada A4) do drogi krajowej nr 94 w m. Ropczyce.	Sędziszów Małopolski, Ropczyce	Ropczycko- Sędziszowskiego	
4.4.	- budowa łącznika autostrady A4 na odcinku od granic miasta Rzeszowa do węzła Rzeszów – Północ.	miasto Rzeszów powiat rzeszowski - gminy: Głogów Małopolski, Trzebownisko	Starostwo Powiatu Rzeszowskiego	
4.5.	- budowa łącznika do drogi ekspresowej S19 na odcinku od węzła Rzeszów Południe (Kielanówka) do drogi krajowej nr 19 w miejscowości Lutoryż Etap I, II i III.	powiat rzeszowski - gmina Boguchwała	Starostwo Powiatu Rzeszowskiego	
4.6.	- łącznik autostrady A4 węzeł Łańcut z drogą krajową nr 4 (<i>zmieniony nr drogi na 94</i>)	powiat łańcucki - miasto Łańcut, gmina Łańcut	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	
4.7.	- łącznik autostrady A4 węzeł Przeworsk z drogą krajową nr 4 (<i>zmieniony nr drogi na 94</i>)	powiat przeworski	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	
4.8.	- budowa łącznika od węzła autostradowego Korczowa.	powiat lubaczowski - gminy: Lubaczów (obszar wiejski), Wielkie Oczy	Starostwo Powiatu Lubaczowskiego	
5.	Obwodnica Sanoka w ciągu DK nr 28	powiat sanocki - gmina Sanok, miasto Sanok	GDDKiA Oddział w Rzeszowie	Art.6 pkt 1 ustawy ogn
6.	Budowa obwodnicy południowej Rzeszowa – etap I	miasto Rzeszów powiat rzeszowski - gmina Boguchwała	Miasto Rzeszów	Art.6 pkt 1 ustawy ogn Załącznik nr 1 Informacji szczegółowej do KT– przedsięwzięcie II
7.	Budowa obwodnicy Stalowej Woli i Niska	powiat stalowowolski powiat niżański	GDDKi A Oddział w Rzeszowie	Art.6 pkt 1 Ustawy ogn
8.	Rozbudowa DW nr 878 Rzeszów – Tyczyn lub Rozbudowa DW nr 878 Rzeszów (ul. Sikorskiego w Rzeszowie) do skrzyżowania z DP nr 1404R w m. Tyczyn wraz z budową mostu na rzece Strug	miasto Rzeszów, powiat rzeszowski - gmina Tyczyn (miasto)	Miasto Rzeszów	Art.6 pkt 1 ustawy ogn Załącznik nr 1 Informacji szczegółowej do KT– przedsięwzięcie III
9.	Rozbudowa DW nr 869 (droga lotniskowa) Etap I, II, III lub Rozbudowa DW nr 869 od węzła S-19 Jasionka do węzła DK 9 w Rudnej Małej (etap I,II,III)	powiat rzeszowski - gminy: Trzebownisko, Głogów Małopolski (obszar wiejski)	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	Art.6 pkt 1 ustawy ogn Załącznik nr 1 Informacji szczegółowej do KT– przedsięwzięcie IV
10.	Rozbudowa ul. Podkarpackiej na odcinku od ul. 9 Dywizji Piechoty do granic miasta Rzeszowa	miasto Rzeszów	Miasto Rzeszów	Art.6 pkt 1 ustawy ogn Zał. nr 1 Informacji szczegółowej do KT–

				<i>przedsięwzięcie V</i>
11.	Prace na liniach kolejowych nr 25, 74, 78 na odcinku Stalowa Wola - Tarnobrzeg/Sandomierz - Ocice/Padew - odcinki na terenie województwa podkarpackiego	powiat stalowowolski: gmina Zaleszany, miasto Stalowa Wola, powiat tarnobrzeski: gminy: Gorzyce, Nowa Dęba, Baranów Sandomierski miasto Tarnobrzeg powiat mielecki: gmina Padew	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Warszawie	<i>Art.6 pkt 1a ustawy ogn</i>
12.	Prace na liniach kolejowych nr 68, 565 na odcinku Lublin – Stalowa Wola Rozwadów wraz z elektryfikacją - odcinki na terenie województwa podkarpackiego	powiat stalowowolski: gminy: Zaleszany, Zaklików, Radomyśl nad Sanem, miasto Stalowa Wola	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Warszawie	<i>Art.6 pkt 1a ustawy ogn</i>
13.	Elektryfikacja linii Rzeszów–Kolbuszowa – Ocice	powiat kolbuszowski, tarnobrzeski	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Warszawie	<i>Art.6 pkt 1a ustawy ogn</i>
14.	Rewitalizacja linii kolejowej nr 106 odcinek Boguchwała – Czudec	powiat rzeszowski - gmina Boguchwała; powiat strzyżowski - gmina Czudec, a w przypadku budowy nowego przystanku osobowego Jasło Towarowa, również gmina Jasło	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Warszawie	<i>Art.6 pkt 1a ustawy ogn Zał. nr 2 Informacji szczegółowej do KT– przedsięwzięcie I</i>
15.	Rewitalizacja linii kolejowej nr 108 odcinek Jasło – Nowy Zagórz	powiat jasielski - miasto Jasło, gminy: Jasło, Tarnowiec; powiat krośnieński – gminy: Jedlicze, Miejsce Piastowe, Rymanów, Jedlicze (miasto) miasto Krosno powiat sanocki- miasto Sanok, gminy: Besko Zagórz (miasto), Sanok, Zarszyn	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Warszawie	<i>Art.6 pkt 1a ustawy ogn Załącznik nr 2 Informacji szczegółowej do KT– przedsięwzięcie II</i>
16.	Rewitalizacja linii kolejowej nr 25 odcinek Padew Narodowa – Mielec – Dębica	powiat dębicki –miasto Dębica, gmina Dębica. powiat mielecki - miasto Mielec, gminy: Padew Narodowa, Przecław, Tuszów Narodowy, Mielec,	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Warszawie	<i>Art.6 pkt 1a ustawy ogn Załącznik nr 2 Informacji szczegółowej do KT– przedsięwzięcie III</i>
17.	Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu zrównoważonej mobilności miejskiej/ekologicznego transportu	Gminy ROF: miasto Rzeszów, powiat rzeszowski - gminy: Boguchwała, Chmielnik, Głogów Małopolski, Krasne, Lubenia, Świlcza,	Gminy Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (w zależności od realizowanego projektu: Gmina	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn Załącznik nr 5 Informacji szczegółowej do KT– przedsięwzięcie I</i>

	Transport publiczny Rzeszowski Obszar Funkcjonalny (ROF) - rozbudowa inteligentnych systemów transportowych - budowa/rozbudowa parkingów, - zakup nowego ekologicznego i przystosowanego dla osób niepełnosprawnych taboru kolejowego, - budowa/przebudowa i wyposażenie infrastruktury przystankowej/dworcowej, w tym węzłów przesiadkowych, - przebudowa infrastruktury drogowej	Trzebownik, Tyczyn. powiat łańcucki - miasto Łańcut, gminy: Czarna, Łańcut powiat strzyżowski - gmina Czudec	Miasto Rzeszów lub Związek Gmin Podkarpacka Komunikacja Samochodowa w Rzeszowie).	
18.	Wsparcie selektywne przedsięwzięć dotyczących sieci ciepłowniczych i chłodniczych - Modernizacja i rozbudowa infrastruktury ciepła systemowego w Rzeszowie	miasto Rzeszów	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej – Rzeszów	<i>Art.6 pkt 2 ustawy ogn Załącznik nr 5 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie III</i>
19.	Aglomeracyjna Kolej Podmiejska wraz z budową linii kolejowej do Portu Lotniczego Rzeszów – Jasionka (budowa 5km nowej linii) lub Budowa Podmiejskiej Koleji Aglomeracyjnej (PKA)	miasto Rzeszów, powiaty: rzeszowski, kolbuszowski, dębicki, ropczycko-sędziszowski, przeworski, łańcucki, strzyżowski	Urząd Marszałkowski/ Miasto Rzeszów/ PKP PLK S.A./ JST	<i>Art. 6 pkt 1a ustawy ogn Załącznik nr 2 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie IV</i>
20**.	Budowa nowej siedziby dla Archiwum Państwowego w Rzeszowie	miasto Rzeszów	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	<i>Art.6 pkt 6 ustawy ogn</i>
21.	Rozbudowa SP ZOZ MSW w Rzeszowie w celu utworzenia Szpitalnego Oddziału Ratunkowego wraz z lądowiskiem	miasto Rzeszów	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewn. w Rzeszowie	<i>Art.6 pkt 6 ustawy ogn</i>
22.	Utworzenie i wyposażenie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego z lądowiskiem poprzez rozbudowę Szpitala	powiat nizański - gmina Nisko (miasto)	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Nisku	<i>Art.6 pkt 6 ustawy ogn Załącznik nr 3 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie I</i>

	Powiatowego w Nisku jako element podkarpackiego systemu ratownictwa medycznego <i>lub</i> Rozbudowa, przebudowa i doposażenie Szpitala Powiatowego im. PCK w Nisku wraz z budową lądowiska dla helikopterów celem utworzenia szpitalnego oddziału ratunkowego.			
<i>Przedsięwzięcia warunkowe, których realizacja jest uzależniona między innymi od dostępności środków finansowych</i>				
23.	Rozbudowa drogi krajowej nr 28, w tym budowa obwodnicy miasta Sanoka oraz przebudowa odcinka tej drogi w Przemyśle	powiaty: sanocki - gmina Sanok, miasto Sanok przemyski - gmina Medyka, miasto Przemyśl	GDDKi A Oddział w Rzeszowie	<i>Art.6 pkt 1 ustawy ogn</i>
24.	S-19 Babica – Barwinek	powiat strzyżowski - gminy: Strzyżów, Czudec, Niebylec powiat brzozowski - gminy: Domaradz, Haczów, Jasienica Rosielna, powiat krośnieński - gminy: Krościenko Wyżne, Korczyna, Miejsce Piastowe, Iwonicz-Zdrój, Rymanów, Dukla,	GDDKi A Oddział w Rzeszowie	<i>Art.6 pkt 1 ustawy ogn</i>
25*.	S-74 Kielce – Nisko	powiaty: tarnobrzegi, miasto Tarnobrzeg, stalowowolski	GDDKi A Oddział w Rzeszowie	<i>Art.6 pkt 1 ustawy ogn</i>
26.	Przebudowa drogi (była DK 19) na odcinku od granicy miasta Rzeszowa do DW 869 (droga lotniskowa) - Budowa DW 878 – od ul. Lubelskiej do DW 869 – (etap I droga jednojezdniowa)	miasto Rzeszów, powiat rzeszowski - gmina Trzebownisko	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn Załącznik nr 1 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie VI</i>
27.	Przebudowa drogi (była DK 19) na odcinku od granicy miasta Rzeszowa do DW 869 (droga lotniskowa) - Budowa DW 878 – od ul. Lubelskiej do DW 869 – (etap II budowa drugiej jezdnii)	miasto Rzeszów, powiat rzeszowski - gmina Trzebownisko	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn Załącznik nr 1 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie VII</i>

28.	Przebudowa drogi (była DK 19) na odcinku od granicy miasta Rzeszowa do DW 869 (droga lotniskowa) - Budowa DW 878 od ul. Rejtana w Rzeszowie do DW 869 w Jasionce (od ul. Rejtana do ul. Lubelskiej, w tym rozbudowa ul. Ciepłowniczej z mostem Załęskim i ul. Gen. Maczka)	miasto Rzeszów, powiat rzeszowski - gmina Trzebownisko	Miasto Rzeszów/ Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn Załącznik nr 8 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie I</i>
29.	Budowa obwodnicy północnej miasta Rzeszowa od ul. Załęskiej do ul. Krakowskiej (DK4)(Etap II i III) - Budowa obwodnicy północnej miasta Rzeszowa od ul. Lubelskiej do ul. Warszawskiej (etap II)	miasto Rzeszów	Miasto Rzeszów	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn Załącznik nr 1 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie VIII</i>
30.	Budowa obwodnicy północnej miasta Rzeszowa od ul. Załęskiej do ul. Krakowskiej (DK4) (Etap II i III) - Budowa obwodnicy północnej miasta Rzeszowa od ul. Warszawskiej do ul. Krakowskiej (etap III)	miasto Rzeszów	Miasto Rzeszów	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn Załącznik nr 1 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie IX</i>
31.	Rozbudowa i budowa DW nr 988 Babica - Strzyżów – Warzyce na odcinku Babica – Zaborów + obwodnica Czudca <i>lub</i> Rozbudowa i budowa DW nr 988. Etap I Babica – Zaborów wraz z budową obwodnicy Czudca	powiat strzyżowski - gmina Czudec	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn Załącznik nr 1 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie X</i>
32.	Budowa obwodnicy południowej Rzeszowa - etap II od DK9 ul. Podkarpacka do DW nr 878 ul. Sikorskiego <i>lub</i> Budowa obwodnicy południowej Rzeszowa – etap II od DK19 ul. Podkarpacka do DW nr 878 ul. Sikorskiego wraz	miasto Rzeszów	Miasto Rzeszów	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn Załącznik nr 1 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie XI</i>

	z mostem na rzece Wisłok			
33.	Budowa obwodnicy Łańcuta	powiat łańcucki: gmina Łańcut-miasto Łańcut	GDDKi A Oddział w Rzeszowie	Art. 6 pkt 1 ustawy ogn
34.	Prace na linii kolejowej nr 68 na odcinku Stalowa Wola Rozwadow - Przeworsk	powiat stalowowolski - miasto Stalowa Wola; powiat leżajski - gminy: Nowa Sarzyna, Leżajsk, Grodzisko Dolne, miasto Leżajsk, powiat niżański - gminy: Nisko, Rudnik nad Sanem, Jeżowe, powiat przeworski - gminy: Tryńcza, Przeworsk, miasto Przeworsk	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Warszawie	Art. 6 pkt 1a ustawy ogn
35.	Rewitalizacja linii kolejowej nr 108 odcinek granica województwa – Jasło	powiat jasielski - miasto Jasło, gminy: Jasło, Skołyszyn. (w KT podano błędną lokalizację)	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Warszawie	Art. 6 pkt 1a ustawy ogn Załącznik nr 2 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie V
36*.	Budowa łącznicy kolejowej Jedlicze – Szebnie (łączącej linie kolejowe nr 106 i 108)	powiat jasielski – gmina Jasło, powiat krośnieński - gmina Jedlicze,	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Warszawie	Art. 6 pkt 1a ustawy ogn Załącznik nr 2 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie VI
37.	Rewitalizacja linii kolejowej nr 618 odcinek Jasło Towarowa – Sobniów	powiat jasielski - miasto Jasło ,gmina Jasło	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Warszawie	Art. 6 pkt 1a ustawy ogn Załącznik nr 2 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie VII
38.	Rewitalizacja linii kolejowej nr 107 odcinek Nowy Zagórz - Łupków	powiat sanocki - gminy: Komańcza, Zagórz,	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Warszawie	Art. 6 pkt 1a ustawy ogn Załącznik nr 2 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie VIII
39.	Rewitalizacja linii kolejowej - Padew – Wola Baranowska (L-79) w ramach prac przy rozbudowie terminala LHS w Woli Baranowskiej	powiat tarnobrzeski - gminy: Padew Narodowa, Baranów Sandomierski	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Warszawie	Art. 6 pkt 1a ustawy ogn Załącznik nr 2 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie IX
40.	Jasielska strefa usług publicznych (Obszar tematyczny realizacji przedsięwzięcia: infrastruktura drogowa, energetyka, ochrona środowiska, gospod. wodno-ściekowa, ochrona zdrowia, przedsięwzięcia edukacyjne i rewitalizacyjne, rynek pracy, kultura)	powiat jasielski - miasto Jasło, gminy: Brzyska, Dębowiec, Jasło, Kołaczyce, Krempna, Nowy Żmigród, Osiek Jasielski, Skołyszyn, Tarnowiec.	Związek Gmin Dorzecza Wisłoki z siedzibą w Jasle/ Miasto Jasło/ Gmina Jasło/ Powiat Jasielski	Art. 6 pkt 1, 2, 3, 4, 6 ustawy ogn Załącznik nr 6 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie I

41.	Rozwój szkolnictwa wyższego uwzględniającego potrzeby regionalne	województwo podkarpackie	-	Art.6 pkt 6 ustawy ogn
42.	Modernizacja kluczowych elementów infrastruktury mających istotny wpływ na poprawę dostępności do jednej z podstawowych grup usług publicznych, jakimi są usługi zdrowotne w woj. podkarpackim:			Art.6 pkt 6 ustawy ogn Załącznik nr 3 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie II
42.1.	I. Modernizacja bloków operacyjnych w szpitalach wielospecjalistycznych województwa:			
42.1.1.	- Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 w Rzeszowie- Modernizacja Bloku Operacyjnego wraz z Centralną Sterylizacją w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie.	miasto Rzeszów	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 w Rzeszowie	
42.1.2.	- Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 w Rzeszowie - Przebudowa i doposażenie Bloków operacyjnych WSS im. F. Chopina,	miasto Rzeszów	Kliniczny Szpital Wojewódzki N 1 w Rzeszowie	
42.1.3.	- Szpital Specjalistyczny w Jaśle Rozbudowa Szpitala Specjalistycznego w Jaśle (Blok Operacyjny i Centralna Sterylizatornia)	powiat jasielski - miasto Jasło	Szpital Specjalistyczny w Jaśle	
42.1.4.	- Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej Szpital Specjalistyczny w Sanoku - Modernizacja bloku operacyjnego i centralnej sterylizacji w Szpitalu Specjalistycznym SPZOZ w Sanoku	powiat sanocki - miasto Sanok	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej Szpital Specjalistyczny w Sanoku	
42.1.5.	- Powiatowy Szpital Specjalistyczny w Stalowej Woli - Zwiększenie dostępności do	powiat stalowowolski - miasto Stalowa Wola	Powiatowy Szpital Specjalistyczny w Stalowej Woli	

	wysokiej jakości usług medycznych dla mieszkańców północnej części Podkarpacia poprzez dostosowanie Szpitala w Stalowej Woli do aktualnych wymagań fachowych, sanitarnych i epidemiologicznych.			
42.1.6.	- Szpital Powiatowy w Mielcu - Modernizacja i rozbudowa bloku operacyjnego w Szpitalu Powiatowym im. E. Biernackiego w Mielcu.	powiat mielecki - miasto Mielec	Szpital Powiatowy w Mielcu	
42.2.	II. Podkarpacka sieć opieki psychiatrycznej i geriatrycznej jako odpowiedź na wyzwania demograficzne i cywilizacyjne:			
42.2.1.	- Wojewódzki Szpital Podkarpacki w Krośnie- Regionalne Centrum Senioralnej Opieki oraz Regionalne Centrum Psychiatrii - kompleksowa opieka dla dzieci, młodzieży i dorosłych	miasto Krosno	Wojewódzki Szpital Podkarpacki w Krośnie	
42.2.2.	- Wojewódzki Szpital w Przemyślu- Utworzenie Oddziału Opieki Długoterminowej wraz z zakupem aparatury i sprzętu medycznego	miasto Przemyśl	Wojewódzki Szpital w Przemyślu	
42.2.3.	- Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 w Rzeszowie - Modernizacja i Rozbudowa Klinicznego Oddziału Psychiatrycznego oraz Dziennego Oddziału Psychiatrycznego wraz z Poradnią Leczenia i Rehabilitacji Zaburzeń Psychiczych - Utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego	miasto Rzeszów	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 w Rzeszowie	
42.2.4.	- Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej	powiat jarosławski - miasto Jarosław	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki	

	w Jarosławiu – Modernizacja budynku nr 1 na potrzeby wojewódzkiej przychodni zdrowia psychicznego i ośrodka terapii uzależnień		Zdrowotnej w Jarosławiu	
42.2.5.	- „Centrum Medyczne w Łańcucie Sp.z.o.o.”- Rozbudowa Zakładu Opiekuńczo- Pielęgnacyjnego w celu utworzenia Podkarpackiego Ośrodka Geriatrii i Opieki Długoterminowej	powiat łańcucki – miasto Łańcut	„Centrum Medyczne w Łańcucie Sp.z.o.o.”	
42.3.	III. Poprawa jakości kompleksowych usług zdrowotnych w zakresie diagnozowania i leczenia chorób układu oddechowego:			
42.3.1.	- Podkarpackie Centrum Chorób Płuc- Profilaktyka, diagnostyka i kompleksowe leczenie chorób układu oddechowego (modernizacja budynku głównego i rozbudowa o nowe skrzydło)	miasto Rzeszów	Podkarpackie Centrum Chorób Płuc w Rzeszowie	
42.3.2.	- SP ZZOZ „Sanatorium” im. Jana Pawła w Górnicy - Kompleksowa rozbudowa, przebudowa i nadbudowa Oddziału Gruźlicy i Chorób Płuc wraz z zapleczem diagnostyki obrazowej i laboratoryjnej w Górnicy.	powiat rzeszowski - gmina Sokołów Małopolski (obszar wiejski)	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej „Sanatorium” w Górnicy	
42.4.	IV. Poprawa świadczeń z zakresu opieki nad matką i dzieckiem - Utworzenie Klinicznego Oddziału Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej w Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	miasto Rzeszów	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 w Rzeszowie	
43.	Unowocześnienie i poprawa dostępu do onkologii			Art.6 pkt 6 ustawy ogn Załącz. nr 3 Informacji

	w województwie podkarpackim:			<i>szczegółowej do KT – przedsięwzięcie III</i>
43.1.	I. Modernizacja Podkarpackiego Centrum Onkologii w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 1 w Rzeszowie:			
43.1.1.	- Rozbudowa Klinicznego Oddziału Hematologii, - Modernizacja pierwszego budynku Podkarpackiego Centrum Onkologii wraz z zakupem wyposażenia - Rozbudowa i modernizacja nowego budynku Podkarpackiego Centrum Onkologii wraz z zakupem wyposażenia	miasto Rzeszów	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 1 w Rzeszowie	
43.1.2.	- Poprawa dostępności do leczenia onkologicznego mieszkańców województwa podkarpackiego. Rozwój Centrum Onkologicznego Wojewódzkiego Szpitala im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu poprzez rozbudowę Bloku Operacyjnego, doposażenie, rozwój radiologii i uruchomienie oddziału urologii (lub utworzenie ośrodka Zakładu Radioterapii w Szpitalu Wojewódzkim w Tarnobrzegu, jako uzupełnienie do istniejącej chemioterapii w formie filii KSW Nr 1 w Rzeszowie).	miasto Tarnobrzeg	Wojewódzki Szpital w Tarnobrzegu	
43.2.	II. Poprawa standardów leczenia onkologicznego oraz opieki nad matką i dzieckiem w Szpitalu Specjalistycznym w Brzozowie Podkarpackim Ośrodku	powiat brzozowski - gmina Brzozów (miasto)	Szpital Specjalistyczny w Brzozowie Podkarpacki Ośrodek Onkologiczny	

	Onkologicznym im. Ks. Br. Markiewicza, poprzez przebudowę i rozbudowę pawilonów			
44.	Bezpieczne Podkarpacie - poprawa bezpieczeństwa w regionie poprzez realizację wiazki strategicznych projektów:			<i>Art.6 pkt 6, 7 ustawy ogn Załącznik nr 8 Informacji szczegółowej do KT– przedsięwzięcie II</i>
44.1.	- Budowa lądowiska dla Szpitala Specjalistycznego w Jaśle wraz z doposażeniem Szpitalnego Oddziału Ratunkowego	powiat jasielski - miasto Jasło	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Specjalistyczny w Jaśle	
44.2.	- Poprawa bezpieczeństwa, jakości i dostępności usług medycznych dla mieszkańców północnej części Podkarpacia poprzez dostosowanie szpitala w Stalowej Woli do aktualnych wymogów Państwowego Ratownictwa Medycznego	powiat stalowowolski - miasto Stalowa Wola	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Powiatowy Szpital Specjalistyczny w Stalowej Woli	
44.3.	- Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców woj. podkarpackiego poprzez budowę lądowiska dla śmigłowców medycznych oraz zakup aparatury medycznej dla oddziałów szpitalnych i szpitalnego oddziału ratunkowego w ZOZ w Dębicy	powiat dębicki - miasto Dębica	Zespół Opieki Zdrowotnej w Dębicy	
44.4.	- Doposażenie SOR wraz z modernizacją płyty lądowiska przy Wojewódzkim Szpitalu im. Św. Ojca Pio w Przemyśle	miasto Przemyśl	Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyśle.	
44.5.	- Rozwój systemu ratownictwa medycznego poprzez budowę lądowiska w Wojewódzkim Szpitalu im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu	miasto Tarnobrzeg	Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu	

45.	Podkarpackie Centrum Lekkoatletyczne lub Uniwersyteckie Centrum Lekkoatletyczne	miasto Rzeszów	Uniwersytet Rzeszowski	Art.6 pkt 6 ustawy ogn Załącznik nr 4 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie I
46.	Eliminowanie barier przyczyniających się do wykluczenia społecznego powiatów sanockiego, bieszczadzkiego i leskiego poprzez budowę Podkarpackiego Centrum Sportów Zimowych: 1. Ustrzyki Dolne – olimpijski tor saneczkowo – bobslejowo – skeletonowy Ustrzyki Dolne -Arlamów 2. Ustrzyki Dolne – Stadion Zimowy Ustrzyki Dolne – Ustjanowa 3. Skocznia narciarska w Zagórzu	powiat bieszczadzki - gmina Ustrzyki Dolne (obszar wiejski) powiat sanocki - gmina Zagórz (miasto)	Hotel Arłamów S.A. Miasto i Gmina Ustrzyki Dolne Miasto i Gmina Zagórz	Art.6 pkt 6 ustawy ogn Załącznik nr 4 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie II
47.	Centrum Badawczo-Rozwojowe Odnawialnych Źródeł Energii Politechniki Rzeszowskiej – budowa zespołu laboratoriów	miasto Rzeszów	Politechnika Rzeszowska	Art.6 pkt 6 ustawy ogn Załącznik nr 7 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie VI
48.	Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego dawnej Ordynacji Łańcuckiej poprzez prace remontowo–konserwatorskie oraz wykreowanie nowych przestrzeni ekspozycyjnych OR-KA II **, III, IV, VII	powiat łańcucki - miasto Łańcut	Muzeum – Zamek w Łańcucie	Art.6 pkt 5 ustawy ogn Załącznik nr 6 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie II
49.	Kompleksowa regulacja gospodarki wodno-ściekowej miast i gmin na terenie województwa podkarpackiego (w szczególności projekty realizujące Program Strategiczny „Błękitny San”) :			Art.6 pkt 3 ustawy ogn Załącznik nr 6 Informacji szczegółowej do KT – przedsięwzięcie III
49.1.	- Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w ramach Programu Strategicznego Błękitny San w aglomeracjach powyżej 10000 Równoważnej Liczby Mieszkańców (RLM)	powiat bieszczadzki- gmina Ustrzyki Dolne (miasto) powiat brzozowski – gmina Nozdrzec powiat sanocki - miasto Sanok, gmina Zagórz (miasto) powiat jarosławski -	Jednostki samorządu terytorialnego, na których będzie realizowane zadanie	

		miasto Jarosław powiat przemyski - gmina Przemysł miasto Przemysł powiat leżajski - miasto Leżajsk, gminy: Leżajsk, Kuryłówka, Nowa Sarzyna powiat niżański – gmina i miasto Nisko		
49.2.	-Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w ramach Programu Strategicznego Błękitny San w aglomeracjach od 2000 do 10000 RLM	powiat brzozowski - gmina Dydnia; powiat sanocki - gmina Sanok; powiat leski – miasto i gmina Lesko, gminy: Baligród, Solina, Olszanica; powiat jarosławski - miasto Radymno, gminy: Radymno, Jarosław, Laszki, Wiązownica; powiat przemyski - gminy: Dubiecko, Fredropol, Krzywca, Medyka, Orły, Stubno, Żurawica; powiat przeworski - miasto i gmina Sieniawa, gmina Tryńcza; powiat rzeszowski - miasto Dynów; powiat niżański - miasto i gmina Rudnik nad Sanem, miasto i gmina Ulanów, gminy: Jeżowe, Krzeszów; powiat stalowowolski - gminy: Pysznica, Radomyśl nad Sanem, Zaleszany; powiat tarnobrzski - gmina Gorzyce	Jednostki samorządu terytorialnego na których będzie realizowane zadanie	

*zadania inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji

** zadanie inwestycyjne zakończone nie uwzględnione w części graficznej planu (mapa 5)

VIII. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO NA LATA 2014-2020

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) na lata 2014-2020 został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 8 stycznia 2014 r. Program został zaakceptowany przez Komisję Europejską decyzją wykonawczą nr C (2014) 10025 z 16 grudnia 2014 r., obowiązuje od 19 grudnia 2014 r. (Komunikat Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. *o podjęciu przez Komisję Europejską decyzji zatwierdzającej Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020* (M.P. z 2015 r., Poz. 305)).

Tabela 19. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 -2020

Lp.	Inwestycja	Lokalizacja	Jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji	Cel publiczny wg ustawy o gospodarce nieruchomościami (ogn), inne dokumenty w których występuje inwestycja, uwagi
1.	Modernizacja linii kolejowej E 30/C-E 30, odcinek Kraków – Rzeszów, etap III	powiaty: dębicki, ropczycko-sędziszowski, rzeszowski	PKP PLK S.A.	Art.6 pkt 1a ustawy ogn Projekt podstawowy w ramach POIiŚ 2007-2013 Projekt fazowany kontynuacja w perspektywie 2014-2020 Wykaz projektów zidentyfikowanych ¹
2*.	Nazwa projektu: S74 Kielce – Nisko	miasto Tarnobrzeg powiaty: tarnobrzegi, stalowowolski	GDDKiA Oddział w Rzeszowie	Art.6 pkt 1 ustawy ogn
3.	Budowa drogi ekspresowej S19 Lublin - Rzeszów, odc. w. Lasy Janowskie (bez węzła) – w. Nisko Południe (z węzłem)	powiat niżański - gminy: Nisko, Rudnik nad Sanem, Ulanów, Jarocin	GDDKiA Oddział w Rzeszowie	Art.6 pkt 1 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych ¹
4.	Budowa drogi ekspresowej S19 Lublin - Rzeszów, odc. Nisko Południe (bez węzła) – w. Sokołów Małopolski Północ (z węzłem)	powiat niżański - gminy: Nisko, Jeżowe, powiat leżajski - gmina Nowa Sarzyna, powiat rzeszowski - gminy: Kamień, Sokołów Małopolski	GDDKiA Oddział w Rzeszowie	Art.6 pkt 1 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych ¹
5.	Budowa drogi ekspresowej S19 Lublin – Rzeszów, odc. w. Sokołów Młp. Północ – Stobierna oraz w. Świlcza – w. Rzeszów Południe	powiat rzeszowski - gminy: Sokołów Małopolski, Trzebownisko, Świlcza, Boguchwała (obszar wiejski)	GDDKiA Oddział w Rzeszowie	Art.6 pkt 1 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych ¹
6.	Budowa obwodnicy Sanoka w ciągu DK 28	powiat sanocki: gmina Sanok, miasto Sanok	GDDKiA Oddział w Rzeszowie	Art.6 pkt 1 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych ¹
7.	Gazociąg Pogórska Wola - Strachocina	podkarpackie/małopolskie (Skrzyszów) powiat dębicki - gminy: Brzostek, Jodłowa, Pilzno, powiat jasielski - gmina Kołaczyce, powiat strzyżowski - gmina Frysztak, powiat krośnieński - gminy: Korczyna, Krościenko Wyżne, Wojaszówka, miasto Krosno, powiat brzozowski -	GAZ SYSTEM S.A.	Art.6 pkt 2 ustawy ogn Lista projektów strategicznych ²

		gmina Haczów, powiat sanocki - gminy: Sanok, Zarszyn		
8.	Gazociąg Hermanowice – Strachocina	powiat przemyski - gminy: Bircza, Fredropol, Przemyśl, powiat bieszczadzki - gmina Ustrzyki Dolne, powiat sanocki - gminy: Sanok, Tyrawa Wołoska, powiat brzozowski - gmina Dydnia	GAZ SYSTEM S.A.	<i>Art.6 pkt 2 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych¹ Lista projektów strategicznych²</i>
9.	Rozbudowa sieci gazowej w miejscowościach Olszanica i Uherce Mineralne	powiat leski - gmina Olszanica	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	<i>Art.6 pkt 2 ustawy ogn Lista projektów strategicznych²</i>
10.	Modernizacja stacji 220/110 kV Chmielów	powiat tarnobrzeski - gmina Nowa Dęba	PSE S.A.	<i>Art.6 pkt 2 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych¹ Lista projektów strategicznych²</i>
11.	Modernizacja rozdzielni 110 kV Boguchwała	powiat rzeszowski - gmina Boguchwała	PGE Dystrybucja S.A.	<i>Art.6 pkt 2 ustawy ogn Lista projektów strategicznych²</i>
12*.	Budowa linii 110kV do stacji Korczowa oraz stacji 110/15kV Korczowa w celu przyłączenia odbiorców oraz źródeł energii odnawialnej z obszaru strefy przygranicznej przejścia granicznego Korczowa, długość linii 2-torowej l = 12,0km	powiat przemyski - gmina Radymno	PGE Dystrybucja S.A.	<i>Art.6 pkt 2 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych¹ Lista projektów strategicznych²</i>
13*	Budowa linii 110 kV Nowy Żmigród – Iwonicz (28 km) w celu umożliwienia rozwoju energetyki odnawialnej w południowej części województwa podkarpackiego	powiat krośnieński - gminy: Nowy Żmigród, Chorkówka, Dukla (obszar wiejski), Miejsce Piastowe, Iwonicz-Zdrój (obszar wiejski)	PGE Dystrybucja S.A.	<i>Art.6 pkt 2 ustawy ogn Lista projektów strategicznych²</i>
14.	Budowa stacji transformatorowej 110 kV/SN Frysztak wraz z liniami zasilającymi 110 kV (dł. 5 km)	powiat strzyżowski - gmina Frysztak	PGE Dystrybucja S.A.	<i>Art.6 pkt 2 ustawy ogn Lista projektów strategicznych²</i>
15.	Przeizolowanie sieci 6 kV m. Rzeszowa na napięcie 15 kV (modernizacja trzech stacji 110/SN: Rzeszów Staromieście, Staroniwa i Rzeszów Centralna; przebudowa rozdzielni SN RS Hoffmanowa i RS	miasto Rzeszów	PGE Dystrybucja S.A.	<i>Art.6 pkt 2 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych¹ Lista projektów strategicznych²</i>

	Plac Targowy)			
16.	Budowa stacji GPZ Pilzno wraz z linią zasilającą	powiat dębicki – gmina Pilzno (miasto)	TAURON Dystrybucja S.A.	<i>Art.6 pkt 2 ustawy ogn Lista projektów strategicznych²</i>
17.	Aglomeracyjna Kolej Podmiejska wraz z budową linii kolejowej do Portu Lotniczego Rzeszów –Jasionka (budowa 5km nowej linii) lub Budowa Podmiejskiej Kolei Aglomeracyjnej (PKA)	miasto Rzeszów powiaty: rzeszowski, kolbuszowski, dębicki, ropczycko-sędziszowski, przeworski, łańcucki, strzyżowski	Urząd Marszałkowski/ Miasto Rzeszów/PKP PLK S.A./ JST	<i>Art.6 pkt 1a ustawy ogn</i>
18.	Poprawa efektywności energetycznej przesyłu ciepła poprzez modernizację sieci ciepłowniczych Etap 1	miasto Rzeszów	Miejskie Przedsiębiorstw o Energetyki Ciepłej – Rzeszów Sp. z o.o.	<i>Art.6 pkt 2 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych¹</i>
19.	Poprawa efektywności energetycznej przesyłu ciepła poprzez modernizację sieci ciepłowniczych Etap 2	miasto Rzeszów	Miejskie Przedsiębiorstw o Energetyki Ciepłej – Rzeszów Sp. z o.o.	<i>Art.6 pkt 2 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych¹</i>
20.	Zwiększenie efektywności energetycznej poprzez zmianę sposobu zasilania w ciepło polegająca na likwidacji grupowych węzłów ciepłowniczych i zamianie ich na indywidualne węzły ciepłownicze wraz z budową nowych przyłączy ciepłowniczych	miasto Rzeszów	Miejskie Przedsiębiorstw o Energetyki Ciepłej – Rzeszów Sp. z o.o.	<i>Art.6 pkt 2 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych¹</i>
21.	Budowa nowych sieci, przyłączy i węzłów do nowych obiektów	miasto Rzeszów	Miejskie Przedsiębiorstw o Energetyki Ciepłej – Rzeszów Sp. z o.o.	<i>Art.6 pkt 2 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych¹</i>
22.	Budowa obwodnicy Stalowej Woli i Niska w ciągu DK 77	powiat stalowowolski powiat niżański	GDDKiA Oddział w Rzeszowie	<i>Art.6 pkt 1 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych¹</i>
23.	Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego dawnej Ordynacji Łańcuckiej poprzez prace remontowo– konserwatorskie oraz wykreowanie nowych przestrzeni ekspozycyjnych, OR-KA II**, III, IV, VII	powiat łańcucki – miasto Łańcut	Muzeum - Zamek w Łańcucie	<i>Art.6 pkt 5 ustawy ogn</i>
24.	<i>Kompleksowa regulacja gospodarki wodno-ściekowej miast i gmin</i>	powiat bieszczadzki-gmina Ustrzyki Dolne (miasto);	Jednostki samorządu terytorialnego	<i>Art.6 pkt 3 ustawy ogn</i>

	na terenie województwa podkarpackiego (w szczególności projekty realizujące Program Strategiczny „Błękitny San”) Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w ramach Programu Strategicznego Błękitny San w aglomeracjach powyżej 10000 Równoważnej Liczby Mieszkańców(RLM)	powiat brzozowski - gmina Nozdrzec; powiat sanocki - miasto Sanok, gmina Zagórz (miasto); powiat jarosławski - miasto Jarosław; powiat przemyski - gmina Przemyśl; miasto Przemyśl; powiat leżajski- miasto Leżajsk, gminy: Leżajsk, Kuryłówka, Nowa Sarzyna; powiat niżański – miasto i gmina Nisko	na których będzie realizowane zadanie	
25.	Budowa lądowiska dla Szpitala Specjalistycznego w Jaśle wraz z wyposażeniem Szpitalnego Oddziału Ratunkowego	powiat jasielski - miasto Jasło	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Specjalistyczny w Jaśle	Art.6 pkt 6, 7 ustawy ogn
26.	Przebudowa szpitalnego oddziału ratunkowego wraz z budową lądowiska wyniesionego w Szpitalu w Stalowej Woli	powiat stalowowolski - miasto Stalowa Wola	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Powiatowy Szpital Specjalistyczny w Stalowej Woli	Art.6 pkt 6, 7 ustawy ogn z konkursu 05.12.2016 r.
27.	Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców województwa podkarpackiego poprzez budowę lądowiska dla śmigłowców medycznych oraz zakup aparatury medycznej dla oddziałów szpitalnych i szpitalnego oddziału ratunkowego w ZOZ w Dębicy.	powiat dębicki - miasto Dębica	Zespół Opieki Zdrowotnej w Dębicy	Art.6 pkt 6, 7 ustawy ogn
28.	Doposażenie SOR wraz z modernizacją płyty lądowiska przy Wojewódzkim Szpitalu im. Św. Ojca Pio w Przemyślu.	miasto Przemyśl	Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu.	Art.6 pkt 6, 7 ustawy ogn
29.	Rozwój systemu ratownictwa medycznego poprzez budowę lądowiska w Wojewódzkim Szpitalu im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu	miasto Tarnobrzeg	Wojewódzki Szpital im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu	Art.6 pkt 6, 7 ustawy ogn

30.	Dostosowanie Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie na potrzeby funkcjonowania centrum urazowego	miasto Rzeszów	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	<i>Art.6 pkt 6 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych¹</i>
31.	Modernizacja i doposażenie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w Szpitalu Powiatowym im. E. Biernackiego w Mielcu	miasto Mielec	Szpital Powiatowy im. E. Biernackiego w Mielcu	<i>Art.6 pkt 6 ustawy ogn z konkursu 07.10. 2016 r.</i>
32.	Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego w powiecie lubaczowskim poprzez zakup sprzętu medycznego dla Szpitalnego Oddziału Ratunkowego i budowę lądowiska dla helikopterów w Lubaczowie	miasto Lubaczów	Samodzielny publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubaczowie	<i>Art.6 pkt 6 ustawy ogn z konkursu 05.12. 2016 r.</i>
33.	Utworzenie i wyposażenie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego wraz z lądowiskiem poprzez rozbudowę Centrum Opieki Medycznej w Jarosławiu jako element Podkarpackiego Systemu Ratownictwa Medycznego	miasto Jarosław	Centrum Opieki Medycznej w Jarosławiu	<i>Art.6 pkt 6 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych¹</i>
34.	Modernizacja i doposażenie Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie na potrzeby funkcjonowania centrum urazowego dzieci	miasto Rzeszów	Kliniczny Szpital Wojewódzki Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie	<i>Art.6 pkt 6 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych¹</i>

*zadania inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji

** zadanie inwestycyjne zakończone nieuwzględnione w części graficznej planu (mapa 5)

¹Wykaz projektów zidentyfikowanych przez właściwą instytucję w ramach trybu pozakonkursowego na dzień 26.01.2017 r.- Załącznik nr 5 do Szczegółowego opisu osi priorytetowych POIiŚ 2014-2020

²Lista projektów strategicznych dla infrastruktury energetycznej w ramach POIiŚ 2014-2020 przyjęta w dniu 19 grudnia 2016 r. przez Ministerstwo Energii

IX. PROGRAM OPERACYJNY POLSKA WSCHODNIA 2014-2020

Program Operacyjny Polska Wschodnia (POPW) 2014-2020 został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 8 stycznia 2014 r. Program został zaakceptowany przez Komisję Europejską decyzją wykonawczą nr C (2014) 10026 z 16 grudnia 2014 r., obowiązuje od 18 grudnia 2014 r. (Komunikat Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia

27 lutego 2015 r. o podjęciu przez Komisję Europejską decyzji zatwierdzającej Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 (M.P. z 2015 r., Poz. 270).

Tabela 20. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020

L.p.	Inwestycja	Lokalizacja	Jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji	Cel publiczny wg ustawy o gospodarce nieruchomościami (ogn), inne dokumenty w których występuje inwestycja, uwagi
1.	Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu zrównoważonej mobilności miejskiej/ekologicznego transportu Transport publiczny Rzeszowski Obszar Funkcjonalny(ROF) - rozbudowa inteligentnych systemów transportowych - budowa/rozbudowa parkingów, - zakup nowego ekologicznego i przystosowanego dla osób niepełnosprawnych taboru kolejowego, - budowa/przebudowa i wyposażenie infrastruktury przystankowej/dworcowej, w tym węzłów przesiadkowych, - przebudowa infrastruktury drogowej	Gminy ROF: Rzeszów (miasto na prawach powiatu), Boguchwała, Chmielnik, Czarna, Czudec, Głogów Małopolski, Krasne, Lubenia, Łańcut (gmina), Łańcut (miasto), Świlcza, Trzebownisko, Tyczyn.	Gminy Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (w zależności od realizowanego projektu: Gmina Miasto Rzeszów lub Związek Gmin Podkarpacka Komunikacja Samochodowa w Rzeszowie).	Art. 6 pkt 1 ustawy ogn
2.	Budowa drogi wojewódzkiej nr 878 na odcinku od planowanego węzła na drodze ekspresowej S19 Rzeszów Południe (Kielanówka) do drogi krajowej nr 19 (ul. Podkarpacka w Rzeszowie) – południowa obwodnica Rzeszowa – etap I)	miasto Rzeszów, powiat rzeszowski: gmina Boguchwała	Urząd Miasta Rzeszów/ Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich	Art. 6 pkt 1 ustawy ogn zał. nr 2 PO PW Lista projektów ² - zadanie pn. „Budowa DW na odcinku od skrzyżowania ul. Podkarpackiej z ul. 9 Dywizji Piechoty w Rzeszowie (DK19) do węzła Rzeszów-Południe (S19)”
3.	Przebudowa drogi krajowej nr 19 w Rzeszowie (ul. Podkarpacka, od ul. 9 Dywizji Piechoty do granicy miasta Rzeszowa)	miasto Rzeszów	Urząd Miasta Rzeszowa	Art. 6 pkt 1 ustawy ogn zał. nr 2 PO PW
4.	Budowa i przebudowa drogi wojewódzkiej nr 869 (droga lotniskowa) od	powiat rzeszowski: gmina Głogów Młp., Trzebownisko	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich	Art. 6 pkt 1 ustawy ogn zał. nr 2 PO PW

	węzła autostradowego A4 Rzeszów-Zachód do węzła Jasionka na drodze ekspresowej S19			
5.	Rozbudowa DW Nr 869 od węzła S19 Jasionka do węzła DK9 w Rudnej Małej (Etap I,II,III)	powiat rzeszowski: gmina Trzebownisko, Głogów Małopolski,	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn Lista projektów² - zadanie pn. „Budowa i rozbudowa DW nr 869 na odcinku od węzła S19 Jasionka do węzła DK9 w Rudnej Małej”</i>
6.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 878 na odcinku od km 5+074 do km 5+079,9 (Rzeszów, ul. Sikorskiego) i od km 5+079,9 do km 5+761 (Tyczyn) wraz z budową mostu na rzece Strug w km 5+085	miasto Rzeszów powiat rzeszowski: gmina Tyczyn (obszar miejski)	Urząd Miasta Rzeszów/ Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn zał. nr 2 PO PW Lista projektów² - zadanie pn. „Rozbudowa DW 878 w Rzeszowie w ciągu ul. Sikorskiego prowadzonej do DK 94, na odcinku od skrzyżowania z ul. Malowniczą do granicy miasta” (obejmuje część zadania z zał. nr 2 POPW w granicach miasta Rzeszowa)</i>
7.	Przebudowa drogi (była DK 19) na odcinku od granicy miasta Rzeszowa do DW 869 (droga lotniskowa) - Budowa DW 878 – od ul. Lubelskiej do DW 869 – (etap I droga jednojezdniowa)	miasto Rzeszów powiat rzeszowski: gmina Trzebownisko	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn</i>
8.	Przebudowa drogi (była DK 19) na odcinku od granicy miasta Rzeszowa do DW 869 (droga lotniskowa) - Budowa DW 878 – od ul. Lubelskiej do DW 869 – (etap II budowa drugiej jezdni)	miasto Rzeszów powiat rzeszowski: gmina Trzebownisko	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn</i>
9.	Przebudowa drogi (była DK 19) na odcinku od granicy miasta Rzeszowa do DW 869 (droga lotniskowa) - Budowa DW 878 od ul. Rejtana w Rzeszowie do DW 869 w Jasionce (od ul. Rejtana do ul. Lubelskiej, w tym rozbudowa ul. Ciepłowniczej z mostem Załęskim i ul. Gen. Maczka)	miasto Rzeszów powiat rzeszowski: gmina Trzebownisko	Miasto Rzeszów/ Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn</i>
10.	Budowa obwodnicy północnej miasta Rzeszowa od ul. Załęskiej do ul. Krakowskiej	miasto Rzeszów	Miasto Rzeszów	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn</i>

	(DK4)(Etap II i III) - Budowa obwodnicy północnej miasta Rzeszowa od ul. Lubelskiej do ul. Warszawskiej (etap II)			
11.	Budowa obwodnicy północnej miasta Rzeszowa od ul. Załęskiej do ul. Krakowskiej (DK4)(Etap II i III) - Budowa obwodnicy północnej miasta Rzeszowa od ul. Warszawskiej do ul. Krakowskiej (etap III)	miasto Rzeszów	Miasto Rzeszów	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn</i>
12.	Rozbudowa i budowa DW nr 988 Babica - Strzyżów – Warzyce na odcinku Babica – Zaborów + obwodnica Czudca <i>lub</i> Rozbudowa i budowa DW Nr 988. Etap I Babica - Zaborów wraz z budową obwodnicy Czudca	powiat strzyżowski; gmina Czudec	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn</i>
13.	Budowa obwodnicy południowej Rzeszowa - etap II od DK9 ul. Podkarpacka do DW nr 878 ul. Sikorskiego <i>lub</i> Budowa obwodnicy południowej Rzeszowa – etap II od DK19 ul. Podkarpacka do DW Nr 878 ul. Sikorskiego wraz z mostem na rzece Wisłok	miasto Rzeszów	Miasto Rzeszów	<i>Art. 6 pkt 1 ustawy ogn</i>
14.	Prace na liniach kolejowych nr 68, 565 na odcinku Lublin – Stalowa Wola Rozwadów wraz z elektryfikacją	powiat stalowowolski - gminy: Zaklików, Radomyśl nad Sanem, Zaleszany, miasto Stalowa Wola	PKP PLK S.A.	<i>Art. 6 pkt1a ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych¹</i>
15.	Prace na liniach kolejowych nr 25, 74, 78 na odcinku Stalowa Wola – Tarnobrzeg/ Sandomierz – Ocice/Padew	powiat stalowowolski - gmina Zaleszany, miasto Stalowa Wola, powiat tarnobrzeski, miasto Tarnobrzeg, gminy: Gorzyce, Baranów Sandomierski (obszar wiejski) powiat mielecki - gmina Padew Narodowa	PKP PLK S.A.	<i>Art. 6 pkt1a ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych¹</i>
16.	Prace na linii kolejowej nr 68 na odcinku Stalowa Wola Rozwadów – Przeworsk	powiat stalowowolski - miasto Stalowa Wola powiat leżajski - gminy: Nowa Sarzyna, Leżajsk, Grodzisko Dolne, miasto Leżajsk, powiat nizański -	PKP PLK S.A.	<i>Art. 6 pkt1a ustawy ogn</i>

		gminy: Nisko, Rudnik nad Sanem, Jeżowe, powiat przeworski - gminy: Tryńcza, Przeworsk, miasto Przeworsk		
17.	Rozwój systemu transportu publicznego w Rzeszowie	Miasto Rzeszów	Miasto Rzeszów	Art. 6 pkt 1 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych ¹
18.	Integracja różnych form publicznego transportu zbiorowego w Rzeszowie	Miasto Rzeszów	Miasto Rzeszów	Art. 6 pkt 1 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych ¹
19.	Rozbudowa systemu transportu publicznego w Rzeszowie	Miasto Rzeszów	Miasto Rzeszów	Art. 6 pkt 1 ustawy ogn Wykaz projektów zidentyfikowanych ¹

¹ Wykaz projektów zidentyfikowanych przez właściwą instytucję w ramach trybu pozakonkursowego na dzień 13.09.2016 r. - Załącznik 4 do Szczegółowego opisu osi priorytetowych POPW 2014-2020

² Lista projektów wybranych do dofinansowania w ramach działania 2.2 infrastruktura drogowa POPW – 23 czerwiec 2016 r.

X. AKTUALIZACJA KRAJOWEGO PROGRAMU OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH – AKPOŚK2015

Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych – AKPOŚK2015 została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 21 kwietnia 2016 r. (M.P. z 2016 r. poz. 652).

Tabela 21. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Aktualizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych

Lp.	Inwestycja	Lokalizacja	Jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji	Cel publiczny wg ustawy o gospodarce nieruchomościami (ogn), inne dokumenty, w których występuje inwestycja, uwagi
1.	Budowa, rozbudowa, modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej	miasto Rzeszów powiat krośnieński - gminy: Iwonicz, Jedlicze, Miejsce Piastowe, Rymanów, Wojaszkówka, Jaśliska (agl. Daliowa), powiat jasielski - miasto Jasło, gminy: Nowy Żmigród, Brzyska, powiat dębicki –miasto Dębica, gminy: Dębica(agł. Dębica, Zawada i Ropczyce-Paszczyzna), Pilzno (agl. Pilzno), powiat mielecki - miasto Mielec, gminy: Mielec, Przecław, Radomyśl Wielki (obszar wiejski), Tuszów Narodowy,	Jednostki samorządu terytorialnego, na których będzie realizowane zadanie	Art.6 pkt 3 ustawy ogn

	<p>Wadowice Górne, Padew Narodowa</p> <p>powiat przemyski – miasto Przemyśl, gminy: Dubiecko, Medyka, Przemyśl, Krzywczyna, Orły (agł. Trójczyce),</p> <p>powiat stalowowolski - miasto Stalowa Wola, gminy: Pysznica, Zaleszany, Bojanów,</p> <p>powiat leżajski - miasto Leżajsk, gminy: Grodzisko Dolne, Kuryłówka, Leżajsk (agł. Wierzawice) , Nowa Sarzyna</p> <p>powiat sanocki - gminy: Besko, Zagórz (obszar wiejski), Zarszyn,</p> <p>powiat łańcucki - miasto Łańcut, gminy: Łańcut, Markowa, Czarna (agł. Głowaczowa), Markowa , Jawornik Polski (agł. Manasterz), Białobrzegi, Rakszawa</p> <p>powiat jarosławski - miasto Jarosław (agł. Kostków), gminy: Jarosław (agł. Jarosław, Tuczępy, Kostków), Laszki, Radymno, Pawłosiów(agł. Jarosław, Wierzbna), Pruchnik, Wiązownica,</p> <p>powiat przeworski - miasto Przeworsk, gminy: Kańczuga, Przeworsk, Sieniawa (obszar wiejski), Tryńcza, Zarzecze, Jawornik Polski (agł. Jawornik Polski),</p> <p>powiat nizański - gminy: Jeżowe, Nisko (miasto), Ulanów (miasto), Rudnik nad Sanem, Krzeszów</p> <p>powiat tarnobrzeski - miasto Tarnobrzeg, miasto Nowa Dęba, gminy: Baranów Sandomierski, Gorzyce, Grębów, Nowa Dęba</p> <p>powiat rzeszowski - miasto Dynów, gminy: Boguchwała (miasto i gmina agł. Boguchwała), Hyżne, Krasne, Lubenia,</p>		
--	--	--	--

		<p>Sokołów Małopolski, Trzebownik (agł. Łąka) Trzebownik (agł. Trzebownik), Błażowa, Kamień (agł. Nowy Kamień), Głogów Małopolski (agł. Przewrotne), powiat ropczycko- sędziszowski - gminy: Ropczyce (agł. Ropczyce-Paszczyzna), Wielopole Skrzyńskie, Iwierzyce, Ostrów powiat lubaczowski - miasto Lubaczów, gminy: Cieszanów, Narol (agł. Narol) Oleszyce (obszar wiejski), Wielkie Oczy, Stary Dzików powiat bieszczadzki - gmina Ustrzyki Dolne powiat leski - gminy: Lesko (obszar wiejski), Solina (agł. Solina, Wołkowyja, Polańczyk), powiat strzyżowski – gminy: Czudec, Frysztak, Strzyżów, Niebylec (agł. Lutcza, Niebylec i Połomia), Strzyżów (agł. Godowa) powiat kolbuszowski - gminy: Dzikowiec (agł. Wilcza Wola), Kolbuszowa (miasto), Majdan Królewski, Raniżów powiat brzozowski - gminy: Brzozów (agł. Brzozów, agł. Przysietnica, agł. Grabownica Starzeńska, agł. Jasienica Rosielna), Domaradz, Jasienica Rosielna, Dydnia</p>		
2.	Przebudowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków	<p>miasto Rzeszów miasto Krosno powiat mielecki - miasto Mielec, gminy: Przecław (obszar wiejski), Radomyśl Wielki (obszar wiejski), Wadowice Górne, Padew Narodowa powiat leżajski - miasto Leżajsk, gmina Leżajsk (agł. Wierzawice) powiat przeworski - miasto Przeworsk, gmina Tryńcza</p>	Jednostki samorządu terytorialnego na których będzie realizowane zadanie	Art.6 pkt 3 ustawy ogn

	<p>powiat ropczycko-sędziszowski - gmina Sędziszów Małopolski (miasto), Wielopole Skrzyńskie, Ostrów</p> <p>powiat krośnieński – gminy: Jedlicze (miasto), Wojaszówka,</p> <p>powiat tarnobrzegi – miasto Tarnobrzeg, miasto Nowa Dęba, gminy: Baranów Sandomierski (miasto), Gorzyce, Nowa Dęba</p> <p>powiat sanocki - gminy: Sanok, Zarszyn,</p> <p>powiat stalowowolski – miasto Stalowa Wola, gminy: Zaleszany, Zaklików (agl. Lipa)</p> <p>powiat rzeszowski - miasto Dynów, gminy: Błazowa, Hyżne, Lubenia, Trzebownisko (agl. Nowa Wieś, Łąka), Sokołów Małopolski, Kamień (agl. Nowy Kamień), Chmielnik, Głogów Małopolski (agl. Przewrotne),</p> <p>powiat niżański - gminy: Jeżowe, Jarocin, Krzeszów, Nisko (miasto), Rudnik nad Sanem (miasto), Ulanów</p> <p>powiat brzozowski - gminy: Brzozów (agl. Brzozów, agl. Przysietnica, agl. Jasienica Rosielna), Domaradz, Jasienica Rosielna, Nozdrzec, Domaradz, Dynów (agl. Nozdrzec), Dydnia (agl. Krzemienna)</p> <p>powiat kolbuszowski – gmina: Majdan Królewski (agl. Majdan Królewski)</p> <p>powiat jarosławski - gminy: Laszki, Radymno (agl. Święte), Pruchnik (miasto), Jarosław (agl. Kostków), Rożwienica,</p> <p>powiat jasielski - miasto Jasło, gminy: Kołaczyce, Nowy Żmigród, Tarnowiec, Brzyska,</p> <p>powiat lubaczowski - gminy: Cieszanów</p>		
--	---	--	--

		(miasto), Lubaczów (agl. Załuże), Oleszyce (obszar wiejski), Horyniec Zdrój, Wielkie Oczy, powiat strzyżowski - gminy: Frysztak (agl. Pułanki), Strzyżów (agl. Godowa), Niebylec (agl. Połomia), powiat dębicki – gminy: Pilzno (obszar wiejski), Czarna, Dębica (agl. Straszęcin), Żyraków (agl. Wola Żyrakowska, agl. Straszęcin) powiat łańcucki – gminy: Markowa, Łańcut (agl. Markowa), Czarna (agl. Głowaczowa), Jawornik Polski (agl. Manasterz) powiat leski – gminy: Solina, (agl. Solina, Wołkowyja, Polańczyk), powiat przemyski – gminy: Krzywczyna, Bircza, Żurawica (agl. Orzechowce i Wyszatyce)		
3.	Likwidacja Oczyszczalni mechaniczno-biologicznej w Iwoniczu-Zdroju ul. Zdrojowa 4. Likwidacja oczyszczalni typu Bioblok WS-400 w Iwoniczu ul. Zadwór	powiat krośnieński - gmina Iwonicz-Zdrój	Jednostki samorządu terytorialnego na których będzie realizowane zadanie	<i>Art.6 pkt 3 ustawy ogn</i>
4.	Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej. Rozdzielenie kanalizacji deszczowej od kanalizacji sanitarnej	powiat niżański - gmina Nisko (miasto) powiat rzeszowski - gmina Sokołów Małopolski miasto Przemyśl	Jednostki samorządu terytorialnego na których będzie realizowane zadanie	<i>Art.6 pkt 3 ustawy ogn</i>

XI. PLAN GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARZE DORZECZA WISŁY

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły został przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (Dz.U. z 2016 r., poz. 1911) stanowiący aktualizację dotychczasowego Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Tabela 22. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Lp.	Inwestycja	Lokalizacja	Jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji	Cel publiczny wg ustawy o gospodarce nieruchomościami (ogn), inne dokumenty w których występuje inwestycja, uwagi
1.	Zabezpieczenie przed powodzią doliny potoku Zawadka na terenie gminy Dębica, woj. Podkarpackie	powiat dębicki - gmina Dębica	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
2.	Ochrona przed powodzią i odprowadzenie wód powierzchniowych w zlewni potoku Motwica na terenie gminy Laszki i gminy Jarosław, woj. podkarpackie	powiat jarosławski - gminy: Jarosław, Laszki	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
3.	Zabezpieczenie przed powodzią miasta Rzeszowa i gm. Tyczyn poprzez kształtowanie koryta rzeki Strug	miasto Rzeszów, powiat rzeszowski - gmina Tyczyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
4.	Odcinkowa regulacja potoku Śmierdziączka w km 0+000-2+400 i potoku Ślącza w km 0+000-1+040 na terenie miasta Krosno oraz potoku Śmierdziączka w km 5+470-6+080 i potoku Olszyny w km 0+000-4+820 w miejscowości Korczyna, gm. Korczyna	miasto Krosno, powiat krośnieński - gmina Korczyna	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
5*.	Budowa zbiornika Dukła na Jasiołce	powiat krośnieński – gmina Dukła (obszar wiejski)	RZGW w Krakowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
6*.	Budowa zbiornika Kąty – Myscowa	powiat jasielski - gminy: Krempna, Nowy Żmigród	RZGW Kraków	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
7.	Zabezpieczenie brzegów i koryta potoku Ostra w km 00-11	powiat dębicki - gmina Dębica	RZGW w Krakowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
8.	Odtworzenie pierwotnej pojemności zbiornika przystopniowego Rzeszów	miasto Rzeszów powiat rzeszowski – gminy Boguchwała, Tyczyn (obszar wiejski)	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

*zadania inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji

XII. PLAN ZARZĄDZANIA RYZYKIEM POWODZIOWYM DLA OBSZARU DORZECZA WISŁY

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły został przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. z 2016 r., poz. 1841).

Tabela 23. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

Lp.	Inwestycja	Lokalizacja	Jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji	Cel publiczny wg ustawy o gospodarce nieruchomościami (ogn), inne dokumenty w których występuje inwestycja, uwagi
Lista inwestycji przewidzianych do realizacji w perspektywie planistycznej 2016-2021				
<i>Lista inwestycji strategicznych technicznych</i>				
1.	Wyrównanie lokalnych deniwelacji korony wałów na rzece Wisłocy w km rzeki 112+428-113+368, wał prawy (5.1)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
2.	Wyrównanie lokalnych deniwelacji korony wałów na rzece Wisłocy w km rzeki 111+906- 113+595, wał lewy (5.2)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
3*.	Budowa zbiornika Kąty Myscowa (5.3)	powiat jasielski - gminy: Krempna, Nowy Żmigród	RZGW w Krakowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
4.	Budowa suchego zbiornika na rzece Iwielka w km 4+500 (5.4)	powiat jasielski- gmina Nowy Żmigród	RZGW w Krakowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
5.	Zabezpieczenie przed powodzią obszarów położonych w km rzeki Wisłoki 113+350 - 119+000 na terenie miasta Jasło, gm. Jasło oraz gm. Dębowiec, woj. podkarpackie -Etap I i II (5.5)	powiat jasielski- miasto Jasło, gminy: Jasło, Dębowiec	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
6.	Modernizacja prawostronnego obwałowania w km 110+390 - 112+230 w miejscowości Jasło (5.6)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
7.	Zabezpieczenie przed powodzią doliny potoku Zawadka na terenie gminy Dębica, woj. podkarpackie; (5.7)	powiat dębicki - gmina Dębica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

8.	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe korpusu lokalnie i podłoża na całej długości na prawym wale rzeki Wisłoki w km rzeki 21+300-27+900 w miejsc. Mielec (5.8)	powiat mielecki - miasto Mielec	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
9.	Budowa lewostronnego obwałowania rzeki Wisłoki w km 53+800 – 55+600 w miejscowościach: Zawierbie, Żyraków na terenie gm. Żyraków, woj. podkarpackie - etap II (5.9)	powiat dębicki - gmina Żyraków	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
10.	Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego „Góra Ropczycka” na rzece Budzisz, na terenie m. Sędziszów Małopolski, Góra Ropczycka, Zagorzyce, gm. Sędziszów Małopolski woj. podkarpackie (5.10)	powiat ropczycko-sędziszowski - gmina Sędziszów Małopolski	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
11.	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe obszarów zalewowych położonych na prawym brzegu rzeki Wisłoki w km 50+500 - 57+800 na terenie miejscowości Dębica i Kędzierz, woj. podkarpackie (5.11)	powiat dębicki - miasto Dębica i gmina Dębica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
12.	Budowa wałów przeciwpowodziowych na rzece Wisłocy w km rzeki od 27+100 do 31+400 i potoku Kielkowskim w km wału od 0+150 do 1+971 – dla ochrony przeciwpowodziowej miejscowości Boża Wola, Kielków na terenie gm. Mielec i gm. Przecław, woj. podkarpackie (5.12)	powiat mielecki - gminy: Mielec, Przecław	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
13.	Rozbudowa prawego wału przeciwpowodziowego rzeki Wisłoki na terenie miasta Dębica na działkach Firmy Oponiarskiej Dębica S.A., woj. podkarpackie (5.13)	powiat dębicki - miasto Dębica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
14.	Modernizacja prawostronnego obwałowania w km 109+250 - 111+180, rzeka Wisłoka, w miejsc. Jasło (5.14)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
15.	Budowa lewostronnego obwałowania Wisłoki w km 91+000 -93+000 w miejscowości Skurowa (5.15)	powiat dębicki - gmina Brzostek (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
16.	Budowa prawostronnego obwałowania Wisłoki w km 89+300- 91+000 w miejscowości Brzostek (5.16)	powiat dębicki - gmina Brzostek (miasto)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 Ustawy ogn
17.	Budowa prawostronnego obwałowania Wisłoki w km 102+740- 104+000 w miejscowości Krajowice, gm. Kołaczyce (5.17)	powiat jasielski - gmina Kołaczyce (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

18.	Budowa lewostronnego obwałowania Wisłoki w km 96+800 -101+150 w miejscowości Kłodawa (5.18)	powiat jasielski - gmina Brzyska	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
19.	Budowa prawostronnego obwałowania Wisłoki w km 86+000- 88+000 w miejscowości Przeczyca (5.19)	powiat dębicki - gmina Brzostek (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
20.	Budowa prawostronnego obwałowania Wisłoki w km 28+370 30+360 w miejscowości Rzemień (5.20)	powiat mielecki - gmina Przecław	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
21.	Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego „Broniszów” na rzece Wielopolce na terenie m. Łączki Kucharskie, Niedźwiada, gm. Ropczyce, m. Broniszów, Glinik, gm. Wielopole Skrzyńskie, woj. podkarpackie (5.21)	powiat ropczycko-sędziszowski - gminy Ropczyce (obszar wiejski), Wielopole Skrzyńskie	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
22.	Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego „Glinik” na rzece Wielopolce na terenie m. Glinik, gm. Wielopole Skrzyńskie, m. Niedźwiada, gm. Ropczyce, woj. podkarpackie (5.22)	powiat ropczycko-sędziszowski - gminy: Ropczyce (obszar wiejski), Wielopole Skrzyńskie	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
23.	Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego „Rzegocin” na rzece Wielopolce na terenie m. Brzeziny, Wielopole Skrzyńskie, gmina Wielopole Skrzyńskie, woj. podkarpackie (5.23)	powiat ropczycko-sędziszowski - gmina Wielopole Skrzyńskie	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
24.	Budowa (870 m) i modernizacja (1339 m) obwałowania w km 45+400 - 47+200, rzeka Wisłoka, w miejscowości Brzeźnica (5.24)	powiat dębicki - gmina Dębica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
25.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 55+330 - 57+420, rzeka Wisłoka, w miejscowości Zawierzbie (5.25)	powiat dębicki - gmina Żyraków	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
26.	Modernizacja prawostronnego obwałowania w km 105+560 - 107+970, rzeka Wisłoka, w miejscowości Jasło (5.26)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
27.	Budowa prawostronnego obwałowania w km 1+800 - 2+240, rzeka Bieździada, w miejsc. Nawsie Kołaczyckie (5.27)	powiat jasielski - gmina Kołaczyce (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
28.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 3+070 - 3+540, rzeka Bieździada, w miejsc. Nawsie Kołaczyckie (5.28)	powiat jasielski - gmina Kołaczyce (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
29.	Budowa prawostronnego obwałowania w km 6+012 - 6+350, rzeka Bieździada, w miejscowości Bieździedza	powiat jasielski - gmina Kołaczyce (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

	(5.29)			
30.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 6+170 - 6+520, rzeka Bieździda, w miejscowości Bieździedza (5.30)	powiat jasielski - gmina Kołaczyce (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
31.	Budowa prawostronnego obwałowania w km 3+740 - 4+180, rzeka Ostra, w miejscowości Gumniska (5.31)	powiat dębicki - gmina Dębica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
32.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 6+350 - 6+580, rzeka Ostra, w miejscowości Gumniska (5.32)	powiat dębicki - gmina Dębica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
33.	Budowa prawostronnego obwałowania w km 6+480 - 6+970, rzeka Ostra, w miejscowości Gumniska (5.33)	powiat dębicki - gmina Dębica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
34.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 7+270 - 7+470, rzeka Ostra, w miejscowości Gumniska (5.34)	powiat dębicki - gmina Dębica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
35.	Budowa prawostronnego obwałowania w km 7+270 - 7+510, rzeka Ostra, w miejscowości Gumniska (5.35)	powiat dębicki - gmina Dębica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
36.	Modernizacja prawostronnego obwałowania w km 3+400 - 4+150, rzeka Rzeka (Potok Budzisz), w miejscowości Pustynia (5.36)	powiat dębicki - gmina Dębica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
37.	Modernizacja prawostronnego obwałowania w km 3+620 - 4+030, rzeka Rzeka (Potok Budzisz), w miejscowości Pustynia (5.37)	powiat dębicki - gmina Dębica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
38.	Modernizacja lewostronnego obwałowania w km 3+620 - 4+150, rzeka Rzeka (Potok Budzisz), w miejscowości Dębica (5.38)	powiat dębicki - miasto Dębica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
39.	Modernizacja lewostronnego obwałowania w km 4+150 - 4+870, rzeka Rzeka (Potok Budzisz), w miejscowości Dębica (5.39)	powiat dębicki - miasto Dębica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
40.	Modernizacja prawostronnego obwałowania w km 4+150 - 4+870, rzeka Rzeka (Potok Budzisz), w miejscowości Dębica (5.40)	powiat dębicki - miasto Dębica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
41.	Modernizacja lewostronnego obwałowania w km 4+880 - 5+780, rzeka Rzeka (Potok Budzisz), w miejscowości Pustynia (5.41)	powiat dębicki - gmina Dębica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

42.	Modernizacja prawostronnego obwałowania w km 4+880 - 5+780, rzeka Rzeza (Potok Budzisz), w miejscowości Pustynia (5.42)	powiat dębicki - gmina Dębica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
43.	Budowa suchego zbiornika na rzece Skodzierska w km 5+900 (5.43)	powiat dębicki - gmina Żyraków	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
44.	Budowa trzech suchych zbiorników w Zagorzycach: na Dopływie z Bud, na lewym dopływie Budzisz o ujściu w km 17+310, na prawym dopływie Budzisz o ujściu w km 18+310 (5.44)	powiat ropczycko-sędziszowski gmina Sędziszów Małopolski (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
45.	Budowa pompowni na Dopływie z Rzechowa w km 0+300 (5.45)	powiat mielecki - miasto Mielec	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
46.	Wzmocnienie grobli rzeki Wielopolki w km 18+550-18+600 (5.46)	powiat ropczycko-sędziszowski - gmina Ostrów	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
47.	Optymalna metoda zarządzania ryzykiem powodziowym potoku Olszynka w km 5+300-6+570 w miejscowości Święcany oraz w km 1+300-2+060 w miejscowości Siepietnica, gm. Skołyszyn, powiat jasielski, woj. podkarpackie (5.47)	powiat jasielski - gmina Skołyszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
48.	Ropa – Etap 1 – budowa lewego obwałowania rzeki Ropy na odcinku od drogi powiatowej w Trzcinicy do mostu kolejowego w Siedliskach Sławęcińskich na terenie miejscowości Trzcinica, gm. Jasło oraz Przysieki, Siedliska Sławęcińskie, Pusta Wola, gm. Skołyszyn, woj. podkarpackie (5.48)	powiat jasielski - gminy: Jasło, Skołyszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
49.	Budowa lewostronnego obwałowania rzeki Ropy w km 5+050- 7+170 w miejscowości Osobnica (5.50)	powiat jasielski - gmina Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
50.	Budowa suchego zbiornika na rzece Młynówka w km 3+700 (5.52)	powiat jasielski - gmina Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
51.	Modernizacja prawostronnego obwałowania w km 0+200 - 2+900, rzeka Ropa, w miejscowości Jasło (5.53)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
52.	Modernizacja lewostronnego obwałowania w km 1+530 - 3+330, rzeka Ropa, w miejscowości Trzcinica (5.54)	powiat jasielski - gmina Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
53.	Modernizacja lewostronnego obwałowania w km 3+430 - 5+030, rzeka Ropa, w miejscowości Trzcinica (5.55)	powiat jasielski - gmina Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
54.	Modernizacja prawostronnego obwałowania w km 3+950 -	powiat jasielski - gmina Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

	5+270, rzeka Ropa, w miejscowości Brzyście (5.56)			
55.	Budowa prawostronnego obwałowania w km 11+900 - 12+880, rzeka Ropa, w miejscowości Harkłowa (5.57)	powiat jasielski - gmina Skołyszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
56.	Budowa prawostronnego obwałowania w km 13+300 - 13+720, rzeka Ropa, w miejscowości Harkłowa (5.58)	powiat jasielski - gmina Skołyszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
57.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 13+370 - 13+680, rzeka Ropa, w miejscowości Sławęcín (5.59)	powiat jasielski - gmina Skołyszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
58.	Budowa prawostronnego obwałowania w km 13+870 - 14+560, rzeka Ropa, w miejscowości Kunowa (5.60)	powiat jasielski - gmina Skołyszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
59.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 2+080 - 2+420, rzeka Olszynka, w miejscowości Siepietnica (5.65)	powiat jasielski - gmina Skołyszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
60.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 2+520 - 2+613, rzeka Olszynka, w miejscowości Siepietnica (5.66)	powiat jasielski - gmina Skołyszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
61.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 5+980 - 6+000, rzeka Olszynka, w miejscowości Święcany (5.67)	powiat jasielski - gmina Skołyszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
62.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 6+480 - 6+660, rzeka Olszynka, w miejscowości Święcany (5.68)	powiat jasielski - gmina Skołyszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
63.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 1+290 - 1+680, rzeka Młynówka w miejscowości Trzcínica (5.74)	powiat jasielski - gmina Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
64.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 1+700 - 1+920, rzeka Młynówka w miejscowości Trzcínica (5.75)	powiat jasielski - gmina Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
65.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 1+940 - 2+060, rzeka Młynówka w miejscowości Trzcínica (5.76)	powiat jasielski - gmina Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
66.	Budowa prawostronnego obwałowania w km 1+940 - 2+040, rzeka Młynówka w miejscowości Trzcínica (5.77)	powiat jasielski - gmina Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
67.	Budowa lewostronnego obwałowania km 2+080 - 2+290, rzeka Młynówka w miejscowości Trzcínica (5.78)	powiat jasielski - gmina Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
68.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 1+605 - 2+425, rzeka Bednarka, w miejscowości Osobnica (5.79)	powiat jasielski - gmina Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

69.	Budowa prawostronnego obwałowania w km 3+450 - 3+950, rzeka Bednarka, w miejscowości Osobnica (5.80)	powiat jasielski - gmina Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
70.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 4+110 - 5+530, rzeka Bednarka, w miejscowości Osobnica (5.81)	powiat jasielski - gmina Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
71.	Budowa suchego zbiornika na rzece Bednarka, w km 5+800 (5.82)	powiat jasielski - gmina Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
72*.	Budowa zbiornika DUKLA na Jasiołce (5.86)	powiat krośnieński - gmina Dukla (obszar wiejski)	RZGW w Krakowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
73.	Budowa prawostronnego obwałowania Jasiołki w km 2+550 - 5+790, w miejscowości Jasło (5.87)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
74.	Budowa lewostronnego obwałowania Jasiołki w km 2+555 - 6+030, w miejscowości Jasło (5.88)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
75.	Modernizacja lewostronnego obwałowania Jasiołki w km 0+120-0+970 w miejscowości Jasło (5.89)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
76.	Modernizacja prawostronnego obwałowania Jasiołki w km 0+120-0+970 w miejscowości Jasło (5.90)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
77.	Modernizacja prawostronnego obwałowania Jasiołki w km 1+120-1+650 w miejscowości Jasło (5.91)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
78.	Modernizacja lewostronnego obwałowania Jasiołki w km 1+120-2+420 w miejscowości Jasło (5.92)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
79.	Budowa suchych zbiorników na Chlebiance: Podniebyle, Faliszówka i Łubienko (5.93)	powiat krośnieński - gmina Chorkówka Jedlicze (obszar wiejski), powiat jasielski - gmina Tarnowiec	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
80.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 6+050 - 7+000, rzeka Jasiołka, w miejscowości Gliniczek (5.94)	powiat jasielski - gmina Tarnowiec	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
81.	Budowa prawostronnego obwałowania w km 7+480 - 7+570, rzeka Jasiołka, w miejscowości Jasło (5.95)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
82.	Modernizacja prawostronnego obwałowania w km 0+050 - 0+180, rzeka Dopływ z Warzyc (Potok Warzycki), w miejscowości Jasło (5.96)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
83.	Modernizacja lewostronnego obwałowania w km 0+050 -	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

	0+180, rzeka Dopływ z Warzyc (Potok Warzycki), w miejscowości Jasło (5.97)			
84.	Modernizacja prawostronnego obwałowania w km 0+200 - 0+942, rzeka Dopływ z Warzyc (Potok Warzycki), w miejscowości Jasło (5.98)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
85.	Modernizacja lewostronnego obwałowania w km 0+200 - 0+942, rzeka Dopływ z Warzyc (Potok Warzycki), w miejscowości Jasło (5.99)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
86.	Budowa prawostronnego obwałowania w km 0+975 - 1+253, rzeka Dopływ z Warzyc (Potok Warzycki), w miejscowości Jasło (5.100)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
87.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 0+975 - 1+688, rzeka Dopływ z Warzyc (Potok Warzycki), w miejscowości Jasło (5.101)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
88.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 2+000 - 2+260, rzeka Dopływ z Warzyc (Potok Warzycki), w miejscowości Jasło (5.102)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
89.	Budowa lewostronnego obwałowania w km 3+060 - 4+220, rzeka Dopływ z Warzyc (Potok Warzycki), w miejscowości Jasło (5.103)	powiat jasielski - miasto Jasło	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
90.	Budowa prawostronnego obwałowania w km 0+395 - 1+500, rzeka Czarny Potok, w miejscowości Gliniczek (5.104)	powiat jasielski - gmina Tarnowiec	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
91.	Odcinkowa przebudowa koryta cieków nr ew. 473 wraz z przepustami w km 0+000 - 0+465 na terenie miejscowości Piasarowce, gm. Sanok, woj. podkarpackie (6.1)	powiat sanocki - gmina Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
92.	Budowa prawego wału o długości 298m na cieku Sanoczek (km modelu 0+904 - 0+936) (6.2)	powiat sanocki - gmina Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
93.	Budowa prawego wału o długości 356m na cieku Sanoczek (km modelu 0+437 - 0+703) (6.3)	powiat sanocki - gmina Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
94.	Budowa lewego wału o długości 303m na cieku Sanoczek (km modelu 1+647 - 1+876) (6.4)	powiat sanocki - gmina Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
95.	Budowa prawego wału o długości 158m na cieku Sanoczek (km modelu 1+643 - 1+786) (6.5)	powiat sanocki - gmina Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
96.	Budowa prawego wału o długości 320m na cieku Sanoczek (km modelu 14+399 - 14+467) (6.6)	powiat sanocki - gmina Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

97.	Budowa prawego wału o długości 127m na cieku Sanoczek (km modelu 0+729 - 0+857) (6.7)	powiat sanocki - gmina Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
98.	Budowa prawego bulwaru o długości 44m na cieku Sanoczek (km modelu 0+857 - 0+904) (6.8)	powiat sanocki - gmina Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
99.	Budowa suchego zbiornika na cieku Tyrawka w miejsc. Tyrawa Wołoska (6.9)	powiat sanocki - gmina Tyrawa Wołoska	RZGW w Krakowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
100.	Budowa lewego wału o długości 309m na cieku Tyrawka (km modelu 0+665 - 0+944) (6.10)	powiat sanocki - gmina Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
101.	Budowa suchego zbiornika na cieku Sanoczek w miejscowości Podgaj (6.11)	powiat sanocki - gmina Sanok	RZGW w Krakowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
102.	Budowa suchego zbiornika cieku San w miejscowości Temeszów (poprzednio Jabłonica Ruska) (6.12)	powiat brzozowski - gmina Dydnia	RZGW w Krakowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
103.	Budowa suchego zbiornika na cieku Oślawa w miejscowości Czaszyn (6.13)	powiat sanocki - gmina Zagórz (obszar wiejski)	RZGW w Krakowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
104.	Budowa lewego wału o długości 263m na cieku San (km modelu 293+536 - 293+803) (6.14)	powiat sanocki - miasto Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
105.	Budowa lewego wału o długości 762m na cieku San (km modelu 292+416 - 293+025) (6.15)	powiat sanocki - miasto Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
106.	Budowa prawego wału o długości 1158m na cieku San (km modelu 293+315 - 293+734) (6.16)	powiat sanocki - miasto Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
107.	Budowa lewego wału o długości 539m na cieku San (km modelu 288+013 - 288+401) (6.17)	powiat sanocki - gmina Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
108.	Budowa lewego wału o długości 880m na cieku San (km modelu 294+571 - 295+458) (6.18)	powiat sanocki - miasto Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
109.	Budowa lewego wału o długości 552m na cieku San (km modelu 290+717 - 291+092) (6.19)	powiat sanocki - gmina Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
110.	Budowa lewego wału o długości 921m na cieku San (km modelu 280+530 - 281+152) (6.20)	powiat sanocki - gmina Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
111.	Budowa lewego wału o długości 441m na cieku Solinka (km modelu 15+950 - 16+350) (6.21)	powiat leski - gmina Solina	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
112.	Budowa prawego wału o długości 856m na cieku Wańkówka (km modelu 8+423 - 8+920) (6.22)	powiat leski – gmina Olszanica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

113.	Budowa prawego wału o długości 775m na cieku Wańkówka (km modelu 7+830 - 8+403) (6.23)	powiat leski- gmina Olszanica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
114.	Budowa prawego wału o długości 206m na cieku Wańkówka (km modelu 9+224 - 9+286) (6.24)	powiat leski- gmina Olszanica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
115.	Budowa lewego wału o długości 120m na cieku Wańkówka (km modelu 8+836 - 8+886) (6.25)	powiat leski- gmina Olszanica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
116.	Budowa lewego wału o długości 551m na cieku Wańkówka (km modelu 0+681 - 1+111) (6.26)	powiat leski- gmina Olszanica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
117.	Budowa lewego wału o długości 141m na cieku Wańkówka (km modelu 0+526 - 0+633) (6.27)	powiat leski- gmina Olszanica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
118.	Budowa prawego wału o długości 406m na cieku Wańkówka (km modelu 0+577 - 0+871) (6.28)	powiat leski- gmina Olszanica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
119.	Budowa prawego wału o długości 369m na cieku Wańkówka (km modelu 5+764 - 6+282) (6.29)	powiat leski- gmina Olszanica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
120.	Budowa lewego wału o długości 597m na cieku Oślawa (km modelu 2+034 - 2+646) (6.30)	powiat sanocki - gmina Zagórz (miasto)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
121.	Budowa lewego wału o długości 366m na cieku Oślawa (km modelu 2+656 - 2+950) (6.31)	powiat sanocki - gmina Zagórz (miasto)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
122.	Budowa lewego wału o długości 219m na cieku Oślawa (km modelu 20+737-20+878) (6.32)	powiat sanocki - gmina Zagórz (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
123.	Budowa lewego wału o długości 544 m na cieku Oślawa (km modelu 29+526 - 29+909) (6.33)	powiat sanocki - gmina Komańcza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
124.	Budowa lewego wału o długości 357m na cieku Oślawa (km modelu 30+992 - 31+126) (6.34)	powiat sanocki - gmina Komańcza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
125.	Budowa lewego wału o długości 281m na cieku Oślawa (km modelu 5+313 - 5+594) (6.35)	powiat sanocki - gmina Komańcza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
126.	Budowa prawego wału o długości 213m na cieku Oślawa (km modelu 7+402 - 7+510) (6.36)	powiat sanocki - gmina Komańcza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
127.	Budowa prawego wału o długości 280m na cieku Oślawa (km modelu 7+763 - 8+054) (6.37)	powiat sanocki - gmina Komańcza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

128.	Budowa prawego wału o długości 360m na cieku Tarnawa (km modelu 6+419 - 6+712) (6.38)	powiat sanocki - gmina Zagórz (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
129.	Budowa lewego wału o długości 541m na cieku Tarnawa (km modelu 2+507 - 3+050) (6.39)	powiat sanocki - gmina Zagórz (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
130.	Budowa lewego wału o długości 466m na cieku Tarnawa (km modelu 2+058 - 2+506) (6.40)	powiat sanocki - gmina Zagórz (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
131.	Budowa prawego wału o długości 107m na cieku Płowiecki (km modelu 0+271 - 0+376) (6.41)	powiat sanocki - miasto Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
132.	Budowa prawego wału o długości 15m na cieku Płowiecki (km modelu 1+139 - 1+156) (6.42)	powiat Sanoki - miasto Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
133.	Budowa prawego wału o długości 37m na cieku Płowiecki (km modelu 1+177 - 1+189) (6.43)	powiat sanocki - miasto Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
134.	Budowa prawego bulwaru o długości 22m na cieku Płowiecki (km modelu 1+156 - 1+177) (6.44)	powiat sanocki - miasto Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
135.	Budowa lewego wału o długości 86m na cieku Płowiecki (km modelu 2+320 - 2+364) (6.45)	powiat sanocki - miasto Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
136.	Budowa lewego wału o długości 182m na cieku Witryłów (km modelu 1+730 - 1+900) (6.46)	Powiat brzozowski - gmina Dydnia	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
137.	Budowa lewego wału o długości 214m na cieku Baryczka (km modelu 5+420 - 5+730) (6.47)	powiat brzozowski - gmina Nozdrzec	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
138.	Budowa prawego wału o długości 103m na cieku Baryczka (km modelu 10+480 - 10+570) (6.48)	powiat brzozowski - gmina Nozdrzec	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
139.	Budowa lewego wału o długości 353m na cieku Baryczka (km modelu 4+950 - 5+275) (6.49)	powiat brzozowski - gmina Nozdrzec	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
140.	Optymalna metoda zarządzania ryzykiem powodziowym cieku Robak w miejscowości Wielkie Oczy, gm. Wielkie Oczy, woj. podkarpackie (6.50)	powiat lubaczowski - gmina Wielkie Oczy	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
141.	„Zabezpieczenia przed powodzią terenu m. Jarosławia poprzez zmianę parametrów hydraulicznych koryta pot. Szewnia – Miłka w km od 16+115 do 16+700” (6.51)	miasto Jarosław	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

142.	San III - rozbudowa lewego wału rzeki San w km 0+000 - 4+445, gm. Gorzyce, woj. podkarpackie (6.52)	powiat tarnobrzeski - gmina Gorzyce	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
143.	Budowa prawego wału o długości 332m na cieku Wiar (km modelu 44+586 - 44+958) (6.53)	powiat przemyski - gmina Fredropol	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
144.	Budowa lewego wału o długości 220 m na cieku Wiar (km modelu 43+434 - 43+556) (6.54)	powiat przemyski - gmina Fredropol	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
145.	Budowa lewego wału o długości 303 m na cieku Wiar (km modelu 40+652 - 41+052) (6.55)	powiat przemyski - gmina Fredropol	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
146.	Budowa lewego wału o długości 1231m na cieku Wiar (km modelu 5+660 - 6+833) (6.56)	powiat przemyski - gmina Przemyśl	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
147.	Budowa lewego wału o długości 1091m na cieku Wiar (km modelu 4+216 - 5+014) (6.57)	miasto Przemyśl	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
148.	Budowa lewego wału o długości 2897m na cieku Wiar (km modelu 1+123 - 4+217) (6.58)	miasto Przemyśl	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
149.	Budowa prawego wału o długości 5042m na cieku Wiar (km modelu 1+190 - 6+850) (6.59)	miasto Przemyśl, powiat Przemyski - gmina Przemyśl	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
150.	Budowa lewego wału o długości 1160m na cieku Łęg Rokietnicki (km modelu 6+645 - 7+701) (6.60)	powiat jarosławski - gmina Radymno	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
151.	Budowa lewego wału o długości 271m na cieku Łęg Rokietnicki (km modelu 6+809 - 6+970) (6.61)	powiat jarosławski - gmina Radymno	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
152.	Budowa lewego wału o długości 1000m na cieku Łęg Rokietnicki (km modelu 5+475 - 6+449) (6.62)	powiat jarosławski - gmina Radymno	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
153.	Budowa lewego wału o długości 717m na cieku Łęg Rokietnicki (km modelu 5+748 - 6+383) (6.63)	powiat jarosławski - gmina Radymno	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
154.	Budowa lewego wału o długości 315m na cieku Łęg Rokietnicki (km modelu 13+468 - 13+737) (6.64)	powiat jarosławski - gmina Chłopice	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
155.	Budowa lewego wału o długości 697m na cieku Łęg Rokietnicki (km modelu 4+777 - 5+462) (6.65)	powiat jarosławski - gmina Radymno	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
156.	Budowa lewego wału o długości 1245m na cieku Łęg Rokietnicki (km modelu 3+342 - 4+731) (6.66)	powiat jarosławski - gmina Radymno	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

157.	Budowa lewego wału o długości 1196m na cieku Łęg Rokietnicki (km modelu 3+461 - 4+521) wraz z przebudową budowli komunikacyjnej w ciągu drogi gminnej na pot. Łęg Rokietnicki w km 3+530, miejsc. Ostrów, gm. Radymno (6.67)	powiat jarosławski - gmina Radymno	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
158.	Budowa lewego wału o długości 832m na cieku Łęg Rokietnicki (km modelu 2+382 - 2+588) (6.68)	powiat jarosławski - gmina Jarosław, gmina Radymno	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
159.	Budowa lewego wału o długości 440m na cieku Łęg Rokietnicki (km modelu 21+869 - 22+287) (6.69)	powiat jarosławski - gmina Rokietnica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
160.	Budowa lewego wału o długości 369m na cieku Łęg Rokietnicki (km modelu 13+612 - 13+691) (6.70)	powiat jarosławski - gmina Chłopice	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
161.	Budowa suchego zbiornika na cieku Szkło w miejscowości Charytany (6.71)	powiat jarosławski - gmina Laszki	RZGW w Krakowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
162.	Budowa lewego wału o długości 235m na cieku San (km modelu 94+845 - 94+845) (6.72)	powiat przeworski - gmina Tryńcza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
163.	Budowa prawego wału o długości 397m na cieku Olszówka (km modelu 1+200 - 1+200) (6.73)	powiat rzeszowski - gmina Dynów	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
164.	Budowa lewego bulwaru o długości 118m na cieku Olszówka (km modelu 1+330 -1+480) (6.74)	powiat rzeszowski - gmina Dynów	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
165.	Budowa lewego wału o długości 50m na cieku Olszówka (km modelu 1+480 - 1+480) (6.75)	powiat rzeszowski - gmina Dynów	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
166.	Budowa prawego wału o długości 80m na cieku Olszówka (km modelu 1+330 - 1+350) (6.76)	powiat rzeszowski - gmina Dynów	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
167.	Budowa prawego wału o długości 741m na cieku Drohobyczka (km modelu 0+700 - 1+290) (6.77)	powiat przemyski - gmina Dubiecko	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
168.	Budowa lewego wału o długości 254m na cieku Jawornik (km modelu 2+388 - 2+114) (6.78)	powiat przemyski - gmina Dubiecko	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
169.	Budowa prawego wału o długości 199m na cieku Stupnica (km modelu 13+770 - 13+857) (6.79)	powiat przemyski - gmina Bircza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
170.	Budowa prawego wału o długości 235m na cieku Stupnica (km modelu 21+594 - 21+753) (6.80)	powiat przemyski - gmina Bircza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

171.	Budowa lewego wału o długości 190m na cieku Stupnica (km modelu 21+467 - 21+660) (6.81)	powiat przemyski - gmina Bircza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
172.	Budowa lewego wału o długości 254m na cieku Stupnica (km modelu 20+592 - 20+904) (6.82)	powiat przemyski - gmina Bircza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
173.	Budowa prawego wału o długości 225m na cieku Stupnica (km modelu 16+213 - 16+401) (6.83)	powiat przemyski - gmina Bircza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
174.	Budowa lewego wału o długości 233m na cieku Stupnica (km modelu 15+897 - 16+289) (6.84)	powiat przemyski - gmina Bircza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
175.	Budowa lewego wału o długości 616m na cieku Stupnica (km modelu 14+203 - 14+794) (6.85)	powiat przemyski - gmina Bircza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
176.	Budowa prawego wału o długości 330m na cieku Stupnica (km modelu 13+867 - 14+156) (6.86)	powiat przemyski - gmina Bircza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
177.	Budowa lewego wału o długości 317m na cieku Stupnica (km modelu 13+638 - 14+016) (6.87)	powiat przemyski - gmina Bircza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
178.	Budowa prawego wału o długości 386m na cieku Stupnica (km modelu 13+259 - 13+694) (6.88)	powiat przemyski - gmina Bircza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
179.	Budowa lewego wału o długości 702m na cieku Stupnica (km modelu 12+864 - 13+403) (6.89)	powiat przemyski - gmina Bircza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
180.	Budowa lewego wału o długości 196m na cieku Stupnica (km modelu 5+412 - 5+793) (6.90)	powiat przemyski - gmina Bircza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
181.	Budowa lewego wału o długości 342m na cieku Stupnica (km modelu 3+613 - 3+629) (6.91)	powiat przemyski - gmina Bircza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
182.	Budowa lewego wału o długości 265m na cieku Kamionka (km modelu 5+550 - 5+669) (6.92)	powiat przemyski - gmina Krzywczka	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
183.	Budowa prawego wału o długości 239m na cieku Kamionka (km modelu 5+291 - 5+474) (6.93)	powiat przemyski - gmina Krzywczka	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
184.	Budowa prawego wału o długości 178m na cieku Kamionka (km modelu 4+947 - 4+965) (6.94)	powiat przemyski - gmina Krzywczka	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
185.	Budowa prawego wału o długości 307m na cieku Kamionka (km modelu 2+250 - 2+556)	powiat przemyski - gmina Krzywczka	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

	(6.95)			
186.	Budowa lewego wału o długości 447m na cieku Kamionka (km modelu 1+692 - 2+162) (6.96)	powiat przemyski - gmina Krzywca	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
187.	Budowa prawego wału o długości 538m na cieku Kamionka (km modelu 1+600 - 1+915) (6.97)	powiat przemyski - gmina Krzywca	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
188.	Budowa prawego wału o długości 386m na cieku Kamionka (km modelu 5+011 - 5+194) (6.98)	powiat przemyski - gmina Krzywca	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
189.	Budowa prawego wału o długości 2044m na cieku Wisznia (km modelu 3+026 - 4+153) (6.99)	powiat jarosławski - gmina Radymno	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
190.	Budowa lewego wału o długości 1088m na cieku Wisznia (km modelu 3+631 - 3+632) (6.100)	powiat jarosławski - gmina Radymno	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
191.	Budowa lewego wału o długości 320m na cieku Rada (km modelu 19+721 - 19+972) (6.101)	powiat przemyski - gmina Żurawica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
192.	Budowa prawego wału o długości 219m na cieku Szkło (km modelu 6+760 - 6+970) (6.102)	powiat jarosławski - gmina Radymno	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
193.	Budowa prawego wału o długości 189m na potoku/rzece Dopływ w Rudołowicach (km modelu 3+719 - 3+901) (6.103)	powiat jarosławski - Gmina Roźwienica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
194.	Budowa lewego wału o długości 798m na cieku Sołotwa (km modelu 0+157 - 0+738) (6.104)	powiat lubaczowski - miasto Lubaczów	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
195.	Budowa prawego wału o długości 867m na cieku Sołotwa (km modelu 0+527 - 0+698) (6.105)	powiat lubaczowski - miasto Lubaczów	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
196.	Budowa prawego wału o długości 481m na cieku Sołotwa (km modelu 0+709 - 1+008) (6.106)	powiat lubaczowski - miasto Lubaczów	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
197.	Budowa prawego wału o długości 322m na cieku Sołotwa (km modelu 12+020 - 12+129) (6.107)	powiat lubaczowski - gmina Lubaczów	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
198.	Budowa prawego wału o długości 745m na cieku Sołotwa (km modelu 12+901 - 13+614) (6.108)	powiat lubaczowski - gmina Lubaczów	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
199.	Budowa lewego wału o długości 250m na cieku Sołotwa (km modelu 13+427 - 13+532) (6.109)	powiat lubaczowski - gmina Lubaczów	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

200.	Budowa prawego wału o długości 840m na cieku Lubaczówka (km modelu 1+735 - 2+872) (6.110)	powiat jarosławski - gmina Wiązownica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
201.	Budowa prawego wału o długości 74m na cieku Dopływ spod Sieniawy (km modelu 0+560 - 0+630) (6.111)	powiat przeworski - gmina Sieniawa (obszar miejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
202.	Uszczelnienie, podwyższenie modernizacja korpusu wału lewego rzeki San w km rzeki 9+500-27+000 w miejscowości: Dzierdziówka, Majdan Zbydniowski, Wólka Turebska, Turbia, Pilchów, Charzewice, Radomyśl n/Sanem, Żabno, Wola Rzeczycka, Kępa Rzeczycka, Rzeczyca Okrągła, Rzeczyca Długa, Brandwica, Jastkowice, Chłopska Wola, Pysznica. (6.112)	powiat stalowowolski - miasto Stalowa Wola gminy: Zaleszany, Radomyśl nad Sanem, Pysznica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
203.	Uszczelnienie, modernizacja, wyrównanie lokalnych deniwelacji korony wału prawego rzeki San w km rzeki 9+500-31+000 w miejscowościach Żabno, Wola Rzeczycka, Kępa Rzeczycka, Rzeczyca Okrągła, Rzeczyca Długa, Brandwica, Chłopska Wola, Pysznica i Zasanie (6.113)	powiat stalowowolski –miasto Stalowa Wola, gminy: Radomyśl nad Sanem, Pysznica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
204.	Budowa lewego wału o długości 240m na cieku Bukowa (km modelu 10+424 - 10+521) (6.114)	powiat stalowowolski - gmina Pysznica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
205.	Budowa prawego wału o długości 309m na cieku Bukowa (km modelu 6+305 - 6+389) (6.115)	powiat stalowowolski - gmina Pysznica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
206.	Budowa lewego wału o długości 1344m n cieku Bukowa (km modelu 4+593 - 5+566) (6.116)	powiat stalowowolski - gmina Pysznica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
207.	Budowa lewego wału o długości 922m na cieku Bukowa (km modelu 4+031 - 4+195) (6.117)	powiat stalowowolski - gmina Pysznica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
208.	Budowa prawego wału o długości 292m na cieku Bukowa (km modelu 3+712 - 3+886) (6.118)	powiat stalowowolski - gmina Pysznica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
209.	Budowa prawego wału o długości 1224m na cieku Bukowa (km modelu 1+317 - 2+594) (6.119)	powiat stalowowolski - gmina Pysznica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
210.	Budowa lewego wału o długości 509m na cieku Bukowa (km modelu 0+500 - 0+995) (6.120)	powiat stalowowolski - gmina Pysznica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

211.	Budowa prawego wału o długości 303m na cieku Bukowa (km modelu 2+726 - 3+168) (6.121)	powiat stalowowolski - gmina Pysznica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
212.	Budowa lewego wału o długości 448m na cieku Bukowa (km modelu 6+177 - 6+201) (6.122)	powiat stalowowolski - gmina Pysznica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
213.	Budowa prawego wału o długości 454m na cieku San (km modelu 88+800 - 88+944) (6.123)	powiat leżajski - gmina Leżajsk	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
214.	Budowa prawego wału o długości 161m na cieku San (km modelu 88+800 - 88+800) (6.124)	powiat leżajski – gmina Leżajsk	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
215.	Budowa prawego wału o długości 125m na cieku San (km modelu 26+040 - 26+170) (6.125)	powiat stalowowolski – gmina Pysznica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
216.	Budowa prawego wału o długości 84m na cieku San (km modelu 89+000 - 89+050) (6.126)	powiat leżajski – gmina Leżajsk	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
217.	Budowa lewego wału o długości 259m na cieku San (km modelu 46+388 - 46+531) (6.127)	powiat niżański - gmina Rudnik nad Sanem (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
218.	Budowa lewego wału o długości 194m na cieku Złota I (km modelu 8+075 - 8+307) (6.128)	powiat leżajski - gmina Kuryłówka	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
219.	Budowa lewego bulwaru o długości 328m na cieku Złota I (km modelu 5+984 - 6+294) (6.129)	powiat leżajski - gmina Kuryłówka	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
220.	Budowa lewego wału o długości 328m na cieku Złota I (km modelu 2+417 - 2+417) (6.130)	powiat leżajski - gmina Kuryłówka	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
221.	Budowa lewego bulwaru o długości 49m na cieku Złota I (km modelu 8+307 - 8+357) (6.131)	powiat leżajski - gmina Kuryłówka	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
222.	Budowa prawego wału o długości 93m na cieku Złota I (km modelu 8+357 - 8+443) (6.132)	powiat leżajski - gmina Kuryłówka	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
223.	Budowa lewego wału o długości 412m na cieku Złota II (km modelu 4+785 - 5+089) (6.133)	powiat leżajski - gmina Kuryłówka	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
224.	Budowa prawego wału o długości 276m na cieku Złota II (km modelu 4+717 - 4+984) (6.134)	powiat leżajski - gmina Kuryłówka	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
225.	Budowa prawego wału o długości 43m na cieku Jagódka (km modelu 6+455 - 6+455) (6.135)	powiat Leżajski - miasto Leżajsk	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

226.	Budowa prawego wału o długości 141m na cieku Jagódka (km modelu 2+087 - 2+224) (6.136)	powiat Leżajski - gmina Leżajsk	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 Ustawy ogn
227.	Budowa prawego wału o długości 210m na cieku Jagódka (km modelu 5+611 - 5+819) (6.137)	powiat Leżajski - miasto Leżajsk	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
228.	Budowa prawego wału o długości 1302m na cieku Jagódka (km modelu 4+393 - 4+983) (6.138)	powiat Leżajski - miasto Leżajsk, gmina Leżajsk	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
229.	Budowa prawego wału o długości 650m na cieku Trzebośnica (km modelu 18+613 - 19+386) (6.139)	powiat Leżajski - gmina Nowa Sarzyna (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
230.	Budowa prawego wału o długości 530m na cieku Trzebośnica (km modelu 11+015 - 11+685) (6.140)	powiat Leżajski - gmina Nowa Sarzyna (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
231.	Budowa lewego wału o długości 603m na cieku Trzebośnica (km modelu 3+757 - 4+285) (6.141)	powiat Leżajski - gmina Nowa Sarzyna (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
232.	Budowa lewego wału o długości 2163m na cieku Głęboka (km modelu 3+080 - 5+040) (6.142)	powiat niżański – gminy: Jeżowe, Rudnik nad Sanem (obszar miejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
233.	Zabezpieczenie przed powodzią miasta Rzeszowa i gm. Tyczyn poprzez kształtowanie koryta rzeki Strug (6.151)	miasto Rzeszów powiat rzeszowski - gmina Tyczyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
234.	Zabezpieczenie przed powodzią terenów zlokalizowanych w zlewni potoku Młynówka na terenie gminy Miasto Rzeszów oraz Gminy Krasne, woj. podkarpackie (6.152)	miasto Rzeszów, powiat rzeszowski - gmina Krasne	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
235.	Ochrona przed powodzią terenów położonych w zlewni potoków: Ślącza, Śmierdziączka i Olszyny, zlokalizowanych na terenie gmin: Krościenko Wyżne, Korczyna, Krosno woj. podkarpackie (6.153)	miasto Krosno powiat krośnieński - gminy: Korczyna, Krościenko Wyżne	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
236.	Budowa kanału ulgi o długości 366 m wraz z obiektami towarzyszącymi na potoku Husówka w km 3+949 - 4+401 na terenie miejscowości Husów, gmina Markowa, woj. podkarpackie (6.154)	powiat łańcucki - gmina Markowa	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
237.	Budowa lewego wału o długości 314m na cieku Lublica (km modelu 4+817 - 4+960) (6.156)	powiat strzyżowski - gmina Frysztak	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
238.	Budowa suchego zbiornika na cieku Pielnica w miejsc. Nowosielce (6.157)	powiat Sanoki - gmina Zarszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

239.	Budowa lewego bulwaru o długości 502m na cieku Pielnica (km modelu 6+873 - 7+372) (6.158)	powiat sanocki - gmina Zarszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
240.	Budowa prawego bulwaru o długości 406m na cieku Pielnica (km modelu 6+975 - 7+384) (6.159)	powiat sanocki - gmina Zarszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
241.	Budowa lewego bulwaru o długości 205m na cieku Pielnica (km modelu 7+382 - 7+422) (6.160)	powiat sanocki - gmina Zarszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
242.	Budowa prawego bulwaru o długości 73m na cieku Pielnica (km modelu 7+406 - 7+480) (6.161)	powiat sanocki - gmina Zarszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
243.	Budowa lewego bulwaru o długości 401m na cieku Pielnica (km modelu 7+428 - 7+632) (6.162)	powiat sanocki - gmina Zarszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
244.	Budowa prawego bulwaru o długości 108m na cieku Pielnica (km modelu 7+485 - 7+598) (6.163)	powiat sanocki - gmina Zarszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
245.	Budowa prawego wału o długości 889m na cieku Pielnica (km modelu 7+598 - 8+439) (6.164)	powiat sanocki - gmina Zarszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
246.	Budowa lewego wału o długości 404m na cieku Pielnica (km modelu 7+632 - 8+042) (6.165)	powiat sanocki - gmina Zarszyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
247.	Budowa suchego zbiornika na cieku Grabówka w miejsc. Niebocko (6.166)	powiat brzozowski - gmina Dydnia	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
248.	Budowa suchego zbiornika na cieku Bośnia w miejsc. Niebocko (6.167)	powiat brzozowski – gmina Dydnia	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
249.	Budowa suchego zbiornika na cieku Bośnia w msc. Niebocko (6.168)	powiat brzozowski - gmina Dydnia	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
250.	Budowa lewego wału o długości 465m na cieku Mleczka (km modelu 7+400 - 7+791) (6.169)	powiat przeworski - miasto Przeworsk	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
251.	Budowa prawego wału o długości 362m na cieku Mleczka (km modelu 7+831 - 8+142) (6.170)	powiat przeworski - miasto Przeworsk	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
252.	Budowa prawego wału o długości 712m na cieku Mleczka (km modelu 8+785 - 9+461) (6.171)	powiat przeworski - miasto Przeworsk	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
253.	Budowa prawego wału o długości 528m na cieku Mleczka (km modelu 6+550 - 7+338) (6.172)	powiat przeworski - miasto Przeworsk	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
254.	Budowa lewego wału o długości 909m na cieku Mleczka	powiat przeworski - miasto Przeworsk	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

	(km modelu 7+855 - 8+500) (6.173)			
255.	Budowa lewego wału o długości 497m na cieku Markówka (km modelu 10+804-11+049) (6.174)	powiat łańcucki - gmina Markowa	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
256.	Budowa lewego wału o długości 497m na cieku Markówka (km modelu 7+395 - 7+748) (6.175)	powiat przeworski - gmina Gać	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
257.	Budowa suchego zbiornika na cieku Stobnica w miejsc. Lalin (6.176)	powiat sanocki - gmina Sanok	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
258.	Budowa suchego zbiornika na cieku Grabówka w miejsc. Grabówka (6.177)	powiat brzozowski - gmina Dydnia	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
259.	Budowa suchego zbiornika na cieku prawym dopływie Grabówki w miejsc. Niebocko (6.178)	powiat brzozowski - gmina Dydnia	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
260.	Budowa suchego zbiornika na cieku lewym dopływie Grabówki w miejsc. Niebocko (6.179)	powiat brzozowski - gmina Dydnia	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
261.	Budowa suchego zbiornika na cieku Leluta w miejsc. Górki (6.180)	powiat brzozowski - gmina Brzozów (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
262.	Budowa suchego zbiornika na cieku lewym dopływie Sietnicy w miejsc. Przysietnica (6.181)	powiat brzozowski - gmina Brzozów (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
263.	Budowa suchego zbiornika na cieku Jakła w miejsc. Brzozów (6.182)	powiat Brzozowski - gmina Brzozów (obszar miejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
264.	Budowa suchego zbiornika na cieku Sietnica w miejsc. Brzozów (6.183)	powiat brzozowski - gmina Brzozów (obszar miejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
265.	Budowa suchego zbiornika na cieku Golaszewski w miejsc. Blizne (6.184)	powiat Brzozowski - gmina Jasienica Rosielna	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
266.	Budowa suchego zbiornika na cieku Orzechowski w miejsc. Blizne (6.185)	powiat Brzozowski - gmina Jasienica Rosielna	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
267.	Budowa suchego zbiornika na cieku Ropa w miejsc. Golcowa (6.186)	powiat brzozowski - gmina Domaradz	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
268.	Budowa suchego zbiornika na cieku lewym dopływie Golcówki w miejsc. Golcowa (6.187)	powiat brzozowski - gmina Domaradz	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
269.	Budowa suchego zbiornika na cieku Budzisański w miejsc. Domaradz (6.188)	powiat brzozowski - gmina Domaradz	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
270.	Budowa suchego zbiornika na cieku Góra w miejsc. Stara Wieś (6.189)	powiat brzozowski - gmina Brzozów (obszar miejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
271.	Budowa lewego wału o długości 49m na cieku Młynówka (km modelu 1+565 - 1+614) (6.190)	powiat łańcucki - gmina Rakszawa	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

272.	Budowa prawego bulwaru o długości 56m na cieku Łętownia (km modelu 0+465 - 0+505) (6.191)	powiat strzyżowski - gmina Strzyżów (obszar miejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
273.	Budowa prawego bulwaru o długości 335m na cieku Łętownia (km modelu 0+518 - 0+805) (6.192)	powiat strzyżowski - gmina Strzyżów (obszar miejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
274.	Modernizacja mostu na potoku Łętownia w km 0+518 (6.193)	powiat strzyżowski - gmina Strzyżów (obszar miejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
275.	Likwidacja kolektora na potoku Łętownia w km 0+750-0+840 (6.194)	powiat strzyżowski - gmina Strzyżów (obszar miejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
276.	Budowa lewego wału o długości 108m na cieku Nieplanka (km modelu 1+877 - 1+760) (6.195)	powiat krośnieński - gmina Wojaszówka	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
277.	Budowa prawego wału o długości 185m na cieku Leszczynka (km modelu 14+346 - 14+143) (6.196)	powiat leżajski - gmina Grodzisko Dolne	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
278.	Budowa prawego wału o długości 130m na cieku Leszczynka (km modelu 11+370 - 11+216) (6.197)	powiat leżajski - gmina Grodzisko Dolne	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
279.	Budowa lewego wału o długości 215m na cieku Leszczynka (km modelu 9+810 - 9+638) (6.198)	powiat leżajski - gmina Grodzisko Dolne	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
280.	Budowa prawego wału o długości 89m na cieku Leszczynka (km modelu 12+950 - 12+891) (6.199)	powiat leżajski - gmina Grodzisko Dolne	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
281.	Budowa prawego bulwaru o długości 40m na cieku Leszczynka (km modelu 12+988 - 12+950) (6.200)	powiat leżajski - gmina Grodzisko Dolne	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 Ustawy ogn
282.	Budowa prawego wału o długości 112m na cieku Leszczynka (km modelu 13+030 - 12+988) (6.201)	powiat leżajski - gmina Grodzisko Dolne	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
283.	Budowa lewego wału o długości 373 m na cieku Wisłok (km modelu 151+560 - 152+000) (6.202)	miasto Krosno	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
284.	Budowa lewego wału o długości 385m na cieku Wisłok (km modelu 149+900 - 150+000) (6.203)	miasto Krosno	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
285.	Budowa lewego wału o długości 402m na cieku Lubatówka (km modelu 2+085 - 2+310) (6.204)	miasto Krosno	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
286.	Budowa prawego wału o długości 379m na cieku Lubatówka (km modelu 6+134 - 6+635) (6.205)	miasto Krosno powiat krośnieński - gmina Miejsce Piastowe	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

287.	Budowa lewego wału o długości 219m na cieku Lubatówka (km modelu 6+129 - 6+356) (6.206)	powiat krośnieński - gmina Miejsce Piastowe	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
288.	Budowa prawego wału o długości 602m na cieku Stobnica (km modelu 35+450 - 36+020) (6.207)	powiat brzozowski – gmina Brzozów (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
289.	Budowa prawego wału o długości 234m na cieku Stobnica (km modelu 28+980 - 29+020) (6.208)	powiat brzozowski- gmina Brzozów (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
290.	Budowa lewego wału o długości 517m na cieku Stobnica (km modelu 13+160 - 13+250) (6.209)	powiat strzyżowski - gmina Niebylec	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
291.	Budowa lewego wału o długości 271m na cieku Stobnica (km modelu 40+350 - 40+470) (6.210)	powiat brzozowski - gmina Brzozów (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
292.	Budowa prawego wału o długości 245m na cieku Stobnica (km modelu 25+460 - 25+700) (6.211)	powiat brzozowski - gmina Jasienica Rosielna	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
293.	Budowa lewego wału o długości 254m na cieku Stobnica (km modelu 19+380 - 19+530) (6.212)	powiat brzozowski - gmina Domaradz	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
294.	Budowa prawego wału o długości 242m na cieku Stobnica (km modelu 15+430 - 15+630) (6.213)	powiat strzyżowski - gmina Niebylec	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
295.	Budowa prawego wału o długości 404m na cieku Stobnica (km modelu 14+420 - 14+750) (6.214)	powiat strzyżowski - gmina Niebylec	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
296.	Budowa prawego wału o długości 666m na cieku Stobnica (km modelu 13+060 - 13+780) (6.215)	powiat strzyżowski - gmina Niebylec	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
297.	Budowa prawego wału o długości 1024m na cieku Czarna (km modelu 2+614 - 1+242) (6.216)	powiat rzeszowski - gmina Trzebownisko	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
298.	Budowa lewego wału o długości 536m na cieku Czarna (km modelu 11+892 - 12+259) (6.217)	powiat rzeszowski - gmina Świlcza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
299.	Budowa lewego wału o długości 502m na cieku Czarna (km modelu 2+208 - 2+462) (6.218)	powiat rzeszowski - gmina Trzebownisko	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
300.	Budowa prawego wału o długości 513m na cieku Sawa (km modelu 4+040 - 4+542) (6.219)	powiat łańcucki - gmina Łańcut	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
301.	Budowa prawego bulwaru o długości 344m na cieku Sawa (km modelu 3+697 - 4+040)	powiat łańcucki - gmina Łańcut	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

	(6.220)			
302.	Budowa prawego wału o długości 197m na cieku Sawa (km modelu 3+495 - 3+697) (6.221)	powiat łańcucki - gmina Łańcut	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
303.	Budowa lewego bulwaru o długości 856m na cieku Sawa (km modelu 4+101 - 4+915) (6.222)	powiat łańcucki - gmina Łańcut	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
304.	Wisła – etap 1 – rozbudowa prawego wału rzeki Wisły w km 5+950 – 15+819 na odcinku od Tarnobrzęga (Skalna Góra) do Koćmierzowa (granica woj. podkarpackiego i świętokrzyskiego) (7.4)	miasto Tarnobrzeg	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
305.	Wisła Etap 2 – Rozbudowa prawego wału rzeki Wisły na dł. 13,959 km, prawego wału rzeki San na dł. 2,193 km oraz lewego wału rzeki Łęg na dł. 0,112 km, na terenie gm. Gorzyce i gm. Radomyśl nad Sanem, woj. podkarpackie (7.8)	powiat stalowowolski -gmina Radomyśl nad Sanem powiat tarnobrzeski - gmina Gorzyce	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
306.	Babulówka – rozbudowa obwałowań: lewy w km 2+200 - 6+600, prawy w km 2+000 - 6+584 na terenie miejscowości Dymitrów Duży, gm. Baranów Sandomierski (7.19)	powiat tarnobrzeski - gmina Baranów Sandomierski (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
307.	Nowy Breń II – rozbudowa i przeciwnieprzecieki zabezpieczenie prawego wału rzeki Nowy Breń w km 2+487 - 4+319, na długości 1,832 km w miejscowości Słupiec, Ziempniów i Otałęż - część I: km 2+764 – 4+319, na długości 1,555 km w miejscowości Ziempniów i Otałęż woj. podkarpackie. Część II: km 2+487-2+764 na długości 0,277 km w miejscowości Słupiec, woj. małopolskie (7.27)	powiat mielecki - gmina Czermin	PZMiUW w Rzeszowie/ MZMiUW w Krakowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
308.	Trześniówka VII – rozbudowa prawego wału rzeki Trześniówka w km 0+000-7+678 na terenie m. Trześń i Gorzyce (7.38)	powiat tarnobrzeski - gmina Gorzyce	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
309.	Łęg IV- rozbudowa lewego wału rzeki w km 0+000-5+000 na terenie gm. Gorzyce oraz prawego wału w km 0+000-5+200 na terenie gm. Gorzyce (7.39)	powiat tarnobrzeski - gmina Gorzyce	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
310.	Trześniówka V rozbudowa lewego wału rzeki Trześniówki w km 3+646-7+626 na terenie os. Sobów i Wielowieś miasto Tarnobrzeg wraz z budową przepompowni w m. Trześń, gm.	miasto Tarnobrzeg, powiat tarnobrzeski - gmina Gorzyce	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

	Gorzyce woj. podkarpackie (7.40)			
311.	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe terenów miasta Kolbuszowa w dolinie potoku Górnianka (7.42)	powiat kolbuszowski - gmina Kolbuszowa (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
<i>Lista inwestycji buforowych wskazanych do realizacji w drugiej kolejności w przypadku dostępności środków finansowych</i>				
312.	Wzmacnianie wałów w rejonie starorzeczy poprzez zabezpieczenie przeciwfiltracyjne korpusu i podłoża na całej długości wału lewego rzeki Stary Breń w km rzeki 8+456-15+863 i wału prawego rzeki Stary Breń w km rzeki 8+132-15+863 w miejscowościach Gliny Małe, Sadkowa Góra, Borowa, Łysakówek, Łysaków, Czermin (2.1)	powiat mielecki - gminy: Borowa, Czermin	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
313.	Zabezpieczenie przeciwfiltracyjne korpusu wału lokalnie i podłoża na całej długości rzeki Wisłoki w km wału 1+000-1+500, 4+000-4+350, 5+400-6+100 w miejscowościach: Wola Zdakowska, Gawłuszowice, Kliszów, Brzyście (2.2)	powiat mielecki - gmina Gawłuszowice	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
314.	Wyrównanie lokalnych deniwelacji korony wałów, doszczelnienie wału, na całej długości na rzece San w km rzeki 94+500-97+300, wał lewy, w miejscowościach Głogowiec, Ubieszyn (3.1)	powiat przeworski - gmina Tryńcza	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
315.	Doszczelnienie, dogęszczenie korpusu i wyrównanie lokalnych deniwelacji korony wałów na rzece San w km rzeki 92+700-95+290, wał prawy, w miejscowości Pigany (3.2)	powiat przeworski - gmina Sieniawa (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
316.	Dogęszczenie wałów wyrównanie lokalnych deniwelacji korony wałów na rzece San w km rzeki 121+300-123+500, wał lewy, w miejscowości Munina (3.3)	powiat jarosławski - gmina Jarosław	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
317.	Doszczelnienie wału prawego na rzece San w km rzeki 116+650-116+950 w miejscowości Szówsko (3.4)	powiat jarosławski - gmina Wiązownica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
318.	Doszczelnienie i dogęszczenie korpusu, wyrównanie lokalnych deniwelacji korony wałów na rzece Wisznia w km rzeki 14+156-14+956, wał lewy (3.5)	powiat przemyski - gmina Stubno	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
319.	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe terenów zlewni potoku Sielec w Przemyślu (3.6)	miasto Przemyśl	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

320.	Wyrównanie lokalnych deniwelacji korony wałów w km 48+625-52+500 rzeki Wisłok, w miejscowości Jasionka, wał lewy odcinkowo (3.7)	powiat rzeszowski - gmina Trzebownisko	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
321.	Wyrównanie lokalnych deniwelacji korony wałów, wykonanie przesłony hydroizolacyjnej, wzmocnienie wałów w rejonie starorzeczy na rzece Wisłok, wał lewy w km 175+767-178+563, wał prawy w km 171+950-178+122 w miejscowościach Trześniów, Jasionów, Wzdów, Besko (3.8)	powiat brzozowski - gmina Haczów, powiat Sanoki - gmina Besko	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
322.	Wyrównanie lokalnych deniwelacji korony wałów, wykonanie przesłony hydroizolacyjnej, wzmocnienie wałów w rejonie starorzeczy na rzece Wisłok, wał prawy w km 171+950-175+767 w miejscowości Bzianka, gm. Rymanów (3.9)	powiat krośnieński - gmina Rymanów (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
323.	Uszczelnienie i zagęszczenie wałów, wyrównanie deniwelacji korony wałów na rzece Nowa Rudzinka, wał lewy w km rzeki 0+056-3+099, wał prawy w km rzeki 0+056-1+842 w miejscowościach Bzianka, Milcza (3.10)	powiat krośnieński - gmina Rymanów (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
324.	Budowa obwałowań Sanu w km 264+950 - 265+950 w miejscowości Temeszów i Krzemienna (3.11)	powiat brzozowski - gmina Dydnia	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
325.	Budowa obwałowań Sanu w km 267+300 - 267+950 w miejscowości Temeszów (3.12)	powiat brzozowski - gmina Dydnia	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
326.	Budowa obwałowań Sanu w km 262+400 - 262+950 w miejscowości Jabłonica Ruska (3.13)	powiat brzozowski - gmina Dydnia	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
327.	Budowa obwałowań Sanu w km 252+950 - 254+050 w miejscowości Siedliska (3.14)	powiat brzozowski - gmina Nozdrzec	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
328.	Budowa obwałowań Sanu w km 195+500 - 195+980 w miejscowości Krasice (3.15)	powiat przemyski - gmina Krasieczyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
329.	Budowa obwałowań Sanu w km 231+650 - 232+500 w miejscowości Słonne (3.16)	powiat przemyski - gmina Dubiecko	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
330.	Budowa obwałowań Sanu w km 196+250 - 196+600 w miejscowości Krasice (3.17)	powiat przemyski - gmina Krasieczyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
331.	Budowa obwałowań Sanu w km 191+400 - 192+300 w miejscowości Krasieczyn (3.18)	powiat przemyski - gmina Krasieczyn	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

332.	Budowa obwałowań Sanu w km 179+200 - 181+900 w miejscowości Ostrów (3.19)	powiat przemyski - gmina Przemysł	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
333.	Budowa obwałowań Sanu w km 177+300 - 177+550 w miejscowości Ostrów (3.20)	powiat przemyski - gmina Przemysł	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
334.	Budowa obwałowań Sanu w km 173+650 - 173+900 w miejscowości Przemysł (3.21)	miasto Przemysł	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
335.	Budowa obwałowań Sanu w km 172+700 - 173+500 w miejscowości Przemysł (3.22)	miasto Przemysł	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
336.	Budowa obwałowań Sanu w km 172+350 - 172+600 w miejscowości Przemysł (3.33)	miasto Przemysł	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
337.	Budowa obwałowań Sanu w km 119+490 - 119+750 w miejscowości Jarosław i Szówsko (3.34)	powiat jarosławski - miasto Jarosław, gmina Wiązownica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
338.	Budowa obwałowań Sanu w km 119+050 - 119+100 w miejscowości Jarosław i Szówsko (3.35)	powiat jarosławski - miasto Jarosław, gmina Wiązownica	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
339.	Budowa obwałowań Sanu w km 85+750 - 89+000 w miejscowości Piskorowice (3.36)	powiat leżajski, gmina Leżajsk	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
340.	Przebudowa wałów rzeki Nowy Breń, lewy w km 8+000 - 10+950, prawy w km 7+181 - 11+778, gm. Czermin, Wadowice Górne, pow. mielecki(4.18)	powiat mielecki - gminy Czermin, Wadowice Górne	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
341.	Przebudowa lewego wału rzeki Wisła w km 0+000 - 0+428, gm. Czermin, pow. mielecki (4.19)	powiat mielecki - gminy Czermin	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
342.	Modernizacja wałów Wisły sandomierskiej wymagających podwyższenia(modernizacja prawego wału rzeki Wisła w km 678+000 - 690+500 gm. Baranów Sandomierski, Padew Narodowa, 690+500 - 695+600 gm. Padew Narodowa, Gawłuszowice, 671+500 - 674+300 gm. Tarnobrzeg, 675+700 - 678+000 gm. Baranów Sandomierski, 668+400 - 669+500 gm. Tarnobrzeg, 674+000 - 674+800 gm. Tarnobrzeg, 674+900 - 675+500 gm. Baranów Sandomierski, Tarnobrzeg, 696+000 - 713+500 gm. Gawłuszowice, Borowa, Czermin).(4.23)	miasto Tarnobrzeg powiat tarnobrzezski - gminy Baranów Sandomierski , powiat mielecki - Padew Narodowa, Gawłuszowice, Borowa, Czermin	MZMiUW w Krakowie, SZMIUW w Kielcach/ PZMiUW w Rzeszowie/ właściwy zarząd dróg	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
343.	Zabezpieczenie obszarów zalewowych położonych wzdłuż potoku Murynia w gminie Dzikowiec i Majdan Królewski (4.28)	powiat kolbuszowski - gminy Dzikowiec, Majdan Królewski	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn

344.	Ochrona przed powodzią obszarów zalewowych położonych wzdłuż rzeki Osa w km 0+000 - 10+900 na terenie miejscowości :Kępie Zaleszańskie, Kotowa Wola, Obojna gmina Zaleszany, Jamnica gmina Grębów woj. podkarpackie.(4.29)	powiat stalowowolski - gminy: Grębów, Zaleszany	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
345.	Przebudowa lewego wału rzeki Mokrzeszówka w km 0+000 - 6+569, gm. Tarnobrzeg, Nowa Dęba, pow. tarnobrzegi (4.30)	miasto Tarnobrzeg, powiat tarnobrzegi - gminy Nowa Dęba (obszar wiejski)	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
346.	Przebudowa lewego wału rzeki Łęg w km 7+580 - 21+076, gm. Grębów, pow. tarnobrzegi (4.31)	powiat tarnobrzegi - gmina Grębów	PZMiUW w Rzeszowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
<i>Lista inwestycji strategicznych nietechnicznych - niewskazane w części graficznej planu (mapa 5) -</i>				
347.	Budowa regionalnego systemu prognozowania powodzi w zlewni Wisłoki (5.105)	Cała zlewnia Wisłoki	IMGW-PIB	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
348.	Przesiedlenia i zabezpieczenia obiektów indywidualnych w zlewni Wisłoki (5.106)	Cała zlewnia Wisłoki	Skarb państwa	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
349.	Opracowania analityczne i koncepcyjne mające na celu przygotowanie rozwiązań i działań do aktualizacji PZRP obejmujące analizę przesiedleń w zlewni Wisłoki (5.107)	Cała zlewnia Wisłoki	RZGW w Krakowie/ PZMiUW w Rzeszowie/ JST	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
350.	System prognozowania podtopień i zarządzania retencją kanałową w Rzeszowie - Etap I system monitoringu, prognozowania i ostrzegania (6.155)	Zlewnia Wisłoka	Miasto Rzeszów	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
351.	Budowa regionalnego systemu prognozowania powodzi w zlewni Sanu wraz ze zlewnią Wisłoka (6.223)	Zlewnia Sanu poniżej Wisłoka, Zlewnia Sanu powyżej Wisłoka, Zlewnia Wisłoka	IMGW-PIB	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
352.	Przesiedlenia i zabezpieczenia obiektów indywidualnych w zlewni Sanu wraz ze zlewnią Wisłoka (6.224)	Zlewnia Sanu poniżej Wisłoka, Zlewnia Sanu powyżej Wisłoka, Zlewnia Wisłoka	Skarb Państwa	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
353.	Opracowania analityczne i koncepcyjne mające na celu przygotowanie rozwiązań i działań do aktualizacji PZRP obejmujące analizę przesiedleń w zlewni Sanu wraz ze zlewnią Wisłoka (6.225)	Zlewnia Sanu poniżej Wisłoka, Zlewnia Sanu powyżej Wisłoka, Zlewnia Wisłoka	RZGW w Krakowie/ Podkarpacki ZMiUW w Rzeszowie/ JST	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
354.	Studium wykonalności programu inwestycyjnego w zlewni Żabnicy-Breń, wraz z uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz zgody na realizację przedsięwzięcia (7.26)	cieki zlewni Żabnicy-Breń	RZGW w Krakowie	Art.6 pkt 4 ustawy ogn
355.	Budowa polderów wzdłuż	Zlewnia Wisły	RZGW	Art.6 pkt 4

	brzegów Wisły od ujścia Dunajca do Sandomierza oraz poprawa parametrów hydraulicznych międzywała - ETAP I dokumentacja (7.30)	Sandomierskiej	w Krakowie	<i>ustawy ogn</i>
356.	Budowa polderów wzdłuż brzegów Wisły od ujścia Dunajca do Sandomierza oraz poprawa parametrów hydraulicznych międzywała - ETAP II budowa (7.31)	Zlewnia Wisły Sandomierskiej	RZGW w Krakowie	<i>Art.6 pkt 4 ustawy ogn</i>
357.	Odtworzenie retencji dolinowej doliny rzeki Wisły przed i za ujściem Kanału Strumień (7.35)	Zlewnia Wisły Sandomierskiej	RZGW w Krakowie	<i>Art.6 pkt 4 ustawy ogn</i>
358.	Studium wykonalności programu inwestycyjnego w zlewni Łęg - Trześniówka, wraz z uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz zgody na realizację przedsięwzięcia (7.41)	Zlewnia Wisły Sandomierskiej	RZGW w Krakowie	<i>Art.6 pkt 4 ustawy ogn</i>
359.	Analiza konieczności podwyższenia wałów Wisły sandomierskiej (7.44)	miasto Tarnobrzeg powiat tarnobrzeczski - gmina Baranów Sandomierski, powiat mielecki - gminy: Padew Narodowa, Gawłuszowice, Borowa, Czermin	MZMiUW w Krakowie, ŚZMIUW w Kielcach, PZMiUW w Rzeszowie, właściwy zarząd dróg	<i>Art.6 pkt 4 ustawy ogn</i>
360.	Opracowania analityczne i koncepcyjne mające na celu przygotowanie rozwiązań i działań do aktualizacji PZRP obejmujące analizę przesiedleń.(7.45)	Całą zlewnia Wisły Sandomierskiej	RZGW w Krakowie	<i>Art.6 pkt 4 ustawy ogn</i>
361.	Budowa regionalnego systemu prognozowania powodzi wraz z wdrożeniem algorytmów optymalizacji sterowania zbiornikami i polderami (7.46)	Całą zlewnia Wisły Sandomierskiej	JST/IMGW	<i>Art.6 pkt 4 ustawy ogn</i>
362.	Program wycinki drzew i krzewów w międzywału Wisły sandomierskiej (7.47)	Całą zlewnia Wisły Sandomierskiej	RZGW w Krakowie	<i>Art.6 pkt 4 ustawy ogn</i>

*zadania inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji

(5.1) – liczba porządkowa według wykazu inwestycji w Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

XIII. WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA LATA 2017-2030

Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Podkarpackiego na lata 2017-2030 przyjęta została uchwałą nr XXX/539/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 grudnia 2016 r.

Tabela 24. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2017-2030

Lp.	Inwestycja	Lokalizacja	Jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji	Cel publiczny wg ustawy o gospodarce nieruchomościami (ogn), inne dokumenty w których występuje inwestycja, uwagi
1.	Przygotowanie i realizacja odcinka drogi wojewódzkiej pomiędzy granicą Rzeszowa a węzłem w Kielanówce drogi ekspresowej S19 <i>Lata realizacji 2015-2017</i>	powiat rzeszowski - gmina Boguchwała	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.4</i>
2.	Budowa północnej obwodnicy miasta Sokołowa Małopolskiego w ramach rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 875 Mielec – Kolbuszowa - Sokołów Małopolski – Leżajsk <i>Lata realizacji 2012-2017</i>	powiat rzeszowski - gmina m-w Sokołów Małopolski	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.5</i>
3.	Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin-Przeworsk-Grabownica Starzeńska na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką Nr 870 w m. Sieniawa do łącznika drogi wojewódzkiej z węzłem „Przeworsk” w miejscowości Gorliczyna <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat przeworski- gminy: Sieniawa, Tryńcza, Przeworsk	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.6</i>
4.	Budowa drogi wojewódzkiej nr 886 na odcinku pomiędzy planowaną obwodnicą miasta Sanoka a drogą krajową nr 28 <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat sanocki: gmina Sanok, miasto Sanok	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.7</i>
5.	Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 988 Babica – Strzyżów – Warzyce na odcinku od m. Zaborów do początku obwodnicy m. Strzyżów <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat strzyżowski - gminy: Czudec, Strzyżów	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.8</i>

6.	Budowa obwodnicy m. Kolbuszowa i Werynia w ciągu drogi wojewódzkiej nr 875 Mielec – Leżajsk <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat kolbuszowski - gminy: Kolbuszowa, Ranizów	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.9</i>
7.	Budowa obwodnicy m. Dynów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin–Przeworsk–Grabownica Starzeńska <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat rzeszowski - miasto Dynów	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.10</i>
8.	Budowa drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin–Przeworsk–Grabownica Starzeńska na odcinku od węzła A4 "Przeworsk" do drogi krajowej 94 (Gwizdaj) <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	Powiat przeworski – gmina Przeworsk, miasto Przeworsk	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.11</i>
9.	Budowa drogi wojewódzkiej Nr 992 Jasło – Granica Państwa na odcinku pomiędzy drogą krajową nr 28 a drogą krajową nr 73 <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat jasielski: miasto Jasło	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.12</i>
10.	Budowa obwodnicy m. Oleszyce i m. Cieszanów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 865 Jarosław – Oleszyce – Cieszanów – Bełżec <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat lubaczowski – gminy: Oleszyce, Cieszanów	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.13</i>
11.	Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 867 na odcinku od Oleszyc do Lubaczowa wraz z budową obwodnicy Oleszyc <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat lubaczowski - gminy: Oleszyce, Lubaczów	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.14</i>
12.	Budowa obwodnicy m. Lubaczów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 866 Dachnów – Lubaczów – Granica Państwa <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat lubaczowski - gmina Lubaczów	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.15</i>

13.	Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 861 Bojanów – Jeżowe – Kopki na odcinku od skrzyżowania drogi krajowej 19 w miejsc. Jeżowe do węzła S19 Podgórze <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat nizański - gmina Jeżowe	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.16</i>
14.	Budowa/przebudowa drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin – Przeworsk - Grabownica Starzeńska na odcinku od DK 4 do miasta Kańczuga <i>Lata realizacji 2016-2019</i>	powiat przeworski – gminy: Przeworsk, Gać, Kańczuga	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.17</i>
15.	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 881 Sokołów Małopolski – Łańcut – Kańczuga – Żurawica na odcinku Czarna – Łańcut wraz z budową mostu na rzece Wisłok i Mikośka + ul. Kraszewskiego w Łańcucie <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat łańcucki – miasto Łańcut, gmina Czarna	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.18</i>
16.	Przebudowa/rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 875 Mielec - Kolbuszowa – Leżajsk od końca obwodnicy m. Werynia do początku obwodnicy m. Sokołów Małopolski <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat kolbuszowski – gminy : Kolbuszowa (obszar wiejski), Raniżów powiat rzeszowski – gmina Sokołów Małopolski	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.19</i>
17.	Budowa obwodnicy m. Strzyżów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 988 <i>Lata realizacji 2016-2019</i>	powiat strzyżowski – gmina Strzyżów (miasto)	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.20</i>
18.	Przebudowa/rozbudowa odcinka DW nr 984 Lisia Góra – Radomyśl Wielki – Mielec od m. Piątkowiec do skrzyżowania z DW 983 oraz DW 983 do m. Rzędzianowice wraz z budową nowego odcinka DW 984 od m. Rzędzianowice do DW nr 985 + budowa mostu na rzece Wisłoka <i>Lata realizacji 2016-</i>	powiat mielecki – miasto Mielec, gminy: Mielec, Wadowice Górne	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.21</i>

	2019			
19.	Budowa drogi wojewódzkiej 987 na odcinku od drogi DK 94 przez ul. Księżomost do DP nr 1334 R <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat ropczycko sędziszowski – gmina Sędziszów Małopolski (miasto)	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.22</i>
20.	Przebudowa / rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 881 na odcinku Kańczuga – Pruchnik <i>Lata realizacji 2016-2019</i>	powiat przeworski – gminy: Kańczuga, Pruchnik	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.23</i>
21.	Budowa i rozbudowa DW nr 869 na odcinku od węzła S-19 Jasionka do węzła DK 9 w Rudnej Małej <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat rzeszowski – gminy: Trzebownisko, Głogów Małopolski (obszar wiejski)	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.24</i>
22.	Rozbudowa i budowa DW nr 988 na odcinku Babica-Zaborów wraz z budową obwodnicy Czudca <i>Lata realizacji 2016-2019</i>	powiat strzyżowski – gmina Czudec	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.25</i>
23.	Rozbudowa DW nr 878 na odcinku: od granicy miasta Rzeszowa do skrzyżowania ul. Grunwaldzkiej z ul. Orkana w Tyczynie (DP Nr 1404R) <i>Lata realizacji 2015-2018</i>	powiat rzeszowski – gmina Tyczyn (miasto)	PZDW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.26</i>
24.	Ropa – Etap 1 – budowa lewego obwałowania rzeki Ropy na odcinku od drogi powiatowej w Trzcinicy do mostu kolejowego w Siedliskach Sławęcińskich na terenie miejscowości Trzcinica, gm. Jasło oraz Przysieki, Siedliska Sławęcińskie, Pusta Wola, gm. Skołyszyn, woj. podkarpackie <i>Lata realizacji 2011-2018</i>	powiat jasielski - gminy: Jasło, Skołyszyn	PZMiUW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt4 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.27</i>
25.	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe obszarów zalewowych położonych na prawym brzegu rzeki Wisłoki w km 50+500-57+800	powiat dębicki - miast Dębica, gmina Dębica	PZMiUW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt4 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.28</i>

	na terenie miejscowości Dębica i Kędzierz, woj. podkarpackie <i>Lata realizacji 2011-2018</i>			
26	Zabezpieczenie przed powodzią obszarów położonych w km rzeki Wisłoki 113+350-119+000 na terenie miasta Jasło, gm. Jasło oraz gm. Dębowiec, woj. podkarpackie - Etap I i II <i>Lata realizacji 2012-2020</i>	powiat jasielski- miasto Jasło, gminy: Jasło, Dębowiec	PZMiUW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt4 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.34</i>
27	Trześniówka V rozbudowa lewego wału rzeki Trześniówki w km 3+646-7+626 na terenie os. Sobów i Wielowieś miasto Tarnobrzeg wraz z budową przepompowni w m: Trześń, gm. Gorzyce woj. podkarpackie <i>Lata realizacji 2015-2019</i>	miasto Tarnobrzeg powiat tarnobrzegi – gmina Gorzyce	PZMiUW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt4 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.35</i>
28	Budowa wałów przeciwpowodziowych na rzece Wisłocy w km rzeki od 27+100 do 31+400 i potoku Kielkowskim w km wału od 0+150 do 1+971 - dla ochrony przeciwpowodziowej miejscowości Boża Wola, Kielków na terenie gm. Mielec i gm. Przecław, woj. podkarpackie <i>Lata realizacji 2012-2019</i>	powiat mielecki – gminy Mielec, Przecław	PZMiUW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt4 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.36</i>
29	Budowa kanału ulgi o długości 366 m wraz z obiektami towarzyszącymi na potoku Husówka w km 3+949-4+401 na terenie miejscowości Husów, gmina Markowa, woj. podkarpackie <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat łańcucki – gmina Markowa	PZMiUW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt4 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.37</i>
30	Budowa obwodnicy m. Radomyśl Wielki w ciągu DW 984 <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat mielecki - gmina Radomyśl Wielki	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt4 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.40</i>

31	Budowa obwodnicy m. Kolbuszowa w ciągu DW 987 Kolbuszowa – Sędziszów Małopolski <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat kolbuszowski - gmina Kolbuszowa	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt4 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.41</i>
32.	Rozwój infrastruktury drogowej pomiędzy miastami Snina - Medzilaborce – Krosno/ rozbudowa na odcinku Tylawa - Daliowa <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat krośnieński – gmina Dukla (obszar wiejski), gmina Jaślicka	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt4 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.45</i>
33.	Przygotowanie i realizacja budowy nowego odcinka drogi wojewódzkiej nr 987 Kolbuszowa – Sędziszów Małopolski w m. Sędziszów Małopolski realizowanego w ramach projektu POIiŚ 7.1-30 „Modernizacja linii kolejowej E30/C-E30, odcinek Kraków – Rzeszów, etap III” <i>Lata realizacji 2014-2017</i>	powiat ropczycko-sędziszowski- gmina Sędziszów Małopolski (miasto)	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.3.2.6</i>
34.	Zabezpieczenie przed powodzią miasta Rzeszowa i gm. Tyczyn poprzez kształtowanie koryta rzeki Strug, w tym przedsięwzięcie inwestycyjne: Strug-etap I odcinkowa przebudowa kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego koryta rzeki Strug na długości 8,62 km na terenie miejscowości: Rzeszów, gm. Rzeszów, Tyczyn, gm. Tyczyn, <i>Lata realizacji 2008-2020</i>	miasto Rzeszów powiat rzeszowski - gmina Tyczyn	PZMiUW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt4 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.3.2.10</i>
35.	Wisła - etap 1 – rozbudowa prawego wału rzeki Wisły w km 5+950 - 15+819 na odcinku od Tarnobrzega (Skalna Góra) do Koćmierzowa (granica woj. podkarpackiego i świętokrzyskiego) <i>Lata realizacji 2011-2017</i>	miasto Tarnobrzeg	PZMiUW w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt4 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.3.2.11</i>

36.	Dofinansowanie budowy łączników do węzłów autostrady i drogi ekspresowej, realizowanych przez powiaty na terenie województwa podkarpackiego <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat dębicki – gmina Dębica, Żyraków; powiat ropczycko-sędziszowski – gmina Sędziszów Małopolski; powiat rzeszowski – gmina Głogów Małopolski;	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.3.2.13</i>
37.	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 872 Łoniów-Świniary-Rzeka Wisła-Baranów Sandomierski-Wola Baranowska-Majdan Królewski –Bojanów-Nisko na odcinku od km.50+314,50 do km 50+767 wraz z mostem na rzece Łęg w km 50+567 w miejscowości Przyszów <i>Lata realizacji 2016-2017</i>	powiat tarnobrzeczki - gmina Baranów Sandomierski	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.3.2.14</i>
38.	Budowa łącznika od węzła autostrady A4 Dębica – Wschód do DK4 i DW 985 (Zawada – Pustynia) <i>Lata realizacji 2016-2018</i>	powiat dębicki - gmina Dębica	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt1 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.3.2.15</i>
39.	Przebudowa, adaptacja, modernizacja pomieszczeń i zmiana sposobu użytkowania budynku ul. Naruszewicza 11 w Rzeszowie, obejmującej działkę ewidencyjną nr 1068 w obrębie 207 Śródmieście na cele pomieszczeń biurowych, konferencyjnych, archiwalnych i magazynowych dla Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie wraz z wykorzystaniem działki nr 1098/2 na miejsca parkingowe <i>Lata realizacji 2015-2017</i>	miasto Rzeszów	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	<i>Art. 6 pkt6 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.1.2.30</i>

40.	Rewaloryzacja i modernizacja zabytkowych budynków Muzeum Podkarpackiego w Krośnie dla zachowania i prezentacji unikatowego dziedzictwa kulturowego regionu <i>Lata realizacji 2016-2019</i>	miasto Krosno	Muzeum Podkarpackie w Krośnie	<i>Art. 6 pkt 5,6 ustawy ogn Załącznik Nr 2; poz.1.3.2.8</i>
-----	--	---------------	-------------------------------	--

XIV. PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO 2022

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego został uchwalony Uchwałą Nr XXXI/551/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 5 stycznia 2017 r.

Tabela 25. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022

Lp.	Inwestycja	Lokalizacja	Jednostka odpowiedzialna za realizację inwestycji	Cel publiczny wg ustawy o gospodarce nieruchomościami (ogn), inne dokumenty w których występuje inwestycja, uwagi
I. Odpady komunalne.				
<i>Regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK); instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz termicznego unieszkodliwiania z uzyskaniem energii</i>				
1.	Modernizacja i rozbudowa ciągów technologicznych w hali sortowni odpadów w Ustrzykach Dolnych	Ustrzyki Dolne ul. Przemysłowa 16	Gmina Ustrzyki Dolne	<i>Art. 6 pkt 3 ustawy ogn</i> Planowane nadanie instalacji statusu RIPOK po zrealizowaniu inwestycji
	Budowa kompostowni frakcji podsitowej w Średnim Wielkim	Średnie Wielkie, gmina Zagórz	Gminy: Ustrzyki Dolne i Zagórz	
2.*	Budowa instalacji Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania odpadów	powiat jasielski	Jednostka zostanie określona przy rozpoczęciu realizacji inwestycji	<i>Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Art.3 ustawy OUCzIPwG^j</i> Potencjalny RIPOK po zrealizowaniu inwestycji
3.	Budowa instalacji Termicznego Przetwarzania z Odzyskiem Energii	Rzeszów ul. Ciepłownicza 8	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Rzeszów	<i>Art. 6 pkt 3 ustawy ogn</i> Planowane nadanie instalacji statusu RIPOK po zrealizowaniu inwestycji

4.	Rozbudowa Zakładu Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania Odpadów o instalację wytwarzania paliw alternatywnych	Przemysł ul. Piastowska 22	Zakład Usługowe „Południe” Sp. z o.o. w Krakowie	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Instalacja posiada status RIPOK
5.	Zabudowa istniejącego placu dojrzewania stabilizatu/kompostu (II etap stabilizacji tlenowej) halą wraz z instalacją ujęcia i neutralizacji i oczyszczania powietrza 57n57 procesowego (biofiltr) oraz wykonanie na części przyległej działki placu wraz z konstrukcją	Stalowa Wola ul. COP 25	Miejski Zakład Komunalny w Stalowej Woli Sp. z o. o.	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Instalacja posiada status RIPOK
6.	Rozbudowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Kozodrzy I etap (hala sortowni, instalacja stabilizacji tlenowej, zaplecze socjalne, infrastruktura techniczna)	Kozodrza, gmina Ostrów	Gmina Ostrów	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Instalacja posiada status RIPOK
7.	Modernizacja części mechanicznej Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów	Krosno ul. Białobrzaska 108	MPGK Krosno Sp. z o. o.	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Instalacja posiada status RIPOK
8.	Modernizacja istniejącej instalacji sortowania odpadów w miejscowości Giedlarowa	Giedlarowa, gmina Leżajsk	Stare Miasto - Park Sp. z o.o. Wierzawice, gmina Leżajsk	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Instalacja posiada status RIPOK
9.	Modernizacja instalacji Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania w Sigielkach	Sigielki, gmina Krzeszów	Gmina Krzeszów	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Instalacja posiada status RIPOK
<i>Regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych; instalacje do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów</i>				
10.	Budowa kompostowni odpadów zielonych , kompostowni osadów ściekowych w Średnim Wielkim	Średnie Wielkie, gmina Zagórz	Gminy: Ustrzyki Dolne i Zagórz	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Planowane nadanie instalacji statusu RIPOK po zrealizowaniu inwestycji
11.*	Budowa instalacji kompostowania odpadów zielonych	powiat przemyski	Jednostka zostanie określona przy rozpoczęciu realizacji inwestycji	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Art.3 ustawy OUCziPwG ¹ Potencjalny RIPOK po zrealizowaniu inwestycji
12.*	Budowa instalacji przetwarzania odpadów zielonych	powiaty: stalowowolski lub tarnobrzeski	Jednostka zostanie określona przy rozpoczęciu realizacji inwestycji	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Art.3 ustawy OUCziPwG ¹ Potencjalny RIPOK po zrealizowaniu inwestycji

13.	Rozbudowa kompostowni odpadów zielonych	Rzeszów ul. Ciepłownicza 11	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Rzeszowie	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Instalacja spełnia wymagania dla RIPOK, planowane nadanie instalacji statusu RIPOK
14.	Rozbudowa kompostowni przyzłomowej odpadów zielonych i innych bioodpadów	Paszczyna, gmina Dębica	Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Paszczynie, gmina Dębica	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Instalacja posiada status RIPOK
15.	Rozbudowa Kompostowni Osadów i Biokomponentów KOMWITA	Leżajsk ul. Siedlanka Boczna 2	Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Leżajsku ul. Żwirki i Wigury 3	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Instalacja posiada status RIPOK
16.	Modernizacja części biologicznej Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów - etap I i II	Krosno ul. Białobrzaska 108	MPGK Krosno Sp. z o.o. ul. Fredry 12	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Instalacja posiada status RIPOK
<i>Regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych; składowiska odpadów komunalnych</i>				
17.	Rozbudowa III kwatery składowiska odpadów w Średnim Wielkim	Średnie Wielkie, gmina Zagórz	Gmina Zagórz	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Planowane nadanie instalacji statusu RIPOK po zrealizowaniu inwestycji
18.	Budowa składowiska odpadów - etap I	Paszczyna, gmina Dębica	Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Paszczynie, gmina Dębica	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Art. 3 ustawy OUCzPwG ¹ Planowane nadanie instalacji statusu RIPOK po zrealizowaniu inwestycji
19.	Rozbudowa składowiska odpadów w Kozodrzy (budowa kwater na odpady komunalne oraz odpady zawierające azbest)	Kozodrza, gmina Ostrów	Gmina Ostrów	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Instalacja posiada status RIPOK
20.	Rozbudowa składowiska odpadów w Przemyśle o kwaterę na odpady zawierające azbest	Przemyśl ul. Piastowska 22	Zakład Usługowe „Południe” Sp. z o.o. w Krakowie	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Instalacja posiada status RIPOK
21.	Rozbudowa i modernizacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Młynach	Młyny, gmina Radymno	PUK EMPOL Sp. z o.o. w Tylmanowej, gmina Ochotnica Dolna, woj. małopolskie	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Planowane nadanie instalacji statusu RIPOK po zrealizowaniu inwestycji
22.	Rozbudowa i modernizacja RIPOK w Giedlarowej wraz z rozbudową składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Giedlarowej oraz rekultywacja	Giedlarowa, gmina Leżajsk	Stare Miasto - Park Sp. z o.o. Wierzawice, gmina Leżajsk	Art. 6 pkt 3 ustawy ogn Planowane nadanie instalacji statusu RIPOK po zrealizowaniu inwestycji

	obecnie eksploatowanej niecki składowiska			
<i>Inne instalacje wspomagające RIPOK-i oraz powodujące prawidłową pracę systemu gospodarki odpadami komunalnymi w województwie podkarpackim</i>				
23.	<p>Między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – budowa, rozbudowa i modernizacja punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, – budowa, rozbudowa i modernizacja sortowni odpadów – zamykanie, rekultywacja i monitoring składowisk, – budowa instalacji do przetwarzania osadów ściekowych, – doskonalenie prawidłowej gospodarki odpadami niebezpiecznymi, 	teren całego województwa podkarpackiego	Przedsiębiorcy, Urzędy Miast, Miast i Gmin	<i>Art. 6 pkt 3 ustawy ogn</i> W trakcie realizacji
II. Odpady przemysłowe				
24.	Budowa, modernizacja i rozbudowa instalacji do przetwarzania odpadów przemysłowych.	teren całego województwa podkarpackiego	Przedsiębiorcy	<i>Art. 6 pkt 3 ustawy ogn</i> W trakcie realizacji

* zadanie inwestycyjne o nieustalonej lokalizacji

¹ Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 250 z późn. zm.)

WYKAZ MAP

MAPA 1	STRUKTURA FUNKCJONALNO PRZESTRZENNA
MAPA 2	ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KULTUROWE
MAPA 3	GOSPODARKA ODPADAMI, WODNO-ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD
MAPA 4	KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
MAPA 5	INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM
MAPA 6	STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA ROF
MAPA 7	ŚRODOWISKO, KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA ROF

WYKAZ RYSUNKÓW

Rys. 1.	Prognoza demograficzna – zmiana liczby ludności w latach 2014-2030.....	55
Rys. 2.	Obszary wiejskie	75
Rys. 3.	Zasoby złóż kopalin strategicznych oraz ważnych w kontekście zabezpieczenia regionalnych potrzeb surowcowych – złoża surowców energetycznych przewidziane do ochrony	80
Rys. 4.	Zasoby złóż kopalin strategicznych oraz ważnych w kontekście zabezpieczenia regionalnych potrzeb surowcowych – złoża surowców chemicznych, torfów i wód leczniczych przewidziane do ochrony	81
Rys. 5.	Zasoby złóż kopalin strategicznych oraz ważnych w kontekście zabezpieczenia regionalnych potrzeb surowcowych – złoża surowców skalnych przewidziane do ochrony.....	82
Rys. 6.	Ochrona zasobów leśnych	87
Rys. 7.	Obszar potencjalnego występowania osuwisk	90
Rys. 8.	Potencjalni sprawcy poważnych awarii.....	92
Rys. 9.	Kierunki rozwoju szkolnictwa wyższego.....	99
Rys. 10.	Infrastruktura ochrony zdrowia przewidziana do rozwoju.....	100
Rys. 11.	Potencjał kulturowy przewidziany do rozwoju	102
Rys. 12.	Ośrodki sportowo-rekreacyjne przewidziane do rozwoju	102
Rys. 13.	Obszary atrakcyjne inwestycyjnie wskazane do rozwoju	104
Rys. 14.	Poziom rozwoju rolnictwa.....	106
Rys. 15.	Rozwój turystyki	109
Rys. 16.	Kierunki rozwoju systemu gospodarowania odpadami.....	126
Rys. 17.	Obronność i bezpieczeństwo państwa	128
Rys. 18.	Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym	134
Rys. 19.	Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym.....	155

WYKAZ WYKRESÓW

Wykres 1.	Prognoza ludności województwa podkarpackiego w latach 2014-2030 – dynamika zmian 2013 r. = 100%	55
------------------	--	-----------

Wykres 2. Prognoza ludności województwa podkarpackiego w latach 2014-2030 – według edukacyjnych grup wieku	57
Wykres 3 Prognoza ludności województwa podkarpackiego (w tys.) w latach 2014-2030 – według ekonomicznych grup wieku (w %)	57

WYKAZ TABEL

Tabela 1. Kierunki rozwoju i polityka przestrzenna	69
Tabela 2. Wykaz dróg wojewódzkich	114
Tabela 3. Wykaz gmin z wojskowymi terenami zamkniętymi i ich strefami ochronnymi w województwie podkarpackim	129
Tabela 4. Charakterystyka gmin ROF (stan na 31.12.2013 r.)	136
Tabela 5. Gminy województwa podkarpackiego w obszarach funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym	150
Tabela 6. Charakterystyka Krosna i gmin obszaru funkcjonalnego (stan na 31.12.2013 r.)	156
Tabela 7. Charakterystyka Mielca i gmin obszaru funkcjonalnego (stan na 31.12.2013 r.)	159
Tabela 8. Charakterystyka Przemyśla i gmin obszaru funkcjonalnego (stan na 31.12.2013r.)	162
Tabela 9. Charakterystyka Stalowej Woli i gmin obszaru funkcjonalnego (stan na 31.12.2013 r.)	165
Tabela 10. Charakterystyka Tarnobrzega i gmin obszaru funkcjonalnego (stan na 31.12.2013 r.)	168
Tabela 11. Gminy województwa podkarpackiego w obszarach o znaczeniu regionalnym	194
Tabela 12. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z ustawy o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu	228
Tabela 13. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	230
Tabela 14. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą 2025 r.)	233
Tabela 15. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Krajowego Programu Kolejowego do 2023 r.	236
Tabela 16. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Master Planu dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 r.	238
Tabela 17. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Dokumentu Implementacyjnego do Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.)	239
Tabela 18. Wykaz inwestycji/zadań zawartych w Kontrakcie Terytorialnym dla Województwa Podkarpackiego	241
Tabela 19. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 -2020	255
Tabela 20. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020	260

Tabela 21. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Aktualizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych	263
Tabela 22. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły	268
Tabela 23. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły	269
Tabela 24. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2017-2030	297
Tabela 25. Wykaz inwestycji/zadań wynikających z Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego	304

WYKAZ SKRÓTÓW

B-BOF	– Bieszczadzko-Beskidzki Obszar Funkcjonalny
COP	– Centralny Okręg Przemysłowy
DI	– Dokument Implementacyjny
DK	– droga krajowa
DN	– ang. Diameter Nominal – średnica nominalna
ESOPN	– Europejska Sieć Obserwacyjna Rozwoju Terytorialnego i Spójności Terytorialnej
eTEN	– Trans-European Telecommunications Networks
FUA	– Funkcjonalny obszar miejski
GDDKiA	– Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	– Główny Inspektor Ochrony Środowiska
GOF	– Górski Obszar Funkcjonalny
GUS	– Główny Urząd Statystyczny
GPZ	– Główny Punkt Zasilający
GZWP	– Główny Zbiornik Wód Podziemnych
IOB	– Instytucje Otoczenia Biznesu
IUNG	– PIB – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, Państwowy Instytut Badawczy
JCWP	– Jednolite części wód powierzchniowych
KPZK 2030	– Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
KPOŚK	– Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
KSRR	– Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego
KZGW	– Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
LHS	– Linia Hutnicza Szerokotorowa
LNG	– Liquefied Natural Gas
LMN	– Program Likwidacji Miejsc Niebezpiecznych
MEW	– Mała elektrownia wodna
MON	– Ministerstwo Obrony Narodowej
MOF	– Miejski Obszar Funkcjonalny
OFIP	– Obszar Funkcjonalny Innowacyjnego Przemysłu
OFGR-S	– Obszar Funkcjonalny Gospodarki Rolno-Spożywczej

OFKJ-K	– Obszar Funkcjonalny Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej
OFNN	– Obszar Funkcjonalny Niziny Nadwiślańskiej
OFPK	– Obszar Funkcjonalny Pogórzy Karpackich
OSI	– Obszary Strategicznej Interwencji
OZE	– Odnawialne źródła energii
PAN	– Polska Akademia Nauk
PBPP	– Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego
PGO	– Plan Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego
PGW	– Plan Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły
PIAP	– Publiczne Punkty Dostępu do Internetu
pizp	– ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
PKB	– Produkt Krajowy Brutto
PKP	– Polskie Koleje Państwowe
PMG	– Podziemny magazyn gazu
POF	– Przygraniczny Obszar Funkcjonalny
POIŚ	– Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POPW	– Program Operacyjny polska Wschodnia
PPNT	– Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny
PSR	– Powszechny Spis Rolny
PTTK	– Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze
PZPWP	– Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego
RIPOK	– Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych
RLM	– Równoważna liczba mieszkańców
ROF	– Rzeszowski Obszar Funkcjonalny
RPO WP	– Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego
RZGW	– Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SRPW	– Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do 2020 r.
SRT	– Strategia Rozwoju Transportu
SSE	– Specjalna Strefa Ekonomiczna
TEN-E	– Transeuropejska sieć energetyczna
TEN-T	– Transeuropejska sieć transportowa
UE	– Unia Europejska
ULC	– Urząd Lotnisk Cywilnych
WIOŚ	– Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
WOF	– Wiejski Obszar Funkcjonalny
ZIT	– Zintegrowane Inwestycje Terytorialne